

Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2024

Kunnanhallituksen esitys

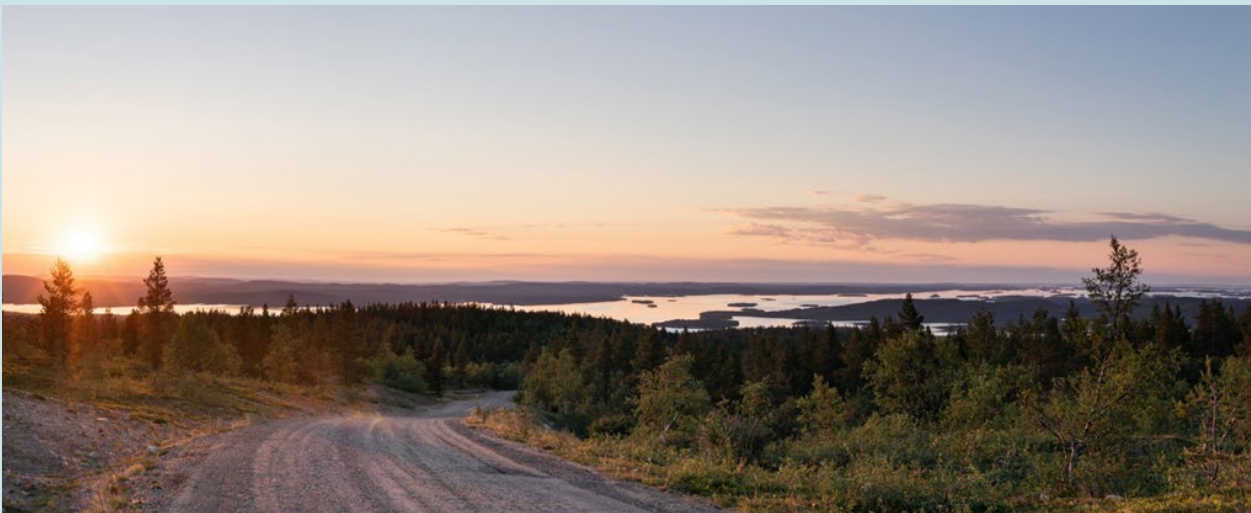
INARI
Voimakas luonnostaan

Inarin kunta

Sijainti	68°54'18"N, 027°01'49"E
Maakunta	Lapin maakunta
Seutukunta	Pohjois-Lapin seutukunta
Hallinnon keskus	Ivalo
Perustettu	1876
Viralliset kielet	suomi, inarinsaame, koltansaame, pohjoissaame

Inari on Suomen suurin kunta ja yksi suurimmista ja kansainvälisimmistä matkailukunnista. Inari sijaitsee Euroopan unionin pohjoisimmassa kulmauksessa, keskellä Pohjoiskalottia. Se on laajuudeltaan 5 prosenttia Suomen pinta-alasta.

Inari on arktisen elämystalouden kasvukeskus Suomessa. Matkailun ja sen lukuisten oheispalveluiden lisäksi alueen keskeisiä elinkeinoja ovat metsätalous, porotalous, kalastus sekä muut yksityiset palvelutoiminnot. Merkittäväksi elinkeinoksi on muodostunut kylmätekniologia ja erityisesti auto- ja rengastestaus

Kuva: Jouni Männistö

Kunnan vuoden 2024 tuloveroprosentti on 6,40 %. Kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,35 % (maa-alueet 1,35 %)
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,55 %
- muiden kuin vakituisten asuntojen veroprosentti 1,15 %
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 3,00 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %

SISÄLLYS

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	5
2. TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN RAKENNE	6
2.1 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
2.1.1 Valtuuston jäsenet ja varajäsenet 2024	7
2.1.2 Valtuustossa päätetyt tärkeimmät asiat 2024	8
2.1.3 Kunnanhallitus ja lautakuntien jäsenet	8
2.2 Talousarvion 2024 laadinnan lähtökohdat ja toteutuminen.....	11
2.3 Kuntastrategia ja visio	15
2.4 Yleinen taloudellinen kehitys	16
2.4.1 Toimintaympäristön kehitys ja arvio tulevasta kehityksestä	16
2.4.2 Työvoima, työllisyys.....	17
2.4.3 Väestörakenteen kehitys.....	19
2.5 Ilmasto- ja ympäristöasiat	21
2.6 Inarin kunnan elinvoimaohjelma 2019–2025 osana toimialojen talous- ja toimintasuunnitelmaa	21
2.7 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.....	25
2.8 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta.....	27
2.9 Talousarvion sitovuus	30
2.10 Kuntakonsernin toiminta ja talous	32
2.10.1 Kuntakonsernin rakennekaavio	32
2.10.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	32
2.10.3 Tytär yhteisöille asetetut toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden toteutuminen.....	33
2.10.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	37
3. KÄYTTÖTALOUSOSA	39
3.1 VALTUUSTO	41
3.2 KUNNANHALLITUS	43
3.2.1 Yritys- ja kehittämispalvelut	49
3.4 KEHITTÄMINEN JA YHTEISTYÖHANKKEET	53
3.5 SIVISTYSLAUTAKUNTA	55
3.5.1 Varhaiskasvatus	59
3.5.2 Esi- ja perusopetus	67
3.5.3 Lukio-opetus	70
3.5.4 Muu sivistystyö.....	73
3.5.4.1 Kansalaisopisto	73
3.5.4.2 Kirjastopalvelut.....	74
3.5.4.3 Kulttuuripalvelut.....	77
3.5.5 Vapaa-aikatoimi.....	82

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

3.5.5.1 Liikuntatoimi.....	82
3.5.5.2 Nuorisotoimi.....	86
3.6 TEKNINEN LAUTAKUNTA	90
3.6.1 Yhdyskuntasuunnittelu.....	94
3.6.2 Yhdyskuntarakentaminen.....	97
3.6.3 Rakennusvalvonta	100
3.7 Ympäristönsuojelu.....	102
3.8 Eläinlääkintä-, maaseutu- ja ympäristöterveyspalvelut	103
4. TULOSLASKELMA.....	106
4.1 Tulovero- ja kiinteistöveroprosentit.....	106
4.2 Valtionosuudet	107
4.3 Poistot.....	108
4.4 Tuloslaskelmaosa.....	109
5. INVESTOINTIOSA.....	112
6. RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA	118
7. TASE	126
8. HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ.....	130
9. KONSERNINTILINPÄÄTÖS	132
10. HENKILÖSTÖ	137
11. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	147
11.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	147
11.2 Tuloslaskelman liitetiedot	149
11.3 Tasetta koskevat liitetiedot	155
11.4 Annetut takaukset	167
11.5 Konsernintuloslaskelman, - taseen ja -rahoituslaskelman laadintaperiaatteet.....	168
11.6 Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	169
11.7 Tilintarkastajien palkkiot	170
12. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET.....	171
12.1 Kalatalouden kehittämisrahasto	171
12.2 Saariselän kehittämisrahasto	177
12.3 Tilapalvelu liikelaitos	181
13. TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN 2024 ALLEKIRJOITUS	186

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2024 oli kokonaisuutena Inarin kunnassa taloudellisesti onnistunut. Vaikka koko kansantalouden näkökulmasta bruttokansantuote supistui noin -0,3 % edellisvuodesta, kehittyivät matkailu ja rakentaminen Inarin kunnan alueella positiivisesti. Kunnantaloutta helpotti jonkin verran myös inflaation hidastuminen huippuvuosien jälkeen. Kuluttajahintojen nousu pysyi maltillisessa noin 1–2 % luokassa, joten kotitalouksien reaalitytulot kääntyivät jälleen lievään kasvuun. Korkotaso oli kuitenkin raportointijaksolla edelleen korkea. Euroopan keskuspankin viimeisin ohjauskorkojen nosto tapahtui syyskuussa 2023 ja uusi ohjauskoron huippu jatkui kesäkuun 2024 puolelle, jonka jälkeen Euroopan keskuspankki on tehnyt säännöllisiä ohjauskorkojen las-
kuja.

Inarin kunnan väkiluku kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna lähes 100 asukkaan verran, ollen joulukuun lopussa 7226. Vallitseva asuntopula rajoittaa edelleen alueemme väestön kehitystä. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa ongelman ratkaisu on lyhyellä ja keskipitkälläkin aikavälillä vaikeaa. Asiaa pyritään kuitenkin jatkuvasti edistämään eri keinoin. Työllisyys on kunnan alueella kehittynyt suotuisaan suuntaan jo neljän viime vuoden ajan. Työttömien osuus on laskenut vuoden 2020 17,8 %:n tasosta viime vuoden 9,4 %:iin. Myös pitkäaikaistyöttömien määrä on ollut laskusuunnassa. Monin paikoin onkin käytännössä pulaa osaavasta työvoimasta.

Verotulojen kertymä viime tilikaudella oli yhteensä noin 18,1 milj. euroa. Kunnallisveroa kertyi noin 0,6 milj. euroa enemmän ja kiinteistöveroa noin 0,2 milj. euroa enemmän kuin oli arvioitu. Yhteisöveron tuotto toteutui suunnitelman mukaisesti. Verotulot kokonaisuutena toteutuivat noin 0,9 milj. euroa suurempina kuin oli arvioitu. Valtionosuuksia kertyi vuonna 2024 lähes suunnitelman mukaisesti noin 11,4 milj. euroa.

Nettoinvestoinnit toteutuivat 4,5 milj. euron tasolla, mikä oli noin 2,9 milj. euroa arvioitua vähemmän. Suurin yksittäinen investointikohde, Inarin saamenkielinen päiväkotito, jäi investoinnille varatusta määrärahasta 1,4 milj. euroa, sillä rakennustyöt jatkuvat vielä vuonna 2025. Lisäksi Saariselän kehittämisrahastolle tuloutunut 0,28 milj. euron maa-alueen myyntivoitto pienensi investointien nettomenoja.

Kunnan tilikausi oli noin 0,24 milj. euroa ylijäämäinen, alkuperäisen talousarvion ollessa noin 1,3 milj. euroa ylijäämäinen ja tilikauden aikaisilla muutoksilla päivitetyn talousarvion noin -1 milj. euroa alijäämäinen. Muutettuun talousarvioon verrattuna tulosylitys oli merkittävä. Ylijäämän syntyyn vaikuttivat positiivisesti muun muassa verotulojen arvioitua parempi kehitys, maanmyyntivoitot ja henkilöstömenojen alitus. Kumulatiivinen ylijäämä oli hieman alle 20 milj. euroa ja laski tilikaudella noin 1,5 milj. euroa. Lasku johtui aikaisemmille tilikausille tehdyistä kirjauksien oikaisuista, joiden tarkempi erittely löytyy tilinpäätöksen liitetiedoista. Oikaisusta huolimatta taseen vahva ylijäämä mahdollistaa kuntatalouden pitkäjänteisen kehittämisen myös tulevaisuudessa.

Myös Inarin kuntakonsernin kokonaistulos vuodelta 2024 oli kohtuullisen hyvä. Ylijäämää kertyi noin 1,4 milj. euroa ja konsernin kumulatiivinen ylijäämä päättyi noin 35,66 milj. euron tasolle. Viime vuosi oli edellisvuosien tapaan kunnan suurimmalle tytäryhtiölle Inergia Oy:lle haasteellinen Venäjän hyökkäyssodan, koho-
neen kustannustason ja ilmaston lämpenemisen vuoksi.

Kokonaisuutena tarkastellen Inarin kunnan taloudellinen tilanne on vakaa ja kertyneet ylijäämät antavat tarvittaessa kuntataloudelle pelivaraa selvittää myös taloudellisesti vaikeammista ajoista. Tältä osin tulevaisuus näyttää valoisalta.

Lopuksi haluan kiittää Inarin kunnan henkilöstöä ja luottamushenkilöitä hyvästä työstä vuonna 2024!

Tommi Kasurinen
Kunnanjohtaja

2. TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN RAKENNE

Kunnan tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat (tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase), liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset. Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun. Kokonaistarkastelussa esitetään olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa sekä tilikauden tuloksen muodostuminen, toiminnan rahoitus, rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset. Tilikauden tuloksen ja toiminnan rahoituksen tarkastelu esitetään tulos- ja rahoituslaskelman avulla. Kokonaistarkasteluun kuuluu myös kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Lisäksi toimintakertomuksessa voidaan nostaa esille olennaisia, liitetiedoissa esitettyjä tapahtumia. Toteutumisvertailussa esitetään erikseen käyttötalouden ja investointien toteutuminen sekä tuloslaskelma- ja rahoitusosien toteutuminen. Tavoitteiden toteutuminen esitetään tehtävittäin toimintakertomuksessa. Kunnan tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase sekä konsernitase, -tuloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma. Liitetiedot jakaantuvat kunnan liitetietoihin ja konsernin liitetietoihin. Kunnan liitetiedot sisältävät myös liikelaitosta koskevat tiedot. Tilinpäätöksessä esitetään lisäksi liikelaitoksen ja taseyksiköiden erillistilinpäätökset.

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja tai pormestari (Kuntal 113 §). Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä koskevista tärkeistä seikoista. Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen kunnassa ja kuntakonsernissa. (Kuntal 115 §.) Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. (Kuntal 115 §.)

Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksessa tulisi antaa lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Toimintakertomuksessa kuvataan millaisia toimintaperiaatteita kunta noudattaa huolehtiessaan edellä luetelluista asioista, toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset sekä kuvaus riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa sen toimintaa sekä selostus siitä, miten kirjanpitovelvollinen hallitsee näitä riskejä. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi. (KPL 3a:2 §.)

2.1 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

2.1.1 Valtuuston jäsenet ja varajäsenet 2024

Valtuusto kokoontui 7 kertaa.

Valtuutetun nimen perässä oleva luku kertoo läsnäolomäärän.

1. Alenius Hannu 4/7	15. Tervahauta Janne 7/7
2. Avaskari Anu 7/7	16. Koivisto Anni 7/7
3. Hannola Janne 6/7	17. Huhtamella Jarmo 6/7
4. Huotari Jari 6/7	18. Näkkäläjärvi Pirita 6/7
5. Katajamaa Marko 5/7	19. Palolahti Heli 7/7
6. Kemppainen Tiitu 4/7	20. Huhtamella Jari 7/7
7. Kinnunen Aleksi 2/7 erosi huhtikuussa	21. Franssi Eemeli 7/7
8. Oikarinen Eira 7/7	22. Lohiniva Kari 7/7
9. Pekkala Aslak 4/7	23. Lappalainen Essi 6/7
10. Pietikäinen Vesa 2/7	24. Leivo Arto 7/7
11. Roos Anna 6/7	25. Kiviniemi Hanna 7/7
12. Seipiharju Jaana 7/7	26. Saastamoinen Petri 6/7
13. Tammela Kari 7/7	27. Saijets Kirsti 2/7
14. Väisänen Timo 7/7	28. Kuhmonen Kalle 1/7, jäsen huhtikuusta alkaen

Puheenjohtaja Janne Tervahauta 7/7

I varapuheenjohtaja Aslak Pekkala 4/7

II varapuheenjohtaja Anni Koivisto 7/7

Valtuuston varajäsenet kutsumajärjestyksessä

Kansallinen Kokoomus ry

Niittyvuopio Nina 4
Siirtola Anne 3
Sanila Tanja 0
Yliluoma Satu 2
Pitkänen Matti 3
Tamminen Teija 1
Seipiharju Ari
Vikeväkorva Mika

Vihreät ja RKP

Puikko Maire 3
Lassila Ida-Maria 1
Askala Anna

Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue

Valikainen Pirjo 3
Huhtamella Tarja 1

Suomen Keskusta

Kärnä Miia 4
Mäenpää Maritta 6
Lehtola Minna
Hirvasvuopio Harri
Kiprianoff Hanna-Maaria
Hannola Juha
Haataja Marko

Perussuomalaiset

Franssi Ari
Neffling Jarmo
Kukkamaa Rauli

Vasemmistoliitto

Törmänen Arto
Näkkäläjärvi Riitta

2.1.2 Valtuustossa päätetyt tärkeimmät asiat 2024

- Teknisen johtajan valinta
- Inarin kunnan rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteiden uudistaminen
- Saariselän Siula Oy:n myynti
- Vuoden 2023 talousarviomuutokset: lisämääräraha sivistyslautakunnan käyttötalouteen
- Arktisen Lapin ympäristönsuojelun maksuosuudet ja kustannuksen jakoperusteet - yhteistyösopimuksen hyväksyminen
- Inarin kuntastrategian päivittäminen
- Hallintosäännön muuttaminen
- Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman vuosiraportti 2023 sekä suunnitelma vuodelle 2025
- Talouden ja hallinnon tilintarkastuksen kilpailuttaminen ja tilintarkastusyhteisön valinta
- Vuoden 2024 talousarviomuutoksia
- Vuoden 2023 tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja esitys tilikauden tuloksen käsittelystä
- Nuorisovaltuuston kärkihankkeet 2023–2025
- Inarin kunnan elinkeino-ohjelma 2024–2030
- Vuosien 2025–2027 talous- ja toimintasuunnitelman lähetekeskustelu
- Tulovero- ja kiinteistöveroprosenttien vahvistaminen vuodelle 2025
- Uuden rakentamislain mukainen rakennusvalvontaviranomaisen taksa
- Kaavoituksesta suoritettavat maksut ja korvaukset
- Talousarvio vuodelle 2025 sekä talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2025–2027

2.1.3 Kunnanhallitus ja lautakuntien jäsenet

Kunnanhallitus 20 kokousta

Huotari Jari, puheenjohtaja 20/20
Alenius Hannu, I varapuheenjohtaja 16/20
Huhtamella Jarmo, II varapuheenjohtaja 11/20
Hannola Janne 18/20
Huhtamella Jari 19/20
Roos Anna 13/20
Palolahti Heli 16/20
Mäenpää Maritta 16/20
Seipiharju Jaana 19/20

Henkilökohtaiset varajäsenet

Pietikäinen Vesa -
Lappalainen Essi 0/20
Kiviniemi Hanna 9/20
Avaskari Anu 2/20
Katajamaa Marko 0/20
Puikko Maire 7/20
Kuhmonen Kalle 1/20
Saastamoinen Petri 1/20
Kempainen Tiitu 0/20

Sivistyslautakunta 12 kokousta

Mäenpää Maritta, puheenjohtaja 12/12
Avaskari Anu, I varapuheenjohtaja 11/12
Koivisto Anni, II varapuheenjohtaja 8/12
Hirvasvuopio Harri 0/12
Siirtola Anne 7/12
Kuhmonen Kalle 0/12
Mikkonen Kauko 12/12

Henkilökohtaiset varajäsenet

Oikarinen Eira -
Lohiniva Kari 1/12
Kempainen Tiitu 2/12
Lappalainen Essi 12/12
Seipiharju Ari 0/12
Lehtola Minna 5/12
Neffling Jarmo -

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Pitkänen Matti 4/12
Linkola-Aikio Inker-Anni 10/12

Harri Markku 4/12
Pasanen Annika 1/12

Tekninen lautakunta 12 kokousta
Katajamaa Marko, puheenjohtaja 7/12
Kuhmonen Kalle, I varapuheenjohtaja 3/12
Tammela Kari, II varapuheenjohtaja 12/12
Sanila Tanja 0/12
Hirvasvuopio Harri 9/12
Niittyvuopio Nina 9/12
Franssi Eemeli 8/12
Näkkäläjärvi Pirita 5/12
Palolahti Heli 11/12

Henkilökohtaiset varajäsenet
Huhtamella Jari 4/12
Haataja Marko 0/12
Kemppainen Tiitu 1/12
Lohiniva Kari 11/12
Hannola Juha 0/12
Tamminen Teija 1/12
Mikkonen Kauko 1/12
Saijets Kirsti 2/12
Kiprianoff Hanna-Maaria 0/12

Tarkastuslautakunta 6 kokousta

Leivo Arto, puheenjohtaja 6/6
Lohiniva Kari, I varapuheenjohtaja 6/6
Lettinen Katja 4/6
Näkkäläjärvi Riitta 5/6
Valo Arto 6/6
Kallioinen Eila 6/6
Saijets Kirsti 2/6

Henkilökohtaiset varajäsenet

Hirvasvuopio Harri -
Yliluoma Satu -
Linkola Inker-Anni 0/6
Törmänen Arto 0/6
Tanhua Kaisa -
Jentala Kai -
Tamminen Teija 0/6

Kunnanhallituksen elinvoimajaosto 5 kokousta

Saastamoinen Petri, puheenjohtaja 5/5
Avaskari Anu, varapuheenjohtaja 3/5
Kukkamaa Rauli 5/5
Lappalainen Essi 0/5
Lohiniva Kari 5/5
Puikko Maire 5/5
Seipiharju Jaana 4/5
Väisänen Timo 5/5

Henkilökohtaiset varajäsenet

Kuhmonen Kalle -
Siirtola Anne 0/5
Huhtamella Jarmo -
Lehtola Minna 1/5
Pitkänen Matti -
Saijets Kirsti -
Valikainen Pirjo 1/5
Törmänen Arto -

Kunnanhallituksen konsernijaosto 6 kokousta

Huotari Jari, puheenjohtaja 6/6
Alenius Hannu, varapuheenjohtaja 3/6
Koivisto Anni 2/6
Niittyvuopio Nina 5/6
Palolahti Heli 5/6

Varajäsenet

Franssi Ari 3/6
Näkkäläjärvi Pirita 0/6
Väisänen Timo 4/6

Tilapalvelu liikelaitoksen johtokunta 5 kokousta

Tammela Kari 5/5
Avaskari Anu 5/5
Kuhmonen Kalle 2/5

Henkilökohtainen varajäsen

Kemppainen Tiitu -
Siirtola Anne -
Tervahauta Janne 1/5

Kalatalouden kehittämisrahasto 2 kokousta

Huhtamella Jari, puheenjohtaja 2/2
Lehtola Minna 0/2
Tammela Kari 2/2

2.2 Talousarvion 2024 laadinnan lähtökohdat ja toteutuminen

Talousarvio 2024:

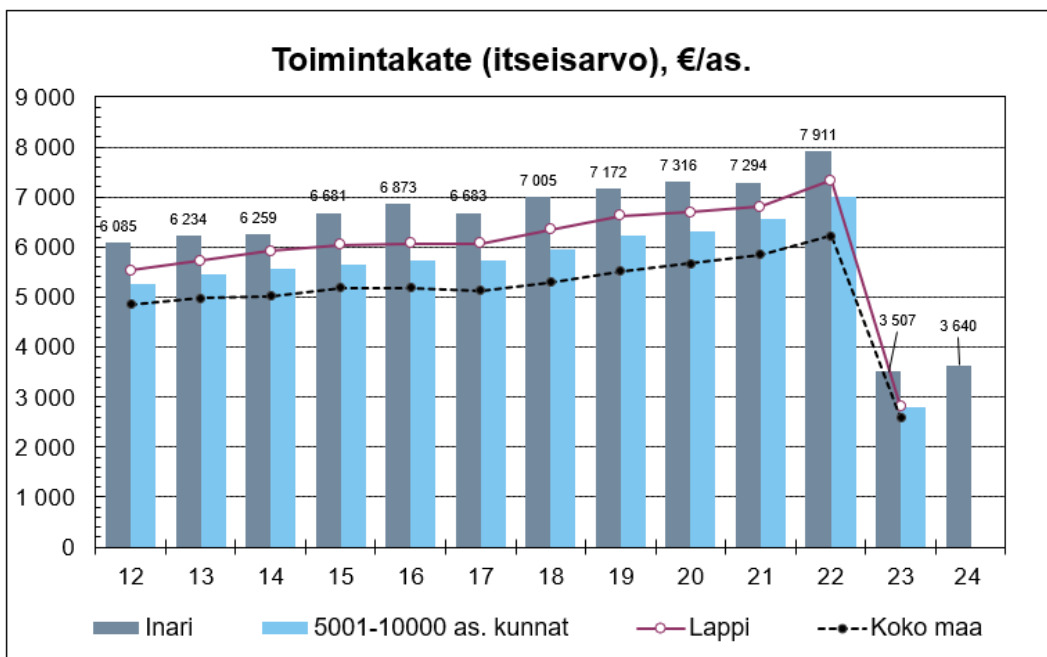
Taloussuunnittelun lähtökohtana tulee olla talouden tasapaino sekä voimassa oleva kuntastrategia. Lisäksi tavoitteena tulee olla kantokykyinen talous, joka pystyy kantamaan mm. palvelukiinteistöjen investointikuorman lähitulevaisuudessa, mutta myös pidemmällä aikavälillä. Kunnanhallitus antoi kokouksessaan 19.6.2023 vuoden 2024 talousarvion sekä talous- ja toimintasuunnitelman 2024–2026 laadintaohjeet. Kunnanhallitus päätti, että taloussuunnittelukehys vuodelle 2024 on kuluvaan vuoden toteutuma-arviot, lisättynä indeksikotrokset palkkoihin ja hankintoihin sekä erikseen perustellut toiminnalliset muutokset. Verotulojen ja valti-onosuuksien arvioinnissa on käytetty Kuntaliiton viimeisimpiä ennusteita. Taloussuunnittelua vuosille 2024–2026 lähdetty tekemään oletuksella, että tulovero- ja kiinteistöveroprosentit pysyvät nykyisinä. Valtuusto on sittemmin vahvistanut veroprosentit ja ne pysyvät nykyisinä myös vuonna 2024.

Vuoden 2024 tilikauden tulos koko kunnan osalta arvioidaan olevan ylijäämäinen noin 1,3 milj. euroa. Suunnitteluvuodet 2025 ja 2026 ovat myös tämänhetkisen arvion mukaan jäämässä ylijäämäisiksi.

Valtuustolle esiteltiin 21.9.2023 talousarvion sen hetkistä suunnittelutilannetta, minkä jälkeen valtuusto kävi lähetekeskustelun vuosien 2024–2026 talous- ja toimintasuunnitelman perusteista ja sisällöstä.

Talousarvion toteutuminen:

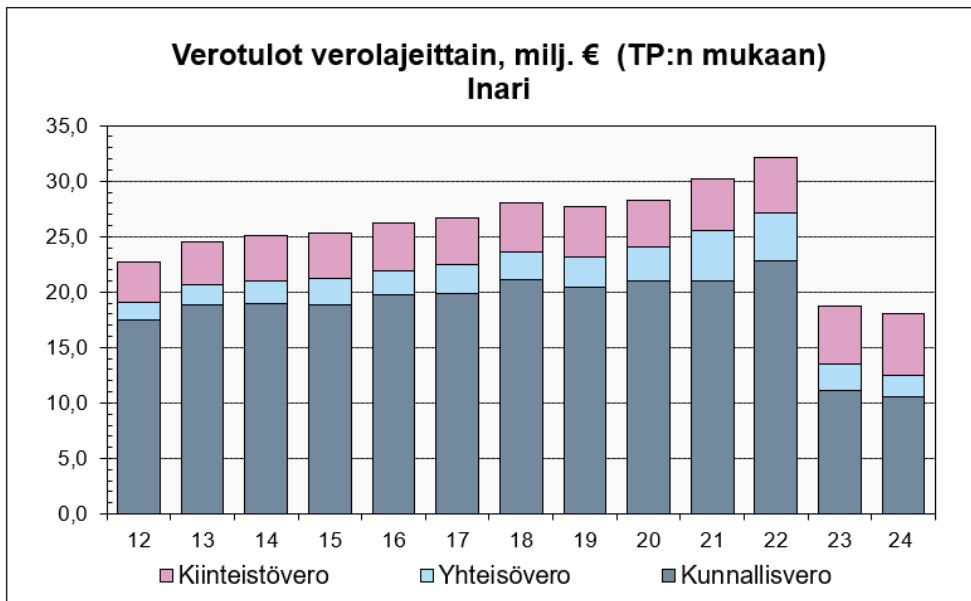
Talousarvion toteutuminen Inarin kunnassa toimintakatteen (nettomenot) osalta oli noin 26,3 milj. euroa. Toimintakate alittui arvioidusta noin 1,1 milj. euroa. Toimintakatteen toteutumaprosentti oli 96,0 %. Asukas-kohtainen toimintakate oli noin 3 640 €/asukas. Alla olevasta kaaviosta näkyy asukaskohtaisen toimintakatte-teen kehittyminen 2012–2024 ajalta. Vuoden 2024 vertailukohteiden arvot tulevat Valtiokonttorin tilinpäätösarvioista ja yksittäisten kuntien luvut voivat vielä muuttua lopullisessa tilinpäätöksessä. Kunnan käyttötalousosan toimintakate on alijäämäinen (negatiivinen), joten alla olevassa kaaviossa nähdään, että Inarin kunta suoriutuu toimintakatteen osalta heikommin kuin verrokkikunnat. Valtiokonttorin 2024 tilinpäätösarvioiden perusteella verrokkikuntien asukaskohtainen toimintakate on noin 2 700 €/asukas, Lapin maakunnan noin 2 900 €/asukas ja koko maan osalta noin 2 600 €/asukas.

Lähde: Kuntaliitto / Tilastokeskus

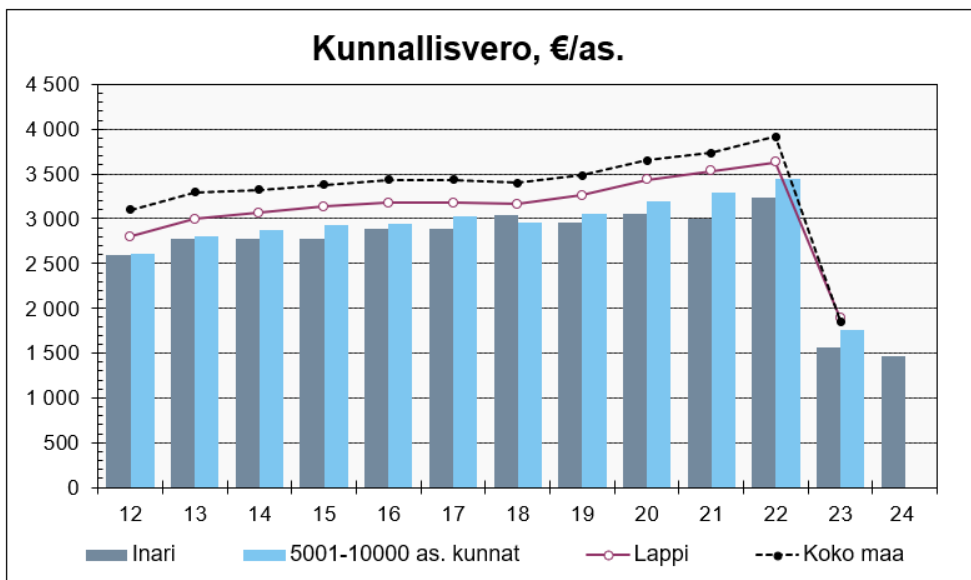
Verotuloja kertyi yhteensä noin 18,1 milj. euroa eli noin 0,85 milj. euroa arvioitua enemmän. Tuloveroja kertyi yhteensä noin 10,6 milj. euroa, eli noin 645 tuhatta euroa arvioitua enemmän, kiinteistöveroja kertyi yhteensä noin 5,5 milj. euroa, eli noin 189 tuhatta euroa arvioitua enemmän ja yhteisöveron tuotto yhteensä oli noin 2,0 milj. euroa, eli noin 16 tuhatta euroa arvioitua enemmän. Valtionosuuksia kertyi noin 11,4 milj. euroa eli noin 66 tuhatta euroa arvioitua vähemmän. Kunnille myönnettävässä kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa lisäosana huomioidaan saamelaisten kotiseutualueen kunnat ja kyseisen lisäosan valtionosuus oli 442 923 euroa vuonna 2024.

Edelliseen tilikauteen verrattuna verotulot yhteensä laskivat noin 733 tuhatta euroa. Tästä kunnan tulovero laski noin 561 tuhatta euroa, yhteisötulovero laski noin 431 tuhatta euroa, mutta kiinteistöveron osalta verotulot nousivat noin 260 tuhatta euroa edelliseen tilikauteen verrattuna.

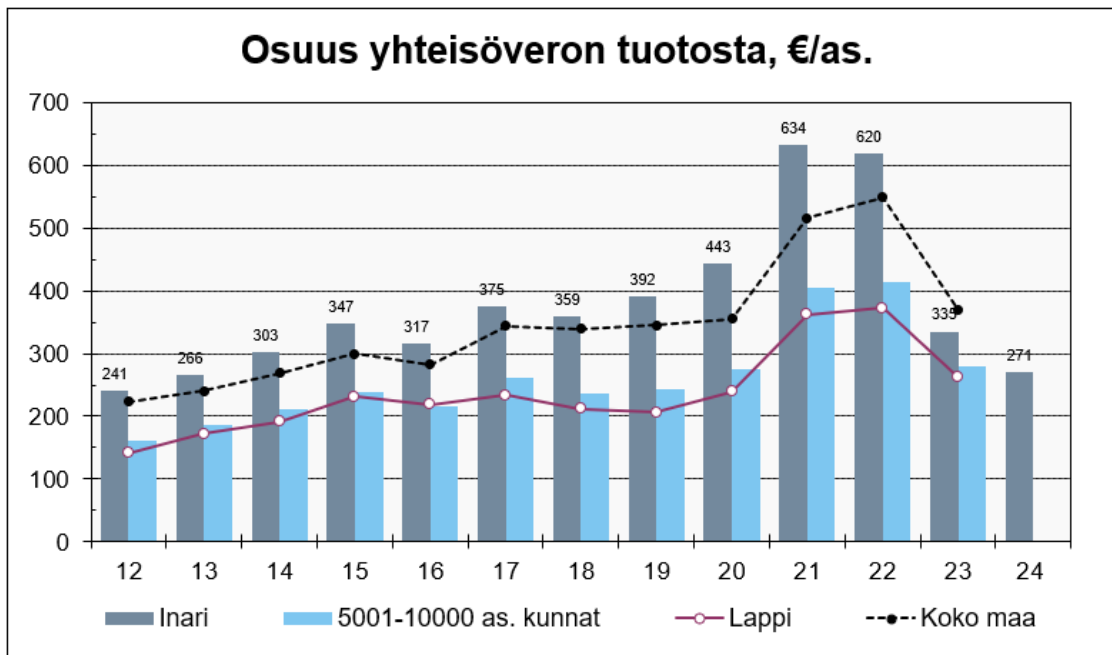
Lähde: Kuntaliitto / Tilastokeskus

Kunnallisveron osalta Inarin kunta on ajanjaksolla 2012–2023 alittanut asukaskohtaisen verotulon verrattuna verrokkikuntiin, Lapin maakuntaan ja koko maan tasoon:

Lähde: Kuntaliitto / Tilastokeskus

Yhteisöveron osalta asukaskohtainen osuus on ollut suurempi verrokkikuntiin ja Lapin maakuntaan verrattuna, mutta 2023 vuonna jätiin ensimmäistä kertaa alle koko maan tason.

Lähde: Kuntaliitto / Tilastokeskus

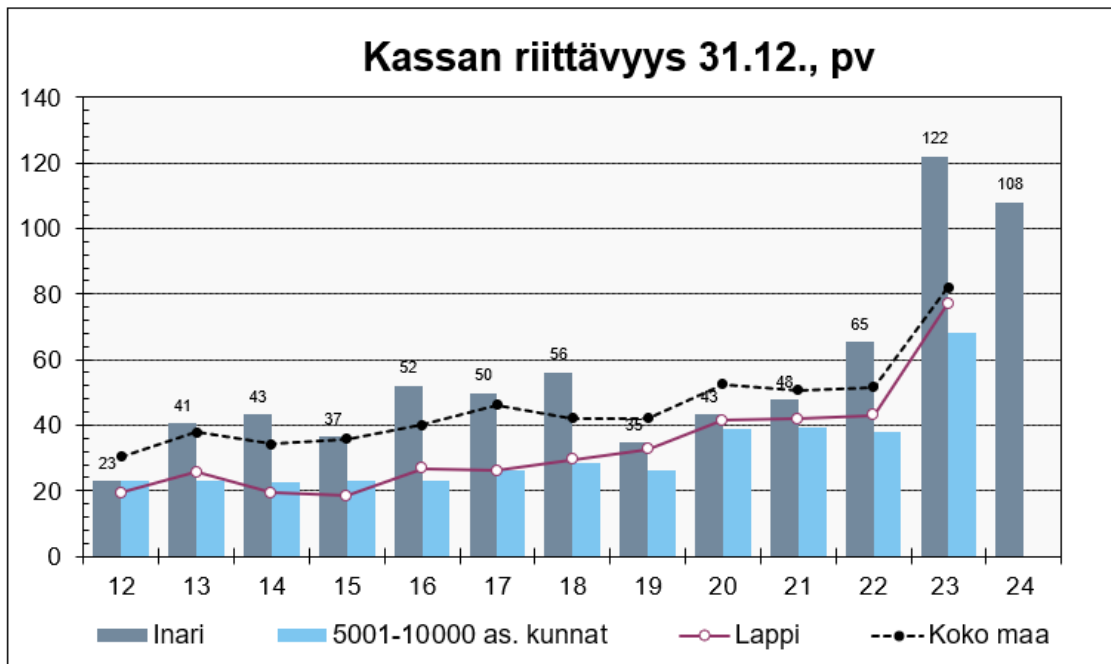
Poistojen ja arvonalentumisten määrä oli yhteensä noin 3,46 milj. euroa. Poistojen ja arvonalentumisten kasvuun vaikuttivat Saariselän Siula Oy:n osakkeisiin tehty 819 tuhannen euron arvonalentuminen, sekä Tilapalveluiden osalta 429 tuhannen euron arvonalentuminen Inarin koulun lisätila A:n. Näihin tehtiin loppuvuodesta 2024 talousarviomuutos. Lisäksi sähköisestä arkistosta tehtiin 53 tuhannen euron kertapoisto.

Kunnan tilinpäätös oli noin 0,24 milj. euroa ylijäämäinen, alkuperäisen talousarvion ollessa noin 1,3 milj. euroa ylijäämäinen. Vuoden 2024 talousarviota jouduttiin kuitenkin muuttamaan kolmeen otteeseen ja muuttettu talousarvio oli noin 1 milj. euroa alijäämäinen. Talousarvion käyttötalousosaan tehtiin kesäkuussa talousarviomuutos johtuen valtuuston ennakoitua suuremmista vaalikuluista (+40 000 euroa) sekä sivistystoimen kasvaneista henkilöstökuluista (+76 000). Toinen talousarviomuutos tehtiin loppuvuodesta Sivistystoimelle johtuen varhaiskasvatuksen 350 000 euron ylityksestä. Kolmas käyttötalousosan talousarviomuutos tehtiin tilikauden päättymisen jälkeen helmikuussa 2025 johtuen Sivistystoimen noin 380 000 euron ennakoimattomista kasvaneista palveluostoista ja uusiin kiinteistöihin kohdistuvista kalustohankinnoista sekä kiinteistöverosta. Tilapalveluun haettiin 166 000 euron lisämääräraha johtuen ennakoitua pienemmistä vuokratuotoista sekä suuremmista rahoituskuluista. Ympäristönvalvonnan osalta jouduttiin hakemaan 16 000 euron lisämäärärahaa kasvaneiden henkilöstökulujen ja toimitilakulujen vuoksi. Valtuusto myönsi lisämäärärahan 27.2.2025 pitämässään kokouksessaan. Tilikauden ylijäämää kasvattivat kuitenkin muun muassa arvioitua suuremmat maanmyyntivoitot ja verotulot, sekä pienemmät toimintakulut muilla toimialoilla.

Investointien toteutuneet nettomenot olivat noin 4,5 milj. euroa. Nettoinvestoinnit toteutuivat noin 2,9 milj. euroa arvioitua pienempinä. Suurin yksittäinen investointikohde Inarin saamenkielinen päiväkotijäi investoinnille varatusta määrärahasta 1,4 milj. euroa, sillä rakennustyöt jatkuvat vielä 2025 vuonna. Lisäksi Saariselän kehittämisrahastolle tuloutunut 0,28 milj. euron maa-alueen myyntivoitto pienensi investointien nettomenoja.

Vuodelle 2024 suunniteltua 2 milj. euron lainaa ei nostettu tilikauden aikana. Lainoja lyhennettiin noin 1,1 milj. euroa. Kunnan kassatilanne jatkuu vahvana ja kassan maksuvalmius tilikauden lopussa oli 108 päivää

(122 päivää vuonna 2023). Kassan maksuvalmius päivinä kuvastaa sitä, kuinka montaa päivää nykyisillä kassavaroilla pystytään kattamaan toiminta- ja rahoituskuluja ilman uutta tulovirtaa. Kuntaliiton mukaan keskimäärin kuntien kassavarat ovat vastanneet yli kuukauden kassamenoja, mutta vuonna 2023 kunnat ovat pitäneet yli kahden kuukauden kassavaroja.

Lähde: Kuntaliitto / Tilastokeskus

Inarin kunnan tavoitteena on ollut tehostaa kassanhallintaa ja saada maksuvalmiuden ylijääville kassavaroille sijoituksella parempaa tuottoa. Inarin kunnan valtuusto on 1.2.2024 hyväksynyt rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet, joiden mukaan kunta voi käyttää ulkopuolisia varainhoitajia ja toimia joko konsultatiivisella tai täyden valtakirjan mallilla. Keväällä 2024 Inarin kunta valitsi EVLI Oyj:n kunnan varainhoitajaksi täyden valtakirjan mallilla ja sijoitti kesällä 2024 ylijääviä kassavaroja yhteensä 3 miljoonan euron edestä.

Varainhoitajan (Evli Oyj) sijoituskatsauksen mukaan Inarin kunnan varainhoitosalkun markkina-arvo 31.12.2024 oli 3 120 483,04 euroa. Sijoitusten arvonkehitys 3.6.-31.12.2024 ajanjaksolla oli 4,10 % ja tämä tuli niin osake- kuin korkosijoituksista. Osakesijoituksissa tuotot tulivat pääasiassa USA:n osakkeista. Korkosijoituksissa tuotot muodostuivat tasaisesti eri yrityslainaluokista. Salkun jakauma vuodenvaihteessa oli korkosijoitukset 72 %, osakkeet 24 % ja vaihtoehtoiset sijoitukset 5 %.

Kuntakonsernin tilikauden ylijäämä oli noin 1,4 milj. euroa. Kertynyt ylijäämä konsernitaseessa on noin 35,66 milj. euroa. Vuosikate oli noin 9,64 milj. euroa. Investointimenot (netto) konsernissa olivat noin 8,8 milj. euroa.

2.4 Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talous kääntyi alkuvuonna 2024 lievään kasvuun taantuman jälkeen, mutta koko vuoden 2024 bruttokansantuote (BKT) supistui hieman edellisvuodesta (noin -0,3 %). Tuotantoa painoivat erityisesti rakennussektorin jyrkkä supistuminen ja yksityisen kulutuksen vähentyminen korkeiden hintojen ja korkojen rasittamassa kotitalouksia. Viennin kasvu piristyi vuoden aikana, palveluviennin vetämänä, mutta jäi odotettua hitaammaksi johtuen euroalueen vaimeasta talouskehityksestä, joka jarrutti erityisesti teollisuuden tavaravientiä. Nettoviennin vaikutus jäi vähäiseksi, sillä samaan aikaan myös tuonti kasvoi investointien elpessä.

Inflaatio hidastui selvästi vuonna 2024 huippuvuosien jälkeen, ja kuluttajahintojen nousuvauhti pysyi maltillisena (noin 1–2 % luokassa). Energian hinnan lasku ja yleinen kustannuspaineiden hellittäminen taittoivat inflaation, mikä käänsi kotitalouksien reaalitulot jälleen kasvuun. Korkotaso oli kuitenkin edelleen korkealla, millä oli vaikutusta sekä yritysten rahoituskuluihin että kotitalouksien lainanhoitomeneihin. EKP:n viimeisin ohjauskorkojen nosto tapahtui syyskuussa 2023 ja uusi ohjauskoron huippu jatkui kesäkuun 2024 puolelle. Tämän jälkeen EKP on tehnyt kuitenkin säännöllisiä ohjauskorkojen laskuja.

Tuoreiden ennusteiden mukaan inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun vuonna 2025. Tämä ennuste tarkoittaa bruttokansantuotteelle 1,6 prosentin kasvua vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuosina 2026 ja 2027. Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 4,2 % bruttokansantuotteesta vuonna 2024. Heikko suhdanne ja viime vuosien nopea inflaatio ovat kasvattaneet julkisia menoja. Kokonaisuutena Suomen talous kehittyy varovaisen myönteisesti, mutta kasvun haasteina ovat heikko työllisyystilanne, kotitalouksien varovaisuus kulutuksessa sekä Euroopan talouden epävarmuustekijät, johon vaikuttavat niin Yhdysvaltojen uuden hallinnon kauppapoliittiset toimet, kuin Euroopan geopolittiset haasteet. (VM; Taloudellinen katsaus, talvi 2024.)

Kuntahallinnon alijäämän arvioidaan pysyvän vuonna 2024 edellisvuoden tasolla noin 1,2 miljardissa eurossa, eli 0,4 %:ssa bruttokansantuotteesta. Valtion tulonsiirrot kunnille vähenevät mm. sote-siirtolaskelman tarkentumisesta johtuvan jälkikäteistarkistuksen ja hallituksen päättämien indeksisäästöjen vuoksi. Pääasiassa hintojen noususta aiheutunut kulutusmenojen kasvu on ollut nopeampaa kuin mitä aiemmin arvioitiin ja trendin arvioidaan jatkuvan myös vuosina 2025–2027. Kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi, kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa vuosina 2025–2027. (VM; Taloudellinen katsaus, talvi 2024.)

2.4.1 Toimintaympäristön kehitys ja arvio tulevasta kehityksestä

Toimintaympäristön kehitys:

Toimintaympäristön kehitys on kuntien kannalta keskeinen menestystekijä. Toimintaympäristön hyvään kehitykseen vaikuttavat yleinen taloudellinen kehitys kansantalouden ja maailman talouden osalta. Lisäksi tilanteeseen vaikuttavat merkittävästi alueellinen talouskehitys sekä eri toimijoiden toimenpiteet elinvoiman, kasvun ja työllisyyden edistämiseksi. Inarin kunnassa kehitykselle olennaisia tekijöitä ovat matkailun, elämys-talouden ja kylmätestauksen kehittyminen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kuntatalouden lähivuosien näkymät ovat yleisellä tasolla haastavat. Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton katsaukset (VM Taloudellinen katsaus Talvi 2024, Kuntalehti) viestivät, että vuoden 2023 jälkeen kuntataloudessa on edessä pysyvämpää tiukkaa aikaa. Ilman uusia sopeutuksia kuntatalouden ennakoidaan kääntyvän alijäämäiseksi. Vuoden 2024 aikana tehdyt säästöt auttoivat tilannetta tilapäisesti, mutta rakenteellinen alijäämä – menojen taipumus ylittää tulot – on yhä olemassa (Kuntaliiton tiedote 4.2.2025). Myös Kuntaliiton

tuoreen talousbarometrin mukaan puolet kuntien talousjohtajista arvioi vuoden 2025 talousnäkymät huonoiksi tai erittäin huonoiksi, eikä yksikään pitänyt näkymiä erinomaisina. Monet kunnat valmistautuivatkin 2025 talousarvioissaan alijäämiin; Kuntalehden mukaan useissa kunnissa vuoden 2024 ylijäämä jää viimeiseksi ennen miinusmerkkisiä vuosia.

Kuntatalouteen kokonaisuutena liittyvistä haasteista huolimatta yleisen taloudellisen tilanteen arvioidaan olevan Inarin kunnan alueella lähitulevaisuudessa hyvä. Mahdolliset haasteet kohdistuvat tällä hetkellä enemmän valtiontalouteen ja sen tilasta johtuviin seurannaisvaikutuksiin. Välittömien kustannusten leikkaustarpeiden lisäksi joidenkin kuntien hyvinvointialueuudistuksen myötä maksamat negatiiviset valtionosuudet ja erityisesti Itä-Suomen kuntien vaikea taloudellinen tilanne synnyttävät paineita valtionosuuksien uudelleen jakamiseen. Kun kokonaisuutena budjettirahoitukseen ei ole odotettavissa korotuksia, on olemassa riski, että taloudellisesti hyvin pärjäävät kunnat joutuvat rahoittamaan edellä mainittuja muutoksia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueille vuonna 2023 vaikuttaa edelleen erilaisina muutostarpeina kuntien toimintaan. Lisäksi Lapin hyvinvointialueen suunnittelemat tehostamis- ja muutostoimet aiheuttavat epävarmuutta toiminnan jatkuvuuteen. Hyvinvointialueen ja kunnan rajapintojen välistä yhteistyötä pitää entisestään parantaa ja on pyrittävä huolehtimaan siitä, että kuntalaisten palvelut eivät muutosten myötä ainakaan heikkene. Välittömät taloudelliset vaikutukset muutoksista jäävät Inarin kunnan osalta toivottavasti kuitenkin vähäisiksi. Sen sijaan yleinen kustannustason nousu ja korkotason ”uusi normaali” vaikuttavat suoraan myös kuntatalouteen. Kokonaisuutena voidaan kuitenkin arvioida, että Suomen ja erityisesti Lapin aseman kehitys luotettavana investointiympäristönä ja matkailijoiden kokema turvallisuus ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat tällä hetkellä kuntatalouteen näitä tekijöitä enemmän.

Lopuksi on syytä todeta, että Inarin kunnan taloudellinen tilanne on vakaa ja kertyneet ylijäämät antavat tarvittaessa kuntataloudelle pelivaraa selvitä myös taloudellisesti vaikeammista ajoista. Tältä osin tulevaisuus näyttää vallitsevasta epävarmuudesta huolimatta valoisalta.

2.4.2 Työvoima, työllisyys

Työttömien osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa koko maassa 12,0 %, mikä oli 0,8 prosenttiyksikköä korkeampi edellisvuoteen verrattuna. Lapissa vastaava luku oli 10,2 %.

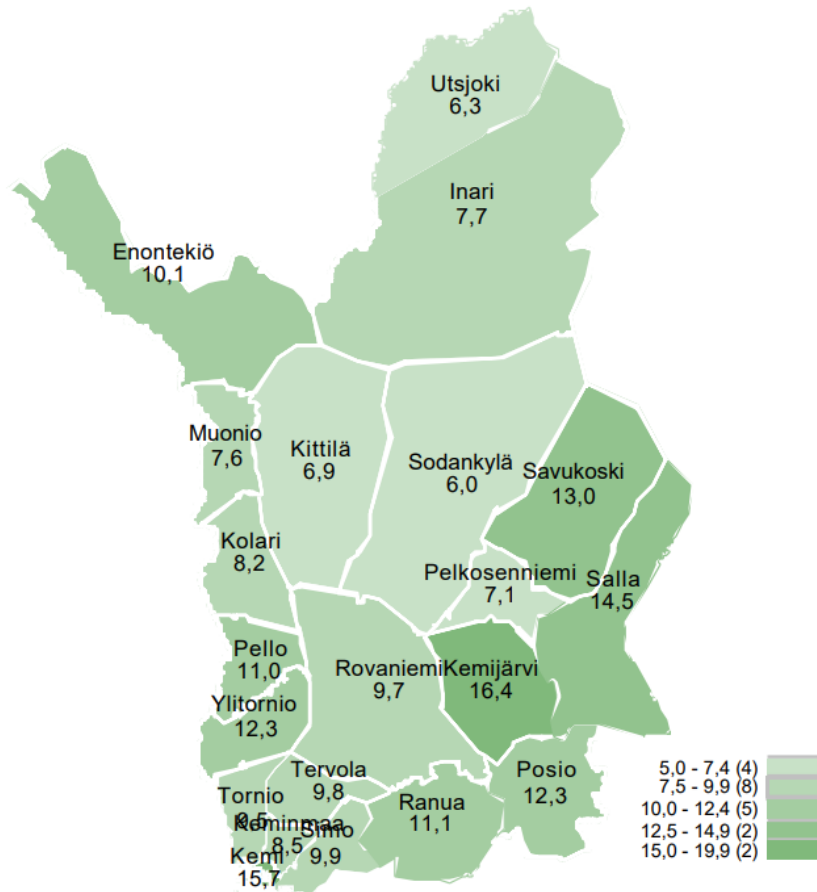
Lapissa kuntien väliset erot työttömyydessä ovat merkittäviä sillä työttömien osuus työvoimasta vaihteli kunnittain 6,0–16,4 % välillä. Joulukuussa kahdessatoista Lapin kunnassa työttömien osuus jäi alle 10 prosenttiin. Alimmat osuudet olivat Sodankylän 6,0 %, Utsjoen 6,3 % ja Kittilän 6,9 %. Inarin kunnassa työttömien osuus työvoimasta oli 7,7 %. Korkeimmat osuudet olivat Kemissä 15,7 % ja Kemijärven 16,4 %. Kahdessatoista Lapin kunnassa työttömiä oli vähemmän kuin vuotta aiemmin. Eniten työttömyys väheni Utsjoella, Posiolla, Simossa ja Pelkosenniellä. Yhdeksässä kunnassa työttömiä oli enemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Alueellisesti työttömyys lisääntyi eniten Rovaniemellä ja Tunturi-Lapissa.

Työttömyyden trendejä Lapissa vuonna 2024:

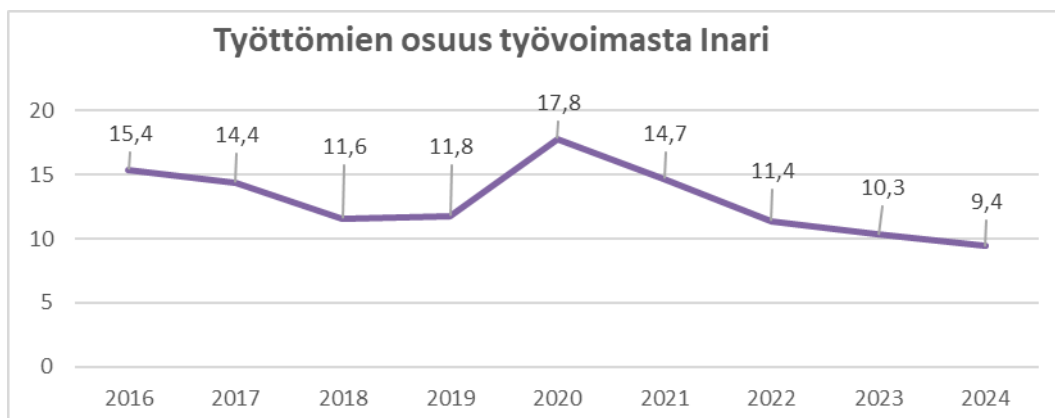
- Työttömiä 790 enemmän kuin kuukautta aiemmin ja 90 enemmän kuin vuotta aiemmin.
- Lomautettuja oli 100 vähemmän vuoteen 2023 verrattuna.
- Työttömien osuus työvoimasta Lapissa 10,2 % - vaihteluväli 6,0–16,4 %.
- Työttömyyden lisääntyminen kohdistui alle 30-vuotiaisiin.
- Pitkäaikaistyöttömyys kääntyi kasvuun.
- Avoimia työpaikkoja vähemmän vuoteen 2023 verrattuna.
- Työpaikkoja ilmoitettiin avoimeksi 1 220, mikä on noin 31 % vähemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa.

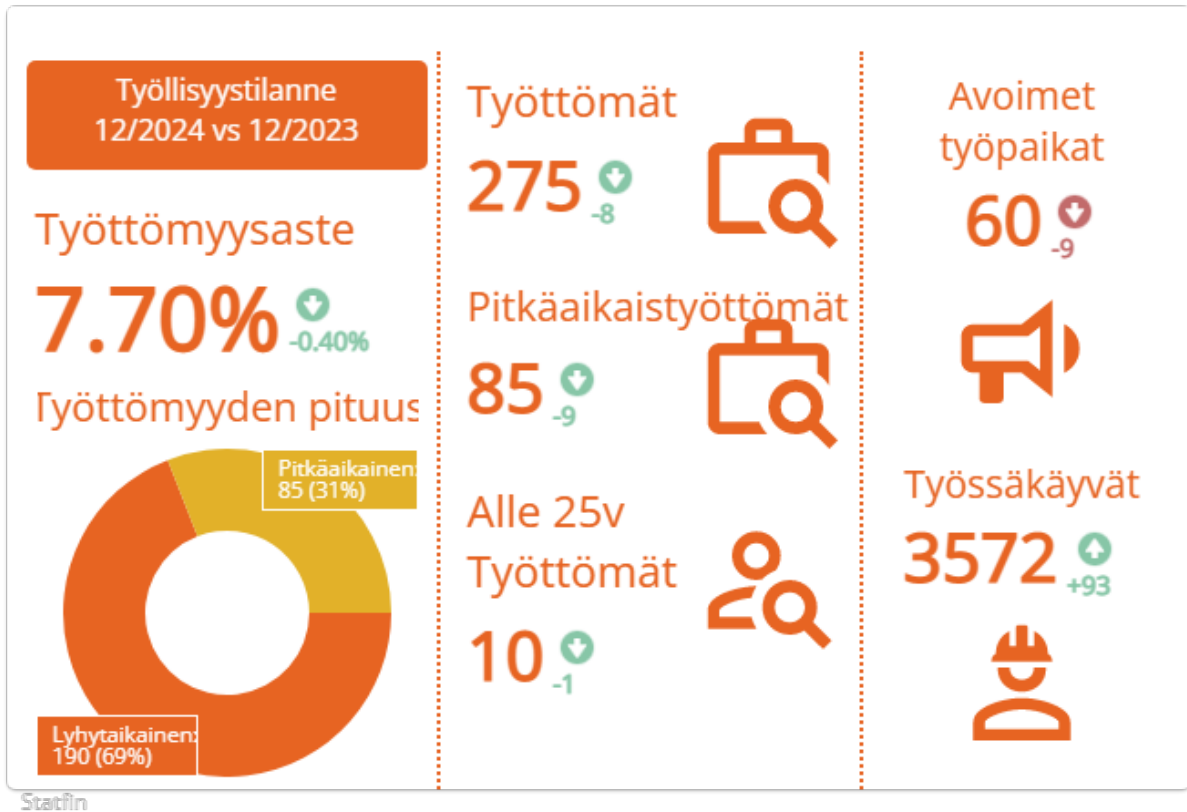
Inarin kunnassa työttömyysprosentti on jonkun verran vaihdellut vuoden 2024 aikana. Korkeimmillaan työttömyys oli kesäkaudella pääasiassa töiden kausiluonteisuuden takia. Korkein työttömyysprosentti oli touko-kuussa 11,8 % (13 % 5/2023). Työllisyyskatsauksen mukaan 31.12.2024 työttömien prosenttiosuus saman ikäisestä työvoimasta Inarissa oli 7,7 %. Vastaava luku vuonna 2023 oli 8,1 %. Työttömyysasteen vuoden 2024 keskiarvo oli 9,4 %, vastaavan luvun vuonna 2023 ollessa 10,3 %. Avoimia työpaikkoja Inarissa oli vuoden 2024 lopussa 60, kun vastaava luku vuonna 2023 oli 69. Pitkäaikaisten työttömien osuus työttömistä joulukuun lopussa oli 85 henkilöä, vastaavaan aikaan luku edellisenä vuonna oli 94 henkilöä. Pitkäaikaistyötön on henkilö, joka on ollut yhtäjaksoisesti työttömänä 12 kuukautta tai pidemmän ajan.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

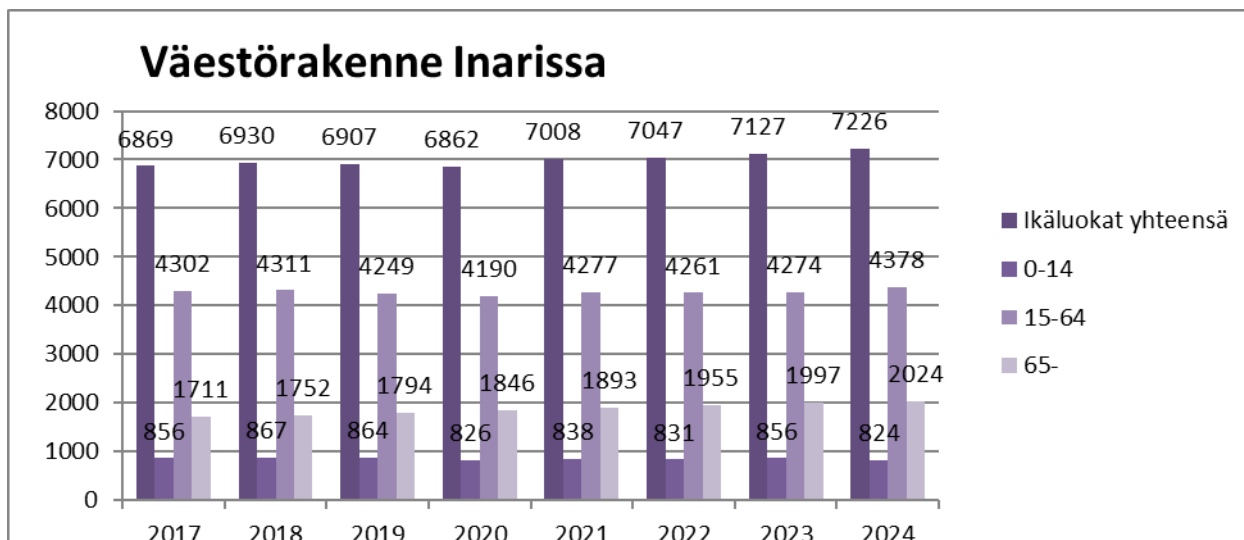
Lähde: TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto, joulukuun 2024 tilanne.

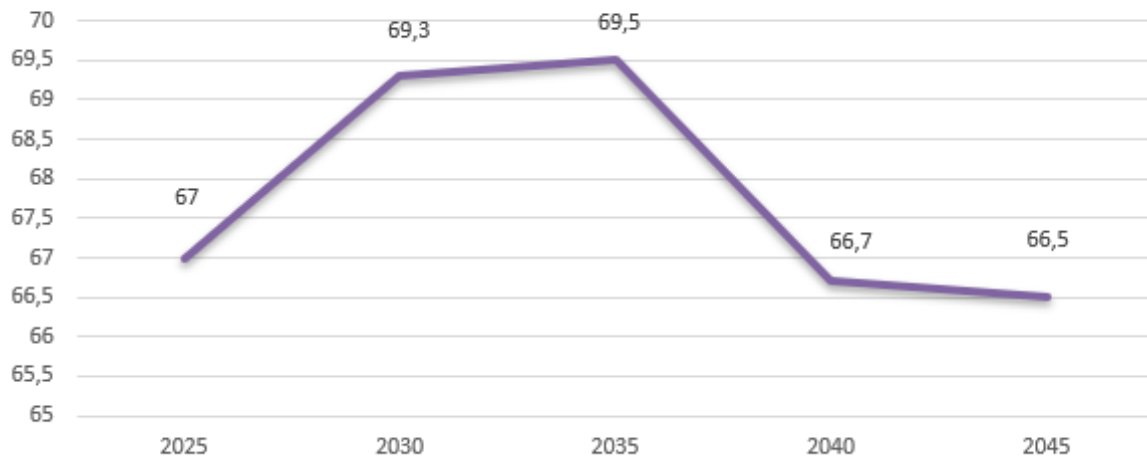
2.4.3 Väestörakenteen kehitys

Tilastokeskuksen julkaiseman väestön ennakkotilaston mukaan Inarin kunnan asukasmäärä 31.12.2024 oli 7 226. Lopullisen väkiluvun Tilastokeskus julkistaa kuluvan vuoden maaliskuun lopussa. Vuoden 2023 lopullinen väkiluku oli 7 127. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 99 asukkaan verran.

Väestöllinen eli demografinen huoltosuhde on alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden henkilöiden määrä jokaista sataa työikäistä kohden. Tilastokeskuksen 2024 ennusteen mukaan valtakunnallisella tasolla väestöllinen huoltosuhde laskee vuoteen 2040 saakka, mutta Inarissa trendin ennustetaan olevan päinvastainen vuoden 2035 tienoille saakka.

Väestöllinen huoltosuhde Inarissa

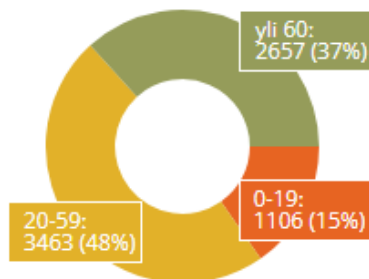

Väestötilanne 1-12/2024 vs 1-12/2023

Asukasluku 12/2024

7226 ↑
+99

Ikäjakauma

Syntyneet

43

Kuolleet

83 ↓
-8

Luonnollinen
Väestönlisäys

-40 ↑
+8

Kuntien välinen
nettomuutto

77 ↑
+11

Nettomaahan
muutto

65 ↑
+3

2.5 Ilmasto- ja ympäristöasiat

Viiden kunnan yhteistoiminta-alue, Arktisen Lapin ympäristönsuojelu, aloitti toimintansa 1.1.2020. Laajemat maa-aines- ja ympäristölupa-asiat on keskitetty Sodankylään, erityislakien mukaiset tehtävät ja valvontatehtävät on hajautettu eri toimialueiden viranhaltijoille siten, että kullakin viranhaltijalla on tiettyjä erityisosaamis- ja vastuualueita. Yhdellä ympäristötarkastajalla on toimipiste Ivalossa.

Inarin kunnan kuntaosuus vuonna 2024 oli talousarvion mukaan 156 652 € ja toteuma oli 111 488 €. Vuoden 2025 talousarvion mukaan kuntaosuus on 159 158 €.

Inarin kunta on mukana kansainvälisessä kolmivuotisessa kestävästä yrittäjyyttä edistävässä GENGREEN- hankkeessa (Interreg Aurora), jota hallinnoi Helsingin Yliopisto. Kesäkuussa 2024 Ivalossa järjestettiin Luonnonvarakeskuksen ArcticHubs Future Forum, jossa keskusteltiin sidosryhmien kanssa tulevaisuusskenaarioista. Lapin Liitolla on meneillään hanke Lapin ilmasto- ja energiastrategian luomiseen. Inarin kunta on osallistunut kuntien ilmastoverkoston tapaamisiin ja koostanut kuntien ilmastotyöhön liittyvää aineistoa. Ilmastoasioiden yhteyshenkilönä on toiminut yritysneuvoja ja tämä tehtävä siirtyy tekniselle osastolle vuoden 2025 aikana. Leader Peräpohjolan ILIMA-hanke on järjestänyt koulutuksia ja tilaisuuksia Ivalossa. ILIMA- hankkeen tavoitteena on lisätä pohjoisen kylien asukkaiden ja yhteisöjen tietoa ilmastomuutokseen sopeutumisesta sekä paikallisen luonnon monimuotoisuudesta ja sen vahvistamisesta.

Ivalon perhepuistossa on 2-vuotinen perinnebiotoopin kunnostushanke, eli Mukkavuopajan virkistysalueen perhepuistossa laidunsi viime ja tulevana kesänä lampaat. Hankkeen tarkoituksena on kunnostaa vanhaa viljelyaluetta laiduntamalla. Perinnebiotoopin kunnostuksella tavoitellaan monimuotoisuuden lisääntymistä ja kunnostetaan alueella luontaisesti kasvavien kasvien elinolosuhteita. Hankkeeseen on saatu avustus Kunta- ja Järjestö-Helmi erityisavustushankkeena.

Sivistystoimen koulukuljetuksissa ja koulurakentamisen kilpailutuksissa huomioitiin ilmasto- ja ympäristöasiat mm. laatukriteereinä ja lain edellyttäminä vaatimuksina.

Ilmastosuunnitelman laatiminen ei edennyt vuoden 2024 aikana, koska tarvittavaa resurssia ja osaamista ei ollut. Vuoden 2025 talousarviossa asia huomioitiin ja tekniselle toimelle lisättiin ympäristösuunnittelijan toimi. Tehtävään kuuluu mm. kunnan ilmastotyöstä vastaaminen, toimeenpano ja seuranta.

2.6 Inarin kunnan elinvoimaohjelma 2019–2025 osana toimialojen talous- ja toimintasuunnitelmaa

Kunnanhallitus / talousarvio 2024 tavoitteet:

Kunnan yritys- ja kehittämispalvelut ovat osa kunnanhallituksen alaista hallinto-osastoa. Yritys- ja kehittämispalvelut toteuttavat kunnan elinvoimaohjelman kehittämisen painopisteitä, joita ovat Yrittäjän Inari, Saavutettava Inari ja Arktinen Inari.

Kunnanhallitus edistää toiminnallaan elinvoimaohjelman painopisteitä: yritysten toimintaedellytysten edistäminen, fyysisen ja digitaalisen saavutettavuuden kehittäminen ja sijainnista etua ja elinvoimaa. Kuntastrategia ja maapoliittisen ohjelman linjaukset edesauttavat näiden painopisteiden toteuttamista. Kuntastrategian päivittäminen on käynnissä ja samalla kunnan elinvoimaohjelma uudistetaan siten, että tavoitteet ovat linjassa.

Inarin kunnan viestinnässä tuodaan esiin elinvoimaohjelman tavoitteita aktiivisesti ja viestinnän painopisteissä tullaan huomioimaan uusi elinvoimaohjelma. Tällä hetkellä arktisuus, saavutettavuus ja yrittäjämyyntyisyys näkyvät viestinnässä ja kuntamarkkinoinnissa visuaalisesti, teksteinä sekä toimenpiteinä. Paikallisesta elinvoimasta viestiminen on kunnan tehtävä ja se vahvistaa paikallisten ylpeyttä Inarista ja sen arktisista erityispiirteistä. Digitaalisuus huomioidaan sähköisen asioinnin kehittämisessä, etätyö, etäkokoukset ja -koulutukset ovat jo osa arjen toimintaa. Turvallisuusviestintä ja yhteistyö viranomaisten ja järjestöjen kanssa on hallinnon keskeinen tehtävä. Kuntalaisten ja sidosryhmien osallistaminen mm. budjetointiin ja hyvinvoinnin edistämistyöhön kuuluu hallinnon koordinoimiin tehtäviin.

Inarin kunta hakee vuonna 2024 maa- ja metsätalousministeriön NOUSU-ohjelmasta rahoitusta Kirakkajoen pohjapatoa koskevan vesilain mukaisen lupahakemuksen tekemiseen. Kalatalouden kehittämisrahaston investointiohjelman mukaan Veskonien kalahallia laajennetaan vuonna 2024, mikäli tehty avustushakemus hyväksytään. Laajennuksella edistetään paikallisen kalan käyttöä ja jalostamista alueella.

Kunnan hyvinvointikoordinaattorin yhtenä tehtävänä on järjestöyhteistyö ja sen kehittäminen. Muun muassa kyläyhdistykset ovat tärkeä yhteistyötaho, ja tavoitteena on edistää kylien kehittämistä esimerkiksi Leader-rahoituksen turvin.

Yritys- ja kehittämispalvelut on käsitellyt elinvoimaohjelman toteuttamista omalta osaltaan kohdassa 3.2.1. Elinvoimaohjelma päivitetään vuoden 2024 aikana.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuusto hyväksyi uuden Inarin kunnan elinkeino-ohjelman vuosille 2024–2030 syyskuussa 2024. Ohjelmaa valmisteltiin rinnakkain kuntastrategian kanssa. Elinkeino-ohjelmalla toimeenpannaan kuntastrategian painopistealueita elinkeinojen monipuolistamiseksi ja ympärivuotisuuden edistämiseksi, tuetaan elinkeinojen sosiaalisesti kestävästä kasvusta sekä luonnon kestävästä käytöstä.

Hallinto-osaston yritys- ja kehittämispalvelut toteuttavat osaltaan yhteistyössä muiden toimialojen kanssa kunnan elinkeino-ohjelman toiminnallisia tavoitteita, joita ovat investointien edistäminen, elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen, osaavan työvoiman saanti, vastuullinen ympärivuotinen matkailu, luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot, toimivat työvoima- ja yrityspalvelut sekä saavutettavuus. Yritys- ja kehittämispalvelut on käsitellyt elinkeino-ohjelman toteutumisesta kohdassa 3.2.1.

Asuntojen ja toimitilojen rakentamisen edistäminen on yksi edunvalvonnan ja vaikuttamisen painopiste. Kunnanjohtaja ja luottamushenkilöjohto tapasi vuoden 2024 aikana mm. ARA:n ylijohtajan, Senaattikiinteistöjen johtoa sekä useita yksityisiä kiinteistöinvestoreita. Yksityistä asuntotuotantoa tuli lisää vuoden 2024 aikana.

Inarin ja Muonion kunnat hakivat maaseuturahastolta rahoitusta yhteisöllisen asumisen hankkeeseen Kilpailukykyä kestävästä ja älykkästä asumisesta. ELY-keskuksen ilmoitettua hankkeen olevan liian laaja, kunnat ovat tehneet uuden hakemuksen pienemmästä hankkeesta.

Lisäksi kunnanjohtaja ja luottamushenkilöjohto on tehnyt edunvalvontaa energiapolitiikkaan, saavutettavuuteen ja liikenneyhteyksiin liittyen.

Kunnan viestinnässä tuotiin aktiivisesti esille sekä uutta kuntastrategiaa että elinkeino-ohjelmaa kunnan verkkosivujen ja sosiaalisen median kautta. Kuntastrategiasta teetettiin myös kaksi visualisointia, joiden avulla strategiaa jalkautettiin.

Hanke kalojen vaellusreitien palauttamisesta Kirakkakönkään kautta eteni. Kunta haki ja sai 40 000 euron avustuksen maa- ja metsätalousministeriön NOUSU-ohjelmasta vesitalouslupahakemuksen suunnitelman laatimiseen 40 000 euron omarahoitusosuudella. Suunnitelman laatiminen tapahtuu vuoden 2025 aikana.

Veskoniemen kalahallin laajennukseen saatiin myönteinen avustuspäätös ELY-keskukselta 28.6.2024.

Sivistyslautakunta / talousarvio 2024 tavoitteet:

Nopeasti muuttuva lainsäädäntö haastaa meitä niin työvoiman saatavuuden kuin palveluiden järjestämisen osalta. Reagointi vaatii uusia rekrytointeja ulkopuolisten vaateiden muuttuessa ja osaavan väen eläköityessä.

Sivistystoimen toimialue kehittää edelleen toimintaansa ja toimitiloja. Inarin merkitys sivistyskuntana Suomen kuntien joukossa saa uuden merkityksen, kun osoitamme muille, millainen on moderni oppimisympäristö ja kuinka siellä toimitaan. Koulutamme henkilöstön toimimaan ajanmukaisen pedagogiikan mukaisesti ja luomme sille hyvät puitteet niin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiossa kuin vapaan sivistystoimen osallakin. Samaan aikaan kehitämme edelleen henkilöstön osaamista ja toimintakulttuuria niin vanhoissa kuin uusissakin tiloissa.

Aktiivinen yhteistyö alueen toimijoiden ja yritysten kanssa lisäävät tietoisuutta oman alueen vahvuuksista ja mahdollisuuksista. Tarkoituksena perusopetuksessa ja lukiossa on saada koulutettua vahvan minäkuvan omaavia inarilaisia nuoria, olivatpa he jatkossa täällä kotiseudullaan tai muualla.

Hyvät vapaa-ajan palvelut lisäävät alueen houkuttelevuutta. Niiden osalta tärkeitä tekijöitä ovat helppo löydettävyyys ja hyvä saavutettavuus.

Tavoitteiden toteutuminen:

Lainsäädännön muutosten nopeus oli haasteellista, kuten ennakoitiin. Niiden vaikutukset talouteen yhdessä muuttuvan ympäristön kanssa toivat toimialalle lisähaastetta mm. talouden suunnittelussa. Työvoiman saatavuus etenkin lyhytaikaisempaan työhön ja sijaisuuksiin on haastavaa.

Inari on saanut positiivista julkisuutta useassa mediassa, mikä on nähtävissä kiinnostuksena aluetta kohtaan. Toisaalta se näkyy myös palveluiden kysynnässä. Kiinnostus pitempiaikaisiin työtehtäviin on säilynyt kohtuullisena tai jopa parantunut näkyvyyden lisääntyttyä.

Henkilöstön kouluttaminen on yksi ajan haasteista ja siihen on otettu käyttöön myös uusia muotoja verkko-koulutuksia hyödyntämällä samaan aikaan kun valtionhallinto on luopunut omasta kouluttamisestaan. Opetushenkilöstön kelpoisuusprosentti nousi vuoden aikana.

Vapaa-ajan palveluiden kehittäminen on edistynyt vuoden aikana, mutta vie vielä aikaa.

Tekninen lautakunta / talousarvio 2024 tavoitteet:

Elinkeinoelämän ja asumisen tarpeisiin vastataan tonttitarjonnalla ja viihtyisän elinympäristön edistämällä. Maankäytön suunnittelulla, maanhankinnalla ja täydennysrakentamisen edistämällä tuotetaan tontteja erilaisiin käyttötarkoituksiin kaavoituksen kautta. Tarpeiden kartoitusta tehdään yhteistyössä kunnan yritys- ja kehittämispalveluiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Liikunta- ja virkistysreitit toteutetaan alueen luontoarvot yhteensovittaen rakennetun ympäristön kanssa. Kaikenikäisten ulkoilumahdollisuuksien lisäämiseen panostetaan monipuolistamalla käyttömahdollisuuksia. Alueiden kehittämisessä tehdään yhteistyötä kunnan vapaa-aikatoimen kanssa.

Alueen infran rakentamisessa ja saneeraamisessa konsernin sisäistä tiedonsiirtoa ja pitkän tähtäimen suunnitelmia kehitetään ja parannetaan edelleen. Infran rakentamisella tulee vastata ajankohtaisiin elinkeinollisiin ja muun muassa kunnallisiin laajenemis- ja kehittämistarpeisiin.

Teknisellä osastolla sisäisenä toimintamallina on, että pienet hankinnat kilpailutetaan suoraan alueella toimivilta yrityksiltä paikallisen elinvoiman edistämiseksi. Laajemmat hankinnat kilpailutetaan Hilmassa ja Cloudivassa. Kilpailutuksen tiedottamista parannetaan edelleen.

Toimivien, tarkoituksen- ja tarpeenmukaisten sekä turvallisten tie ja reittiverkoston rakentamiseen ja kehittämiseen kiinnitetään jatkuvaa huomioita sidosryhmien kanssa yhteistyössä.

Tavoitteiden toteutuminen:

Kunta edistää alueensa elinvoimaa elinkeinoelämän edellytysten turvaamisella muun muassa kaavoituksen keinoin. Kaavoituksessa varmistetaan maankäytöllisten tavoitteiden yhteensovittamista vuorovaikutteisessa prosessissa. Asemakaavoituksessa priorisoitiin hankelähtöisesti matkailupalveluiden ja julkisen rakentamisen tarpeita. Uusi rakentaminen sovitetaan taajamissa eheyttämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä. Lisäksi edistettiin asumisen monipuolista tonttitarjontaa Ivalossa ja Saariselällä. Saariselällä myös vapaa-ajan asumiseen osoitettavia alueita koskevia hankkeita edistettiin.

Maanrakennuksessa keskityttiin vuonna 2024 asuinalueen rakentamiseen Inarin Juutuanvaaraan muun muassa tulevaisuuden työvoiman pitovoiman lisäämiseksi. Yhteishanke Inergia Oy:n kanssa onnistui kiitettävästi ja toimintamallia jatketaan myös uudisrakentamisessa, kuten saneerauskohteissakin, jaksottamalla hankkeita sopiviksi kokonaisuuksiksi tuleville vuosille.

Rakentamisen luvituksessa korostui liikerakentaminen. Asuntorakentaminen laski valtakunnallisestikin hankalan rahoitustilanteen vuoksi. Asumisen rakentamiselle on ollut kuitenkin kovaa kysyntää ja tonttivarauksia.

Kunnallisella yleisten alueiden suunnittelulla, rakentamisella ja ylläpidolla huolehditaan terveellisen, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön toteutumisesta. Hyväksyttyä taajamametsien hoitosuunnitelmaa toteutettiin edelleen kesäkautena. Ivalon Perhepuistoon rakentui uudet toiminnalliset alueet ikiliikkuville ja lapsille ja alueen vetonaulana toimi kesällä vanhan viljelyalueen hoitoon kolme lammasta, joiden ylläpito toteutettiin kolmen paikallisen seuran kanssa. Inarissa jatkettiin Onnenkukkulan kuntoportaiden kehittämistä, jossa merkittäväksi avuksi nousi talkootyö, jonka johdosta alueella voitiin satsata myös valaistukseen ympärivuotisuuden lisäämiseksi. Saariselällä isoimpana hankkeena uusittiin Kuutamoladun valaistus ja lisättiin valaistus Prospektorin ladulle. Esiin nousseiden tarpeiden pohjalta vuoden päätteeksi kirjattiin hankehakemus kunnan taajamien kävelyn- ja pyöräilyn edistämishojelmien laatimiseksi tuleville vuosille.

Uusista suunnitelmista, kuten Nellimin sataman kehittämisestä tavattiin ja keskusteltiin kyläyhdistyksen ja alueen yrittäjien kanssa turvaten toimintaedellytyksiä ja parantaen viihtyisyyttä. Yleisötilaisuudet pidettiin tulvasuojelusta sekä Ivalon alueen yleiskaavasta.

Tilapalvelu liikelaitos / talousarvio 2024 tavoitteet:

Sujuvat ja tehokkaat neuvonta- ja kasvupalvelut/Hankinnat paikallisen elinvoiman edistäjänä:

Tilapalvelu liikelaitoksella ei ole erillistä hyväksyttyä hankintastrategiaa, mutta sisäisenä toimintamallina on, että pienet hankinnat hankitaan suoraan laadukkaiksi todetuilta yrityksiltä, tai kilpailutetaan alueella toimivilta yrityksiltä. Suuremmat hankinnat, jotka liikelaitos kilpailuttaa, tehdään Cloudiva-portaalissa. Kilpailutuksesta tiedotetaan alueella toimivia yrityksiä.

Tavoitteiden toteutuminen:

Alueella toimivilta (paikallisilta) yrityksiltä hankittiin pääosa Tilapalvelun teettämistä rakennus- ja ylläpito- töistä. Kahdessa hankinnassa oli ulkopaikkakuntalainen yritys, joilla osin paikallisia työntekijöitä.

2.7 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Talousarvio 2024 tavoitteet

Kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaan kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Vuoden 2023 alussa voimaan tulleen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä säädetyn lain (612/2021) 6 § mukaan kunnan tehtävä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä Lapin hyvinvointialueen kanssa. Vuoden 2023 alussa on otettu kansallisesti käyttöön Hyte-kerroin. Hyte-kerroin on valtionosuuden lisäosa, jonka suuruus määräytyy kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn perusteella. Hyte-kertoimen indikaattorit koostuvat prosessi- ja tulosindikaattoreista. Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan toimintaa ja tulosindikaattorit kuntalaisten hyvinvointia.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet. Hyvinvointikertomus on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Se on tärkeä osa kunnan vuosittaista talouden ja toiminnan suunnittelua. Hyvinvointikertomus tuottaa myös seurantatietoa tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksista. Hyvinvointikertomuksessa esitetyt hyvinvointi-indikaattorit liitetään muuhun tietoon kunnan toimintaympäristöstä, ja tietoa hyödynnetään toimialojen talouden ja toiminnan suunnittelussa. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Se tarjoaa perusteluja päätöksille, auttaa priorisoimaan toimintaa, tukee toiminnan arviointia ja auttaa varmistamaan toiminnan resurssit.

Valtuustokauden 2021–2025 laaja hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus on valmisteltu kahdessa osassa. Ensimmäinen osa on laaja hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus vuosilta 2017–2020. Se hyväksyttiin valtuustossa 17.6.2021 § 25. Laaja hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus vuosilta 2017–2020 sisältää katsauksen kuntalaisten hyvinvoinnin tilaan sekä valtuustokauden 2017–2020 tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumiseen. Toinen osa on hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma vuosille 2022–2025. Se hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 23.6.2022 § 27. Laajassa hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmassa päätettiin kuluvan valtuustokauden hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämisen painopisteet, tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet. Suunnitelmaan on kirjattu yhteensä 125 inarilaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävää toimenpidettä. Suunnitelman tavoitteille ja toimenpiteille on nimetty päävastuutahot, jotka vievät toimenpiteitä eteenpäin kunnan toiminnassa.

Inarin kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyölle on valittu seuraavat painopisteet vuosille 2022–2025:

- Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta suunnitelmallisesti edistävä kunta
- Yhteisöllisyyden, osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan tukeminen
- Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevillä ja varhaisen puuttumisen palveluilla
- Hyvinvointia ja turvallisuutta edistävä ympäristö

Onnistunut hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö edellyttää, että työtä ohjaavat selkeät rakenteet. Inarin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö rakentuu hyvinvointikertomustyön ympärille. Laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa. Se valmistellaan vuosittain samanaikaisesti tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen kanssa. Hyvinvointikertomusta

hyödynnetään toimialojen seuraavan vuoden talouden ja toiminnan suunnittelussa. Näin hyvinvointikertomus tukee kunnan päätöksentekoa, auttaa priorisoimaan toimintaa ja varmistaa toiminnan resurssit. Se liittyy strategisen hyvinvointijohtamisen kiinteästi eri toimialojen käytännön työhön.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä koordinoi hyvinvointikoordinaattori. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävinä on mm. hyvinvoinnin ja terveyden suunnitelmallinen edistäminen, yhteistyön koordinointi eri toimialojen ja järjestöjen kanssa, osallisuuden edistäminen ja hyvinvointikertomuksen laadinta. Lisäksi vuoden 2023 alusta lähtien ehkäisevän päihdetyön koordinointi on osa hyvinvointikoordinaattorin tehtäviä. Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tukee poikkihallinnollinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii kunnanjohtaja. Työryhmään on nimetty hallintojohtaja, sivistysjohtaja, tekninen johtaja, viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö, talouspäällikkö ja hyvinvointikoordinaattori.

Tavoitteiden toteutuminen:

Inarin kunnan kaikkien toimialojen yhteinen avustushaku järjestettiin ajalla 10.8-1.9.2024. Yhteisessä avustushaussa myönnettiin samaan aikaan kunnan yleisavustukset, kohdeavustukset ja kyläyhdistysten avustukset. Avustuksia jaettiin yhteensä 100 000 euroa. Avustusten myöntämisen edellytyksenä on ollut yhdistyksen toiminnan näkyväksi tekeminen ilmoittamalla yhdistyksen toimijatiedot Lähellä.fi-verkkopalveluun. Vuonna 2024 uutena avustusten myöntämisen edellytyksenä oli, että avustusta saava taho sitoutuu toiminnassaan edistämään päihitteettömyyttä ja savuttomuutta.

Kunnan ja yhdistysten yhteistyön kehittämiseksi toteutettiin alkuvuonna yhdistyskysely ja järjestettiin yhdistysilta. Kyselyn vastausten sekä yhdistysillassa esiin tulleiden kehittämisideoiden pohjalta alettiin suunnitella hyvinvointipäivää sekä kartoittaa sopivaa koulutuskokonaisuutta yhdistystoimijoiden osaamisen kehittämiseksi. Hyvinvointipäivä toteutettiin 16.11.2024 ja palautteen perusteella tapahtuma oli onnistunut.

Osallistuva budjetointi on toimintatapa, jossa kunnan asukkaat otetaan mukaan yhteisiä verovaroja koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Inarin kunnassa osallistuva budjetointi toteutettiin kuudennen kerran. Osallistuvan budjetoinnin voitti esitys Keinolahden frisbeegolf-radan kunnostamisesta. Voittajaehdotus sai noin 24 % kaikista äänistä ja 10 000 € käytettiin käyttäjien toiveiden mukaisesti radan kunnostamiseen, raivaamiseen ja uusimiseen. Osallistuvan budjetoinnin ehdotusten kautta saatiin jälleen tärkeää tietoa kuntalaisten tarpeista kunnan toiminnan kokonaissuunnittelun tueksi.

Kunnallisessa hallinnossa tehtävät päätökset ovat usein mittavia ja laajoja, ja ne vaikuttavat merkittävästi kuntalaisiin ja kunnan talouteen. Päätöksentekoon tarvitaan useita erilaisia päätösvaihtoehtoja, joista poliitikot voivat valita kuntalaisten näkökulmasta parhaan. Vuonna 2024 tehtiin periaatepäätös päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin (EVA) käyttöönotosta ja sovittiin toimintamallista.

Vuonna 2024 valmistauduttiin kotoutumislain kokonaisuudistukseen, jonka myötä vastuu kotoutumisen alkuvaiheen palveluista siirtyi vuoden 2025 alussa kunnille. Sujuvat kotoutumispalvelut tukevat maahanmuuttajien hyvinvointia ja lisäävät kunnan pitovoimaa. Kotoutumisen yhdyshenkilö kunnassa on hyvinvointikoordinaattori. Vuoden lopulla perustettiin kunnanhallituksen alaisuuteen ehkäisevän päihdetyön työryhmä. Työryhmän tehtävänä on suunnitella kaikkien ikäryhmien ehkäisevää päihdetyötä ja siihen liittyviä lakisääteisiä tehtäviä kunnassa.

Kunnan vaikuttamistoimielimet olivat aktiivisia ja kokoontuivat säännöllisesti. Vanhusneuvosto järjesti yhteistyössä useiden toimijoiden kanssa yhteisöllisen ruokailun tapahtumat Inarin kirkonkylällä ja Ivalossa. Inarin tapahtumaan oli kuljetus Sevettijärveltä Kaamasen kautta ja Ivaloon Nellimistä. Vammaisneuvosto järjesti potilasyhdistysten jäsenille kesäpäivän sekä potilasyhdistysten vapaaehtoisille ja omaishoitajille jaksamisen kurssin. Neuvostot laativat yhdessä aloitteita Lapin hyvinvointialueelle palveluiden parantamiseksi. Molemmat neuvostot osallistuivat kunnan Hyvinvointipäivään.

Myös nuorten vaikuttamistoimielin Nuorisovaltuusto on toiminut aktiivisesti inarilaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäjänä. Nuorisovaltuusto kokoontui kahdeksan kertaa vuonna 2024 ja valtuustoa täydennettiin syksyllä. Nuorisovaltuusto osallistui kahteen eri kansainväliseen hankkeeseen vuoden 2024 aikana ja sen jäsenet osallistuivat myös NuVa ry:n koulutuksiin ympäri Suomea. Nuorisovaltuusto teki yhteistyötä Utsjoen ja Pelkosenniemen NuVien kanssa.

2.8 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Sisäinen valvonta on kunnan toiminnan omaa valvontaa. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää Inarin kunnan ja tytäryhteisöjen toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Sisäisen valvonnan tavoitteena on myös erehdyksen, virheiden sekä väärinkäytösten ennaltaehkäisy ja toteaminen sekä kunnan varojen huolellisen hoidon turvaaminen. Jatkuvalla valvonnalla pyritään varmistamaan muun muassa talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus sekä johdolle oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta.

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on annettava tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Lisäksi tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti (KuntaL 123 §). Kunnanvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kunnanhallitus puolestaan hyväksyy ohjeet ja vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Ohjeet ovat tulleet voimaan 26.9.2017.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteet suunnittelukaudella

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoituksella kehitetty voimassa olevalla suunnittelukaudella. Sisäisen valvonnan toimivuutta tulee seurata jatkuvasti tunnistamalla mahdolliset riskit. Johdon ja esimiesten tulee varmistua valvonnan toimivuudesta ja riittävyydestä osana päivittäistä johtamista.

Kunnanjohtaja, johtavat viranhaltijat ja tulosalueiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön tulosalueellaan sekä säännöllisestä raportoinnista kunnanhallitukselle ja lautakunnille. Raportointi tehdään vuosittain – viimeistään tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Nopeita toimenpiteitä vaativat asiat raportoidaan välittömästi kunnan johdolle. (Inarin kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje, kohta 3.4.)

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Inarin kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä on arvioitu menneeltä tilikaudelta. Raportointi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä toteutettiin tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä ns. itsearviointina, keskittyen arvioimaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilaa sekä tarvittavia kehittämistoimenpiteitä. Konserniyhteisöiltä on pyydetty raportit sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja miten se on toiminut – onko mahdollisesti havaittu puutteita ja miten sisäistä valvontaa on tarkoituksella kehitetty. Raportointi on toteutettu Inarin kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeasiakirjaan sisältyvällä sisäisen valvonnan arviointilomakkeella.

Tämä selonteko perustuu kunnan konserniyhteisöjen raportoinnista muodostuneeseen kokonaiskäsitykseen kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta. Valvontaa ja riskienhallintaa on arvioitu seuraavien teemojen pohjalta:

- Sisäinen toimintaympäristö ja toimintakulttuuri

- *Toimintakulttuuri*
- *Toiminnan tavoitteet*
- *Organisaatorakenne*
- *Resurssit*
- *Lainsäädäntö ja kunnan sisäiset ohjeet*

- Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

- *Riskienhallintamenettelyt*
- *Riskien tunnistaminen*
- *Riskien arviointi*
- *Riskeihin vastaaminen*

- Valvontatoimenpiteet

- *Prosessien kontrollien suunnittelu*
- *Kontrollien toimivuuden arviointi*
- *Toiminnan seuranta*
- *Tietojärjestelmien kontrollit*
- *Omaisuuksien hankinta, luovutus ja hoito*
- *Raportointijärjestelmät*
- *Tiedonkulku*
- *Tietojärjestelmät*

- Seuranta

- *Sisäinen arviointi*
- *Ulkoinen arviointi*

Jokainen osa-alue sisältää useita kysymyksiä, joihin vastaaja voi vastata antamalla arvosanan asteikolla 1-4 (1 = heikosti, 2 = kohtuullisesti, 3 = melko hyvin ja 4 = hyvin) tai merkinnän mikäli kysymyksen sisältö ei ole sovellettavissa. Lisäksi vastaaja voi kommentoida vastauksen perusteluineen tai puutteineen sekä raportoida suunnitelluista kehitystoimenpiteistä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan -arviointilomakkeen on palauttanut Inarin kuntakonsernin tytäryhteisöistä Inergia-konserni, Inarin Kiinteistöt -konserni ja Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Inari Oy sekä Inarin kunnan toimialoista sivistystoimi, tekninen toimi, hallinto ja tilapalvelu liikelaitos. Saaduista vastauksista koottiin yhteenveto ja muodostettiin käsitys kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja sen nykytilasta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytila kuntakonsernissa on keskimäärin melko hyvällä tasolla. Valvontaympäristö koostuu pääosin kunnan säännöistä ja ohjeistuksista, joissa määritellään vastuut ja tehtävät sekä yhdenmukaiset toimintatavat. Kunnan yhteiset, sisäiset ohjeet ovat ajan tasalla ja ne tunnetaan jokseenkin hyvin. Yhteisöissä on käytössä omia erilaisia työkaluja säännölliseen riskien arviointiin ja dokumentointiin. Kunnan sisäisen valvonnan ohjeeseen on liitetty tätä varten työkalu *Inarin kuntakonsernin riskianalyytilomake*, joka helpottaa arviointia ja dokumentointia. Sisäisen valvonnan prosessi on vakiintunut osaksi koko kuntakonsernin tavanomaista toimintaa. Ostolaskuille ja muistioille on tarkastajat ja hyväksyjät. Tunnistettujen riskien dokumentaatiossa ja valvonnassa on kunnan toimialoilla havaittavissa kehitettävää.

Tilikauden aikana ei ole raportoitu toteutuneista talouden ja toiminnan riskeistä, joista olisi aiheutunut merkittävää haittaa kunnan ja kuntakonsernin toiminnalle.

Talousarvion käyttötalousosaan tehtiin vuodelle 2024 yhteensä kolme lisämääräraha hakemusta kunnan valtuustolle. Näistä kaksi tapahtui tilikauden aikana mutta kolmas tehtiin seuraavan tilikauden puolella 27.2.2025 koskien Sivistystoimen 0,38 milj. euron ylitystä, Tilapalvelu liikelaitoksen 0,17 milj. euron ylitystä ja Ympäristönvalvonnan 15 tuhannen euron ylitystä. Toiminnan ja talouden toteuman seuranta ja ennakointi epäonnistui loppu vuonna.

Seuraavassa tuodaan esille konserniyhteisön keskeisiä raportoituja havaintoja ja epävarmuustekijöitä:

Sisäinen toimintaympäristö ja toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri ja toiminnan tavoitteet ovat arvioinnin mukaan konserniyhteisössä melko hyvällä tasolla. Henkilöstön vaihtuessa korostuu perehdytyksen tärkeys ja säännölliset palaverit, joissa tuodaan esille hyviä toimintaperiaatteita sekä mahdollistetaan kehittämiskohteiden tai puutteiden esille nostaminen. Toiminnan tavoitteet kiteytyvät toimialoilla vahvasti talousarvioon ja sen seuraamiseen. Resurssien osalta vastauksissa korostui rekrytoinnin haasteet, henkilöstön pysyvyys, jatkuvan kouluttautumisen tärkeys sekä toimitiloihin liittyvät haasteet (sisäilmaongelmat jne.).

Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Riskienhallintamenettelyt ovat kunnassa keskimäärin melko hyvällä tasolla. Riskienhallintaa ohjaavat dokumentit kuten hallinto- ja johtosäännöt, toimintaohjeet ja sisäisen valvonnan yleisohjeet ovat helposti saatavilla sekä tunnettuja. Riskien tunnistamisessa ja niiden dokumentoinnissa on kuitenkin edelleen puutteita ja näissä on hajontaa eri toimialojen välillä. Myös kysymykset riskeihin vastaamisesta aiheutti pientä hajontaa toimialojen välillä. Tämän osalta 2025 tilikauden aikana on tarpeen kehittää prosessia ja järjestää riittävää perehdytystä.

Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteisiin kuuluu muun muassa keskeisten prosessien ja toimintojen kuvaus sekä niiden dokumentointi. Tositteilla ja laskuilla tulee olla asianmukaiset hyväksymismenettelyt (asiatarkastus, hyväksyntä). Ostolaskujen kierrätysjärjestelmässä Dooapissa tapahtuu laskujen asiatarkastus sekä hyväksyntä ennen kirjanpitoon siirtoa ja maksatusta. Ainakin sivistystoimi ja hallintotoimi ovat päivittäneet tositteiden ja laskujen tarkastus- ja hyväksyntäoikeuksia 2024 aikana. Yleisesti ottaen prosessien ja kontrollien toimivuus nähdään olevan keskimäärin melko hyvällä tasolla. Tosin vaarallisia työyhdistelmiäkin on tunnistettu. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden seuranta nähdään olevan hyvällä tasolla, mutta parannettavaa löytyy muun muassa siinä, miten talousarvion toteuman ennakoitua voidaan parantaa siten, että mahdolliset lisämääräraha-tarpeet saadaan haettua ajoissa toimintakauden aikana. Toiminnan seurannassa heikoimman arvosanan sai kysymys, onko ostopalveluiden hankinnassa ja sopimuksissa huolehdittu kriittisten palveluiden/tuotteiden saannista myös normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Vastaajien mielipide oli, että tämä on huomioitu kohtuullisesti (2,9). Toimintavuonna valvontatoimenpiteissä on kiinnitetty huomioita omaisuuden tasearvoihin, ja arvonalentumiskirjauksia on tehty tarvittaviin kiinteistöihin.

Seuranta

Sisäisen valvonnan seuranta koetaan toteutuvan pääsääntöisesti hyvin. Tarkastuslautakunta- ja tilintarkastusraportit käsitellään vuosittain. Konsernin ulkoinen raportointi käsitellään kerran valtuustokauden aikana.

2.9 Talousarvion sitovuus

Talousarviossa 2024

Talousarvion sitovia eriä ovat *kuntalain 110 §:n* mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarvion sitovuus on oikeudellisesti vahvempi kuin taloussuunnitelman. Taloussuunnitelma on kuitenkin kunnan viranomaisia ja viranhaltijoita toiminnallisesti velvoittava asiakirja. (Kuntaliitto 2016.)

Talousarvioon sekä talous- ja toimintasuunnitelmaan ei ole sisällytetty lautakuntien ja johtokuntien esityksiä eikä perusteluja. Valtuustoon nähden sitovat tekstit ovat esitysten ja perustelujen pohjalta laatineet kunnanjohtaja, talouspäällikkö, toimialajohtajat sekä liikelaitoksen johtaja.

- Talousarvio ja talous- ja toimintasuunnitelma jakaantuvat seuraaviin osiin:
- Kunnanjohtajan katsaus
- Talousarvion rakenne
- Käyttötalousosa, budjettirahoitteiset (peruskunta) ja kohderahoitteiset (liikelaitos ja taseyksiköt)
- Tuloslaskelmaosa
- Investointiosa
- Rahoitusosa ja lainakanta
- Henkilöstöohjelma

Valtuustoon nähden sitova asiakirja on ensi vuoden talousarvio ja kuntalain edellyttämä taloussuunnitelma kolmelle vuodelle (suunnitelmakausi). Talousarviota seuraava vuosi on uuden talousarvion laadinnan kehys, jota tarvittaessa taloustilanteen kehittyessä tarkennetaan.

Talousarvio on sitova menojen ja tulojen erotuksen eli neton osalta. Sitovuustasoja valtuustoon nähden ovat seuraavat nettomenot (netto):

- valtuuston netto (sisältäen mm. vaalit ja tarkastustoimen)
- kunnanhallituksen alaisen hallinnon (sisältäen yritys- ja kehittämisspalvelut, kunnanhallituksen oman toiminnan, kunnanhallituksen muun toiminnan, hallinto-osaston ja tietohallinnon), kehittämis- ja yhteistyöhankkeiden netto erikseen sekä erillisenä taseyksikkönä Kalatalouden kehittämisrahaston ja Saariselän kehittämisrahaston yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä sekä investoinnit (ja muut kulut) netto
- sivistyslautakunnan alaisen sivistystoimen netto
- teknisen lautakunnan alaisen teknisen toimen (netto) sisältäen rakennustarkastuksen, ympäristövalvonta ja ympäristönsuojelu (netto) erikseen. Ympäristövalvonta ja ympäristönsuojelu on kirjattu teknisen toimen menokohtaan erillisenä sitovaksi
- rahoitusosa: antolainojen netto ja pitkäaikaisten lainojen netto
- tuloslaskelmaosa: rahoitustuottojen ja rahoituskulujen netto
- Investointiosa: tulojen ja menojen erotus eli nettomenot.

Kunnan liikelaitoksen ja taseyksiköiden sitovuus noudattelee kunnan muita sitovuusmääräyksiä. Eriytetyt taseyksiköt Kalatalouden kehittämisrahasto ja Saariselän kehittämisrahasto ovat hallinnollisesti kunnanhallituksen alaisia. Tilapalvelu liikelaitos on teknisen lautakunnan alainen. Liikelaitoksessa ja taseyksiköissä sitovaa on yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä sekä investoinnit netto. Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ei saa ylittää. Kuitenkin toimielinten alaisuuteen kuuluvia määrärahoja voidaan kunnanhallituksen päätöksellä siirtää sitovuustasojen välillä edellyttäen, että siirrot eivät vaikuta talousarvion loppusummaan.

Varsinainen talousarvio, taloussuunnitelma ja henkilöstöohjelma ovat kaikilta osin sitovia. Kunnan palvelukseen otettavasta tilapäisestä määräaikaisesta (pl. sijaiset) henkilöstöstä on oltava maininta informatiivisuuden vuoksi henkilöstöohjelmassa (tilapäistä henkilöstöä ei lasketa henkilöstön lukumäärään). Talousarvio ja taloussuunnitelma ovat sellaisenaan kunnanhallituksessa kunnanjohtajan päätösehdotusta ja valtuustossa kunnanhallituksen ehdotusta, ellei toisin mainita.

Henkilöstömenoja saa käyttää vain henkilöstöohjelman mukaisen henkilöstön, näiden sijaisten ja mahdollisesti erikseen käyttösuunnitelmissa hyväksytyn tilapäisen henkilöstön palkkaukseen. Edellä oleva ei koske työllistämiseen varattujen määrärahojen käyttöä.

Investointiosassa määrärahat myönnetään toimitilamille, jotka voivat päätöksillään siirtää käyttämättömiä määrärahoja tai muuttaa niiden käyttötarkoitusta sellaisten ennalta arvaamattomien investointien kattamiseksi, joiden kustannukset eivät ole korkeampia kuin varattu määräraha. Maanhankintoihin voidaan käyttää käyttötalouden kehittämis- ja yhteistyöhankkeisiin kirjattavia maamyyntien myyntivoittotuloja.

Investoinneiksi kirjattavan irtaimiston tulee olla hankintahinnaltaan yli 10 000 euroa. Määrärahoja ei saa käyttää muihin kohteisiin, kuin mitä suunnitelmassa on mainittu, jollei toimitiloin toisin päättä.

Talousarvio sekä toimintasuunnitelma on tehty seuraavien tavoitearvojen pohjalta:

Tavoitearvot, väkiluku

Vuosi	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Väkiluku	6862	7008	7047	7125	7030	7226

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui sitovuuden osalta. Toimintakate alittui toimialoilla talousarvioon verrattuna. Sivistystoimen, tilapalvelun ja ympäristönvalvonnan kohdalla jouduttiin tekemään talousarviomuutos. Valtuusto myönsi lisämäärärahan kattamaan talousarvion ylityksen.

Tilastokeskuksen vuoden 2024 lopussa julkaisema Inarin kunnan väkiluku ylittyi 196 asukkaalla talousarvion tavoitearvoon verrattuna.

Konsernijaosto kokoontui vuoden 2024 aikana kuusi kertaa. Kokouksissa on kuultu kaikkia kunnan tytäryhteisöjä. Kokouksissa on käyty läpi mm. yhtiöiden taloudellista tilannetta, investointeja ja rahoitusta, yhtiöiden rakenteita sekä omistajaohjausta vaativia asioita.

2.10.3 Tytäryhteisöille asetetut toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden toteutuminen

Erityistavoitteet vuosina 2024–2026:

Inergia Oy (konserni)

Omistajatavoitteet:

1. Inergia-konsernin liikevoittotavoite 15 %.
2. Inergia-konsernin vuosittainen tuloutustaso Inarin kunnalle on 0,8 milj. euroa.
3. Inergia-konsernin tuotteiden hinnoittelu pyritään pitämään pääsääntöisesti kohtuullisella valtakunnallisella tasolla siten, että verkosto-omaisuuden arvo säilyy.
4. Ympäristötavoitteet:
 - a. Kaukolämmön osalta selvitetään tulevaisuuden tuotantotapojen vaihtoehtoja liittyen vihreään siirtymään.
 - b. Kirakkakönkään vaellusalahanketta toteutetaan yhteistyössä kunnan kanssa.

Tavoitteiden toteutuminen:

1. Konsernin liikevoitto (13,2 % / 1,8 M€) parantui merkittävästi edelliseen vuoteen nähden (+0,8 M€ / +75 %), joten tavoitteeseen päästiin melkein. Toimintahistorian lämpimin vuosi haitsi etenkin Tunturiverkon ja Inergia Lämmön tuloksenteokokyä, jotka liiketoimintoina ovat voimakkaasti säästä riippuvaisia. Kesällä 2023 käynnistetty tuloksen parannusohjelma tuotti tavoiteltuja tuloksia. Tunturiverkko, Inergia Lämpö ja Inarin Lapin Vesi tekivät kukin liikevaihtoennätyksen, mutta konsernin liikevaihtoennätystä ei kuitenkaan syntynyt, koska Northgridillä ei ollut ollenkaan liikevaihtoa ja Kirakkakönkään vesivoimalaitoksen tuotantomäärät jäivät kauas pitkän ajan keskiarvosta. Tavoitetaso on saavutettavissa 1–3 vuoden sisään riippuen vallitsevasta säästä ja juoksevien kulujen kasvusta.
2. Tavoite toteutui puoliksi. Emoyhtiö maksoi vuonna 2024 osinkoa yhteensä 400 t€ eli 84 % vuoden 2023 tilikauden tuloksesta 476 t€. Vuodelle 2025 hallitus esittää osingonmaksuksi niin ikään 400 t€ eli 75 % vuoden 2024 tilikauden tuloksesta 531 t€. Tavoitetaso on saavutettavissa 1–3 vuoden sisään riippuen vallitsevasta säästä ja juoksevien kulujen kasvusta.
3. Omakotiasujalla hinnat olivat valtakunnan keskiarvon tuntumassa. Verkosto-omaisuuden tasearvo laski 0,5 M€ mikä ei kuitenkaan vaaranna omaisuudenhallinnan tilaa lyhyellä tai pitkällä aikavälillä, sillä konsernin omavaraisuusaste kasvoi. Konsernin investoinnit olivat 3,1 M€, josta uusien liittymien osuus oli 1,1 M€ ja saneerausinvestoinnit 2,0 M€. Poistot olivat 3,7 M€.
4. Sekä hakkeen saatavuutta että kaukolämmön tulevaisuuden tuotantotapoja selvitettiin kattavasti vuoden aikana. Hake tulee olemaan päälämmitysmuoto pitkälle tulevaisuuteen. Uusia tuotantotapoja ei laitettu tärkeysjärjestykseen eikä aloitettu niiden osalta investointipäätöksien valmisteluita. Ivaloon suunnitellusta kierrätyspolttoainetta käyttävästä lämpökeskuksesta jätettiin vuoden lopulla ympäristölupahakemus.
5. Vaellusalahankkeen osalta selvitettiin voimalaitoksen pysäyttämisen kustannushaarukka ja osallistuttiin suunnitteluvaiheen käynnistykseen.

Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Inari Oy

Erityistavoitteet:

1. Yhtiön taloutta pyritään kehittämään niin, että pystytään tasoittamaan maailman taloustilanteesta aiheutuneet haasteet kannattavuudelle.
2. Yhtiö kasvattaa toimintaansa edellisiin vuosiin verrattuna, mihin liittyy päärakennuksen sisäremontti lähivuosina. Hankkeen investointisuunnitelman, omarahoitusosuuden ja aikataulutuksen tekoa jatketaan vuoden 2024 aikana aiemmin tehtyjen kartoitusten pohjalta. LV-kojeiden vaihtoa on aloitettu 2023 ja vuosille 2024–2025 haetaan uutta investointiavustusta loppujen kojeiden vaihtoon.
3. Yhtiö osallistuu aktiivisesti Inarin kunnan, Lapin alueen, Suomen ja EU-alueen nuorisotyön ja -matkailun kehittämiseen.
4. Yhtiö osallistuu Inarin kirkonkylän matkailun kehitystyöhön, pääpainona nuorisomatkailu ja luontoliikuntapalvelut sekä esteettömyys matkailussa.

Omistajatavoitteet:

1. Yhtiön talous on ylijäämäinen ja mahdollistaa nuorisokeskustoiminnan kehittämisen Inarissa
2. Yhtiö toimii aktiivisesti osana kunnan työllistämistoimintaa
3. Yhtiön tilat ovat kohtuulliseen hintaan kunnan ja muiden toimijoiden käytössä
4. Yhtiö toimii Inarin nuorisotyön tukena.

Tavoitteiden toteutuminen:

Tavoitteena olleen toiminnan ja talouden parantaminen ei toteutunut kaikilta osin, toiminta ja liikevaihto kasvoi hieman mutta tulos ei parantunut. Yksi osa päärakennuksen parannuksista saatiin valmiiksi ja selvityksiä mahdollisista rahoituksista on tehty.

Inarin kunnan asettamat yleiset ja yhtiölle asetetut tavoitteet ovat tilikauden osalta toteutuneet osittain. Yhtiö on harjoittanut nuorisomatkailuun liittyvää perusliiketoimintaa ja tavoitteiden mukaista kasvua niin toiminnan luvuissa kuin myynnissäkin on saatu hieman. Yhteydenottoja ja viestintää alueen toimijoihin, sekä markkinointia ja näkyvyyttä on lisätty.

Inarin kiinteistöt Oy (Konserni)

Omistajatavoitteet:

1. Konsernin kiinteistöjen salkutuksen loppuun vienti ja kiinteistöjen myynti salkutuksen perusteella.
2. Tietojohdamisen kehittäminen kiinteistöjen kunnon ja huollon hallinnassa ja kiinteistöhuolto-osaamisen keskittäminen Inarin Kiinteistöt Oy:öön.
3. Inarin Kiinteistöt-konsernin tarkoitus on edistää kunnan asuntokannan uusiutumista ylläpitäen tasapainoista taloutta.

Erityistavoitteet:

1. Inarin Kiinteistöt Oy omalta osaltaan osallistuu yhteisesti sopien kuntakonsernissa tapahtuviin omaisuuden järjestelyihin ja toteuttaa kiinteistöpoliittista ohjelmaa.
2. Inarin Kiinteistöt Oy vastaa kuntakonsernin kiinteistöhuollosta ja laitoshuollosta kunkin yksikön kanssa tehdyn palvelusopimuksen mukaisessa laajuudessa.

3. Inarin Kiinteistöt Oy hoitaa kuntakonsernin rakennuttamispalveluita tarvittaessa ja erikseen niin so-
vittaessa.
4. Inarin Vuokra-asunnot Oy:n omaisuuden arvon säilyttämisestä huolehditaan oikea-aikaisilla perus-
korjauksilla taloudelliset resurssit huomioiden.
5. Inarin Vuokra-asunnot Oy vastaa perusparannusinvestointien omarahoitusosuudesta yhdessä emo-
yhtiön kanssa. Omarahoitusosuuden turvaamiseksi yhtiö kerää vuokrien yhteydessä 1,50 €/m²/kk.
6. Inarin Vuokra-asunnot Oy vastaa tarvittavan uudistuotannon toteuttamisesta ja rahoituksesta han-
kekohtaisesti emoyhtiön kanssa sovitulla tavalla.
7. Keskinäinen KOy Sevettijärven palvelukeskus toiminnallaan mahdollistaa sekä koulu- että terveysase-
matoiminnan jatkumisen yhtiön omistamissa toimitiloissa sekä omalta osaltaan mahdollistaa koh-
tuuhintaisten vuokra-asuntojen saatavuuden yhtiön omistamissa rakennuksissa.

Tavoitteiden toteutuminen:

Omistajatavoitteet:

- Toteutunut – ARA-rajoitteet hidastavat kiinteistöjen myyntiä. ARA:n kanssa käytyjen keskus-
telujen perusteella ennen kohteiden myyntiä paikkakunnalle tulee valmistua vastaava määrä
uudisasuntoja, jotta asukkaiden asema saadaan turvattua.
- Toteutunut - Ivalon ja Inarin koulut siirrettiin Inarin Kiinteistöt Oy:n ylläpidon piiriin, Inergian
kokonaispalvelusta käydään neuvotteluja.
- 3. Toteutunut - yhtiö peruskorjaa omana tuotantona vuokra-asunto kohteita, neliöhinnat edel-
leen reilusta alle vuonna 2019 urakoitsijan tekemien peruskorjausten hintatason.

Erityistavoitteet:

- Toteutunut – Esimerkkinä Sevettijärven palvelukeskuksen koulurakennuksen myynnin ja
asuinrakennuksen sulautumisen valmistelut
- Toteutunut
- Toteutunut – Asiakkaina mm. Tilapalvelu, Vasatokka ja Inergia
- Toteutunut – Peruskorjaus Inarin Vuokra-asuntojen kohteissa jatkuvaa, kehittyvää ja kannat-
tavaa
- Toteutunut
- Toteutunut - Uudishankkeita valmistellaan. Tämänhetkisenä haasteena konsernirakenne,
joka on esteenä ARA - rahoituksen saamiselle. Vaihtoehtoina joko Inarin vuokra-asunnot
Oy:n sulautuminen Inarin Kiinteistöt Oy:öön tai Inarin Vuokra-asunnot Oy:n hakeminen yleis-
hyödylliseksi organisaatioksi.
- Toteutunut – Yhtiön sulautumismenettely loppusuoralla.

Kiinteistökehitys InLike Oy (konserni)

Omistajatavoitteet:

1. Yhtiö toteuttaa InLike kiinteistöjen salkutuksen ja toteuttaa strategian pidettävistä kiinteistöistä ja luovuttavista kiinteistöistä yhdessä Inarin Kiinteistöt Oy:n kanssa 30.6.2019 mennessä.
2. Yhtiö pyrkii aktiivisella omistajapolitiikalla vapauttamaan pääomia uusien kiinteistökehityshankkeiden aikaansaamiseksi.

Erityistavoitteet:

1. Kiinteistökehitys InLike Oy kehittää aktiivisesti omia toimitilapalveluitaan ja reagoi nopeasti muuttuviin tarpeisiin ja olosuhteisiin.
2. Kiinteistökehitys InLike Oy pyrkii toiminnallaan mahdollistamaan erilaisten toimitilapalveluiden kehittymistä kunnassa ja auttaa sopivien toimitilojen löytämisessä.
3. Kiinteistökehitys InLike Oy jatkaa yhtiön kannattavuuden parantamista erikseen määriteltyjen kiinteistöjen realisoinnilla sekä jatkuvalla toiminnan tarkastelulla.

Tavoitteiden toteutuminen:

Omistajatavoitteet:

- Toteutunut – Salkutus on valmis ja strategia pidettävistä kohteista on laadittu
- Toteutunut – Aikaisemmat energiatehokkuusinvestoinnit ja koko vuoden kestänyt erinomainen käytöaste mahdollistivat yhtiölle poikkeuksellisen hyvän tuloksen

Erityistavoitteet:

1. Toteutunut – Käyttöaste yhtiön kohteissa on ollut koko tilikauden lähes 100 %
2. Toteutunut – Vuoropuhelu asiakkaiden ja omistajan kanssa on aktiivista, tällä hetkellä omistajan kanssa kehityksessä lintumaan alueen kaava
3. Toteutunut – Kiinteistöjä ei ole realisoitu, mutta kannattavuutta on parannettu muilla keinoilla

Saariselkä Oy

Päätehtävänä ollut tonttien myynti sekä Teollistamissopimuksen valvonta tullut päätökseen vuoden 2023 aikana, nyt päätehtävänä hallinnoida Saariselkä Oy:n omistuksessa olevia vuokratontteja.

Tavoitteiden toteutuminen:

Yhtiön päätehtävä on hallinnoida olemassa olevia tontteja Saariselän alueella. Vuoden 2025 aikana tavoitteena sulauttaa Saariselkä Oy kunnan omistamaan yhtiöön vähäisen toiminnan takia.

Saariselän Siula Oy

Siulan osakekanta on nyt kunnan hallussa.

Siulasta on tehty ulkopuolinen arvonmääritys. Valtuuston 14.11.2013 tekemän päätöksen mukaisesti Saariselän Siula Oy:n osakkeet myydään. Päätös myynnistä, myyntiajankohdasta ja –kanavasta tulee päivittää valtuustossa.

Tavoitteiden toteutuminen:

Päätös myynnistä on päivitetty. Asiaa edistetään yhdessä kunnanjohtajan kanssa.

2.10.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto eli kunnanhallitus, kunnanhallituksen konsernijaosto sekä kunnanjohtaja. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan kuntalain mukaisen konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seurantaa. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa annettava tiedot siitä, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitettu kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa. Tehtävänä on mm. aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan sekä seurata kunnan omistajapolitiikan toteutumista. Kunnanjohtajalla ja kunnanhallituksen puheenjohtajalla on oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen kokouksiin.

Vuoden 2024 aikana konsernijaoston kokouksissa (6 kokousta) kaikkien tytäryhteisöjen toimitusjohtajat ovat olleet kuultavana vähintään kerran. Suurimpien tytäryhteisöjen eli Inergia Oy:n toimitusjohtaja on ollut kuultavana viisi kertaa, ja Inarin Kiinteistöt Oy:n toimitusjohtaja on ollut kuultavana kolme kertaa. Konsernijaosto on saanut ajankohtaista tietoa yhtiöiden tilanteesta, ja jäsenillä on ollut mahdollisuus kysyä yhtiöiden asioista. Lisäksi kunnanjohtaja on tavannut tytäryhteisöjen johtoa erikseen.

Kunnan tytäryhteisöt ovat Inarin kuntakonsernin puolivuosisikatsauksessa antaneet selvityksen asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä, arvion niihin liittyvistä riskeistä ja arvion tulevasta kehityksestä. Puolivuosisikatsaus on käsitelty kunnanhallituksessa ja valtuustossa. Konsernijaosto ei ole käsitellyt tavoitteiden toteutumista puolivuosisikatsauksen yhteydessä. Yhtiöiden tavoitteiden asettamisen lisäksi raportointitavat ja laajuus vaihtelivat. Omistajalla tulee olla riittävä tieto yhtiöiden tavoitteiden saavuttamisesta ja taloudellisesta asemasta.

Kunnan tytäryhteisöt ovat noudattaneet konserniohjetta ja Inarin kunnan hyvää hallintotapa -ohjetta. Yhteisöt ovat toimittaneet konsernitilinpäätöstä varten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen raportit, jotka perustuvat itsearviointiin. Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on kohdassa 2.8.

Kunnanhallitus on hallintosäännön 22 §:n mukaisesti teettänyt ulkopuolisen arvioinnin koskien omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta valtuustokauden aikana. Arvioinnin tuloksia käsiteltiin kunnanhallituksessa 3.2.2025 ja 3.3.2025 ja tuotiin valtuustolle tiedoksi 20.3.2025. Kunnanhallitus päätti, että raportissa esiin nousseet kehittämiskohdet k käsitellään konserniohjeen päivityksen yhteydessä.

Arvioinnissa todettiin, että kunnan omistajaohjauksen ja konsernijohtamisen järjestelyt ovat kokonaisuutena toimivia ja vastaavat pääosin niille asetettuja odotuksia. Tiedonkulku konsernijohtoon ja tytäryhteisöjen välillä toimii. Koulutus ja perehdyttäminen ovat hyvällä tasolla ja niitä on toteutettu asianmukaisesti. Viime vuosina on tehty merkittävää kehitystyötä, ja toiminnan vahvistamista on syytä jatkaa. Kehitystarpeita tunnustetaan erityisesti strategisen ohjauksen ja vuorovaikutuksen osalta.

Arvioinnissa tuotiin esille seuraavat kehittämis ehdotukset:

- Kunta laatii omistajapolitiikka-asiakirjan, jossa määritellään yhtiökohtaisesti omistamisen tarkoitus, tavoite sekä omistusten kehittämistavoitteet
- Konsernijaoston rooli ja tehtävät arvioidaan
- Uuden valtuuston koulutuksessa huomioidaan omistajaohjauksen roolien ja prosessien avaaminen
- Ohjausdokumenttien ajantasaisuus ja niiden keskinäiset ristiriidat arvioidaan
- Selkeytetään tavoiteasetantaa. Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niiden peruste kytetään strategiaan.
- Talouden suunnittelun ja raportoinnin vuosikelloon nivotaan tytäryhteisökeskustelut
- Tytäryhteisöjen puolivuosisikatsaus selkeytetään talousarviomallin mukaiseksi
- Tytäryhteisöjen puolivuosisikatsaus ja tilinpäätös tulee käsitellä konsernijaostossa
- Riskejä tarkastellaan ja arvioidaan laaja-alaisesti. Riskienhallintaa käsitellään säännöllisesti ja järjestelmällisesti konsernijaostossa
- Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa otetaan huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Kunta määrittelee yhtiöiden hallituksessa tarvittavan osaamisen sekä kuvaa hallitusjäsenten nimittämisprosessin.

Em. kehittämis ehdotukset tulevat ohjaamaan konsernivalvonnan kehittämistä voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttösuunnitelmilla toimitukset jakavat toimitusten ja osastojen määrärahat ja tuloarviot taloudellisen valan siirtämisen ja toiminnan tulosten vastuun kannalta tarkoituksenmukaisiin tehtäviin. Vastaavasti toimitukset jakavat investointiosassa hankeryhmän / hankkeen määrärahat ja tuloarviot kohteisiin sekä antavat samalla valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset tarkennetut tavoitteet tehtäville.

Edelleen johtavat viranhaltijat voivat jakaa toimitusten vahvistamien tehtävien osamäärärahat, osatuloarviot ja osatavoitteet edelleen pienempiin ja tarkempiin osiin.

Sen jälkeen, kun valtuusto on vahvistanut talousarvion, tulee toimituksen tarvittaessa päättää talousarvion laadintavaiheessa hyväksytyjen käyttösuunnitelmien tarkistamisesta vastaamaan valtuuston hyväksymää talousarviota. Edelleen myös viranhaltijan tulee tarvittaessa tarkistaa käyttösuunnitelmaehdotuksensa vastaamaan toimituksen hyväksymää tehtävän käyttösuunnitelmaa.

Toimitukset ja projektit vastaavat siitä, että tulot ja tuet kertyvät kunnalle käytettyjen menomäärärahojen suhteessa.

Projekteista on tehtävä selvitys edellisen vuoden toiminnastaan ja tuloksistaan kunnan toimintakertomuksessa.

Talousarvion toteutuminen:

Talousarvion käyttösuunnitelmien nettomenot toteutuivat peruskunnassa noin 0,785 milj. euroa arvioitua pienempinä. Vuoden 2024 talousarviota jouduttiin muuttamaan useaan otteeseen. Sivistyslautakunnan noin 0,8 milj. euron määrärahan ylitykseen saatiin vastaavan verran lisämäärärahaa. Tästä johtuen sivistyslautakunnan nettomenojen toteutumaprosentti oli 100 %. Kunnanhallituksen nettomenot alittuivat noin 0,54 milj. euroa. Kehittämisen- ja yhteistyöhankkeiden nettomenot alittuivat noin 0,1 milj. euroa. Teknisen lautakunnan nettomenot alittuivat 0,091 milj. euroa ja ympäristönsuojelun nettomenot alittuivat noin 0,045 milj. euroa. Ympäristövalvonnan nettomenot ylittivät talousarvion 16 tuhannella eurolla, mutta tähän haettiin lisämääräraha, joten toteutumaprosentti oli 100 %.

Nettokäyttökustannukset peruskunta 2024
(milj. €)

Peruskunnan nettokäyttökustannusten jakauma vuonna 2024.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Talousarvion toteutuminen 31.12.2024
Käyttötalous, tulojen ja menojen erotus eli netto

Talous (1 000 €)	TA 2024	TP 2024	Jäljellä	TOT%
Inarin kunta				
Toimintatuotot	4 264	4 523	259	106,07 %
Toimintakulut	- 32 076	- 31 550	526	98,36 %
Toimintakate	- 27 812	- 27 027	785	97,18 %
VALTUUSTO				
Toimintatuotot	20	42	22	210,07 %
Toimintakulut	- 177	- 195	- 17	109,71 %
Toimintakate	- 157	- 152	5	96,95 %
KUNNANHALLITUS				
Toimintatuotot	412	245	- 166	59,60 %
Toimintakulut	- 4 430	- 3 726	704	84,11 %
Toimintakate	- 4 018	- 3 480	538	86,62 %
KEHITTÄMINEN JA YHTEISTYÖ- HANKKEET				
Toimintatuotot	201	116	- 84	57,94 %
Toimintakulut	- 616	- 418	198	67,79 %
Toimintakate	- 416	- 302	114	72,55 %
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
Toimintatuotot	2 768	3 071	303	110,94 %
Toimintakulut	- 22 950	- 23 261	- 310	101,35 %
Toimintakate	- 20 183	- 20 190	- 8	100,04 %
TEKNINEN LAUTAKUNTA				
Toimintatuotot	707	839	132	118,68 %
Toimintakulut	- 2 950	- 2 992	- 41	101,40 %
Toimintakate	- 2 243	- 2 153	91	95,96 %
Ympäristönsuojelu				
Toimintatuotot				0,00 %
Toimintakulut	- 157	- 111	45	71,17 %
Toimintakate	- 157	- 111	45	71,17 %
Ympäristönvalvonta				
Toimintatuotot	157	210	53	133,59 %
Toimintakulut	- 796	- 848	- 53	106,61 %
Toimintakate	- 638	- 638		99,97 %

Talousarvion toteuma **97,2 %**

3.1 VALTUUSTO

Toiminta-ajatus:

Valtuusto vastaa kuntakonsernin toiminnasta ja taloudesta toteuttamalla Inarin kuntastrategiaa. Toiminnan keskeisenä tavoitteena on turvata toimintaedellytykset kunnallisen itsehallinnon toimivuudelle varaamalla valtuuston, tarkastustoimen ja vaalien toteutukselle tarvittavat määrärahat.

Tehtävät:

Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa ja päättää kuntalain 14 §:n mukaan mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, konserniohjauksesta, talousarviosta ja toimintasuunnitelmasta, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tulee myös seurata kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunta valvoo lakisääteisten sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Valtuuston käyttötalouteen on varattu määrärahat valtuuston oman toiminnan lisäksi vaalien toteutukseen ja tarkastustoimen toimintaan. Vuonna 2024: Presidentinvaali ja europarlamenttivaalit, vuonna 2025: Kunta-vaalit ja aluevaalit.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	16	14	20		20	42	210,07 %
Toimintakulut	- 132	- 103	- 137	- 40	- 177	- 195	109,71 %
Toimintakate	- 116	- 89	- 117	- 40	- 157	- 152	96,95 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) € / asukas	- 13	- 22	- 21

Talousarvion toteutuminen:

Valtuustolle ei ole asetettu sitovia tavoitteita. Valtuusto piti kertomusvuonna 7 kokousta ja käsitteli 71 asiaa. Valtuusto mm. valitsi uuden teknisen johtajan, hyväksyi uuden kuntastrategian vuoteen 2030, päivitti kunnan hallintosääntöä, hyväksyi kunnan uudistetut rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet, päivitti Saariselän Siula Oy:n myyntipäätöksen sekä hyväksyi asemakaavamuutoksia Kaunispäälle, Posovuopajan rantaan ja Ivalon eteläpäähän. Valtuusto hyväksyi Inarin kuntakonsernin tilintarkastajaksi kaudelle 2025-2026 (+ 2 optiovuotta) KPMG Oy Ab:n, hyväksyi Inarin kunnan elinkeino-ohjelman 2024–2030, hyväksyi Saariselkä Oy:lle myönnetyn omavelkaisen takauksen jatkamisen, myönsi Inarin Vuokra-asunnot Oy:lle 1,1 milj. euron omavelkaisen takauksen, hyväksyi 1.1.2025 voimaan tulevat rakennusvalvontaviranomaisen taksan ja kaavoituksesta perittävät maksut sekä hyväksyi kolmessa kokouksessa talousarviomuutoksia. Lisäksi valtuusto merkitsi tiedoksi nuorisovaltuuston kärkihankelistan vuosille 2023–2025.

Valtuusto hyväksyi uuden kuntastrategian 11.3.2024. Kunnan visiona vuoteen 2030 on Inari – voimakas luon-

nostaan sekä Elinvoiman ja hyvän elämän vastuullinen edistäjä. Kuntastrategia pohjaa vahvasti kunnan toiminnan arvoihin, joita ovat yhteisöllinen, paikallinen, rohkea ja vastuullinen. Inarin kuntastrategian painopistealueet ovat luonto, elinvoima, saamelaisuus ja hyvä elämä. Strategiassa kaikille painopisteille on kirjattu toiminnalliset tavoitteet, kärkitoimenpiteet ja seuranta. Lisäksi strategiaan on kirjattu edunvalvonnan ja vaikuttamisen kärjet. Strategian toiminnallisten tavoitteiden ja kärkitoimenpiteiden toteutumisesta on avattu toimintakertomuksessa toimialoittain.

Valtuuston nettomenot yhteensä (sis. valtuuston oma toiminta, vaalit ja tarkastuslautakunta) olivat ylittymässä noin 35 000 euroa talousarvioon nähden johtuen liian alhaisiksi arvioiduista vaalien toimintakuluista. Valtuusto myönsi 40 000 euron lisämäärärahan kesäkuussa ja näin ollen valtuuston nettomenot alittuivat noin 5 000 euroa toteutumaprosentin ollessa 96,9 %.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Kuntastrategia	1.1 Konkreettiset, mitattavissa olevat tavoitteet kuntastrategiaan ja elinvoimaohjelmaan	Toteutui. Kuntastrategiaan ja elinkeino-ohjelmaan laadittiin toimintasuunnitelma, jossa on kärkitoimenpiteet ja mittarit seurantaan.
	1.2 Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma on laadittu	Kesken. Loppuvuodesta 2024 tehtiin kattava kysely kuntalaisille yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisesta Inarin kunnan palveluissa.
	1.3 Hyte -indikaattorit ja hyte-kerroin	Toteutui. Hyte-indikaattoreiden toteutuminen on avattu kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan kohdalla. Kunnan hyte-kerroin oli 19,1/asukas.
Elinvoimaohjelman toteuttaminen	2. Ohjelmien toteutumisen seuranta	Toteutui. Kuntastrategia 2030 ja elinkeino-ohjelma 2024–2030 hyväksyttiin valtuustossa ja molempien toimeenpano käynnistyi heti. Päätöksentekoa on lisäksi ohjannut laaja hyvinvointi- ja turvallisuus-suunnitelma, maapoliittinen ohjelma ja osallisuusohjelma.
Talous- ja toimintasuunnitelma	3. Talouden tasapaino	Toteutui. Kunnan tilinpäätös oli noin 0,24 milj. euroa ylijäämäinen.
Tilintarkastuksen kilpailuttaminen	4. Tilintarkastusyhteisön valinta	Toteutui. Valtuusto valitsi Inarin kuntakonsernin tilintarkastajaksi sopimuskaudelle 2025–2026 KPMG Oy Ab:n.

3.2 KUNNANHALLITUS

Toiminta-ajatus:

Kunnanhallituksen keskeisenä toiminta-ajatuksena on keskittyä kuntalain edellyttämien tehtävien hoitamiseen siten, että tehdyt päätökset ovat kuntastrategian tavoitteiden ja muiden voimassa olevien kunnan omien suunnitelmien ja ohjeiden mukaisia. Tehtävien hoitamisen lähtökohtana on kuntalaisten elinolojen ja hyvinvoinnin kehittyminen.

Tehtävät:

Kunnanhallituksen omana tehtävänä on kuntalain mukaisesti vastata kunnan hallinnosta, taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etuja, yleensä edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa, jota käyttää myös kunnanjohtaja. Kunnanhallitus, konsernijaosto ja kunnanjohtaja vastaavat konserni- ja omistajaohjauksesta.

Kunnanhallituksen muu toiminta perustuu vakiintuneeseen toimintaan, kuten mm. työsuojelu ja henkilöstön yhteistoiminta, tiedotustoiminta, saamen kielilain toteutukseen liittyvät asiat, saamenkielinen tiedotus.

Hallinto-osasto vastaa ensisijaisesti valtuuston ja kunnanhallituksen tarvitsemista ja kunnan yhteisistä hallinnollisista ja muista palveluista. Hallinnollisia yhteisiä palveluja ovat kunnallisen demokratian toteutumiseen liittyvät ja sitä tukevat talous- ja toimintasuunnittelu ja konsernitilinpäätöksen ohjaus. Hallinto-osastolla huolehditaan myös kunnan yhteisestä tietohallinnosta ja tähän liittyvistä keskitetyistä hankinnoista. Kuntalaisten turvallisuuteen ja hyvinvointiin liittyvän suunnittelun yhteensovitus kuuluu hallinto-osaston tehtäviin.

Hallinnossa tavoitteena on palvelujen riittävän saatavuuden ja riittävän palvelutason turvaaminen kuntalaisten hyvinvointia silmällä pitäen. Henkilöstö sitoutuu valtuuston asettamiin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin. Keskeinen tehtävä on toimia valtuuston ja kunnanhallituksen toimialaan kuuluvien asioiden valmistelussa ja täytäntöönpanossa sekä kunnan ja kuntakonsernin toimintojen yhteensovituksessa, suunnittelussa ja johtamisessa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä. Kunnan laajan hyvinvointi- ja turvallisuus-suunnitelma laaditaan valtuustokausittain hytetyöryhmän ja hyvinvointikoordinaattorin johdolla. Lisäksi kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta ja turvallisuudesta raportoidaan vuosittain valtuustolle ja raporttia hyödynnetään talous- ja toimintasuunnittelussa.

Hallinto-osaston henkilöstöön kuuluvat hallintojohtaja, viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö, talouspäällikkö, taloussuunnittelija, hyvinvointikoordinaattori, hallintosihteeri, tiedonhallinnan asiantuntija ja kaksi toimistosihteeriä (-1) yhteisissä hallinnon ja talouden toimistopalvelutehtävissä sekä atk-päällikkö. Kunnantalon monipalvelupisteen toimistosihteerin toimea ei täytetä.

TE –palvelut siirtyvät kuntien vastuulle vuodesta 2025 lukien. Inarin kunta on sitoutunut Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueen valmisteluun, jossa Sodankylän kunta toimisi vastuukuntana.

Talousarvion perustelut:

Kunnanhallituksen omassa toiminnassa on varattu määrärahat kunnanhallituksen toiminnan lisäksi kunnanjohtajan, hallintojohtajan, talouspäällikön ja osittain myös viestintä- ja yhteistoimintapäällikön palkkauskustannuksiin. Viestintä- ja yhteistoimintapäällikön palkkauskustannukset on sisällytetty myös työsuojeluun ja yhteistoimintamenettelyyn. Lisäksi määrärahaa on varattu harjoittelijan kolmen kuukauden palkkakustannuksiin.

Kunnanhallituksen omaan toimintaan kuuluvat kunnanhallituksen kokoukset ja niistä aiheutuvat kustannukset kuten kokouspalkkiot.

Kunnanhallituksen muussa toiminnassa on varattu määrärahat tiedotustoimintaan ja asukaslehteen, jäsenmaksuihin ja avustuksiin, kansainvälisiin- ja varsinaisiin yhteiskuntasuhteisiin, kokous- ja arkistotilojen vuokriin, osallistuvaan budjetointiin, työsuojeluun, yhteistoimintamenettelyyn, henkilöstön työterveyshuoltoon, saamen kielilain täytäntöönpanoon, hallinnon, kunnallisverotukseen, yhteisen henkilöstöhallintoon, työllistämispalveluihin, ehkäisevään päihdetyöhön, vanhus- ja vammaisneuvostoihin, IT –kustannuksiin sekä yritys- ja kehittämispalveluihin.

Kunta ostaa osan talous- ja henkilöstöhallintopalveluista Sarastia Oy:ltä ja ICT-palvelut Laplt Oy:ltä. Kunnanhallituksen menoihin sisältyy verkkoliikenteen ja osastojen yhteisten atk-ohjelmien ylläpitomaksuja. Ostopalvelukustannukset jaetaan hallintokuntien kesken käytön mukaan. Tiedonhallintalain vaatimuksia toteutetaan ja asianhallintaprosessin digitalisointia jatketaan. Sähköiseen asiointiin etsitään toimiva ratkaisu. Taloushallintoon hankitaan talousdokumentti-järjestelmä, jonka avulla saadaan modernisoitua talousarvio- ja tilinpäätösasiakirjat tarkastuslautakunnankin edellyttämällä tavalla. Myös henkilöstöraportointia tullaan kehittämään.

Päivitettävän kuntastrategian puitteissa jatketaan kaikkia toimialoja koskevaa organisaation toimintojen ja rakenteiden tarkastelua, jonka tavoitteena on kehittää ja tehostaa toimintaa. Henkilöstöä koskevia muutoksia toteutetaan eläköitymisten myötä ja lisäksi tehtäväkuvia uudistetaan kunnan muuttuviin tehtäviin.

Talousarviossa on varattu määräraha Inarin kunnan 150-juhlavuoden (2026) valmisteluun.

Saamenkielisiin palveluihin hallinnon talousarviossa on varattu 65 000 euron määräraha saamen kielilain täytäntöönpanoon. Määräraha on varattu henkilöstön saamen kielen koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin sekä käännös- ja tulkkauskustannuksiin. Kustannuksiin haetaan oikeusministeriön avustusta vuosittain.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	383	409	412		412	245	59,60 %
Toimintakulut	- 2 910	- 3 822	- 4 430		- 4 430	- 3 726	84,11 %
Toimintakate	- 2 527	- 3 413	- 4 018		- 4 018	- 3 480	86,62 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 479	- 572	- 482

Talousarvion toteutuminen:

Talousarvion tavoitteet toteutuivat pääosin. Kunnanhallitus piti kertomusvuoden aikana 20 kokousta ja käsiteli 244 asiaa. Kunnalliset palvelut tuotettiin laadukkaasti asukkaiden, matkailijoiden ja elinkeinoelämän tarpeiden mukaisesti.

Kunnan edunvalvonnan painopisteitä ovat olleet kuntastrategian mukaisesti mm. asuntojen ja toimitilojen rakentamisen edistäminen, energiapolitiikka, saamenkielisten palvelujen vahvistaminen, matkailun ympäristösuuden edistäminen, saavutettavuus ja poikittaisten tieyhteyksien kehittäminen. Painopisteitä edistet-

tiin useissa eri tapaamisissa. Kunnanjohtaja ja luottamushenkilöjohto tapasivat vuoden aikana mm. pääministerin, eduskunnan perustuslakivaliokunnan, maa- ja metsätalousministeriön kansliapäällikön, useiden ministeriöiden erityisavustajia ja valtiosihteereitä, useiden maiden lähettiläitä, Kuntaliiton johtoa, ARA:n ylijohtajan, Metsähallituksen hallituksen ja pääjohtajan, MTK:n johtoa, Maanmittauslaitoksen pääjohtajan, Se-naattikiinteistöjen johtoa, Lapin kansanedustajia, saamelaiskäräjiä sekä SAKK:n, Siidan ja paliskuntien edustajia.

Tasavallan presidentti Alexander Stubb vieraili Inarin kunnassa toukokuussa 2024. Hän tapasi Inarin kunnan johtoa ja vieraili koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteessa tavaten kuntalaisia.

Inarin kunta selvitti yhdessä Metsähallituksen kanssa kylien yleiskaavoitustarvetta ja Sevettijärven kylän elinvoimaisuuden varmistamiseksi kaavoituksen kautta kunnanhallitus päätti käynnistää Sevettijärven yleiskaavan laatimisen valmistelun Metsähallituksen esittämälle alueelle. Menesjärven osalta kunnanhallitus pyysi Metsähallitukselta selvitystä mahdollisista vuokrattavista asuinrakennuspaikoista ja Metsähallitus on esittänyt kolmea vuokratonttia varattavaksi kysynnän selvittämiseksi. Vireillä oleva Ivalon alueen yleiskaava osaluokien 1–3 osalta eteni jälleen vuonna 2024 siten, että kunnanhallitus asetti osayleiskaavaehdotuksen nähtäville maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisesti.

Kuntastrategiassa tuotiin vahvasti esille toimivien peruspalvelujen merkitys kuntalaisten hyvinvoinnille sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen alueellinen saatavuus edunvalvontakysymyksenä. Lapin hyvinvointialueen toisen toimintavuotena edistettiin hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden yhteistyötä. Kunta antoi lausunnot hyvinvointialueen talouden sopeuttamisohjelmasta sekä palveluverkon muutosten valmistelua varten. Kunta myös osallistui säännöllisesti Laphan ja kuntien neuvottelukunnan tilaisuuksiin sekä muihin kuntien ja Laphan välisiin yhteistyöryhmiin.

Kunnan henkilöstörakennetta on tarkasteltu henkilöstön eläköitymisten ja irtisanoutumisten myötä. Vuonna 2024 toteutettiin hallintopalvelujen kehittämishanke kunnan hallinnollisia tukipalveluja tekevälle henkilöstölle osana organisaation kehittämistä ja toiminnan tehostamista. Hankkeen tavoitteena oli mm. edistää itseohjautuvuutta, asiantuntijuuden ja tiimityön vahvistaminen sekä vuorovaikutuksen ja yhteishengen vahvistuminen yli toimialarajojen. Palautteen mukaan suurin osa osallistujista koki, että hanke onnistui. Hankkeessa kehitettiin henkilöstön intraa, perehdyttämismateriaalia ja ohjeistuksia, lisättiin avointa keskustelua ja neuvontaa sekä vahvistettiin tiimityötä yli toimialojen.

TE-palvelujen siirtoa Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueelle valmisteltiin Sodankylän kunnan toimesta. Työllisyysalueelle perustettiin kuntien yhteinen ohjausryhmä ja työllisyysaluejaosto yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. TE-palvelujen siirtyminen vuoden vaihteessa 2024–2025 sujui kohtuullisen hyvin mm. tietojärjestelmien ja asiakassiirtojen osalta.

Inarin kunta täyttää 150 vuotta vuonna 2026. Kunnanhallituksen perustama valmistelutoimikunta kokoontui useita kertoja suunnitellen juhlavuoden näkyvyyttä, viestintää ja tapahtumia yhteistyössä yhdistysten, yritysten ja muiden julkisten tahojen kanssa. Lisäksi kunnanhallitus päätti käynnistää myös Inari-historiakirjan päivittämisen ja perusti toimituskunnan sitä valmistelemaan.

Sähköisen asioinnin parantamiseksi hankittiin Dynasty-asianhallintajärjestelmän asiointipalvelu. Käyttöönotto viivästyi teknisistä syistä loppuvuoteen. Taloushallinnossa otettiin käyttöön Opiferus talousdokumentti-ratkaisu, jonka avulla on kehitetty talousarvio- ja tilinpäätösasiakirjoja.

Saamen kielilain aiheuttamiin lisäkustannuksiin saatiin oikeusministeriöltä valtionavustusta 56 000 euroa käännös- ja tulkkauskuluihin sekä henkilöstön saamen kielen koulutuksesta aiheutuviin sijaiskustannuksiin. Toteutuneet käännös- ja tulkkauskustannukset olivat 47 800 euroa ja sijaiskustannukset 39 900 euroa.

Kunnanhallituksen nettomenot alittuivat noin 538 000 euroa, toteutuman ollessa 86,6 %. Talousarvion alitus kohdistui lähinnä henkilöstökuluihin ja muihin toimintakuluihin. Henkilöstökuluissa alitus oli vajaa 400 000

euroa (78 %). Henkilöstökulut alittuivat pääosin palkkatukityöllistettyjen vähenemisestä ja yritys- ja kehittämispalveluiden henkilöstövajesta johtuen. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen oli varattu 500 000 euroa toteutuman ollessa noin 410 000 euroa. Toimintatuottojen vähenemistä selittää palkkatuen pieneneminen.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähten sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähten sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Kuntalaisten hyvinvointi ja turvallisuus; palvelujen laatu ja toimivuus, hyvä hallintotapa	1. Ilmastosuunnitelman laadinta, valmiussuunnitelman yleisen osan laadinta, kotouttamisohjelman laadinta, viestintäsuunnitelman päivittäminen, osallisuusohjelman toteuttaminen, osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen	1.1 Palvelujen saatavuus, riittävyys, laatu ja asiakas-tyytyväisyys	Toteutui.
		1.2 Hyte-indikaattorit ja hyte-kerroin	Hyte-kerroin pysyi euro-määrällisesti samassa edelliseen vuoteen verrattuna. Hyte -kertoimen indikaattoreista suuri osa on vuoden 2023 tietoja.
		1.3 Suunnitelmat ja ohjelmat on hyväksytty	Toteutui osain. Valmiussuunnitelman yleinen osa hyväksyttiin. Uudistettu laki kotoutumisen edistämisestä tuli voimaan vuoden 2025 alussa ja kotoutumisohjelma vahvistetaan vuoden 2025 aikana. Ilmastosuunnitelman laatimista ei aloitettu. Osallisuusohjelmaa ja osallistuva budjetointi toteutettiin.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen	2. Työsuhdepyöräedun käyttöönoton selvittäminen	2.1 Päätös käyttöönotosta	Työsuhdepyöräetu otettiin käyttöön.
		2.2 Työhyvinvointikyselyn tulokset	Työhyvinvointikyselyä ei toteutettu vuonna 2024.
	3. Korvaavan työn toimintamallin käyttöönotto	3.1 Toimintamallin käyttö, sairauspoissaolojen seuranta	Toteutui. Sairauspoissaolojen määrä laski noin 23 % ollen keskimäärin 12,6 kalenteripäivää/htv
Toimivat hallinnon palvelut	4. Tehtäväkuvien päivittäminen, henkilöstörakenteen kehittäminen, selvitys talous- ja henkilöstöpalvelujen järjestämisestä	4.1 Resurssien ja osaamisen riittävyys ja oikea kohdentaminen	Toteutui osin. Tehtäväkuvia päivitettiin ja henkilöstörakennetta kehitettiin henkilöstön vaihtuessa sekä hallinnon kehittämishankkeessa. Talous- ja henkilöstöpalveluista ei tehty selvitystä tulossa olevan hankintalain muutoksen vuoksi.
Onnistunut elinkeinopoliitiikka	5. Kuntastrategian ja elinvoimaohjelman päivittäminen, maapoliittisen ohjelman toteuttaminen, Pohjois-Lapin alueyhteistyön (Plaky) kehittäminen, edunvalvonnan painopisteiden päivittäminen, paikallisten metsästysoikeuksien vahvistaminen.	5.1 Kunnanhallituksen ja elinvoimajaoston päätökset ohjelmien mukaiset, vaikuttava edunvalvonta, Plakyn resurssin lisääminen	Päätöksenteko perustui kuntastrategiaan ja elinkeino-ohjelmaan. Edunvalvonta toteutui suunnitellusti. Pohjois-Lapin alueyhteistyön ky:n toiminnanjohtajan toimi täytettiin kokoaikaisena kahdeksi vuodeksi.
TE24 -uudistuksen valmistelu	6. Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueen valmisteluun osallistuminen	6.1 TE-palvelujen häiriötön siirtyminen Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueelle	Toteutui pääosin.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Tasapainoisen talouden turvaaminen	7. Tasapainoisen talouden turvaaminen	7.1 Menojen ja tulojen kehitys suhteessa talousarvioon	Toteutui pääosin sitovuuden osalta ja tilinpäätös oli ylijäämäinen. Kunnanhallitus: Toimintakatteen toteuma 86,6 %. Kulut alittuivat selvästi. Koko kunta: Toimintakatteen toteuma 96 % , johon sivistystoimen, tila- palveluiden ja ympäristönvalvonnan lisämääräraha.
------------------------------------	---------------------------------------	--	--

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Toteuma
Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta suunnitelmallisesti edistävä kunta	Kunnan ja Lapin hyvinvointialueen yhteistyö huomioidaan kunnan hytetu-työn rakenteissa, rakenteet on kirjattu ja kaikkien löydettävissä	Aloitettu
	Tehdään periaatepäätös vaikutusten ennakkoarvioinnin (EVA) käyttöönotosta Inarin kunnassa sekä laaditaan kunnan toimintamalli ja ohje	Toteutunut
	Yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen	Aloitettu
	Viestintäsuunnitelman päivittäminen ja yhteen-sovittaminen osallisuusohjelman kanssa	Ei toteutunut
	Kunnassa on hyväksytty EPT-suunnitelma, joka suuntaa kunnan EPT-toimintaa ja jossa kuvataan kunnan EPT-työn rakenteet, yhteensovitettuna Lapin hyvinvointialueen kanssa	Aloitettu
	Luodaan arjen turvallisuuden edistämiseksi ja varautumiseksi kirjatut rakenteet (ml. säännölliset tapaamiset, yhteistyö poliisin kanssa)	Aloitettu. Toteutettiin valmisteluhanke, jossa koottiin turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvää verkostoa, selvitettiin kylien turvallisuuden nykytila ja tarpeet.
	Järjestetään vuosittain kiertävä turvallisuustilaisuus Inarin kylissä, 1 kylässä/vuosi	Toteutunut
	Kylien ensiapu- ja alkusammutuskoulutusten järjestämisen tukeminen	
	Valmistaudutaan TE-palveluiden siirtymiseen Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueelle	
Yhteisöllisyyden, osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan tukeminen	Järjestöjen yhteistyöasiakirjan laatiminen	Harkitaan, onko tarvetta: keskeiset ja päivittyvät tiedot kunnan verkkosivuilla
	Avustusten määräraha pysyy vähintään nykyisellä tasolla	Toteutunut
	Luodaan systemaattinen käytäntö asiakasraatien tai -	

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

	foorumien hyödyntämisestä kunnan toiminnassa Saamen kielistrategian toimenpiteet huomioidaan toimintasuunnittelussa Luodaan kirjattu yhteistyökäytäntö kunnan ja Lapin hyvinvointialueen vanhus- ja vammaisneuvostojen yhteistyölle	Ei aloitettu Kuntastrategian mukaisesti laaditaan kielipoliittinen ohjelma, ei aloitettu aloitettu
Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevillä ja varhaisen puuttumisen palveluilla	Laaditaan EPT-toiminnan vuosikello, jossa huomioidaan teemaviikot ja erityiset viestintätarpeet Järjestetään yhdistyksille EPT-toimintaan ja liikenneturvallisuuteen liittyvää koulutusta	Aloitettu Toteutunut osittain: järjestetty kaikille avoimia webinaareja nikotiinituotteista

Hyte-kerroin oli vuonna 2024 Inarin kunnassa 64/100, mikä tarkoittaa 19,1 € kannustinrahoitusta asukasta kohden. Tulosindikaattoreiden keskiarvo oli 56/100 ja prosessi-indikaattoreiden 71/100. Hyte-kerroin pieneni hieman edellisvuodesta, jolloin se oli 71/100. Hyte-kertoimen vuoden 2024 indikaattoritiedoista on päivittynyt ainoastaan prosessi-indikaattoreita, mikä tarkoittaa, että hyte-kertoimen laskennassa on käytetty pääosin vuoden 2023 indikaattoritietoja. Heikentynyt hyte-kerroin selittyy kahdella prosessi-indikaattoritiedolla: "kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille" sekä "liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin".

3.2.1 Yritys- ja kehittämispalvelut

Toiminta-ajatus:

Inarin kunnan Yritys- ja kehittämispalveluiden talousarvio sisältyy kunnanhallituksen talousarvioon. Talousarvio ja taloussuunnitelma perustuvat valtuuston 22.8.2019 § 29 hyväksymään Inarin kunnan elinvoima 2019–2025 –ohjelmaan. Elinvoimaohjelman kärjet ovat Yrittäjän Inari, Saavutettava Inari ja Arktinen Inari. Valituilla painopisteillä korostetaan tahtotilaa toimia yritysmyönteisesti, edistää Inarin saavutettavuutta ulkoisesti ja kunnan alueen sisällä sekä vahvistaa Inarin arktisia erityispiirteitä. Elinvoimaohjelmaa päivitetään tarvittaessa vuosittain.

Yrittäjän Inari: Inarin kunta tuottaa yritysneuvontaa omana toimintana. Inarin kunnalla on käytössä kunnan kotisivuilla avautuva monipuolinen yritys- ja palveluhakemisto, jossa on näkyvillä runsaat 700 inarilaista yritystä. Inarin kunta markkinoi eri tahojen lyhytkoulutuksia ja tarvittaessa järjestää myös yrityksille lyhytkoulutuksia ja -kursseja. Inarin kunta myöntää oppisopimuskoulutustukea inarilaisille yrityksille työntekijöidensä tai yrittäjän omaan oppisopimuskoulutukseen. Yritys- ja kehittämispalvelut tarjoavat aikuisopiskelijoille tentinvalvontapalvelua. Yhteistyötä yritysrahoituksen neuvonnan osalta tehdään kiinteästi Leader Pohjoisin Lappi ry:n kanssa.

Saavutettava Inari: Inarin kunta tekee edunvalvontatyötä lentoliikenneyhteyksien lisäämiseksi, turvallisen tie- ja reittiverkoston kehittämiseksi, kevyen liikenteen turvallisuuden parantamiseksi ja tietoliikenneyhteyksien saamiseksi. Saavutettavuutta edistetään tarjoamalla tietoa muun muassa eri tukimuodoista ja kannustamalla yrityksiä yhteistyöhön asian tiimoilta. Inarin kunnalla on kilpailutetut ostopalvelusopimukset asiointiliikennereiteistä Inarin kunnan alueella.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Arktinen Inari: Inarin kunnan tärkein toimiala työvoiman määrällä ja liikevaihdolla mitattuna on matkailu ja siihen kunnassa panostetaan jatkossakin voimakkaasti. Inarin kunta käyttää vuoden 2024 talousarviosta määrärahaa Inari-Saariselkä-matkailualueen kehittämiseen pääasiassa alueen yhteisen markkinointiyhtiön Lapland North Destinationin kautta. Inarin kunta jatkaa Lapin tunnetuksi tekemistä yhteistyössä myös Lapin kuntien yhteisesti omistaman brändi- ja markkinointitoimisto House of Laplandin kanssa.

Yritys- ja kehittämispalvelujen kansainvälisiin tehtäviin kuuluvat vieraskielisten yrittäjien palvelun ja neuvonnan lisäksi kansainväliset tapahtumat, kuten Spirit of Inari-matkailuseminaari. Koulutusta järjestetään vuosittain tullimuodollisuuksiin ja muihin kansainvälistymistoimiin liittyen sekä jaetaan tietoa muiden organisaatioiden järjestämistä koulutuksista. Eri toimialojen yrityksille järjestetään tarvittaessa tutustumis- ja messumatkoja Norjaan ja EU:n alueelle. Vuoden 2024 tapahtumista päätetään tapauskohtaisesti. Rahoitus tapahtumiin osallistumiseen haetaan yhdessä kumppanien kesken.

Inarin kunta on mukana Leader- ja ns. Kalaleader -toiminnoissa yhteistoimintasopimusten mukaisesti rahoituskahdella 2022–2027.

Talousarvion toimintatulojen osuus perustuu vuosittain vaihtelevaan hankerahoitukseen, avustuksiin sekä pieniin markkinointituottoihin kuten tapahtumien ja mainoskampanjoiden yritysmaksuosuuksiin. Hankerahoituksen osuus vaihtelee riippuen siitä mille ja minkä suuruusluokan hankkeille saadaan rahoituspäätös. Hanke rahoitus on kunnan ulkopuolelta tulevaa toimintatuloa ja perustuu aktiiviseen kunnan elinvoiman ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Vuonna 2024 yritys- ja kehittämispalveluissa alkavat tai jatkuvat seuraavat omat hankkeet: Kalastajan matkassa, Reitistöt kartalle, Saariselän maastopyöräilyn lähialueereittien (Trail Park) investointihanke (ei vielä rahoituspäätöstä). Lisäksi on tarkoitus hakea rahoitusta mm. seuraaviin hanketeemoihin: Kylien viihtyisyyden lisääminen, sotahistoria, tapahtumien kehittäminen ja vastuullinen matkailu.

Uusia hankkeita suunnitellaan tarvittaessa kunnan tai yritysten tarpeiden pohjalta.

Yritys- ja kehittämispalvelut ovat tarvittaessa mukana muiden ulkopuolisten hankehallintojen kuten Lapin liiton, Lapin yrittäjät ry:n, Lapin Ammattikorkeakoulun, muiden Lapin kuntien ja Leader Pohjoisin Lappi ry:n hankkeissa kuntarahoitusosuudella, partnerina tai ohjausryhmän jäsenenä. Vuonna 2024 Yritys- ja kehittämispalveluissa työskentelee vakituisesti neljä henkilöä ja vaihtelevasti 0–5 hanketyöntekijää.

Tehtävät:

Inarin kunnan hallintosäännön 25 §:n mukaan elinvoimajaoston tehtävät ovat:

1. elinkeino- ja työllisyyspoliittisten linjausten valmistelu kunnanhallitukselle.
2. elinkeino-, yritys- ja koulutuspalveluiden kehittämisen ohjaus.
3. kehittämishanketoiminnasta vastaaminen sekä kansainvälisen toiminnan ohjaus.
4. kunnan näkyvyyden edistäminen, sisältäen markkinoinnin.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	186	140	154		154	78	50,88 %
Toimintakulut	- 992	- 996	- 1 271		- 1 271	- 1 025	80,61 %
Toimintakate	- 806	- 856	- 1 117		- 1 117	- 947	84,71 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 120,11	- 159	- 131

Talousarvion toteutuminen:

Yritys- ja kehittämispalvelut valmistelivat päivitettyyn kuntastrategiaan pohjautuvan uuden elinkeino-ohjelman vuosille 2024–2030, jonka valtuusto hyväksyi 26.9.2024. Elinvoima-painopisteelle valittiin seitsemän toiminnallista tavoitetta: investointien edistäminen, elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen, osaavan työvoiman saanti, vastuullinen ympärivuotinen matkailu, luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot, toimivat työvoima- ja yrityspalvelut sekä saavutettavuus. Kunnanhallituksen elinvoimajaosto piti vuoden aikana viisi kokousta ja käsitteli 26 asiaa.

Yritysneuvonta keskittyi erityisesti alkavien yritysten neuvontaan ja GENGREEN-hankkeen myötä ekologisen naisyrityäjyyden kehittämiseen. Vuonna 2024 Inariin on perustettu 81 uutta yritystä ja yritysten kokonaismäärä oli vuoden lopussa 927 (Hakosalo yritystietokanta). Oppisopimustuen kysynnässä näkyi kasvua ja tukea myönnettiin viisi kappaletta määrärahojen puitteissa. Lisäksi 12 yritystä sai tukea 34:n nuoren kesätyöllistämiseen. Yrittäjille järjestettiin aamukahvitilaisuuksia ja Inarin Yrittäjät ry:n kanssa yhteistyössä valmisteltiin Elinvoimalupaus. Ivalossa järjestettiin koulun kanssa yhteistyössä koulutus- ja työelämämessut, jotka sovitettiin toistuvan joka toinen vuosi. Toisena uutena tapahtumana lanseerattiin Muuttajailta, joka toteutettiin englannin kielellä ja jossa tuotiin esiin kunnan palveluita uusille asukkaille. Inarin kunta osallistui aktiivisesti Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueen valmistelutyöhön ja kansainvälisen rekrytapahtumaan.

Inarin kylien neuvoston toiminta aktivoitiin uudelleen ja kylien kanssa yhteistyössä valmisteltiin kylien elinvoimaa, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta tukevat hankkeet, joihin haettiin Leader Pohjoisin Lappi ry:ltä rahoitusta. Kylien jouluilmeen rakentamiseen myönnettiin tukea ja järjestettiin jouluavajaistapahtuma yhteistyössä muiden toimialojen kanssa. Hyvinvointipäivä toteutettiin yhteistyössä hyvinvointikoordinaattorin ja vapaa-aikatoimen kanssa siten, että paikalliset yhdistykset ja seurat pääsivät esittelemään omaa toimintaansa.

Kunta osallistui saavutettavuustyöhön yhteistyökumppaneiden kanssa ja kahden uuden lentoreitin markkinoituyhteistyötä tuettiin rahallisesti. Asiointiliikenne järjestettiin sopimusten mukaisesti reiteillä Laanila-Ivalo (sopimus päättyi toukokuun loppuun), Nellim-Ivalo ja Nitsijärvi-Näätämö. Inarin kunta hankki skibus-siheyden välille Ivalo-Saariselkä ja Inari-Saariselkä, jotta paikalliset nuoret pääsevät tutustumaan Saariselän ulkoilupalveluihin.

Alueen matkailumarkkinointi hankittiin vuodelle 2024 Lapland North Destination Oy:ltä. Kunta kilpailutti matkailun aluemarkkinoinnin ja solmi uuden sopimuksen Lapland North Destinations Oy:n kanssa vuosille 2025-27 (+ optiovuodet). Spirit of Inari -kansainvälinen matkailuseminaari järjestettiin Inarissa ja sen teemana oli uudistava matkailu. Matkailuseminaarin myötä alettiin valmistella matkailun yritysekosysteemin kehittämishanketta. Matkailun tulo- ja työllisyys selvitys toteutettiin ostopalveluna. Yritys- ja kehittämispalvelut on toteuttanut matkailuneuvonnan yhteistyössä Metsähallituksen kanssa ostopalvelusopimuksella. Metsähallitus irtisanoi sopimuksen vuoden 2024 loppuun mennessä, joten matkailuneuvonnan toteuttamiseen alettiin valmistella muita toimia.

Leader Pohjoisin Lappi ry:n ja KalaLeaderin välinen yhteistyösopimus 2023–27 jatkui. House of Lapland Oy:n toiminta päättyi, jonka vuoksi kuntamarkkinointitoimia toteutettiin kunnan omalla sosiaalisen median videokampanjalla. Lapin elokuvakomission toiminnan jatko saatiin varmistettua ja Inarin kunta osallistuu seitsemän muun Lapin kunnan kanssa elokuvakomission toimintaan. Audiovisuaalisella alalla oli nostetta ja kunta osallistui neljän eri tuotannon markkinoituyhteistyöhön sekä valmisteli oman tuotantokannustimen käyttöönottoa. Avustuksia myönnettiin tapahtumien tueksi ja markkinointinäkyvyyttä vastaan.

Hankkeista päättyi Inari-Saariselkä-alueen reitit kartalle – paikkatietoa kehitystyön tueksi. Vuoden aikana alkoi Kalastajan matkassa -hanke sekä GENGREEN, Interreg Aurora -hanke. Lisäksi kesän aikana toteutettiin lyhyt Inarijärven kaupallinen kalastus tutuksi -hanke, jonka aikana lanseerattiin Kalapäivä Ivalossa Inariviikkojen aikana. Inarin turvallisat kylät -hanke valmisteltiin valmisteluhankkeen rahoituksen avulla ja hakemukselle saatiin myönteinen päätös vuoden lopussa. Valmistelutyötä tehtiin seuraaviin hankkeisiin: Elämysten Inari – tapahtumilla elinvoimaa, Sotahistoriasta matkailuvetovoimaa Pohjois-Lappiin ja Kilpailukykyä kestävästä ja älykkästä asumisesta. Lisäksi yritys- ja kehittämispalvelut valmistelivat yhdessä teknisen osaston kanssa Saariselän matkailukeskuksen elinvoimaa tukeviin investointeihin ns. infra -hankkeen.

Yhteistyötä Norjan kanssa edistettiin usein eri toimin ja tapaamisin sekä valmisteltiin Inarin ja Etelä-Varangin kunnan välinen päivitetty yhteistyösopimus.

Yritys- ja kehittämispalveluiden henkilöstökustannuksissa oli varauduttu vuonna 2024 kehitysjohtajan, kehittämiskoordinaattorin, kansainvälisten asioiden koordinaattorin (muutettiin hankekoordinaattoriksi) ja yritysneuvojan palkkakuluihin. Vain kehitysjohtaja oli työssä koko vuoden, kaksi muuta tehtävää täytettiin vuoden aikana ja koko vuoden oli yhden henkilön vajuus. Talousarvion alittuminen selittyy suurimmaksi osaksi henkilöstömenoilla eli täyttämättömillä paikoilla ja työajan jyvittämisellä hankkeille.

Talousarvion tulot eivät toteutunut suunnitellusti, sillä hankkeiden aloituksessa oli viivettä, joten niiden kulut ja tulot viivästyivät. Toimintakate oli 84,71 % ja kate alittui 170 000 euroa.

Tavoitteiden toteutuminen:

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Toteuma
Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus osallistua harrastus- ja liikuntatoimintaan.	Hyvinvointipäivä järjestetään yhteistyössä vapaa-aikatoimen, järjestöyhdyshenkilön ja nuorisovaltuuston kanssa, jotta tapahtumassa saadaan tuotua lapsille ja nuorille suunnattua harrastustoimintaa esiin Järjestetään edellisten vuosien tapaan skibus-yhteys Saariselälle Ivalosta sekä tiettyinä viikonloppuina myös Inarista ja Sevettijärveltä. Saariselällä mahdollisuus laskeutella, hiihtää, pyöräillä, ulkoilla tai uida. Lasketteluharrastuksen aktivointi. Freestyle-laskija Kuura Koivisto osallistuu kahteen meet and greet-tapahtumaan Inarin kunnassa. Kuura Koivistolla on Inarin kunnan sponsorointisopimus vuodelle 2024. Outdoor Expert Oy toteuttaa osana tapahtumien kumppanuusohjelmaa liikunnan harrastamista edistävän yhteistyön. Inarin kunnalla on sponsorointisopimus Outdoor Expert Oy:n pyörätapahtumiin vuodelle 2024.	Hyvinvointipäivä järjestetty Skibussi-yhteys järjestetty Urheilijayhteistyösopimus toteutettu Liikuntatapahtumien kumppanuusohjelma toteutettu
Edistetään Inarin veto- ja pitovoimaa lisäämällä asuntoja, monipuolista- malla elinkeinorakennetta ja parantamalla yritystoiminnan tiedolla johtamista	Lisätään Inarin alueen asuntotuotantoa houkuttelemalla yksityistä asuntotuotantoa (Invest in Inari -hankkeen toimenpiteet), edunvalvonnalla ARA:n korkotuetun asuntorakentamisen saamiseksi Inariin ja/tai kunnan omana asuntotuotantona (Inarin Kiinteistöt Oy) Kuntamarkkinointiin liittyvät tehtävät. Osallistuminen House of Laplandin toimenpiteisiin aktiivisesti. Yritysneuvonta etenkin alkaville yrittäjille ja yrittäjille	Toteutettu valmisteluhanke, jonka aikana laadittu varsinainen asumiseen liittyvä hankehakemus Toteutettu Toteutettu

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

	suunnattujen koulutusten järjestäminen tarpeen mukaan. Matkailun aluetaloudellisten vaikutusten selvittäminen päätöksen teon ja tiedolla johtamisen tueksi.	Toteutettu
Työllisyyspalveluilla on toimivat rakenteet ja käytännöt	Varaudutaan TE-palveluiden siirtymiseen kunnille vuonna 2025.	Toteutettu
	Luodaan toimivat ja kirjatut työllisyyden edistämisen rakenteet ja käytännöt yhteistoiminta-alueelle.	Toteutettu
Inarin alueen matkailun ja kunnan toiminnan kehittäminen kestävä kehityksen näkökulma huomioiden.	Edistetään hanketoiminnalla ympärivuotisen kestävä matkailun mahdollisuuksia. Kalastajan matkassa -hankkeen avulla luodaan Inarin ammattikalastajille mahdollisuuksia saada lisäansioita matkailusta. Laaditaan Inarin kunnan ilmastosuunnitelma. Lisätään kylissä asumisen viihtyvyttä hanketoiminnalla.	Valmistelussa Kesken/Toteutettu Osallistuminen Lapin kuntien ilmastoverkostotyöhön. Ilmastosuunnitelma aloittamatta, mutta sovittu toteutuksesta teknisen osaston kanssa. Kesken, hankkeet haettu
Saamelaisten perinteisten elinkeinojen vahvistamien osana kunnan monipuolista elinkeinorakennetta	Tiivistetään yhteistyötä kunnan ja saamelaiskäräjien välillä ja etsitään yhdessä uusia keinoja saamelaisten perinteisten elinkeinoiden vahvistamiseen osana kunnan elinkeinorakennetta.	Kesken

3.4 KEHITTÄMINEN JA YHTEISTYÖHANKKEET

Toiminta-ajatus:

Kehittämisen ja yhteistyöhankkeisiin varataan määrärahat kunnan osuuksiin yritystoiminnan, palvelujen, työllisyyden, toimialojen yhteisiin avustuksiin ja muihin kehittämisen ja yhteistyöhankkeisiin valtuuston hyväksymän elinvoimaohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Tehtävät:

Keskeisenä tavoitteena on turvata valtuuston eri suunnitelmissa ja ohjelmissa asettamien yleiset, yritystoimintaan, palveluihin, työllisyyteen ja muuhun toimintaan asetettujen tavoitteiden toteuttaminen.

Kunnanhallitus päättää määrärahan jaosta erillisen, laaditun käyttösuunnitelman perusteella.

Määrärahasta maksetaan toiminta-avustusta Saamelaismuseum Siidalle (50 000 euroa). Määrärahaan sisältyvät toimialojen yhteiseen avustushakuun (100 000 euroa), Osuuskunta Lumimuutoksen avustus (18 000 euroa), Saariselän reitistöjen kehittämiseen (80 000 euroa), Ivalojoen sillan turvallisuuden parantaminen Ely-keskuksen kanssa (kunnan osuus 100 000 euroa), Pokantien perusparannushankkeeseen (35 000 euroa), Lappi-brändi (1 495 euroa), Kirakan hankesuunnitelmaan (40 000 euroa).

Määrärahaan sisältyy myös yleiskaavoituksesta aiheutuvat kulut (60 000 euroa) sekä kunnan maksuosuus

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymään kuntien välisen sopimuksen mukaisesti (41 800 euroa). Lisäksi määrärahaa on varattu yksityisteiden kunnossapidon tukemiseen (kunnan osuus 30 000 euroa/v) sekä Lapin TE24 valmisteluun (10 000 euroa). Irrotusmäärärahaa on varattu 50 000 euroa ennalta suunnittelemaan menoihin. Tulot muodostuvat pääosin maanmyyntivoitoista.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	212	587	201		201	116	57,94 %
Toimintakulut	- 210	- 312	- 616		- 616	- 418	67,79 %
Toimintakate	2	275	- 416		- 416	- 302	72,55 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	39	- 59	- 42

Talousarvion toteutuminen:

Suunnitellut hankkeet toteutuivat pääosin. Ivalojoen sillan turvallisuuden parantaminen -hanke Ely -keskuksen kanssa jäi toteutumatta, koska Ely-keskus ei lähtenyt hankkeeseen mukaan. Yksityisteiden kunnossapidon tukeminen toteuma oli noin 1 600 euroa talousarvion 30 000 eurosta. Saariselän reitistöjen ylläpito toteutui noin 42 000 euroa yli talousarvion 80 000 euron. Pokantien perusparannushankkeen toteuma oli noin 24 000 euroa talousarvion 35 000 eurosta. Kirakan hankesuunnitelma ei edennyt vielä toimintakertomusvuonna. Kunnantalon tilaselvitys toteutui täysimääräisenä. Siidan toiminta-avustus toteutui täysimääräisenä. Yhteinen avustushaku toteutui 92,7 %: sesti. Osuuskunta Lumimuutoksen toteuma oli 15 000 euroa eli 3 000 euroa alle talousarvion. Lapin TE -palvelu-uudistuksen toimintakulut olivat 34 540 euroa sisältäen sekä Lapin liiton TE24-hankkeen kulut että Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueen valmistelun kulut. Työ- ja elinkeinoministeriö korvasi kunnalle kertakorvauksena 48 000 euroa muutuskulujen kattamiseen. Lappi-brändi toteutui 100 %: sesti. Yleiskaavoituksen toteuma oli noin 19 000 euroa. Maanmyyntivoitot jäivät 33,7 %:iin arvioidusta 200 000 eurosta, toteuman ollessa noin 67 000 euroa.

Yleiset kehittämis- ja yhteistyöhankkeet	TA 2024	TP 2024	Poikkeama
Pohjois-Lapin alueyhteistyön ky	-41 800 €	-41 487 €	313 €
Yksityisteiden kunnossapidon tukeminen	-30 000 €	-1 608 €	28 392 €
Saariselän reitistöjen ylläpito	-80 000 €	-121 940 €	-41 940 €
Ivalojoen sillan turvall.parant.	-100 000 €	0 €	100 000 €
Pokantien perusparannushanke	-35 000 €	-23 670 €	11 330 €
Kirakan hankesuunnitelma	-40 000 €	0 €	40 000 €
Siidan toiminta-avustus	-50 000 €	-50 000 €	0 €
Osuuskunta Lumimuutos	-18 000 €	-15 000 €	3 000 €
Lapin TE24 -koordinaatiohanke	-10 000 €	13 460 €	23 460 €
Lappi-brändi, kunnan osuus	-1 495 €	-1 495 €	0 €

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Avustukset	TA 2024	TP 2024	Poikkeama
	-100 000 €	-92 656 €	7 344 €

Muut kehittämis- ja yhteistyöhankkeet	TA 2024	TP 2024	Poikkeama
Irrotusmäärärahat + TP (budjetointikohde)	-34 000 €	0 €	34 000 €
Historian kirjojen myyminen	500 €	709 €	209 €
Yleiskaavoitus	-60 000 €	-19 418 €	40 582 €
Käyttöomaisuuden myynti	200 000 €	67 463 €	-132 537 €

Kehittämishankkeet yhteensä	TA 2024	TP 2024	Poikkeama
	-415 795 €	-301 642 €	114 153 €

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Seudullisen yhteistyön ja edunvalvonnan kehittäminen	Pohjois-Lapin alueyhteistyön ky:n resurssin lisääminen 1 henkilötyövuoteen	Toiminnan tuloksellisuus	Toteutui.

3.5 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus:

Sivistyslautakunnan alaisten toimialojen tehtävänä on tuottaa palveluita, joilla turvataan toimivat sivistyspalvelut kaiken ikäisille kuntalaisille. Laadukkaat sivistyspalvelut tukevat kuntalaisten elinikäistä oppimista, hyvinvointia ja viihtyvyyttä.

Tehtävät:

Inarin kunnan hallintosäädännön mukaan sivistyslautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:

- Perustusopetuslain mukainen esi- ja perusopetus
- Perustusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta
- Lukiolain mukainen lukiokoulutus
- ammatillinen koulutus
- vapaasta sivistystyöstä ja taiteen perusopetuksesta annettujen lakien mukainen koulutus
- kirjasto- ja tietopalvelut, kulttuuritoiminta, liikuntatoimi ja nuorisotyö
- varhaiskasvatus
- koulujen perustaminen ja lakkauttaminen talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaisesti
- oppivelvollisuuslain toteutumisen seuranta ja tarvittavat toimenpiteet

Talousarvion perustelut 2024:

Talousarviossa on edelleen nähtävissä suuret kiinteistöuudistukset. Ivalon koulukeskus on valmis ja sitä si-
sään ajetaan käyttöön. Osa tarvittavista mitoituksista selviää käytön myötä. Inarin koulua suunnitellaan ja
rakennetaan. Sevettijärven hanke rakennetaan 2024. Se on monitoimitila, joka palvelee koulutoiminnan li-
säksi varhaiskasvatusta ja Lapin hyvinvointialuetta sekä monipuolista vapaa-ajan ja kolmannen sektorin käyt-
töä. Uudistuvalla rakennuskannalla on merkittävää vuokravaikutusta. Vuokravaikutuksesta on arvio, joka tar-
kentuu hankkeiden valmistuessa. Inarin kirkonkylällä väliaikaistilojen saatavuudessa on haastetta, mikä tulee
rajaamaan palveluita ennen uusien kiinteistöjen valmistumista.

Investointiosa pitää edelleen sisällään merkitseviä investointeja, jolla on heijaste myös käyttötalouteen, mm.
kalusto- ja koulutarvikehankintoihin. Kansalaisopiston, osallisuuskeskuksen, vapaa-aika- ja kulttuuritoimen
käyttöön uudistetaan tilat aiemman lukion tiloihin.

Sivistystoimen talousarvio on haetun talousarvion muutoksen myötä toteutunut 100 %. Vuoden toteutu-
massa haastetta toivat kustannusten nousu, mikä näkyi erityisesti ostoissa, sekä varhaiskasvatuksen järjestä-
misen kustannuksen nousu johtuen muun muassa lakimuutoksista ja vuorohoidon määrästä eri yksiköissä.
Henkilöstökulut olivat edellisvuotta korkeammat ja sijaisia jouduttiin käyttämään.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	3 005	2 996	2 768		2 768	3 071	110,94 %
Toimintakulut	- 19 762	- 22 530	- 22 145	- 806	- 22 950	- 23 261	101,35 %
Toimintakate	- 16 757	- 19 534	- 19 377	- 806	- 20 183	- 20 190	100,04 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 2 742	- 2 728	- 2 794

Talousarvion toteutuminen:

Talousarvio toteutui isolta osin suunnitelman mukaisesti. Varhaiskasvatusyksikön rakentaminen Inarin kir-
konkylälle siirtyi kuukausia eteenpäin, jakautuen vuosille 2024–2025. Uusia ja uudistettuja tiloja tuli käyttöön
osallisuuskeskukselle, kansalaisopistolle, kulttuuritoimelle ja vapaa-aikatoimelle (Kuulas), Inarin koululle
(Sielä) ja siellä toimiville kansalaisopistolle ja vapaa-aikatoimelle. Vapaa-aikatoimi luopui kirkonkylällä Pelsan
talon väistötilasta. Uusia tiloja valmistui myös Sevettijärven koululle, jonka uudisrakennuksen tiloissa toimi-
vat myös vapaa-aikatoimi ja varhaiskasvatus. Inarin koulun väistötiloista ja Ivalossa sijaitsevasta vuokratusta
kauppakiinteistöstä luovuttiin. Ivalon vanhan yläasteen tiloissa sivistystoimen toiminnat lakkasivat.

Sivistystoimi haki vuoden 2024 talousarvioon kolme talousarviomuutosta. Ensimmäinen kooltaan 76 000 eu-
roa liittyen syrjäseutulisiin, toinen kooltaan 350 000 euroa liittyi varhaiskasvatuksen talousarvioon, joka oli
ylittymässä johtuen pääasiassa lakimuutoksesta sijoitettujen lasten hoidosta, siirtoveloista koskien kielipe-
sätoimintaa, kasvaneista palvelujen ostoista ja kielipesätoiminnan avustuksen ennakoitua pienemmästä to-
teutumasta. Toinen talousarviomuutos 379 000 haettiin helmikuussa 2025 koskien hallinnon ja perusopetuk-
sen kiinteistökuluja, joissa merkittäviä muutoksia aiheuttivat Inarin koulun valmistuminen, Lehto Tilat Oy:n
konkurssi sekä näihin liittyvät järjestelyt ja osin kertaluonteinen erä.

Vapaalle sivistystoimelle on otettu tilat käyttöön Monitoimitalo Kuulaassa, jossa toimivat osallisuuskeskus, kansalaisopisto, nuorten työpaja, kulttuuritoimen näyttelytila, etsivä nuorisotyö sekä teknisen osaston ympäristövalvonta. Varhaiskasvatuksen tilauudistukset ovat käynnissä ja valmistuvat nykyisten, suunnitelmissa olevien tilojen osalta 2025 aikana, vuoden 2024 aikana ehti valmiiksi asti vain Sevettijärven kielipesäyksikön uudet tilat.

Koulukiinteistöjen uusiminen on pääpiirteissään saatettu valmiiksi tältä erää. Vuoden 2024 kuntastrategian mukaisesti sivistystoimi on toimintavuonna edistänyt lasten ja koululaisten toimintaympäristöjä ja kuntalaisten harrastusmahdollisuuksia tilaratkaisuin. Harrastusmahdollisuuksia ja koltansaamen kielen tilannetta on tuettu hankkein. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelu tulevalle valtuustokaudelle aloitettiin loppusyksyllä ja sen laatimista varten toteutettiin keväällä osallistamistyöpaja.

Valtakunnallinen haaste varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuudessa näkyy myös Inarissa. Sivistystoimesta on ollut 1 henkilö pohjoissaamenkielen koulutuksessa lukuvuonna 2023–2024 ja yksi aloitti koltansaamenopiskelun lukuvuonna 2024–2025 oikeusministeriön myöntämän rahoituksen turvin.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Toimintaympäristön kehittäminen	Inarin koulun rakentaminen	Koulun valmistuminen	Koulu valmistui ja otettiin suunnitellusti käyttöön elokuussa. Viimeistelyitä on tehty syksyn aikana.
	Inarin varhaiskasvatuksen tilojen muutokorjaukset	Olemassa olevat tilat valmistuvat ja vielä tarvittavat suunnitellaan	Varhaiskasvatuksen tilojen korjausrakentaminen siirrettiin loppuvuodelta 2024 alkuvuoteen 2025 suunnittelun ja rakentamisen päällekkäisyydestä johtuen. Saamenkielisten varhaiskasvatustilojen rakentaminen on edennyt suunnitelman mukaan vuodelle 2025.
	Sevettijärven uudisrakennuksen rakentaminen	Uudistetut tilat koululle, varhaiskasvatukselle ja hyvinvointipalveluille	Tilat valmistuivat vuoden 2025 vaihteessa suunnitellusti. Suunnitelma muuttui sen verran, että terveyspalvelut jäivät pois suunnittelusta, mutta kyläläisiä palvelevat osiot kuntoilutiloineen toteutettiin.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Talousarvion toteutuminen	Talouden seuranta; käytötalouden menokehityksen seuranta	Menojen ja tulojen kehitys suhteessa talousarvioon ja tehtyihin toimenpiteisiin	Talousarvion tasapainottaminen vaati oikaisuun lisätalousarvion tilikauden päättymisen jälkeen.
---------------------------	--	---	---

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Toteuma
Esteetön ja turvallinen asumis-, kasvu- ja liikuntaympäristö	Jänkkävaaran alueen kehittäminen ympärivuotisuutta parantaen yhteistyössä teknisen toimen kanssa.	Toteutuksessa, kesken
	Ulkoliikuntapaikkojen huolto on säännöllistä, ja niiden ylläpidosta vastaa tekninen toimi yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa.	Toteutunut, muutoksia vastualueisiin vuonna 2025
Yhteisöllisyyden lisääminen, yhdessä tekeminen ja osallisuuden edistäminen	Verkkopohjaisten palveluiden kehittäminen ja vakiinnuttaminen/Varhaiskasvatus, vapaa-aika, kulttuuri, kirjasto, kansalaisopisto	Valmistelussa
	Kulttuurikasvatussuunnitelman edistäminen, kulttuuritoimi ja koulut	Etenee
	Osallistuminen Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimiseen, vastuuhenkilönä kunnan hyvinvointikoordinaattori	Valmistelu siirretty vuodelle 2025
Syrjäytymisen ehkäiseminen ja sosiaalisen turvallisuuden vahvistaminen	Yhteistyöasiakirjan laatiminen, jossa vapaa-aikatoimi osallisena	Kesken, edistetään vuonna 2025
	Lasten ja nuorten monipuolisen kerhotoiminnan kehittäminen Harrastamisen Suomen mallin kautta. Vapaa-aikatoimi ja koulut	Toiminta jatkuu ja sitä kehitetään.
	Toimivien kanavien rakentaminen hyvinvointialueen kanssa	Asiaa edistetty, mutta vaatii vielä lisätoimia. Lisäresursoitu vuodelle 2025.
Kunnan ja järjestöjen yhteistyön kehittäminen muuttuvassa ympäristössä	Kyselyt eri aiheista lapsille ja nuorille/ koululaisille	Toteutettu harrastamisen Suomen mallin suunnittelussa
	NuVan toiminnan kehittäminen, perustetun toimintakassan hyödyntäminen. Vapaa-aikatoimi ja koulut	Nuvan toimintaa edistetty ja toiminta aktiivista.
Liikunnan lisääminen kohderyhmälle sopivalla tavalla	Vapaa-aikatoimen järjestämät liikuntaryhmät erityisryhmät huomioiden	Toteutunut, Inarissa ja Ivalossa uudet tilat mahdollistavat paremmat puitteet
	Kansalaisopiston liikuntaryhmät työikäisille	Toteutunut, liikuntaryhmät täynnä ja Inarissa ja Ivalossa uudet tilat mahdollistavat paremmat puitteet
	Lasten ja nuorten monipuolisen kerhotoiminnan kehittäminen Harrastamisen Suomen mallin kautta. Vapaa-aikatoimi ja koulut	Kehitetty kohdetyhmälle tehdyllä kyselyllä.
Terveysneuvontaa kaikenikäisille	Terveys- ja liikuntaneuvonnan huomioiminen erityisryhmien palveluohjauksen suunnittelussa /Vapaa-aikatoimi	Tarjottu liikunnanohjaajan palveluita

Hyte-kertoimen sivistyksen toimialaa koskevista tulosindikaattorista ei tehty tiedonkeruuta vuonna 2024, joten tulosindikaattoritietojen tilanne on sama kuin vuonna 2023. Prosessi-indikaattoreista sen sijaan tehtiin tiedonkeruu vuonna 2024 ja kahden indikaattorin kohdalla tuli aiempaa tiedonkeruuta heikompi tulos. Nämä indikaattorit ovat: "kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille" sekä "liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijan osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin".

"Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille" - indikaattoritiedon kohdalla on kirjausvirhe ja tästä on lähetetty Terveysten ja hyvinvoinninlaitokseen.

3.5.1 Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lapsen osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään ja opiskeluun.

Tehtävät:

Varhaiskasvatuslain mukaista kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään alle kouluikäisille lapsille lapsen omalla äidinkielellä (Inarin kunnassa suomen ja saamen kielellä) päiväkotitai perhepäivähoitona. Perusopetuslain mukaista maksutonta esiopetusta järjestetään Saariselän alueen 6-vuotiaille lapsille Saariselän päiväkodissa. Varhennettua esiopetusta järjestetään tarvittaessa 5-vuotiaille lapsille Saariselän, Ivalon ja Inarin päiväkodeissa. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on lakisääteisen (subjektiivisen) varhaiskasvatusoikeuden toteutuminen.

Pohjoissaamenkielistä äidinkielistä varhaiskasvatusta järjestetään Ivalon ja Inarin päiväkodeissa sekä muualla tarpeen mukaan.

Inarin kunnassa järjestetään koltan- ja inarinsaamenkielistä kielipesätoimintaa valtionavustuksen ja henkilöstöresurssien mukaan. Koltansaamenkielistä kielipesätoimintaa järjestetään Ivalon ja Sevettijärven kielipesissä ja inarinsaamenkielistä kielipesätoimintaa Ivalon kielipesässä sekä Inarissa kahdessa kielipesässä. Äidinkieliselle inarinsaamenkieliselle tai koltansaamenkieliselle lapselle järjestetään kielipesätoiminnan vaihtoehtona äidinkielisille lapsille tarkoitettua varhaiskasvatusta tarpeen mukaan. Kunta mahdollisuuksien mukaan edistää koltansaamen kielistä varhaiskasvatusta Ivalossa ja parantaa erityisesti koltansaamenkielisten äidinkielisten lasten oikeutta äidinkielisille tarkoitettuun varhaiskasvatukseen.

Lakisääteistä lasten kotihoidontukea maksetaan Kelan toimesta alle 3-vuotiaille lapsille ja sisaruksille. Inarin kunta maksaa harkinnanvaraista kotihoidontuen kuntalisää alle 2-vuotiaille lapsille sekä sisaruksille kunnan päättämin ehdoin.

Koululaisten hoito ei kuulu lakisääteisen varhaiskasvatusoikeuteen. Inarin kunnassa järjestetään erityisistä harkinnanvaraista koululaisten hoitoa vuorohoitoa tai tukea tarvitseville 1. luokan oppilaille, mikäli hoitopaikoissa on tilaa.

Varhaiskasvatus toteutetaan Opetushallituksen 1.3.2022 varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja Sivistyslautakunnan hyväksymän Inarin kunnan varhaiskasvatussuunnitelman 1.8.2022 mukaisesti. Varhaiskasva-

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

tussuunnitelmia päivitetään huoltajien ja henkilöstön palautteiden pohjalta ja tarkennetaan vuosittain yhteisten tavoitteiden osalta. Henkilöstölle järjestetään koulutuksia, jotka tukevat osaamista sekä varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamista. Varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvointia sekä työssä jaksamista tuetaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Työnohjausta järjestetään tarvittaessa työyksikköjen toiminnan, ilmapiirin ja yhteistyön kehittämiseksi.

Vuosi 2024 on Inarin kunnan varhaiskasvatuksen 50 v. juhluvuosi. 1.10.2024 tulee 50 vuotta siitä, kun Inarissa aloitettiin kunnallinen päivähoito, joka oli alkuun hoitajien kodissa tapahtuvaa perhepäivähoitoa. Varhaiskasvatuksessa vietetään juhlatviikkoa viikolla 40.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet:

Kunnallista lakisääteistä varhaiskasvatusta ja esiopetusta järjestetään kysyntää vastaavasti. Koltan- ja inarinsaamenkielistä kielipesätoimintaa järjestetään resurssien mukaan valtionapurahoituksen (85 %) avulla. Varhaiskasvatuspalvelut tukevat ennaltaehkäisevää lastensuojelu- ja perhetyötä. Varhaiskasvatuspalveluja kehitetään valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden sekä kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	1 098	687	961		961	912	94,93 %
Toimintakulut	- 4 802	- 5 583	- 5 585	- 350	- 5 935	- 5 732	96,57 %
Toimintakate	- 3 704	- 4 896	- 4 624	- 350	- 4 974	- 4 819	96,89 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 688,15	- 708	- 667

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Todelliset hoitopäivät	35 119	35 000	34 316
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 31.12	220	235	231
- joista ostopalvelut/lapsia 31.12	0	0	0
- joista vuorohoidossa	41	60	42
Lapsia esiopetuksessa (Saariselän pk)	4	3	0
Kotihoidon/yksityisen hoidon tuen saajat 31.12.	35	45	36
- joista kotihoidon kuntalisän saajat/ka	17	35	15
- joista yksityisen hoidontuen saajat/ka	0	0	0

Talousarvion toteutuminen:

Lakisääteinen lapsen äidinkielen mukainen suomen- tai saamenkielinen varhaiskasvatuspaikka on järjestetty kaikille lapsille pääsääntöisesti lain edellyttämässä aikataulussa. Inarin- ja koltansaamen kielipesätoiminnassa on ollut mukana muutamia äidinkielisiä lapsia/yksikkö, mikä on mahdollistanut kielenelvytyksen lisäksi lasten äidinkielisen varhaiskasvatuksen, kohtuulliset kuljetusmatkat sekä henkilöstöresurssien riittämisen. Harkinanvaraista 1 lk. koululaisten vuorohoitoa ja loma-ajanhoitoa on vuonna 2024 järjestetty erityisistä syistä

johtuen, mikäli hoitopaikoissa on ollut tilaa ja henkilöstöä riittävästi. Inarin kunnassa on järjestetty tarvittaessa myös tilapäistä hoitoa, mikäli hoitopaikoissa on ollut tilaa ja henkilöstöä riittävästi.

Varhaiskasvatuspaikkojen tarve on vaihdellut matkailusesongin mukaan kuukausittain painottuen talviesonkiaikaan. Lasten hoitotarpeet ovat useimmiten äkillisiä ja vuorohoitotarve vaihtelevaa. Lasten lukumäärä kasvoi, mutta todellisten hoitopäivien määrä väheni vuoteen 2023 verrattuna. Säännöllistä vuorohoitoa tarvitsevia lapsia oli yhteensä 42 (tilanne 31.12.24), mikä oli samaa luokkaa kuin vuonna 2023. Vuorohoitolapsista yö hoitoa tarvitsi yhteensä 4 lasta (tilanne 31.12.2024), joka oli puolta vähemmän kuin vuonna 2023. Lasten kotihoidontuen ja kuntalisän saajien määrä pysyi lähes samana vuonna 2024 vuoteen 2023 verrattuna. Saariselän päiväkodissa ei ollut esiopetusta toimintakautena 2024–2025.

Vuonna 2024 henkilöstö- ja sijaispula sekä henkilöstön vaihtuvuus on jatkunut edelleen. Henkilöstön rekrytointi, perehdyttäminen sekä päätöksenteko on vaatinut paljon lisätyötä, mikä näkyy sekä varhaiskasvatuksen johtajien työmäärässä että varhaiskasvatusyksiköissä. Varhaiskasvatuspalvelujen lakisääteinen järjestäminen ja turvaaminen muuttuvissa tilanteissa on kyetty edelleen pääosin toteuttamaan oikea-aikaisen rekrytoinnin ja joustavan, työhönsä sitoutuneen henkilöstön sekä tehokkaan yhteistyön avulla. Sijaisrekrytointia ja siihen liittyvää tiedottamista eri yksiköiden välillä on lisätty ja henkilöstöä on siirretty tarvittaessa tilapäisesti yksiköstä sekä ryhmästä toiseen äkillisten tilanteiden niin vaatiessa. Vuonna 2024 on henkilöstöpulaa ollut eniten edelleen saamenkielissä yksiköissä ja sivukylissä. Määräaikaista työntekijöitä on palkattu lähinnä vuorohoidon ja lasten tuen tarpeeseen sekä sijaisiksi, joita tarvitaan henkilöstön vuosi- ja työlomien aikana sekä äkillisissä tilanteissa. Inarin päiväkotitoiminta on toiminut edelleen väistötiloissa kolmessa eri omakotitalossa, mikä on vaatinut Inarissa normaalia enemmän henkilöstöresursseja.

Henkilöstölle järjestettiin vuonna 2024 osaamisen kehittämiseen liittyvää ajankohtaista koulutusta mm. Opetushallituksen, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Avin toteuttamia verkkokoulutuksia sekä henkilöstöhallintoon liittyvää täydennyskoulutusta ja ensiapukoulutusta. Varhaiskasvatuksen esihenkilöt osallistuivat vuonna 2024 kansallisen koulutuksen arviointikeskus Karvin järjestämään ajankohtaiseen valtakunnalliseen koulutukseen. Kielipesien työntekijät ja saamenkielisten yksiköiden henkilöstö osallistui vuonna 2024 saamelaiskäräjien ja Avin järjestämiin kehittämis- ja koulutuspäiviin. Kehityskeskusteluja käytiin jokaisessa varhaiskasvatusyksikössä mahdollisuuksien mukaan joko yksilö- tai tiimikohtaisina ryhmäkeskusteluina. Varhaiskasvatuksessa käytiin useita henkilöstön työkykyyn liittyviä neuvotteluja sekä tehtiin työjärjestelyjä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Lisäksi järjestettiin henkilöstölle työnohjausta ja yksilötyönohjausta etänä.

Inarin kunnassa aloitettiin kunnallinen päivähoito 1.10.1974, joten varhaiskasvatuksessa vietettiin kunnallisen varhaiskasvatuksen 50 v. juhlaviikkoa viikolla 40. Juhlaviikolla järjestettiin jokaisessa varhaiskasvatusyksikössä avoimet ovet sekä perheille suunnatut Pellepuistotapahtumat Saariselällä, Ivalossa ja Inarissa sekä henkilöstön yhteinen ruokailu.

Opetus- ja kulttuuriministeriöltä haettiin erityisavustusta vuosille 2024–2027 varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin. Valtionavustusta myönnettiin Inarin kunnalle yhteensä 75 000 euroa, joka maksetaan vuosien 2024–2026 aikana 25 000 euroa/vuosi sillä ehdolla, että eduskunta myöntää tarkoitukseen vuosittain määrärahat. Hankkeeseen on palkattu toimintakausi kerrallaan varhaiskasvatuksen sosionomi, joka toimii yhteistyössä kiertävän erityisopettajan kanssa. Hanke tukee osaltaan koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävien pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä sekä perheiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

Varhaiskasvatuksen toimintakulut olivat muutetun talousarvion 2024 mukaan yhteensä 5 731 575 € (96,57 %) ja toimintatuotot 912 202 € (94,93 %). Toimintakate oli 96,89 %. Pohjoissaamenkielisen äidinkielen varhaiskasvatuksen kulut vuonna 2024 olivat yhteensä 471 388 euroa. Toimintaan myönnettiin valtionavustusta tarkastuslaskennan (kokous 20.2.25) jälkeen yhteensä 127 727 euroa. Koltansaamenkielisen ja inarinsaamenkielisen kielipesätoiminnan kulut vuonna 2024 olivat yhteensä 1 056 620 euroa. Kielipesätoimintaan myönnettiin valtionavustusta vuonna 2024 yhteensä 643 450 euroa eli noin 61 %.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Lasten tuen järjestäminen kolmitasoisien mallin mukaan	1. Lasten tuen ja henkilöstöressurssien oikea-aikainen ja -laajuinen kohdentaminen tukea tarvitseville lapsille	1.1 Yleisen tuen tavoitteiden toteutumisen seuranta, vasukirjaukset	Toteutunut. Yleisen tuen tavoitteet ja toimenpiteet on kirjattu lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin, joita on ryhmän kasvattajien toimesta arvioitu säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa.
		1.2 Lasten pedagogisten selvitysten määrä, tehostetun ja erityisen tuen päätökset	Toteutunut. Vuonna 2024 on varhaiskasvatuksen erityisopettajat tehneet yhteistyössä huoltajien ja henkilöstön kanssa yhteensä 23 lapsen pedagogista selvitystä/tuen tason arviointia. Varhaiskasvatusjohtaja on tehnyt pedagogisten arviointien ja esitysten perusteella lapsen tehostetun tai erityisen tuen järjestämisestä ja muutoksesta sekä tuen päättymisestä yhteensä 33 viranhaltijapäätöstä.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

		1.3 Varhaiskasvatuksen erityisopettajan opetus ja pedagogisten suunnitelmien toteutus	Toteutunut pääsääntöisesti. Vuonna 2024 varhaiskasvatuksessa on toiminut yksi kiertävä erityisopettaja ja yksi lvalon päiväkodissa toimiva erityisopettaja. Toista päiväkodin avointa erityisopettajan tointa ei ole saatu täytettyä vuonna 2024. Päiväkotiryhmässä on toteutunut päivittäinen erityisopetus. Kiertävän erityisopettajan osaamista on säännöllisesti hyödynnetty 29 lapsen varhaiskasvatustoiminnan ja tuen suunnittelussa, toteutuksessa, arvioinnissa ja kehittämisessä. Elokuusta 2024 alkaen kiertävän erityisopettajan työparina varhaiskasvatusyksiköissä on ollut mukana myös varhaiskasvatuksen sosionomi (vakan hanke 2024–2026).
		1.4 Henkilöstön kelpoisuus	Toteutunut pääsääntöisesti. 31.12.2024 tilanteen mukaan varhaiskasvatuksen työntekijöistä 83 % täytti tehtävään vaadittavat kelpoisuusehdot. 30 % määräaikaisista työntekijöistä, jotka eivät täyttäneet tehtävään vaadittavia kelpoisuusehtoja, suorittivat tehtävään vaadittavaa koulutusta joko monimuoto- tai oppisopimuskoulutuksessa.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin ja oppimisympäristön kehittäminen	2. Kasvuilmapiiri tukee lapsen kasvua, oppimista ja hyvinvointia. Turvallinen ja myönteinen ilmapiiri	2.1 Kysely yksiköille tavoitteiden toteutumista, Itsearviointi, kansalliseen arviointiin osallistuminen	Toteutunut osittain. Varhaiskasvatusyksiköissä toteutettiin tiimeissä itsearviointia mm. ryhmävasujen arvioinneissa. Yksiköissä tehtiin tiimisopimukset ja pidettiin tiimikehityskeskusteluja. Yhteistä kyselyä ei ehditty toteuttaa. Kansalliseen arviointiin ei osallistuttu vuonna 2024, koska Inarin kunta ei ollut mukana Karvin valtakunnallisten kyselyjen otannassa.
	3. Tiimityön ja työilmapiirin kehittämien	3.1 Toimintamalli työilmapiirin kehittämisestä	Toteutunut pääsääntöisesti. Varhaiskasvatuksen esihenkilöiden toimesta kehitettiin yhteistä toimintamallia työilmapiirin kehittämisestä ja päivitettiin tiimisopimukset. Tiimisopimuksiin lisättiin menettelytavat ristiriitojen käsittelyyn. Henkilöstölle järjestettiin keväästä 2024 alkaen kuukausittain yhteisiä Teams kahvikokouksia ja niiden sisällössä huomioitiin henkilöstön toiveet ja työhyvinvointiin liittyvät aiheet. Teams-kahvit pidettiin iltaisin ja lähes puolet henkilöstöstä osallistui teams kahveihin ainakin kerran.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

	4. Varhaiskasvatuksen toiminnassa painotetaan lasten liikuntakasvatusta, kielten rikasta maailmaa ja ympäristökasvatusta	4.1 Vasutavoitteet ja toimintakertomus	Toteutunut pääsääntöisesti. Varhaiskasvatuksen tavoitteet ja lakisääteisen toiminnan järjestäminen ovat pääosin toteutuneet. Jokaisessa varhaiskasvatustusyksikössä/tiimissä on arvioitu lasten ryhmävasujen toteutumista huomioiden varhaiskasvatuksen tavoitteet ja painopistealueet. Päiväkohteissa osallistuttiin opinnäytetyöhön liittyvään tutkimukseen; lasten liikumisen tukeminen varhaiskasvatuksessa, jonka tuloksia hyödynnetään liikuntakasvatuksen kehittämisessä.
Joustavat, oikea-aikaiset ja muutoskykyiset palvelut	5. Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään kysyntää vastaavasti	5.1 Varhaiskasvatuspaikkojen järjestäminen lain edellyttämässä aikataulussa - järjestelyaika 4 kk, kiireellisessä tilanteessa 2 vk)	Toteutunut pääsääntöisesti. Varhaiskasvatuspalvelut on kyetty pääsääntöisesti järjestämään lain edellyttämässä aikataulussa kaikille hakijoille. Harkinnanvaraista koululaisten hoitoa ja tilapäistä hoitoa on järjestetty hoitopaikkojen/henkilöstöresurssien puitteissa, mutta sitä ei ole voitu tarjota entisessä laajuudessa.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

	6. Muutoskykyinen organisaatio ja riittävä henkilöstö, joka vastaa palvelutarpeeseen.	6.1 Henkilöstön rakenne ja määrä / lasten määrä, ikä oikeassa suhteessa henkilöstön määrään.	Toteutunut osittain. Varhaiskasvatus on järjestetty lain edellyttämällä tavalla ottaen huomioon henkilöstömitoitukset/lasten määrä. Tiivis yhteistyö ja tiedonkulun tehostaminen johtajien ja eri yksiköiden välillä on turvannut palvelutoiminnan useimmissa äkillisissäkin tilanteissa. Muutaman kerran on jouduttu rajamaan lasten hoitoaikoja tai hoitopäiviä henkilöstön puuttumisen vuoksi. Johtamisresurssit eivät ole riittäneet kasvaneeseen työmäärään, mikä on johtanut ylitöiden ja kuormittumisen lisääntymiseen ja näkynyt erityisesti henkilöstöasioiden hoitamisessa ja toiminnan kehittämisessä.
--	---	--	---

	7. Sähköisen asioinnin kehittäminen ja uudistuneiden ohjelmien käyttöönotto (Edlevo)	7.1 Varhaiskasvatushakemusten määrä ja käsittelyajat	Toteutunut pääsääntöisesti. Sähköisen järjestelmän uudistus on edennyt vuoden 2024 aikana lähes suunnitelman mukaan ja kaikki uudet toiminnot Edlevossa saadaan käyttöön vuoden 2025 aikana. Uudistus vähentää askasmaksujen perimiseen liittyvää toimistotyötä ja mahdollistaa sähköisen tiedottamisen huoltajien ja ryhmien välillä. Lasten varhaiskasvuspäätöksiä vuonna 2024 tehtiin yhteensä 367. Edlevoon tulevat uudet sähköiset varhaiskasvatushakemukset sekä saamenkielisten lomakkeiden saaminen järjestelmään ovat selvittelyn alla.
--	--	--	--

3.5.2 Esi- ja perusopetus

Toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetuksen tehtävänä on edistää lasten ja nuorten kasvamista itsenään, kanssaihmiä ja ympäristöään arvostaviksi yhteiskunnan jäseniksi.

Perusopetuslain edellyttämää esi- ja perusopetusta annetaan kunnan kolmessa koulussa:

1. Inarin koulu, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1–9
2. Ivalon koulussa, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1–9
3. Sevettijärven koulu, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1–9

Esi- ja perusopetuksessa opetuskielenä on suomi. Opetusta annetaan lisäksi inarinsaamen-, koltansaamen- ja pohjoissaamenkielellä (perusopetuslaki, 10§).

Tehtävät:

Opetuksen ensisijaisena tehtävänä on antaa oppilaille riittävät tiedot ja taidot sekä motivaatio jatko-opintoihin ja siten mahdollisuus omien edellytyksiensä mukaisesti ammattiin ja itsenäiseen elämään. Tavoitteena on, että jokainen oppilas saa perusopetuksesta päättötodistuksen ja siirtyy jatko-opintoihin. Jatko-opintoihin siirtymistä seurataan vuosittain.

Perusopetuksessa tärkeä laatukriteeri on opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus. Toinen tärkeä laatu-kriteeri on opetusryhmän koko. Tavoitteena on, että valtuuston hyväksymiä enimmäisryhmäkokoja ei ylitet-täisi. Toteutuneita ryhmäkokoja seurataan lukuvuosittain. Näiden lisäksi opetuksen laatukriteerinä ovat kel-poisuusvaatimukset täyttävän henkilöstön määrä. Tavoitteena on, että Inarin kunnan esi- ja perusopetuksen työntekijät täyttävät kelpoisuusvaatimukset 100 prosenttisesti.

Työnantaja järjestää koulutuksia, jotka tukevat opetussuunnitelmien kehittämistä sekä monipuolisten ope-tusmenetelmien hyödyntämistä opetuksessa. Ajanmukainen välineistö edellyttää laitteiston käytön osaa-mista, jotta panostukselle saadaan hyvä vaste. Kuntastrategian mukaisesti tuetaan osaamista ja koulutusta sekä turvataan toimivat ja kehittyvät esi- ja perusopetuksen palvelut.

Inarin kunnan kouluissa annettavaa koulutusta ja sen vaikuttavuutta arvioidaan sivistyslautakunnassa hyväk-sytyn arviointisuunnitelman mukaisesti. Inarin kunnan perusopetuksen koulujen arviointisuunnitelma vuo-sille 2022–2024 pitää vuoden 2024 painopistealueena ovat työmuodot ja niiden vaikutus työhyvinvointiin sekä työssä kehittymisen mahdollisuudet. Vastaajaryhmänä on henkilöstö.

Oppilasennuste on tällä hetkellä laskeva ja kunnan kokonaisuus huomioiden, sen ennustetaan laskevan ole-massa olevilla tiedoilla 5 vuodessa noin 80 oppilasta. Toteutuma on kuitenkin ollut muutaman oppilaan ver-ran positiivinen vuosittain. Todennäköistä on kuitenkin hieman pienenevä oppilasmäärä viisivuotisjaksolla. Inarin kunnassa on jo merkkejä siitä, että alueen matkailu monessa muodossaan toimii vetovoimatekijänä myös pandemian jälkeen. Inarin kunnan väestö on jälleen lähtenyt pandemiaa edeltäneen tapaiseen nou-suun.

Koulujen aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään sivistyslautakunnan hyväksymin periaattein. Vuonna 2023 aloitettua kesäkerhoa koululaisille on tarkoitus jatkaa myös vuonna 2024. Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa on tärkeä osa toimivaa kuntapalvelua. Uudistuvien tilojen myötä vahvistuu mahdollisuus palvella myös inarinsaamen, pohjoissaamen ja koltan kielillä.

Talousarvion perustelut 2024:

Inarin koulun valmistuminen lisää kuluja sekä kiinteistökustannusten leasing-rahoituksessa, että kalustami-sen leasingrahoituksen/ investointi kustannuksina. Sevettijärven taito- ja taideaineiden uudiskiinteistö ai-heuttaa vuokravaikutusta ja jonkun verran kalustamisvaikutusta.

Uudet tilat nostavat neliömääristä vuokratkustannusta. Väistötiloista luovutaan tai ne siirtyvät esi- ja perus-opetukselta kunnan muuhun käyttöön. Toimintoja pyritään ohjaamaan kunnan omiin tiloihin.

Esi- ja perusopetuksessa käytetään saamen kielen opetukseen rahaa seuraavasti: inarinsaamenkieliseen ope-tukseen 339 000, koltansaamenopetukseen 132 000 ja pohjoissaamenopetukseen 578 000 euroa ja nämä kaikki yhteensä 1 049 000 euroa. Valtio kattaa palkkakulut lähes täysimääräisesti.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	1 390	1 610	1 312		1 312	1 451	110,63 %
Toimintakulut	- 10 327	- 11 056	- 11 725	- 215	- 11 940	- 12 043	100,87 %
Toimintakate	- 8 937	- 9 446	- 10 413	- 215	- 10 628	- 10 592	99,66 %

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas			
Esiopetus	- 75	- 73	- 70
Perusopetus	- 1 325	- 1 337	- 1 337
Iltapäivätoiminta	- 52	- 59	- 59

Talousarvion toteutuminen:

Oppilasennuste on laskeva, merkittävin lasku tulee Sevettijärven pienelle koululle, jossa oppilasennusteen mukaan lähivuosina oppilasmäärä puolittuu. Samaan aikaan valtionapuun perustuva kustannusneutraali saamenopetus on lisääntynyt. Valtuuston määrittämiä ryhmäkokoja ei ylitetty. Oppilasmäärät tilastointipäivänä 20.9.2024 olivat Inarissa 140, Ivalossa 431 ja Sevettijärvellä 18.

Henkilöstölle tarjottiin ja järjestettiin koulutussuunnitelman mukaisesti koulutuksia lakisääteisten vaatimusten täyttämiseksi ja oman ammattitaidon kehittämiseksi. Inarin kunnan vetovoima voidaan katsoa työntekijöiden silmissä kohtuullisen hyväksi. Edelleen haasteellisin rekrytoitava ryhmä ovat opetuksen ja koulutuksen saamenkielentaitoiset työntekijät, joista on pula. Henkilöstön työn kehittämiseksi ja koulutustarpeiden selvittämiseksi tehtiin syksyllä 2024 koulujen arviointisuunnitelman mukainen arviointi henkilöstölle, jolla kerättiin tietoa koulutustarpeista.

Saamelaiskäräjien kanssa on aloitettu yhteistyötä kielipesärahoituksen perusteiden ja oppimateriaalien tuotannon kehittämiseksi. Saamenkielisen ja saamen kielen oppimateriaalia koskevan valtuustoaloitteen mukaisesti on pyritty saamaan koolle saamelaisalueen kunnat ja saamelaiskäräjät materiaalin tuotantoa edistääksemme, toteutuminen menee seuraavaan vuoteen.

Saamenopetuksen kulut Inarin kunnan esi-, perus- ja lukio-opetuksessa olivat 1 433 000, joista inarinsaamen osuus oli 539 000, koltansaamenkielisen opetuksen osuus 188 000 ja pohjoissaamenkielisen toiminnan osuus 706 000 euroa. Valtion rahoittaman saamenopetuksen kuluihin on haettavissa 1 174 000 euroa.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Oppilaiden jatko-opintojen ja ammatinvalinnan kannalta tarpeellisten tavoitteiden saavuttaminen	1. Opetusmenetelmien kehittäminen, opetussuunnitelman toteuttaminen	1.1 Peruskoulun päättötodistuksen saaneiden lukumäärä, jatko-opintoihin ohjaaminen	Toteutui. Peruskoulun päättötodistuksen sai vuonna 2024 53 oppilasta, 100 %.
Motivoitunut ja kelpoisuusvaatimukset täyttävät henkilöstö	2. Pedagogiikan ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen, työssä tukeminen	2.1 Vuosittainen koulutuksen järjestäjän suorittama toiminnan arviointi	Toteutui, arvioitiin henkilöstökyselyllä.
		2.2 Opettajien kelpoisuutta tarkastellaan vuosittain	Toteutui, kelpoisten lukumäärä koko opetushenkilöstö huomioiden 91 %.

Terveet ja turvalliset koulujen tilat	3. Opetussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, joissa opiskelu on terveellistä ja turvallista	3.1 Kiinteistökannan ikä ja toimivuus	Toteutui. Tilahallintamuutos Kaarteessa toiminnan siirtyessä kunnan omaksi toiminnaksi. Inarin koulu otettiin käyttöön elokuussa. Severtijärven koulun kädentaitojen tila valmistui pääosin vuoden vaihteessa.
		3.2 Eri toimijoita osallistetaan rakentamiseen	Toteutui. Inarin koulun rakentamisprosessissa kuultiin Lapin hyvinvointialuetta, kylän yhteisöjä, henkilökuntaa eritoimialoita ja oppilaita. Severtijärven lisätilan toteuttamisessa käytiin keskustelua Lapin hyvinvointialueen, ortodoksiseurakunnan ja kylän yhteisöiden kanssa, tilojen käyttöön järjestetään opastusta.
Kustannustehokas- ja vaikuttava palvelutoiminta talouden tasapainossa pitämiseksi	4. Opettajien virkojen määrän sopeuttaminen rakenteellisiin muutoksiin	4.1 Opettajien virat/oppilaiden	Ei toteutunut. Pitkän aikavälin tavoite, joka ei toteutunut vuodessa. Seurataan myös tulevana vuosina.

3.5.3 Lukio-opetus

Toiminta-ajatus:

Lukiokoulutuksen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa sekä paikkaansa maailmassa. Lukiokoulutus syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä kehittää valmiuksia jatko-opintoihin ja työelämään.

Tehtävät:

Lukiokoulutus tuottaa opiskelijoille jatko-opintokelpoisuuden korkea-asteen opintoihin. Lukio-opiskelu antaa opiskelijoille opiskelutaidot, joita elinikäinen opiskelu vaatii. Ivalon lukiossa tuetaan nuorten kasvua ja identiteetin kehittymistä esimerkiksi siten, että heille tarjotaan mahdollisuus opiskella inarin-, koltan- ja pohjoissaamen kieliä äidinkielenä.

Ivalon lukio tarjoaa laadukasta ja yksilöllistä toisen asteen opetusta alueen nuorille. Yhteistyössä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa lukion oppimäärä, ylioppilastutkinto ja ammatillinen perustutkinto. Kansainvälistä toimintaa jatketaan ja kehitetään edelleen. Yhteistyötä perusopetuksen kanssa tiivistetään uudessa koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteessa sekä kehitetään uusia yhteistyön muotoja.

Lukuvuonna 2023–2024 Ivalon lukio osallistuu yhdessä muiden Lapin lukioiden kanssa laatu- ja saavutettavuusohjelman Laatua laajuudesta-hankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on mm. kehittää oppimisen tukea sekä edistää opiskelijoiden hyvinvointia. Lisäksi kehitetään yhteistyötä korkeakoulujen kanssa järjestämällä ensimmäinen korkeakouluviikko yhteistyössä Rovaniemen ja Oulun korkeakoulujen kanssa.

Talousarvion perustelut 2024

Lukuvuonna 2023–2024 Ivalon lukion 2. ja 3. vuosiluokilla opiskelu tapahtuu yksisarjaisesti. Jotta voidaan taata opiskelijoiden valmistautuminen ylioppilastutkinnon kokeisiin, on heille tarjottava kaikki pakolliset ja valinnaiset valtakunnalliset opinnot. Tämä on mahdollista tehdä tehokkaasti siten, että valinnaisia opintojaksoja tarjotaan vuorovuosin kahdelle ikäluokalle kerrallaan.

Syksyllä 2023 Ivalon lukiossa aloitti odotettua suurempi määrä 1. vuoden opiskelijoita. Tämä positiivinen asia merkitsee sitä, että oppimateriaalia ja tietokoneita on hankittava ennakoitua enemmän, n. kaksinkertainen määrä edelliseen vuoteen verrattuna. Lisäksi 1. vuoden opiskelijoiden pakollisten opintojaksojen opetus on jaettu kahteen perusryhmään, mikä lisää palkkakustannuksia.

Lukio-opetuksessa käytetään saamen kielen opetukseen rahaa inarinsaamenkieliseen opetukseen 19 000 ja pohjoissaamenopetukseen 74 000 euroa ja nämä yhteensä 93 000 euroa. Valtio kattaa palkkakulut lähes täysimääräisesti.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	67	67	92		92	100	108,00 %
Toimintakulut	- 1 113	- 1 274	- 1 331	- 9	- 1 340	- 1 391	103,81 %
Toimintakate	- 1 045	- 1 207	- 1 238	- 9	- 1 248	- 1 291	103,50 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/Asukas	- 169	- 178	- 179

Talousarvion toteutuminen:

Vuonna 2024 Ivalon lukiosta valmistui yhteensä 14 ylioppilasta. Heistä 71 % suoritti toisen kotimaisen kielen kokeen, 86 % englannin pitkän oppimäärä kokeen ja 86 % matematiikan kokeen. Matematiikan kokeiden suorittajista 42 % osallistui pitkän oppimäärän mukaiseen kokeeseen ja 58 % lyhyen oppimäärän mukaiseen kokeeseen. Reaaliaineista suosituimpia olivat historia (36 %) sekä kemia, psykologia, yhteiskuntaoppi (29 %). Kokelaista 21 % suoritti saksan kielen lyhyen oppimäärän mukaisen kokeen. Muissa aineissa oli vain yksittäisiä kokeen suorittajia.

Opetussuunnitelman mukaan lukion oppimäärä sisältää vähintään 150 opintopistettä. Vuoden 2024 ylioppilaat suorittivat keskimäärin 156,57 opintopistettä.

Syksyn laskentapäivänä 20.9.2024 Ivalon lukiossa oli kirjoilla 75 opiskelijaa.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Opiskelijoiden hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen	1. Aktiivinen ja osallistuva kansalainen	1.1 Kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntäminen	Kouluterveyskyselyssä esille nousseita asioita on pyritty kehittämään esim. järjestetty hyvinvointitapahtumia opiskelijoille. Opiskelijakunnan hallitus on ollut mukana kehitystyössä.
Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto	2. Opetussuunnitelman käyttöönotto kaikilla ikäluokilla	2.1 Opiskelijoiden palaute opetussuunnitelman toteutuksesta	Toteutunut osittain: Opiskelijoilta otettu säännöllisesti palautetta opintojaksojen toteutuksesta.
Opettajien osallisuus	3. Opettajien osallisuus opetussuunnitelman kehittämisessä	3.1 Opettajien kokemukset opetussuunnitelman käyttöönottamisesta, osaamisen jakaminen	Opettajakunta on säännöllisesti keskustellut uuden opetussuunnitelman mukaisten opintojaksojen toteutuksesta.
Taloudelliset ja tehokkaat rakenteet ja toimintamallit	4. Henkilöstön virkojen määrän tarkistaminen koko Ivalon alueella	4.1 Tarvittavat virat/koulu	Lukion opettajien virkojen määrä pysynyt ennallaan. Yksi perusopetuksen virka täytetty määräaikaista ja ko. opettaja on opettanut myös lukiossa syysluku-kaudella 2024. Tavoitteena opettajien työssä jaksamisen turvaaminen.
Opetustoiminnan aloittaminen ja kehittäminen koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteessa	5. Yhteistyön tehostaminen Ivalon koulun kanssa esim. koulukeskuksen sisäisten tiimien yhteistyö	5.1 Yhteistyön toteutumisen arviointi esim. koulujen tiimit arvioivat yhteistyötä	Ivalon koulussa ja Ivalon lukiossa perustettu koulurajat ja -asteet ylittäviä tiimejä. Tiimien toiminnan tavoitteena kehittää yhteistyötä Ivalon koulussa ja Ivalon lukiossa. Yhteistyö on tiivistynyt.

3.5.4 Muu sivistystyö

3.5.4.1 Kansalaisopisto

Toiminta-ajatus:

Inarin kansalaisopisto tarjoaa kohtuuhintaista ja monipuolista koulutusta sekä laaja-alaisia harrastusmahdollisuuksia. Opiskelu ja harrastaminen mahdollistavat itsensä kehittämisen, lisäävät henkistä hyvinvointia ja hyvää elämänlaatua sekä tarjoavat onnistumisen ja omaehtoisen oppimisen elämyksiä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

Tehtävät:

Kansalaisopiston tehtävänä on toteuttaa asukkaiden tarpeisiin perustuvaa, kaikkien saatavilla olevaa vapaa-
tavoitteista yleissivistävää koulutusta, joka antaa tilaisuuden itsensä omaehtoiseen kehittämiseen, elinikäiseen oppimiseen, opiskelutaitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä tukee fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Opiston tavoitteena on turvata elinikäisen, omaehtoisen oppimisen periaatteen mukaan kuntalaisten monipuolisen kehittymisen, hyvinvoinnin, moniarvoisuuden ja kansanvaltaisuuden toteutuminen.

Opisto kehittää aktiivisesti kurssitoimintaansa asukkaiden toiveita vastaavaksi.

Opisto tekee yhteistyötä alueen muiden oppilaitosten sekä laajemmin muiden Lapin sekä valtakunnan alueella toimivien kansalaisopistojen kanssa.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	72	64	70		70	63	89,94 %
Toimintakulut	- 536	- 667	- 775		- 775	- 733	94,53 %
Toimintakate	- 464	- 603	- 705		- 705	- 670	94,98 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/Asukas	- 85	- 100	- 93

Talousarvion toteutuminen:

Talousarvio laadittiin annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

Kalenterivuonna 2024 talousarvion toteutuma oli 94,98 %.

Käyttämättä jäi 35 378,70 euroa.

Poikkeama arvion ja toteutuman välillä selittyy suurimmaksi osaksi kahdesta seikasta:

- Palkkamenot arvioitiin toteutumaa pienemmiksi (108,8 %). Tämä tarkoittaa sitä, että opettajakunnassa oli kalenterivuonna enemmän korkeasti koulutettuja henkilöitä kuin edellisvuonna.

- Vuokramenot arvioitiin toteutumaa suuremmiksi. Vuokramenoarvioon otettiin mukaan entisen Ivalon yläasteen vuokrat koko vuodelta, vaikka todellisuudessa vuokranmaksu yläasteen koulusta päättyi kansalaisopiston osalta syyskuun lopussa. Tätä ei voinut tietää vielä talousarvion laadintavaiheessa.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen	1. Kansalaisopisto antaa elinikäisen oppimisen, kansalaisvalmiuksien ja itsensä kehittämisen mahdollisuuden ja lisää henkistä ja fyysistä hyvinvointia.	1.1 Opistopalaute	Ei toteutunut. Opiston keväälle ajoittuneiden toimitilamuutoksien vuoksi opiskelijapalautetta ei kerätty.
		1.2 Opiskelijoiden määrä (kaikki / netto-opiskelijat)	Toteutui. Opiskelijoita yhteensä 2160. Netto-opiskelijoita 985.
Oppimisympäristöjen kehittäminen ja osaamisen hyödyntäminen	2. Monipuolinen, mielenkiintoinen ja ajassa oleva kurssitarjonta, joka ottaa huomioon eri ikäryhmät ja kunnan eri asuinalueet.	2.1 Opetustuntien määrä	Toteutui. Opetusta suunniteltiin kaikkiaan 7231 tuntia. Opetusta suunniteltiin 8 kylälle ja etäopetuksena.
	3. Kuntalaisille tarjotaan vuositasolla 6400 tuntia opetusta.	3.1 Opetustuntien määrä	Toteutui lähes. Opetustunteja toteutuneilla kursseilla kertyi 6367 tuntia.
Tuottavuustavoite	4. Kurssimaksutuotot vuositasolla n. 60 000 euroa.	4.1 Kurssimaksutuottojen määrä.	Toteutui. Kurssimaksutuottoja kertyi 61 570 euroa.

3.5.4.2 Kirjastopalvelut

Toiminta-ajatus:

Kirjasto on helposti saavutettava sivistys- ja kulttuurilaitos, joka pyrkii tavoittamaan kaikki kuntalaiset. Kirjasto edistää aktiivisesti monilukutaitoa ja kirjallisuuden harrastusta. Se on matalan kynnyksen yhteisöllinen kohtaamispaikka ja erilaisten kulttuuritapahtumien esteetön keskus. Kirjasto on joustava oppimisympäristö, joka tukee elinikäistä oppimista tarjoamiensa etäopiskelu- ja etätyöskentelymahdollisuuksien kautta. Perinteisten aineistojen ja palveluiden ohella kirjasto tarjoaa monipuolisia verkkoaineistoja ja -palveluja. Kattavalla tarjonnallaan kirjasto edistää sivistystä ja aktiivista kansalaisuutta, mikä lisää luottamusta ja hyvinvointia Inarin kunnassa ja koko yhteiskunnassa.

Tehtävät:

Kirjasto toteuttaa kirjastolain 29.12.2016/1492 6 §:n mukaisia tehtäviä. Kirjasto tarjoaa asiantuntevaa asiakas- ja tietopalvelua sekä tilojen aukiolokäyttöä laajentavaa, laajaa omatoimiaikaa. Lukemisharrastusta, monilukutaitoa, yhteiskunnallista osallisuutta, harrastamista ja kulttuurin kokemista edistetään opastus- ja opetuspalveluiden sekä tapahtumien avulla. Kirjasto ylläpitää uudistuvaa kokoelmaa, johon kuuluu perinteisiä ja verkkoaineistoja, sekä näihin liittyviä palveluita. Asiakkaita ja sidosryhmiä ohjataan kirjaston, tietolähteiden ja verkkopalveluiden käytössä. Käyttäjiä autetaan löytämään mieluisia sisältöjä kirjaston monipuolisista kokoelmista ja palveluista.

Kaikilla on oikeus kirjastopalveluihin. Asiakaslähtöisyyden avaintekijöitä ovat kirjastopalvelujen esteettömyys, saavutettavuus ja vuorovaikutteisuus. Kirjaston kokoelmia ja palveluita arvioidaan systemaattisesti.

Palvelut tuotetaan laadukkaasti, taloudellisesti ja kaikkia osapuolia vastavuoroisesti hyödyttävässä yhteistyössä kunnan sivistystoimen, kunnan koulujen ja varhaiskasvatuksen sekä muiden paikallisten toimijoiden ja Lapin kirjastojen kesken. Kirjastolla on oma, kunnan varhaiskasvatussuunnitelman ja kulttuurikasvatussuunnitelman kanssa yhdenmukainen lukijuuskasvatussuunnitelma. Lukijuuskasvatussuunnitelman kautta kirjasto tukee varhaiskasvatuksen ja koulujen toimintaa ja osallistuu koordinoitusti kunnan kulttuurikasvatukseen. Yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa kirjasto tuo elämyksiä arkeen erilaisten kulttuuritapahtumien avulla ja osallistuu panoksellaan Inari-viikkojen toteuttamiseen. Kirjastoissa myydään liikuntatoimen liikuntapasseja. Inarin kirjasto osallistuu aktiivisesti Lapin kirjastojen yhteiseen kehittämistoimintaan. Kirjastotoimenjohtaja kuuluu Lapin kirjaston johtoryhmän puheenjohtajistoon.

Saavutettavuuden nimissä kirjasto tarjoaa tilojaan oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalais-toimintaan. Kirjastossa on laaja palveluaika. Lisäksi kirjastossa on palveluaikaa täydentävä omatoimiaukiolo vuoden jokaisena päivänä. Kirjastoauton avulla lähipalvelua viedään säännöllisesti maantieteellisesti laajan kunnan eri osiin ja palvelaan kunnan kaikkia kouluja ja päiväkoteja. Kirjastoauton reittejä ja pysäkkiaikatauluja kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Autossa myydään apteekkituotteita ja välitetään reseptilääkkeitä.

Kirjasto tuottaa näyttelyitä sekä kirjallisuuteen ja lukemiseen liittyvää toimintaa ja tapahtumia, lukupiirejä ja kirjallisuusiltoja. Kirjasto tuottaa lisäksi pedagogisia ja perinteisiä satutunteja sekä systemaattista eri-ikäisten kirjavinkkausta ja kirjastonkäytön opetusta. Kirjastossa markkinoidaan lukemisesteisille tarkoitettuja erityis-palveluita (Celia). Saamenkielistä palvelua kehitetään. Kirjastonkäytön opetusta annetaan kirjastoautossa myös inarinsaamen kielellä.

Kirjastolain 29.12.2016/1492 6 §:n mukaiset tehtävät ja Lapin kirjaston johtoryhmän 2.9.2021 hyväksymä Lapin kirjaston strategia 2021–2024 kirkastetaan henkilöstön tavoitetyöpajoissa osaksi kirjaston toimintaa. Henkilöstön osaamista kehitetään systemaattisesti sisäisillä ja ulkoisilla koulutuksilla.

Kotiseututuntemusta ja paikallista kulttuuriperinnettä rikastetaan ylläpitämällä kirjaston Inari-kokoelmaa ja Tarinoiden Inari -verkkoarkistoa.

Kirjasto kehittää toimintaansa kehityshankkeilla ja hakee aktiivisesti hankerahoitusta toiminnan kehittämiseksi.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	86	106	21		21	102	494,57 %
Toimintakulut	- 710	- 740	- 685		- 685	- 766	111,80 %
Toimintakate	- 625	- 634	- 665		- 665	- 664	99,93 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 89	- 95	- 92

Talousarvion toteutuminen:

Kokonaisuutena kirjaston talousarvio toteutui loistavasti. Kirjaston tilinpäätöksen toteutuma oli 99,93 % ja käyttämättä jäi noin 900 €.

Tuotot olivat hieman arvioitua pienemmät, johtuen osaksi siitä, että kirjaston kassakoneet ja kassajärjestelmä jouduttiin uusimaan viime vuonna voimaan tulleen uuden arvolisäveromuutoksen takia. Uutta kassajärjestelmää ei saatu heti käyttöön, joten kirjasto ei pystynyt perimään asiakasmaksuja pariin kuukauteen.

Kaikkinensa palvelut maksoivat enemmän kuin mitä oli arvioitu, mutta tämä ylitys saatiin tasapainotettua karsimalla ostoista. Kirjaston ostojen tasapainottamisessa ei tingitty kirjaston perustehtävästä, vaan kirjallisuutta ja muuta aineistoa hankittiin suunnitellusti. Taulukon 2 kohdan tunnusluvut kertovat aineiston määrän kehitystä, montako yksikköä per asukas, sekä hankintojen ja poistojen suhdetta. Valtakunnallisesti hankintojen prosentti on 5,49 ja poistojen 7,27. Hankintojen määrä on sidoksissa kirjaston määrärahaan.

Palveluiden ostoissa ICT-palvelut nousivat noin 19 % viime vuodesta. Samoin koneiden, kaluston ja laitteiden kunnossapitopalvelut nousivat 38 %. Myös polttoaineiden kuten myös rakennusmateriaalien hintojen nousu näkyy tilinpäätöksessä arvioitua suurempana menona.

Ilahduttavaa oli, että sosiaali- ja terveyskulut pienenivät huomattavasti. Samoin palkkakuluissa ei tullut yllätyksiä, vaan arvio piti.

Kirjasto sai AVI:lta avustuksen Lukutaidonvalmiuksia Lapin malliin -hankkeeseen, jota ei ollut huomioitu vuoden 2024 talousarviossa. Avustuksen omavastuuosuus kerrytetään tehtyinä työtunteina, joten hankkeeseen ei tarvita rahallista omavastuuosuutta.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Aktiivinen, osallistuva ja osaava kuntalainen	1. Palveluja kehitetään asiakasnäkökulmasta ja yhdessä asiakkaiden kanssa. Tarinoiden Inari-verkkopalvelun saavutettavuus.	1.1 Kokeilujen ja kyselyiden määrä ja tulokset. Tarinoiden Inari -palvelun käytettävyys	Toteutunut. Kirjasto saanut erittäin hyvää palautetta asiakailta. Tarinoiden Inariin uusia tarinoita kuunneltavaksi vuoden 2024 aikana.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Elinikäisen oppimisen ja osaamisen kehittäminen	2. Kokoelmat ovat ajantasaista, monipuolista ja asiakkaiden tarpeisiin sopivia. Tilat ja välineet ovat toimivat	2.1 Seurattavat tunnusluvut ovat keskitasoa valtakunnallisella tasolla: - kokoelmat/asukasluku - hankinnat/kokoelma - poistot/kokoelma	Toteutunut. kokoelmat/asukasluku on 12,22 hankinnat/kokoelma on 3,74 % poistot/kokoelma 10,48 %
Verkkoaineiston laajennetut mahdollisuudet kaikille kuntalaisille	3. Verkkoaineiston ja -käytön mahdollisuuksien markkinointi	3.1 Verkkoaineiston saatavuus ja lainamäärät	Toteutunut. e-lehtien käyttökerrat (eli lainaukset) 14 482 e-kirjojen käyttökerrat 1 505
Lukemisen edistäminen	4. Lapset, nuoret ja nuoret aikuiset lukevat monipuolisesti ja osaavat sekä ymmärtää että soveltaa lukemaansa.	4.1 Lukijuskasvatustuntemuksen mukaiset toiminnot toteutuvat	Toteutunut. Lukutaitoyhteistyötä toteutettu yhdessä varhaiskasvatuksen ja koulujen.
Lainamäärät	5. Lainausmäärät pysyvät vähintään ennallaan	5.1 Lainausmäärien tunnusluvut ovat valtakunnallisella tasolla.	Toteutunut. Inarissa kirjaston kokonaislainausmäärä noussut 4,51 %
Koulutus- ja kulttuuritapahtumien osanottajamäärä	6. Koulutus- ja kulttuuritapahtumat ovat houkuttelevia ja laadukkaita	6.1 Osallistujien ja tilaisuuksien määrä	Toteutunut Kirjaston järjestämiin tapahtumiin osallistuneiden määrä 793. Kirjasto ollut mukana järjestämässä 74 tapahtumaa.
Laajat aukioloajat	7. Omatoimikirjasto täydentää asiakaspalvelun jatkuvuutta. Kirjastoauton monimuotoiset palvelut kuntalaisille	7.1 Asiakaspalvelun aukiolot ja omatoimikirjasto. Kirjastoauton asiakaspalvelun tuntimäärä	Toteutunut. Kirjaston aukiolotunnit 4935, joista palveluaikaa 3911. Kirjastot ovat olleet avoinna 349 päivää vuonna 2024. Kirjastoauto on ollut auki yhteensä 616 tuntia.

3.5.4.3 Kulttuuripalvelut

Toiminta-ajatus:

Inarin kulttuuritoimi noudattaa 1.3.2019 voimaantullutta lakia kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019.

Kulttuuritoiminnan keskeinen toiminta-ajatus on taata monipuolinen, mahdollisimman saavutettava kulttuuritarjonta kaikenikäisille kuntalaisille yleisen hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisäämiseksi. Tavoitteena edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä lisäten kunnan pitovoimaa.

Kulttuuritoimi toimii aktiivisesti yhteistyössä eri kulttuuritoimijoiden kanssa, pyytäen tarvittaessa yhteistyö-

hön kolmannen ja neljännen sektorin toimijoita. Toiminnan järjestämisen motivaationa toimii ”kulttuuri kuuluu kaikille, sekä kulttuuripalvelut lisäävät yhteisöllisyyttä ja asukkaiden hyvinvointia” –ajatus huomioiden kulttuurilliset saavutettavuustekijät mahdollisuuksien mukaan. Kulttuurillinen monimuotoisuus on voimavara.

Inarin kunnan kulttuuritoimi tukee kulttuuria harrastavien kuntalaisten toimintaa ja kulttuurin monimuotoisuuden kokemista. Kulttuuritoiminnan tavoitteena on inarilaisten hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääminen kulttuurillisten tapahtumien avulla. Pyrkimyksenä on tarjota kulttuuripalveluita kaikille ikäryhmille. Kulttuuritoimi pyrkii tukemaan inarilaisia kulttuurialan harrastajia ja ammattilaisia tilaamalla heiltä kulttuuripalveluita ostopalveluina. Kulttuuritoimintaa järjestetään yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa inarilaisuutta, valtakunnallisuutta ja kansainvälisyyttä huomioiden sekä innovatiivisesti uusia kulttuurielämyksiä kokeillen.

Tehtävät:

Kulttuuritoimen tehtävänä on tuottaa tai tukea kulttuurilain 3 § mukaisia palveluita eli helposti koettavia, mahdollisimman saavutettavia kulttuurielämyksiä kaikenikäisille kuntalaisille. Kulttuuritoimi toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukio-opetuksen kanssa taaten erilaisia kulttuurielämyksiä läpi lapsen opinpolun. Aikuisväestölle, ikäihmisille ja erityisryhmille tarjotaan helposti koettavia, virkistäviä kulttuuritapahtumia arjessa jaksamisen tueksi. Tavoitteena on edistää hyvinvointia kulttuurista –ajastusta.

Inarin kulttuuritoimi on mukana Maakunnallisessa kulttuuritoimijoiden asiantuntijaverkostossa, Lapin lastenkulttuuriverkostossa ja Lapin Alueteatterin/Rovaniemen Teatterin -jäsenkuntana.

Kulttuuritoimi ylläpitää ja toteuttaa Inarin kulttuurikasvatussuunnitelmaa yhteistyössä varhaiskasvatuksen, peruskoulujen ja Ivalon lukion kanssa. Kulttuurikasvatussuunnitelma on varhaiskasvatussuunnitelmaa ja opetussuunnitelmaa täydentävä kokonaisuus siitä, kuinka lapsia ja nuoria tutustetaan paikalliseen kulttuuriin ja oman kunnan kulttuurikohteisiin. Kulttuurikasvatussuunnitelman tarkoituksena on järjestelmällisesti taata jokaiselle inarilaiselle lapselle vähimmäismäärä kulttuuria, mikä jokaisen tulisi saada kokea koulupolkunsa aikana. Kulttuurikasvatussuunnitelma alkaa varhaiskasvatuksesta, jatkuu läpi peruskoulun lukioon saakka. Kannustetaan kasvavaa lasta etsimään nuorena ja aikuisena etsimään hyvinvointia rohkeasti kulttuuripalveluiden äärestä. KOPS:n varsinaiset toteuttajat palkataan sopimuksilla ja palvelut tarjotaan kouluille tukemaan opetusta.

Inarin KOPS tukee lapsia ja nuoria osallistumaan monipuolisiin kulttuuripalveluihin. Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen pohjautuu valtakunnallisiin varhaiskasvatus- ja koulujen opetussuunnitelmiin, sekä Inarin tarkentavaan suomenkieliseen ja saamenkieliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan, että lakiin 166/2019 kuntien kulttuuritoiminnasta. KOPS:n avulla pystytään paremmin seuraamaan tasapuolisen kulttuurisisällön toteuttamista kouluilla ja varhaiskasvatusyksikössä. Inarin KOPS:n toimintakulut kirjataan kulttuuritoimen Lapin lastenkulttuuriverkoston kustannuspaikalle.

Inarin kulttuuritoimi vastaa kulttuurillisen perustoiminnan ohella kunnallisesta elokuvateatteritoiminnasta, sekä Inariviikot-tapahtumakokonaisuuden koordinoinnista, että markkinoinnista. Kulttuuritoimi avustaa kulttuurialan toimijoita ja eri kulttuuritapahtumien järjestäjiä harkinnanvaraisesti sekä resurssien mukaisesti. Tavoitteena osallistava kulttuuripalveluiden ideointi.

Vuosittain palkitaan ansioitunut paikallinen kulttuuria edistänyt henkilö tai yhteisö tuhannen euron arvolla Inarilaisteko-stipendillä. Palkinto luovutetaan itsenäisyyspäivän juhlan yhteydessä. Kuntalaiset saavat jättää ehdotuksia Inarilaistekopalkinnon saajasta, mutta Inarin sivistyslautakunta ratkaisee palkinnon saajan.

Inarin kulttuuristipendit myönnetään keväthuhlissa peruskoulun 6.- ja 9.-luokkalaisille sekä lukion ylioppi-

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

laille, jotka ovat osoittaneet erityistä ansioita ja mielenkiintoa kulttuurialalla. Kulttuurisihteeri valitsee stipendin saajat opettajien ehdotuksesta.

Kunnallinen elokuvateatteri ja muu kulttuuritoiminta pidetään aktiivisena ja monipuolisena kaikille käyttäjäryhmille siirryttyämme Ivalon koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteeseen. Tammikuussa 2024 suunnitellaan uudet toimintamallit kulttuurille keskittyen Ivalon koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteen ja Monitoimitalo Kuulaan kulttuuritiloihin. Muilla kylillä käytetään olemassa olevia tiloja kulttuuritapahtumien järjestämiseen.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	70	77	60		60	64	105,59 %
Toimintakulut	- 309	- 368	- 336		- 336	- 352	104,81 %
Toimintakate	- 239	- 291	- 276		- 276	- 288	104,64 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 41	- 39	- 40

Talousarvion toteutuminen:

Inarin kulttuuritoimen talousarvion toteuma ylitti vuonna 2024 alkuperäisen käyttösuunnitelman. Tilikauden tulokseksi muodostui 288 345 €, joka on 104,6 % talousarviosta (alkuperäinen TA 275 562 €).

Talousarvion teossa ei ollut vielä todellista tietoa summista, jotka muodostuisivat Monitoimitalo Kuulaan sekä Ivalon koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteen muuttuneista palvelumaksuista ja vuokra-/sähkö- ja vesikuluista, joten kulut oli arvioitu hieman alakanttiin. Kulttuuritoimen henkilöstökuluissa säästettiin, mutta palveluiden ostoissa ylitettiin arviot. Arvioitu palvelunostot 122 000 €, toteutui 141 209 €.

Kulttuuritapahtumia toteutettiin 143 kpl, jotka saavuttivat 6462 osallistujaa. Aikuisväestöä ja vanhuksia saavutettiin 2677 hlöä. Toimintatuottoja kulttuuritoimeen kertyi kokonaisuudessaan 63 673 €.

Kulttuurikasvatussuunnitelmassa järjestetty alle kouluikäisille, peruskoululaisille ja lukiolaisille 71 tapahtumaa, jotka saavuttivat 3 605 lasta ja nuorta. Aikuisväestölle järjestettiin 75 kulttuuritapahtumaa, joihin osallistui 2 677 henkilöä. Inariviikkojen tapahtumissa 19.-28.7.2024 kävi melkein 12 500 kävijää.

Ivalon kultamiespatsaiden merkitysanalyysi ostettiin Kultamuseolta ja siihen käytettiin 3 996 €. Kulttuuritoimen alaisuudessa toimivaa NuVa:n kautta nuoria osallistavaa 3 000 €:n kulttuuribudjetti haluttiin käyttää Back to School - Ahti -esiintyjäpalkkioon.

Kulttuuriavustuksia haki 12 hakijaa, myönnetty 14 400 €. Kulttuuristipendejä peruskoulujen 6.- ja 9-luokkalaisten sekä Ivalon lukion ylioppilaille myönnettiin 6 kpl, yht. 300 €. Inarilaisteko-palkinto 1 000 € myönnettiin Ivalon Pelimannit ry:lle.

Elokuvateatteritoiminnan tulot olivat 51 995 € ja lisäksi saimme Suomen elokuvasäätiöltä alueellista toimintatukea 5 000 €, jolla monipuolistettiin elokuvaohjelmistoa, järjestettiin ohjaajavierailu, teemaviikonloppuja ja koulukinonäytöksiä. Katsojamääräksi kertyi 4 591 katsojaa. Lipunmyyntituottoja kertyi 43 916 € ja oheistuotemyyntituloja 8 049 €.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääminen kulttuuripalveluiden avulla	1. Kulttuurilain 166/2019 noudattaminen. Kulttuuripalvelut kuuluvat kaikille –periaatteella toteutettavia kulttuurielämyksiä. Monipuoliset kulttuuripalvelut.	1.1 Vuosittain järjestettävien kulttuuritapahtumien lukumäärä ja niihin osallistuneiden henkilöiden määrä.	Toteutunut. Kulttuuritapahtumia 143 kpl, osallistujia 6462 henkilöä.
	2. Vuodesta 2020 Inarin kulttuuritoimi mukana Lapin lastenkulttuuriverkostossa.	2.1 Lasten ja nuorten tapahtumien määrä ja tapahtumiin osallistuneiden määrät.	Toteutunut. Lasten ja nuorten kulttuuritapahtumia 71 kpl, osallistujia 3605 henkilöä.
	3. Eri ikäryhmille vuosittain vaihtuvat tapahtumat sekä kulttuuritoimen vuosittain järjestettävät tapahtumat.	3.1 Tapahtumien määrä ja tapahtumissa kävijöiden määrä.	Toteutunut.
	4. Kulttuuriavustusten myöntäminen niitä hakeville kulttuurialan henkilöille ja yhdistyksille.	4.1 Kulttuuritoimelta jaettavien kulttuuriavustusten summa.	Toteutunut. Kulttuuriavustuksia kunnan avustushaussa myönnetty 14 400 €.
	5. Peruskoulun 6.- ja 9 – luokkalaisten sekä ylioppilaiden kulttuuristipendien myöntäminen kevätjuhlassa.	5.1 Vuosittain myönnettujen stipendien määrä. Aina ei myönnetä.	Toteutunut. Kulttuuristipendejä myönnetty koululaisille 300 €. Inarilais-teko-palkinto 1000 €.
	6. Kunnallisen elokuvateatteritoiminnan ylläpitäminen aktiivisella tasolla.	6.1 Elokuvateatterin lipunmyynnin ja oheistuotteiden myynnin seuranta	Toteutunut. Toimintatuotto yhteensä 51 995 €, josta elokuvalippujen myyntituotto 43 900 €. oheistuotteiden myynti 8049 €.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

	7. Hyvinvointisuunnitelmasta nostetaan käytännön toteutukseen nuorisovaltuustolle perustettava kulttuuribudjetti eli 3000 €:n määräraha, jolla suunnitellaan kulttuuritoimintaa nuorilta nuorille –periaatteella. Kulttuuritoimi tahtoo tukea nuorten tapahtumien suunnittelua ja toteuttamista ja tukea nuorten ymmärrystä tapahtumatuottamisesta.	7.1 Määrärahan käyttö vs. toteutuneet tapahtumat ja niihin osallistuneiden nuorten määrä. Tavoitteena saavutettavat nuorentapahtumat	Toteutunut. Alle kouluikäisille tapahtumia 28 kpl, saavutti 550 hlöä. Ala-kouluikäisille 30 tapahtumaa, saavutti 2166 hlöä. Nuorille n. 13–18-v. 13 tapahtumaa, saavutti 889 hlöä. Kulttuurikasvatussuunnitelman kustannukset 28 200 €. Samat luvut sisältyvät myös kohtaan 2.
Kulttuuripalvelujen tuottavuustavoitteet	8. Tavoitteena säilyttää saavutettu tuottavuustaso ja tarjottujen tapahtumien määrä.	8.1 Kävijämäärät ja lipputulot.	Toteutunut. Kulttuuritoimen tuotot yhteensä 63 672 €.
		8.2 Kulttuuritapahtumien tuotot vuosittain n. 3 000 €	Toteutunut. Kulttuuritapahtumien lipputuotot 4450 €. Inariviikkojen lipputuotot 1680 €.
		8.3 Elokuvateatterin tuotto riippuvainen vuosittain vaihtuvasta elokuvaohjelmistosta. Vuosituotto lipunmyynnistä ja oheistuotemyynnistä normaalivuonna n. 30 000–40 000 €	Toteutunut. Toimintatuotto yhteensä 51 995 €, josta elokuvalippujen myyntituotto 43 916 €. oheistuotteiden myynti 8049 €. Lisäksi saatu Suomen elokuvasäätiön toimintatuki 5000 €.

	9. Uusiin toimitiloihin siirtyminen Ivalon koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteeseen aiheuttaa paljon taloudellisia ja toiminnallisia muutoksia kulttuuritoimessa, joita on vaikea arvioida etukäteen. Samoin Inarin kulttuurikasvatussuunnitelman käytännön toteuttaminen näkyy vasta ensimmäisen toimintakauden myötä taloustoteumassa.	9.1 Tapahtumamäärät, lipunmyyntitulot, osallistujamäärät.	Toteutunut. Kulttuuritapahtumien tuotot yhteensä 4997 €. Kulttuuritapahtumia 143 kpl, osallistujia 6462 henkilöä. Kts. kohta 1.
--	--	---	---

3.5.5 Vapaa-aikatoimi

3.5.5.1 Liikuntatoimi

Toiminta-ajatus:

Inarin kunnan vapaa-aikatoimen tehtävänä on järjestää kuntalaisille liikunta- ja hyvinvointitapahtumia ja tukea sellaisten erityisryhmien liikuntaa, joilla on vaikeuksia vamman, sairauden tai muun toimintakyvyn heikentymisen tai sosiaalisen tilanteen vuoksi osallistua yleisesti tarjottuun liikuntaan sekä tukea ja luoda edellytykset seuratoiminnalle. Tehtävänä on pääsääntöisesti kuntalaisten hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen luomalla ja ylläpitämällä terveysliikuntaharrastamiseen mahdollistavat puitteet kunnan alueella.

Inarin kunnan vapaa-aikatoimi tekee laajasti yhteistyötä Lapin hyvinvointialueen, kolmannen sektorin toimijoiden sekä paikallisten yrittäjien kanssa.

Tehtävät:

Vapaa-aikatoimen keskeinen tehtävä on vastata liikunnanharrastamisen edellytysten luonnista kunnan alueella. Vapaa-aikatoimi järjestää monipuolista perustoimintaa ja tapahtumia kaikenikäisille kysynnän mukaan. Vapaa-aikatoimi huolehtii liikuntatilojen kehittämisestä ja ylläpidosta yhteistyössä tilojen omistajien kanssa. Vapaa-aikatoimi osallistuu ulkoliikuntapaikkojen ylläpitoon ja kehittämiseen teknisen toimen tukena.

Toiminnan tavoitteena on saada kuntalaisia innostettua sekä aktivoitua terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikuntaan luomalla puitteet, jotka lisäävät toiminnan helppoutta sekä madaltavat kynnystä.

Yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden kanssa (mm. Lapin hyvinvointialueen fysioterapiapalvelut) pyritään luomaan kuntouttava ja terveyttä edistävä palveluketju, joka mahdollistaa asiakkaalle hänelle sopivimman liikunta- tai kuntoutuspalvelun.

Toimintaa kehitetään tarjoamalla liikuntapalveluita sekä viemällä erilaisia teemapäiviä kunnan sivukyliin. Tavoitteena on mahdollistaa erityisesti sivukyliä lasten osallistuminen toimintaan ja tapahtumiin. Lasten ja nuorten osallistumista tuetaan myös järjestämällä kuljetuksia. Kunnan alueen seuratoimintaa tuetaan vuosittain jakamalla avustuksia sekä tarjoamalla urheiluseuroille liikuntapaikat maksuttomasti käyttöön.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Vapaa-aikatoimi kannustaa kuntalaisia aktiiviseen liikkumiseen ja edistää hyvinvointia ja terveyttä kehittämällä liikuntapaikkoja ja pitämällä ne helposti saavutettavissa. Inarin kunta hakee vuosittain Lapin aluehallintovirastolta avustusta Harrastamisen Suomen -mallin toteuttamiseen. Mallin tavoitteena on tukea lasten ja nuorten maksutonta harrastamista.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	50	97	76		76	107	140,18 %
Toimintakulut	- 682	- 872	- 994		- 994	- 1 044	105,11 %
Toimintakate	- 632	- 775	- 918		- 918	- 938	102,20 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 109	- 131	- 130

Talousarvion toteutuminen:

Sisäliikuntapaikkojen kävijämääriä seurattiin lomakkeilla. Ohjattuihin jumppiin ja tapahtumiin osallistuneet merkittiin yhteiseen Excel-tiedostoon. Vapaa-aikatoimi järjesti vuonna 2024 keskimäärin 17 ohjattua jump-paryhmää viikossa. Toimintaa on järjestetty Ivalossa, Inarissa ja Nellimissä. Jumpparyhmien kävijämäärät ovat nousseet. Keskimäärin toimintaan osallistuu noin 11 henkilöä per kerta. Ohjatut ryhmät ovat saaneet hyvää palautetta kävijöiltä ja erityisesti on kiiteltä sitä, että liikunnanohjaajilla on riittävä resurssi vastata etenkin seniori-ikäisten kuntalaisten tarpeeseen liikunnan osalta.

Tammikuussa 2024 käynnistettiin liikuntaneuvonta, johon kuuluvat alku- ja loppumittaukset. Liikuntaneuvonnan malli on otettu Kuopiosta, jossa liikuntaneuvonta on osa asiakkaan kokonaisvaltaista terveydenhoitoa: sairauksien ehkäisy ja toimintakyvyn ylläpitäminen.

Yhteistyötä Lapin hyvinvointialueen kanssa on tiivistetty. Jumpparyhmistä ja liikuntaneuvonnasta on tiedotettu Inarin kunnan alueella työskenteleviä terveydenhuollon eri ammattiryhmiä. Jumpparyhmien suunnittelussa on otettu huomioon myös terveydenhuollosta esille nousseet tarpeet ja toiveet.

Lapin liikunnan kanssa järjestettiin yhteistyössä senioreille suunnattu Kunnon Mummola -tapahtuma, joka tavoitti 112 henkilöä sekä työikäisille suunnattu hyvinvointitapahtuma, joka tavoitti 70 henkilöä. Lisäksi järjestettiin perheille suunnattu tapahtuma Kaarteessa, joka tavoitti lähes 200 henkilöä. Etenkin perheille suunnatut sisäliikuntatapahtumat ovat toivottuja.

Ivalon kuntosalin kävijämäärät ovat olleet noususuuntaiset, kuukaudessa kuntosalilla käy noin 1 200 henkilöä. Kaarteen kuntosali on edelleen varauksikäytössä sekä seuratoimijoille että yrityksille. Kuntosalin vuokraus-toiminta tuo liikuntatoimelle tuloja. Vuokrausmahdollisuus on otettu hyvin vastaan yrityspuolella työhyvinvoinnin edistämiseen tähtäävänä toimenpiteenä. Inarin kuntosali otettiin käyttöön marraskuun puolen välin tienoilla. Marras-joulukuun aikana käyntikertoja oli lähes 600. Uusien liikuntasalien käyttöönotto (Kaarre, Kuulas) on vähentänyt liikuntasalin käyttöä urheilutalolla. Inarin uuden liikuntasalin käyttö on ollut alusta saakka aktiivista ja kaikki arki-illat maanantaista-torstaihin sali on varattu.

Harrastamisen Suomen mallin -kerhoja pidettiin Ivalossa, Inarissa ja Sevettijärvellä. Hankekausi kestää syksystä kevääseen. Hankekautena 23–24 kerhoissa oli 2 551 käyntikertaa (15 kerhoa). Syksyllä 2024 kerhoissa on ollut 1 774 käyntikertaa (17 kerhoa).

Uimakoulu pidettiin kesällä 2024. Uimakouluun osallistui 70 lasta.

Vapaa-aikatoimi järjesti yhteistyössä koulujen kanssa 1.–2. luokkalaisten kesäkerhon Ivalossa ja Inarissa. Kerho toimi Ivalossa ja Inarissa arkipäivisin 3.6–28.6.2024. Kesäkerho tarjosi lasten päivään yhteistä tekemistä, ohjattua toimintaa sekä retkiä lähiympäristöön. Ivalossa kerhoon osallistui 19 lasta ja Inarissa kolme.

Koulujen kanssa on tehty yhteistyötä. Lasten ja nuorten liikkumattomuus on tunnistettu haaste, johon on pyritty vastaamaan muun muassa välituntitoiminnan järjestämisellä, johon on osallistunut joko liikunnanohjaaja tai koulunuorisotyöntekijä. Inarin kunta on mukana Fiksusti kouluun -ohjelmassa, jonka tavoitteena on lisätä aktiivisesti kuljettujen koulumatkojen määrää. Ohjelman tiimoilta Ivalossa toteutettiin vuonna 2024 koulumatkaliikukumista selvittävät oppilas- ja huoltajakyselyt sekä koulun piha-alueen olosuhdekartoitus. Kyselystä ilmeni, että huoltajista viidennes (17 %) kertoi, että 500–1 000 metrin matkalla pääasiallinen kulkutapa kouluun on henkilöauto.

Myytyjen liikuntapassien ja kertalippujen määrää tarkkaa lukumäärää ei ole kyetty tarkastamaan. Liikuntatoimen tuotot ovat nousseet 2024 vuoden myötä. Lippujen tarkastamista on tehostettu ja lipuista on tiedotettu enemmän. Lisäksi liikuntapaikoista on alettu periä maksua Sivistyslautakunnan syksyn 2024 päätöksen mukaisesti.

Vapaa-aikatoimi myönsi vuonna 2024 yleishyödyllisille yhdistyksille kohdentuvia yleis- ja kohdeavustuksia yhteensä 41 880 euroa. Yhteistyötä seuratoimijoiden kanssa on tiivistetty.

Lainattavat liikuntavälineet ovat olleet saatavilla Ivalossa sekä osan vuotta Inarissa nuorisotila Vintillä. Uusiin tiloihin muuton myötä Inarin päässä olleille liikuntavälineille ei ole toistaiseksi löytynyt uutta säilytystilaa ja lainaaminen ei ole nyt mahdollista kirkonkylällä. Ivalossa lainaamon toiminnasta vastaavat liikunnanohjaajat.

Kasvanut liikuntatilojen käyttö, lisääntyneet liikuntatilat sekä kuntalaisten ja matkailijoiden toive saada ostettua liikuntapasseja ja kertalippuja liikuntapalveluihin verkostosta, on lisännyt tarvetta ottaa käyttöön sähköinen tilavarausjärjestelmä ja siihen kytkeytyvä verkkokauppa. Tilavarausjärjestelmän kilpailutuksen valmistelu aloitettiin loppuvuonna 2024. Tavoitteena on, että hankittava järjestelmä parantaa palvelua kuntalaisille, kun varattavat tilat ja vuorot ovat paremmin tarjolla sekä helposti löydettävissä. Tavoitteena on myös saada tehokkuutta ja parantaa saatavuutta maksamiseen, kun tilat, liikuntavuorot sekä lipputuotteet tulevat myyntiin verkon kautta. Lisäksi tavoitteena on parantaa tilojen hallintaa sekä kohottaa niiden käyttöastetta. Tilavarausjärjestelmä vähentää käsin kirjausta ja automatisoi tila- ja lipputuotteiden myyntiä.

Talousarvion toteuma ylitti määrärahan, toteuma 102,2 %. Toimintakuluja nostivat muun muassa Kaarteen kiinteistökustannukset (sähkö, vesi) sekä vuokratulujen kasvu.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Elämäntapasairauksien ennaltaehkäisy	1. Kuntalaisten aktiivinen liikuntatilojen ja -paikkojen käyttö.	1.1 Kävijämäärä tilastot	Toteutunut. Liikuntapaikkojen käyttö on noussut etenkin kuntosalien osalta. Uusien liikuntasalin myötä muun muassa urheilutalon liikuntasalin käyttö on laskenut.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

	2. Monipuolinen ohjaus-toiminta.	2.1 Kävijämäärät	Toteutunut: Henkilöresurssia saatiin palkattua lisää, jonka myötä ohjaustoimintaa on ollut läpi vuoden. Viikoittain käynnissä on 17 eri ryhmää (Ivalo, Inari, Nellim).
Hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen sellaisille henkilöille, joilla on jokin vamma tai sairaus joka vaikeuttaa henkilön osallistumista yleisesti tarjottuun liikuntaan.	3. Hyvinvoinnin edistämisen palveluketjun kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	3.1 Kuntalaisten hyvinvointi	Toteutunut. Erityisryhmien ohjaustoimintaa on suunniteltu yhdessä LAPHAN kanssa. Systemaattinen seurantaan perustuva liikuntaneuvonta käynnistettiin alkuvuodesta 2024.
	4. Ohjaustoimintaa kunnan alueella toimiville erityisryhmille.	4.1 Palautteet ryhmiltä, kävijämäärät.	Erityisryhmät ovat olleet tyytyväisiä tarjottuihin liikuntapalveluihin. Kävijämäärät ovat kasvaneet.
Lasten liikunnan lisääminen ja tutustuttaminen ulkoliikunta mahdollisuuksiin Inarin kunnan alueella.	5. Vähän liikkuvien koululaisten aktivointi ja ulkoliikuntaan tutustuttaminen. Monipuoliset lajikokeilut ja kerhot koulun oheen.	5.1 Kouluhenkilökunnan palaute	Toteutunut: Harrastamisen Suomen malli -kerhoilla on innostettu lapsia ja nuoria uusien harrastusten pariin. Koulunuorisotyöllä on lisätty koulupäivän aikana tapahtuvaa liikkumista.
	6. Toiminnoista tiedottaminen.	6.1 Tiedotteet, lehti-ilmoitukset, sosiaalinen media, esiintymiset/esitykset	Toteutunut: Liikuntapalveluista viestimistä on tehostettu. Toiminnoista on viestitty sosiaalisessa mediassa, kunnan verkkosivuilla, kouluilla sekä paikallislehdessä.
Liikuntapalvelujen tuottavuustavoitteet	7. Liikuntapassien ja kertalippujen tuotto n. 15 000 €	7.1 Myytyjen liikuntapassien ja kertalippujen määrä.	Toteutunut: Liikuntapasseja myytiin noin 19 000 €.

	8. Vuokratulot liikuntapaikoista	8.1 Vuokraustuntien määrä	Toteutunut: Liikuntatiloja on vuokrattu sekä säännöllisesti toistuviin tapahtumiin että yksittäistilaisuuksiin.
--	----------------------------------	---------------------------	---

3.5.5.2 Nuorisotoimi

Toiminta-ajatus:

Vapaa-aikatoimen nuorisotyö toimii inarilaisten nuorten hyvinvoinnin puolesta käyttäen menetelminään yhteisöllistä nuorisotoimintaa, yksilöllistä tukea sekä moniammatillista ja -yhteisöllistä työotetta.

Tehtävät:

Nuorisotilatoiminta, koulunuorisotyö, etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta, nuorisopoliittiset tehtävät ja nuorisovaltuustotoiminta.

Vapaa-aikatoimen nuorisotyön kohderyhmä on 13–29 -vuotiaat nuoret. Nuorisotyö edistää nuorten osallisuutta ja hyvinvointia. Toiminta on kasvatuksellista ja päihteetöntä. Kaikessa toiminnassa noudatetaan moniammatillista sekä -yhteisöllistä työotetta. Nuorisotyö on syrjinnästä vapaa alue. Kestävän kehityksen periaatteet huomioidaan.

Nuorisotilat Ivalossa ja Inarissa ovat nuorille avoimena pääasiassa arkisin, Ivalossa säännöllisesti myös lauantaisin, Inarissa satunnaisesti myös viikonloppuisin. Nuorisotilojen kohderyhmänä pääasiassa 10–18-vuotiaat. Sevettijärven alueella asuville nuorille on tarjottu keskimäärin 1–2 kuukauden välein kyyditys Inarin kirkonkylän nuorisotilalle. Nuorisotiloilla järjestetään perustoiminnan lisäksi teematapahtumia valtakunnallisten aiheiden mukaisesti. Lisäksi järjestetään nuorille monipuolisia toimintoja ja tapahtumia nuorten toiveiden mukaan.

Koulunuorisotyötä toteutetaan Lapin aluehallintoviraston hankerahoituksella kaikissa Inarin kunnan kouluissa. Työn painopisteenä ovat olleet yläkoululaiset nuoret. Hankkeen tavoitteena on ollut tarjota kiireettömän aikuisen tuki ja läsnäolo kouluarkeen.

Tiedottamisessa käytetään monipuolisesti eri kanavia. Kohderyhmänä ovat nuorten ohella toiminnassa mukana olevien huoltajat, työn kannalta keskeiset yhteistyökumppanit ja kuntalaiset ylipäänsä.

Nuorisotyöllä on vahva yhteistyöverkosto ja sitä kehitetään edelleen.

Nuorisotyö vastaa nuorten työpajatoiminnan kehittamisestä, johon kuuluvat starttivalmennus, seinätön työpajatoiminta ja mediapainotteinen viestintäpaja. Nuorten työpajatoiminta on alle 29-vuotiaille nuorille suunnattua toimintaa, joka tähtää nuorten arjenhallinnan ja toimintakyvyn vahvistamiseen sekä tarjoaa tukea jatkolun löytämisessä. Työpajat tarjoavat osallisuuden kokemuksia sekä vahvistavat valmentautujan sosiaalisia taitoja. Toiminnalla pyritään vahvistamaan nuoren itsetuntoa, henkilökohtaisia voimavaroja ja löytämään suunta elämälle.

Etsivä nuorisotyöntekijä huomioi jokaisen tukea tarvitsevan nuoren, selvittää osaltaan palvelutarpeet ja ohjaa heidät erilaisten palveluiden asiakkaiksi sekä tukee nuoria muutoinkin. Nuoret voivat ohjautua työkokeiluun työpajalla, kunnan muihin omiin toimintoihin tai yritysten palvelukseen. Etsivä nuorisotyöntekijä on mukana Ankkuri-työryhmässä, jonka toiminta tähtää nuorisoriikollisuuden ennaltaehkäisyyn.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Nuorisovaltuuston toiminnan tukeminen sekä kehittäminen ja siihen liittyvät koulutustehtävät on merkittävä osa nuorisotyötä. Nuoria kannustetaan tuomaan aktiivisesti esille omia ajatuksiaan ja tarpeitaan kuulemalla heitä. Yhteydenpitoa kunnalliseen päätöksentekoon kehitetään ottamalla nuoret mukaan heitä koskevissa asioissa jo asioiden valmisteluvaiheessa. Nuorisovaltuuston toimintaa tukee tukiaikuinen (nuoriso-ohjaaja).

Nuorisotyö tukee paikallisten järjestöjen sekä nuorten toimintaryhmien työtä taloudellisin avustuksin sekä tarjoamalla niiden käyttöön maksutta toimitiloja.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	89	98	126		126	78	61,76 %
Toimintakulut	- 323	- 339	- 400		- 400	- 379	94,64 %
Toimintakate	- 234	- 241	- 274		- 274	- 301	109,84 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 34	- 39	- 42

Talousarvion toteutuminen:

Nuorisotilat Stönö Ivalossa ja Vintti Inarissa olivat avoinna koko vuoden heinäkuuta lukuun ottamatta. Elokuun-joulukuun aikana Stönöllä vieraili yhteensä 2 700 lasta ja nuorta ja Vintillä 979. Nuorisotila Vintti siirtyi Lehtolantien omakotitalosta koulurakennus Šielân tiloihin elokuussa ja oli kiinni muuton vuoksi lähes koko kuukauden. Vintin kävijämäärät ovat kasvaneet uusiin tiloihin muuton myötä. Nuorisotilojen Stönö ja Vintti aikataulut tehtiin nuorten toiveiden pohjalta. Yhteistyötä Ivalon ja Inarin välillä on tiivistetty. Yhteistapahtumien kautta nuoret ovat päässeet tutustumaan toisiinsa.

Viestintäpajan toimintaan osallistui vuonna 2024 yhteensä 12 nuorta, jotka olivat mukana toiminnassa keskimäärin neljä kuukautta. Neljä nuorista oli kuntouttavassa työtoiminnassa. Pajan asiakastyöt ovat pitäneet sisällään muun muassa: digitointeja (vhs, c-kasetti, vinyylit, diat,) kuvausta (passikuva, henkilökuvaa, tulostukset, kuvaretusoinnit, still-kuvaus ja videoinnit) sekä streamausta. Viestintäpajan rinnalle käynnistettiin syksyllä Starttivalmennus ja seinätöntä työpajamallia on lähdetty laajentamaan. Kaikista kolmesta pajasta käytetään jatkossa nimeä: "Inarin kunnan nuorten työpajatoiminta".

Vuoden 2024 aikana etsivän nuorisotyön kautta on tavoitettu 36 asiakasta. Etsivä on toiminut matalan kynnyksen palveluna nuorille ja tarjonnut apua ja tukea asiassa kuin asiassa. Eniten etsivän apua on kaivattu viranomaisasioiden selvittelyssä. Kelan ja TE-palveluiden lähipalvelut ovat olleet erittäin rajallisesti saatavilla, tai ei saatavilla ollenkaan. Linkkinä toimiminen nuorten ja sosiaalipalveluiden välillä on ollut tärkeää. Etsivä nuorisotyö on pystynyt tavoittamaan asiakkaita, joiden tavoittaminen muuten on ollut erittäin haastavaa tai jopa mahdotonta. Etsivä nuorisotyöntekijä nimettiin keväällä perustetun Ankkuri-työryhmän jäseneksi.

Nuorisotoimen työntekijät osallistuivat KLÄPPI-koulutukseen Ranualla ja osa työntekijöistä myös Nuori2024-tapahtumaan Tampereella. Lisäksi yhteistyötä on lisätty saamelaiskäräjien nuorisoneuvoston kanssa. Inarin kunta osallistuu yhteistyötahona Nuorisotyön De2 -kehittämishankkeeseen saamelaisalueella.

Koulunuorisotyötä on toteutettu kaikissa Inarin kunnan kouluissa syksystä 2024 saakka. Oppilaille on järjestetty välituntitoimintaa, teemaoppitunteja, ryhmätyksiä sekä tarjottu kiireettömän aikuisen läsnäoloa kouluarkeen. Toimintaa on suunniteltu nuorten toiveiden mukaisesti. Välituntitoiminnassa on ollut mukana myös kunnan etsivä nuorisotyöntekijä sekä seurakunnan nuoriso-ohjaajat.

Nuorille viestimiseen on käytetty monipuolisesti käytössä olevia tiedotuskanavia kohderyhmä huomioiden. Viestimistä on tehty aiempaa enemmän myös kouluilla.

Luottamushenkilöille pidettiin toukokuussa nuorisotyön kehittämistyöpajat, joissa käsiteltiin seuraavia aiheita: Kouluterveyskysely: nuorten psyykinen hyvinvointi, Move! -mittausten tuloksia: nuorten fyysinen toimintakyky, Pisa-tutkimus: koulumenestys, lukutaito ja kännykät ja kunnan nuorisopalvelut.

Keskustelu työpajoissa oli vilkasta ja antoi hyviä näkökulmia nuorten kanssa tehtävään työhön. Koonti työpajan tuloksista lähetettiin luottamushenkilöille heinäkuussa.

Nuorisovaltuustolla oli vuonna 2024 useita kokouksia ja monia eri tapaamisia. Nuorisovaltuusto oli aktiivinen ja osallisti nuoria kunnallisessa vaikuttamisessa. Uuden nuorisovaltuustokauden vaalit pidettiin viikolla 46 (2023), jolloin valittiin uusi kokoonpano toimikaudelle 2023–2025. Nuva teki aloitteita ja lausuntoja sekä osallistui valtakunnalliseen sekä kansainväliseen nuorisovaltuustoyhteistyöhön.

Nuorisovaltuustolla on edustajat kunnanvaltuustossa (läsnäolo- ja puheoikeus), sivistyslautakunnassa (läsnäolo- ja puheoikeus), teknisessä lautakunnassa (läsnäolo- ja puheoikeus) ja elinvoimajaostossa (läsnäolo- ja puheoikeus).

Nuorten työpajatoiminnan tuotot olivat 1 500 euroa. Viestintäpaja toteutti moneen kunnan sisäiseen tapahtumaan av-palveluita sekä ulkopuolisille asiakkaille passi- ja studiokuvia sekä muita av-palveluita.

Talousarvion toteuma ylitti määrärahan, toteuma 109 % johtuen suurimmaksi osaksi kasvaneista vuokratuottuksista. Lisäksi myös muut kiinteistöihin liittyvät kulut kasvoivat. Vintille jouduttiin tekemään uusia hankintoja, koska vanhoja tavaroita ei saanut viedä uuteen nuorisotilaan. Viestintäpajan laitekantaa jouduttiin uusimaan keskusyksiköiden ja näyttöpäätteiden osalta, jotka nostivat kustannuksia arvioitua enemmän.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Nuorisotyön vaikuttavuustavoitteet	1. Nuorisotilatyö Inarissa ja Ivalossa	1.1 Kävijämäärät (määrällinen mittari), nuorilta saatu palaute (laadullinen mittari)	Toteutunut: Stönön ja Vintin kävijämäärät ovat kasvaneet.
	2. Nuorille suunnattu monipuolinen suomen- ja saamenkielinen toiminta ja erilaiset tapahtumat	2.1 Nuorten hyvinvointi, osallistujamäärät	Toteutunut: Yläkouluikäisille on tarjottu muun muassa sähly- ja pelikerhoja. Saamenkielistä toimintaa nuorille on järjestetty yhteistyössä De2-hankkeen kanssa.
		2.2 Harrastamisen mallin – kerhojen määrät ja osallistujat. Lapsille ja nuorille tehdyt kyselyt harrastamisen mahdollisuuksista ja toiveista	Toteutunut. Lasten ja nuorten harrastustoiveita kartoitettiin alkuvuodesta 2024. Harrastamisen mallin -kerhoilla on tavoitettu etenkin alakouluikäisiä. Käyntikerrat kerhoissa on kasvaneet.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

	3. Nuorten työpaja, Viestintäpaja, matalan kynnyksen palvelupisteenä. Viestintäpaja tarjoaa nuorille monipuolisia tehtäviä erilaisten asiakaspalvelutehtävien kautta. Nuoren ohjaaminen työpajajakson jälkeen opintoihin tai työelämään	3.1 Työpajan asiakasmäärät, pajan asiakaspalvelutyöt.	Toteutunut: Nuorten työpajatoiminnalla tavoitettiin 12 nuorta. Viestintäpaja on toteuttanut laajalaisesti eri media-alan töitä.
	4. Etsivä nuorisotyö nuorten tukena.	4.1 Etsivän nuorisotyöntekijän asiakasmäärät ja toimenpiteet.	Toteutunut: Etsivän työntekijän asiakasmäärä oli 36. Etsivä nuorisotyö on pystynyt tavoittamaan asiakkaita, joiden tavoittaminen muuten on ollut haastavaa.
	5. Toiminnoista tiedottaminen.	5.1 Nuorten tietoisuuden lisääminen ja osallistumisen toimintoihin	Toteutunut: Nuorille on tehty kohdennettua viestintää Wilman sekä sosiaalisen median kanavien kautta. Nuorille tiedottamista on tehty suoraan myös koulunuorisotyöntekijän kautta kouluilla.
	6. Nuorisotyöllä on eritasoisia yhteistyöverkostoja paikallisella ja maakunnallisella tasolla.	6.1 Tiedotteet, lehti-ilmoitukset, sosiaalinen media, esiintymiset/esitykset	Toteutunut: Yhteistyötä koulujen sekä muiden viranomaistahojen välillä on tiivistetty. Ankkuri-toiminta käynnistettiin syksyllä 2024.
	7. Nuorisotyöstä kertyvän tiedon kerääminen ja tallentaminen	7.1 NuoDuo-dokumentointijärjestelmä mahdollistaa vertailun myös muihin kuntiin	Toteutunut: NuoDuo-dokumentointijärjestelmä otettiin käyttöön keväällä 2024.
	8. Nuorisovaltuustotoiminnan tukeminen ja kehittäminen	8.1 Edustukset kultakin koululta ja SAKK:sta	Toteutunut osittain: nuorisovaltuustossa on edustajat Ivalosta ja Inarista sekä SAKK:sta.

		8.2 Kokoukset, osallistuminen kunnan päätöksentekoprosessiin, kärkihankelista	Toteutunut: nuorisovaltuustolla on edustajat kunnanvaltuustossa, sivistyslautakunnassa, teknisessä lautakunnassa ja elinvoimajaostossa. Nuorisovaltuusto on toteuttanut kärkihankelista.
Nuorisotyön tuottavuustavoitteet	9. Nuorisotyön palvelumaksut 5 000 €	9.1 Nuorten työpajalla tuotetut toiminnot.	Toteutunut osittain: työpajatoiminnan tuotot olivat noin 1 500 euroa.

3.6 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus:

Tekninen lautakunta tukee ja edistää kunnan strategian toteutumista.

Tekninen lautakunta vastaa viihtyisän, turvallisen ja terveellisen elinympäristön kehittämisestä ja ylläpidosta sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten edistämisestä.

Tehtävät:

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia asemakaavoituksesta, katujen ja yleisten alueiden rakentamisesta ja kunnossapidosta, mittaustoiminnasta, kartoituksesta sekä satamatoiminnasta. Lautakunta toimii rakennusvalvontaviranomaisena maankäyttö- ja rakennuslain 21 §:n mukaisesti.

Teknisen toimen toimintaperiaate on luoda kuntalaisille vaihtoehtoisia malleja asumiseen ja yrittämiseen sekä vastata tarpeisiin monipuolisella tonttitarjonnalla. Asemakaavoitus ja kunnallistekninen suunnittelu tehdään asukkaiden ja asiakkaiden tarpeisiin ja toiveisiin nojautuen huomioimalla suunnittelun edellyttämä vuorovaikutus osallisten kanssa. Tekninen toimi tuottaa maankäytön suunnittelun omana työnä.

Rakennetun ympäristön ulkoliikuntapaikkojen, virkistysreittien, moottorikelkkareittien ja -urien ja yhdyskuntarakenteiden kuten kadun hulevesijärjestelmien ja asemakaava-alueen tulvasuojelun tehtävistä vastataan pääosin omana työnä. Ympäristöissä työllistettiin pitkäaikaistyöttömiä väylänä työelämään. Työllistettyjen merkitys työvoimana kunnossapidossa on ollut merkittävä.

Kunnallistekniikan rakentaminen ja ylläpito konetöiden osalta hankitaan ostopalveluna (mm. investoinnit + talvikunnossapito). Kaikessa ympäristörakentamisessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan ikääntyvän väestön liikuntamahdollisuuksien kehittäminen sekä monipuoliset ulkoilumahdollisuudet kaikenikäisille.

Rakennusvalvonta tukee asiakaskeskeisellä neuvonnalla hyvää rakentamiskulttuuria ja edistää rakennushankkeen eteenpäin viemistä ja loppuun saattamista. Rakennusvalvonta huolehtii lainsäädännössä rakentamiselle ja rakennetulle ympäristölle asetettujen tavoitteiden kuten kaavoituksen, hyvän kuntakuvan, turvallisuuden, terveellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden vaatimusten sekä yleisen edun huomioon ottamisen rakentamisessa ja rakennusten käytössä sekä vastaa rakennushanketietojen tuottamisesta rakennus- ja huoneistorekisteriin.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	878	987	707		707	839	118,68 %
Toimintakulut	- 2 830	- 3 443	- 2 950		- 2 950	- 2 992	101,40 %
Toimintakate	- 1 952	- 2 456	- 2 243		- 2 243	- 2 153	95,96 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 345	- 319	- 298

Talousarvion toteutuminen:

Tekninen lautakunta on onnistunut talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan kirjattujen toiminta-ajatuksen, tehtävien ja palvelusuunnitelman toteutuksessa hyvin suunnittelukaudella 2024. Kuntastrategia on päivitty-nyt suunnittelukauden kuluessa, mikä on ohjannut toimintaa uuteen suuntaan. Painopisteiksi nousivat luon-topääoman arvon tunnistaminen ja kasvattaminen, hallitusti kehittyvät elinkeinot, sosiaalisesti kestävä kasvu, saamelaisuus näkyvänä osana arkea sekä hyvä elämä.

Maapolitiikan toteutuksessa on pysytty linjattujen raamien puitteissa. Matkailurakentamisen osalta voidaan puhua kuumentuneesta kysynnästä, minkä vuoksi on jouduttu täsmentämään ja tarkistamaan linjauksia si-ten, että tehokkaampi matkailupalveluiden sijoittuminen ratkaistaan aina valtuustotasoisella vuorovaikuttei-sella ja vaikutuksia arvioivalla kaavallisella ratkaisulla, eikä poikkeamislupamenettely sovellu työkaluksi. Myös asemakaavoituksessa on rakennettuun ympäristöön syntyviä vaikutuksia ja palvelurakenteen kehitty-mistä matkan varrella tarkennettu ja tunnistettu tarpeita täsmentää suunnitelmallisesti ja vuorovaikuttei-sesti kunnan tavoitteita. Maapoliittisenohjelman päivittäminen tulevalle valtuustokaudella on tarkoituksen-mukaista palvelurakenteen varmistamiseksi ja tulevien rakennushankkeiden ohjaamiseksi. Tekninen toimi on tuottanut edelleen maankäytön suunnittelua pääosin omana työnään.

Kunnalle kuuluvan yhdyskuntarakentamisen ja ylläpidon osalta on ostopalveluita käytetty pääosin sellaisiin tehtäviin, joissa kunnalla ei ole omaa kalustoa. Ostopalveluita ei ole aina ollut saatavilla toivottuun aikaan. Kunnossapitohenkilöstö vastaa osaltaan merkittävästi turvallisen, terveellisen ja viihtyisän elinympäristön edellytyksien täyttymisestä. Ulkoilu- ja viheralueiden laatu on muuttunut pienessä määrin rakennetumpaan ja ylläpidettävämpään suuntaan. Tarjontaa lähiliikkumisen ja virkistyspalveluihin on pystytty paranta-maan ja kasvattamaan investointien avulla. Ylläpito on ympärivuotista. Taajamien ylestenalueiden ulkonäkö ja kunto ovat kunnan käyntikortti. Näiden kehittämiseen on pyritty panostamaan ja tätä työtä jatketaan edelleen.

Investoinneissa on kiinnitetty huomioita arkiliikkumisen mahdollisuuksien tukemiseen mm. Inarin kuntapor-taiden, Ivalon Perhepuiston ja Saariselän latuvalaistukseen panostamalla. Merkittävä satsaus on ollut Inarin Juutuanvaaran asuinalueen infran rakentaminen yhteistyössä Inergian kanssa. Hanke valmistus loppuvuo-desta 2024, jolloin tontit laitettiin tarjolle. Tonttikysyntä on osoittautunut vireäksi kyseisellä alueella, seitse-mästätoista uudesta tontista varattuna, vuokrattuna ja myytynä on helmikuussa 2025 yhteensä seitsemän.

Vuonna 2024 tonttien tavanomainen luovutusmuoto oli vuokraaminen ja päättyviä vuokrasopimuksia päivi-tettiin ajantasaisella hinnalla, mikä nosti vuokratuottoja odotettua korkeammiksi. Myös rakennusvalvonnan tulot ylittivät arvioidun, vaikka etenkin asuntorakentaminen on valtakunnallisesti hyvin alavireistä. Toiminta-kulujen alituksia syntyi yhdyskuntasuunnittelun ja rakennusvalvonnan palkkakuluissa. Kuluja ohjattiin yhdys-kuntarakentamiseen ja ylläpitoon.

Teknisen lautakunnan toimintakate talousarvioon nähden oli 96,0 % (-90 709 €).

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Toimivat palvelut	1. Sähköisten palveluportaalien kehittyminen. Kohdunnekaikaiset ja sujuvat kaavoitus- ja rakennusvalvonta palvelut. Saavutettavuus.	1.1 Asiakaspalaute	Rakennuslupa 27 vrk Poikkeamislupa 77 vrk Asemakaavamuutos noin 2 v.
Yritysten ja elinkeinojen edellytysten luominen	2. Tonttimahdollisuuksien tarjoaminen tarvekartoituksen kautta, asiakaslähtöinen ja ennakoiva asemakaavoitus.	2.1 Rakentamisen määrä	- Tontteja on ollut kysyntään nähden riittävästi asumisentonttien osalta - Teollisuustontteja lisätty Inariin, kaavoituksessa edelleen Ivaloon ja Saariselälle - Muu kuin matkailupalvelutontit vähäistä kysyntää, vähäistä tarjontaa, parannettavaa
		2.2 Vapaiden tonttien määrä	114
Monipuoliset ja viihtyisät elinympäristöt	3. Suunnitelmalliset yleis-tenalueiden kehittämisprojektit. Reitistöjen rakentaminen asiakaslähtöisesti.	3.1 Käyttäjämäärät	Käyttö on kasvanut vuotuisasti, mm. Ivalon Perhepuiston ja Inarin Onnenkukulan kehittäminen vuonna 2024.
		3.2 Asiakaspalaute	Hyvää sekä rakentavaa ja kehittäväää palautetta

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

	4. Inarin ja Nellimin satamien suunnittelu.	4.1 Venepaikkojen käyttöaste, kysyntä	Venepaikat on varattu, lisäämisen tarpeeseen vastattiin Inarin satamaa kehittämisen investointien käynnistämällä, Nellimin sataman suunnitelma hyväksyttiin.
Yhteensovittava maankäyttö	5. Laissa määritetyn kaavoitusprosessin hallinta	5.1 Asemakaavan laatimiset, valitus herkkyyks	Vuonna 2024 valtuuston hyväksymät asemakaavamuutokset ovat saaneet lainvoiman ilman valitusprosessia
Laadukas infrastruktuuri	6. Ennakoiva ympäristösuunnittelu, rakennetun ympäristön laatu	6.1 Investointien suunnitelmallisuus	Investointeja suunnitellaan kadunrakentamisen ja saneerauksen jaksotuksilla yhteistyössä Inergia Oy:n kanssa. Uusia alueita rakentamalla ja uusien liittymien käyttäjiä hankkimalla varmistetaan resursseja saneeraustarpeisiin.
Innovatiivisuus	7. Osallistamisen kasvattaminen	7.1 Kyselyt, viestintä	- Viestintää on tehostettu yhteistyössä kunnan muiden toimien kanssa - Merkittävistä asioista on pidetty yleisötilaisuuksia (Ivalon osayleiskaava, tulvavaraautuminen) ja laadittu kyselyitä (Nangunien sataman tulevaisuus, hallintatavat)
	8. Luontoarvojen tunnistaminen ja yhdistämisen toiminnallisuuteen	8.1 Ihmisten viihtyisyys	- Valtuustoaliote valosaasteen huomioimisesta

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Toteuma
Parannetaan ympäristön esteettömyyttä	Esteettömyys huomioidaan tulevissa suunnitelmissa	Selvitys laadittu
Parannetaan liikenneturvallisuutta	Tienpintareiden raivauksella ja näkymäalueita parannetaan.	Toteutettu, jatketaan
Ylläpidetään ja kehitetään kunnan liikuntapaikkoja liikunnan edistämisen	Määritellään valtuustokauden alussa ja vuosittain yhteistyössä liikunnan edistämistä vastaavan tahon	Jänkkävaara, Inarin hiihtostadion, Perhepuisto, Onnenkukkula, Urkin-

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

tarpeet ja kuntalaisten toiveet huomioiden	seuraavan vuoden kehittämistarpeet kunnan liikunta-paikoille	puisto ja latuverkosto jatku- van kehittämisen koh- teena
	Kartoitetaan kuntalaisten toiveet liikuntapaikkojen ja ulkoilureittien kehittämiseen (esim. penkit, pöydät, roskakorit ja valaistus)	Ei ole toteutettu 2024
	2024; Inarin urheilukenttä, Inarin kuntoportaat, Jänkä- vaaran suunnittelu, Mukkavuopajan perhepuisto	Toteutettu
Edistetään turvallista ja viihtyisää asuinympäristöä	Edistetään maapoliittisenohjelman, kunta strategian ehdoilla kaavoitusta ja yleisten alueiden suunnittelua	Toteutettu
	Pitkän aikavälin suunnitelman laatiminen vesisanee- rauksista ja katujen kunnostamisesta Inarin-Lapin Vesi Oy:n kanssa, suunnitelman toimenpiteiden toteuttami- nen	Toteutettu
	Saatetaan taajamametsien hoitosuunnitelma toteutuk- seen.	Toteutettu

3.6.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus:

Teknisten palveluiden hallinnosta ja kehittämisestä huolehtiminen. Maankäytön suunnittelua toteutetaan asiakaslähtöisesti kuntastrategian ja maapoliittisenohjelman tavoitteiden mukaisesti. Mittaukseen ja kartoitukseen liittyvät tehtävät sekä niihin liittyvän tiedon tuottaminen.

Tehtävät:

Vastuualueen suurimmat tehtäväkokonaisuudet ovat:

- maankäytön suunnittelutehtävät
- mittaus- ja kartoitustyöt
- tonttien vuokraus ja myynti
- teknisen osaston hallintopalvelut.

Maankäytön suunnitelmia laaditaan ennakoiden ja priorisoiden kulloisenkin hetken ja tulevaisuuskuvan mukaiset tarpeet.

Mittaus- ja kartoitustietoihin avataan avoimet rajapinnat mahdollisuuksien mukaan.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	561	480	455		455	498	109,41 %
Toimintakulut	- 670	- 432	- 786		- 786	- 432	55,00 %
Toimintakate	- 110	48	- 331		- 331	65	-19,74 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	6,26	- 47	9

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Asemakaavapinta-ala (ha)	2 672	1 706	2 672
Vapaat lomarakennustontit	0	0	0
Vapaat asuinrakennustontit	113	89	93
Vapaat teollisuustontit	10	8	8
Vapaat liiketontit	5	4	3

Talousarvion toteutuminen:

Kaavoitus:

Aluekehitystä ja muutoksia johdettiin kaavoitusprosesseissa osallistamisen kautta. Taajamia ja kyliä kehitettiin huomioiden niiden ominaispiirteet ja tarkistettiin linjauksia prosessien edetessä. Kaavoituksella toteutetaan maapoliittista ohjelmaa sekä kestävää ja viihtyisää elinympäristöä.

Rakentamislain ja alueidenkäyttölain voimaan tulo 2025 alusta edellytti kaavoituksessa tulevaan perehtymistä koulutuksien kautta. Rakennusjärjestyksen uusimista yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa käynnistettiin.

Vuonna 2024:

- Kaunispään Ylämajanpolun asemakaavamuutos on valmistunut
- Inarin kirkonkylään käynnistetty useita asemakaavamuutoksia matkailun tarpeisiin
- Ivalossa Lintumaan teollisuustonttien asemakaavamuutos etenee
- Ivalon Eteläpään asemakaava uudelle asuinalueelle ja liiketonteille on hyväksytty valtuustossa vuonna 2024
- Posovuopajan matkailualueen ranta-asemakaava on saanut lainvoiman
- Ivalon alueen yleiskaavan itäiset alueet olivat ehdotuksena nähtävillä.

Vuonna 2024 laadittu kaavoituskatsaus käännettiin ensimmäistä kertaa kaikille kolmelle saamen kielelle.

Mittaus ja kartoitus:

Pohjakarttojen päivytystä ja tarkastusta saatiin toteutettua tehostetusti kesä kautena 2024. Yleisten alueiden suunnittelu ja kaavoituksen edistäminen ovat riippuvaisia riittävistä ja toimivista mittauspalveluista, ja tähän on pystytty vastaamaan hyvin omalla työllä.

Alueiden myynti ja vuokraus:

Tonttien saatavuutta ylläpidetään asemakaavoituksella ja mahdollisuuksien mukaan raakamaan hankinnalla. Vuonna 2024 oli tontti kysyntä varsin maltillista, joten myöskään merkittäviä maanhankintoja ei toteutettu. Kunnan tonttitarjonta on pääasiassa asuintontteja ja menekkiä rajoitti asuinrakentamisen rahoituksen haasteet. Tonttien luovutusmuotona korostui vuokraaminen.

Kaavoituksella pyrittiin vastaamaan elinkeinoelämän edellytyksiin, asumisen mahdollisuuksiin ja julkisten toimijoiden tarpeisiin. Kaavoituksen tarpeissa korostui matkailurakentaminen sekä prioriteettina julkinen rakentaminen. Kaavan tarkastuksille ja päivityksille on tarpeita koko kunnan alueella merkittävästi niin asemakuin yleiskaavoitettavilla alueilla. Tarpeita on etenkin Saariselällä asuintonttien osalta, elinkeinoelämän kasvun paineita on merkittävästi matkailupalveluiden kehittämisessä, jonka rinnalle tulee rakentua tulevaisuu-

nessa kestävästi muuta palvelutarjontaa, muita elinkeinoja, ympärivuotisuutta ja pysyvää asumista. Kaavallisesti tulee katsoa kokonaisuutta, vaikka kaavamuutoksen tulevat usein vireille kohdennetusta tarpeesta.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Kunnan suunnitelmallinen kehittäminen	1. asemakaavoitus, yleiskaavoitus	1.1 Kuntalaisten viihtyisyys	- Maapolitiikan linjakas harjoittaminen, poikkeamisluvan käyttäminen harkitusti, rakennuskielto Saariselän länsipuoli suunnittelun turvaamiseksi, asemakaavoissa maisemallisten arvojen huomioiminen. - vuonna 2024 valtuuston hyväksymät kaavat saivat lainvoiman ilman valitusprosessia
Matkailun ja elinkeinojen hallitun kasvun turvaava asemakaavoitus	2. Asemakaavoituksella turvataan yhdyskuntarakenteen eheyttävä kasvu, monipuolisuus ja kehittyminen	2.1 Vuosittain rakennettavat alueet	Matkailupalveluiden sijoittuminen kunnan alueella ratkaistaan kaavoituksella, jossa päätösvaltaa käyttää kunnan valtuusto. Palvelurakenteen kehittyminen, vaikutusten arviointi käydään läpi vuorovaikutteisessa kaavamenettelyssä perustuen riittäviin selvityksiin. Uusi infra pyritään sijoittamaan olemassa olevan kunnallistekniikan välittömään läheisyyteen tai tehostamalla alueidenkäyttöä jo rakennetussa ympäristössä.
Yhteensovittava maapolitiikka ohjaamaan kehitystä	3. Eri vastuualueiden tiivis yhteistyö	3.1 Työpaikkojen, yritysten ja väestön määrän kehitys	Kunnan väkiluku on kasvanut edellisvuoteen verrattuna. Työttömien osuus työvoimasta vuonna 2024 7,7 %

	4. Osallistaminen	4.1 Yleisötilaisuuksien määrä ja suosio	Yleisötilaisuuksia pidetään hankkeen merkittävässä kohteissa. Vuonna 2024 Ivalon alueen yleiskaa- vasta pidettiin 19.9.2024 yleisötilaisuus, joka myös streamattiin livenä. Tal- lenne tilaisuudesta oli kat- sottavissa jälkikäteen. Pa- laute tilaisuudesta oli po- sitiivista. Tilaisuuteen osallistui paikan päällä 40 henkilöä sekä tallennetta on katsottu 327 katselu- kertaa.
	5. Koulutuksesta huolehti- minen	Koulutuspäivät vuodessa	

3.6.2 Yhdyskuntarakentaminen

Toiminta-ajatus:

Yhdyskuntarakentaminen tuottaa turvallista ja viihtyisää asumista ja elinkeinotoimintaa tukevaa elinympäris- tää.

Tehtävät:

Vastuualueen suurimmat tehtäväkokonaisuudet ovat:

- katujen rakentaminen ja kunnossapito
- yleisten alueiden rakentaminen ja kunnossapito
- satamien rakentaminen ja kunnossapito
- maa- ja metsätilojen hoito
- virkistys- ja ulkoilualueiden rakentaminen ja kunnossapito
- moottorikelkkareittien rakentaminen ja kunnossapito
- venereittien merkitseminen
- hylättyjen ajoneuvojen siirtämiset (laki ajoneuvojen siirtämisestä 828/2008)
- pitkäaikaistyöttömien työllistäminen.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	112	102	79		79	75	95,53 %
Toimintakulut	- 1 870	- 2 005	- 1 900		- 1 900	- 2 337	122,99 %
Toimintakate	- 1 757	- 1 904	- 1 822		- 1 822	- 2 262	124,18 %

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 267,17	- 259	- 313

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Kaavateiden pituus (km)	108	108	108
Venepaikkojen lukumäärä	469	469	469
Kunnossapidon piirissä olevien virkistysreittien pituus (km)	20	20	20
Moottorikelkkareittien pituus (km)	174	174	174
Moottorikelkkaurien pituus (km)	134	134	134
Työllistettyjen lukumäärä	7	7	7
Henkilötyövuodet	4,24	4,5	5

Talousarvion toteutuminen:

Ympäristörakentamisen yksikön isoimpia tehtäväkokonaisuuksia on yleisten alueiden ylläpito ja kehittäminen. Ulkoilu- ja viheralueiden laatu on muuttunut pienessä määrin rakennetumpaan ja ylläpidettävämpään suuntaan. Alueiden kunnossapidon laatua on viety eteenpäin erilaisin työnjohdollisin menetelmin sekä itse kenttätöissä. Näin vastattiin myös lisääntyneen työmäärän tuomiin haasteisiin.

Isommat rakentamis- ja kunnossapitotyöt ostetaan ostopalveluna. Nämä työt tehdään tiiviinä tilaajan ja urakoitsijan välisenä yhteistyönä. Kehittämisessä otetaan huomioon asiakaspalautteet sekä muut toimintaympäristön tuomat uudet vaatimukset, jotka pyritään ottamaan myös huomioon.

Tulvasuojelua paranneltiin Männiköntien alueen osalta. Sairaalandien tulvasuojelun parantamista suunniteltiin yhdessä alueen asukkaiden kanssa ja itse toteutus siirrettiin huhtikuulle -25 jolloin maaperä on vielä jäässä ja kantaa paremmin työkoneita. Suunnittelussa olivat edelleen niin Inarin kuin Nellimin satamien tarvittavat toiminnot ja alueiden käyttö. Molempien satamien suunnitelmat ovat hyväksytyt. Inarin sataman ykkösvaihe toteutetaan maaliskuussa -25, syynä vesioikeuden luvan saaminen vasta joulukuussa -24. Katuvalojen ohjausjärjestelmä uusittiin moderniin järjestelmään, joka mahdollistaa uusia valaistusratkaisuja.

Tekninen lautakunta on hyväksynyt taajamametsien hoitosuunnitelman, jota toteutettiin suunnitelmallisesti kesällä 2024 ja työtä jatketaan. Tavoite on osaltaan kohottaa taajamien yleisilmettä ja asuinalueiden viihteyttä. Tämän lisäksi toteutettiin pientareiden raivausta kaavatiealueittain, johon tarvitaan tehostetusti oikea-aikaisesti kohdistettua panosta jatkossa.

INVESTOINNIT

Kadunrakennuskohteet:

Juutuanvaarantie jatko
Louetie Louepolku

Valaistuskohdeet:

Puustellintie
Juutuanvaarantien jatko, Louetie, Louepolku
Kuutamolatu Prospektorin päivätuvanlatu

Perhepuisto

Päällystyskohteet:

Porontie
osittain Vasantie
osittain Kiehistien jatko

Muita toteutuneita töitä muun muassa:

Saariselän koirapuistoa laajennettiin.
Katuvalojen ohjausjärjestelmät uusittiin.
Puustellinrantaan rakennettiin veneluiska.
Jänkkävaaran ulkoilureittejä perusparannettiin.
Männiköntien alueen tulvasuojausta parannettiin.
Ivalon urheilukentälle rakennettiin vesipiste.

Suunnitelmia:

Nellimin satamasuunnitelma hyväksyttiin.
Inarin kirkonkylän satamasuunnitelma hyväksyttiin ja hankkeelle saatiin vesilain mukainen lupa.

Keinolahden frisbeegolfrata peruskorjattiin osallistavan budjetin puitteissa.

Investoinnit saatiin hyvin toteutettua ja toisin kuin edellisenä suunnittelukautena tarjouksia saatiin jokaisessa kilpailutuksessa enemmän kuin yksi kohdetta kohden. Hinnat pysyivät niin ikään suunnitellussa budjetissa. Pienempiä kunnossapito- ja rakentamistöitä haastoi etenkin sulan maan aikana koko kunnan alueella tapahtuvan kovan rakentamisen tuoma työkalu- ja laitteiden saatavuuden vaikeus.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Yhdyskuntasuunnittelun vastuualue hoitaa sille kuuluvat tehtävät tehokkaasti, joustavasti ja taloudellisesti.	1. Lisätään tavoitetietoisuutta, suunnitelmallisuutta ja osallistamista	1.1 Asiakaspalaute alueiden viihtyisyydestä.	Palaute on ollut pääsääntöisesti hyvää ja kehitettävää. Kulkuväylille lisättiin saamenkielisiä opasteita ja työtä jatketaan.
Asumisen ja elinkeinojen toimintaympäristöjen tuottaminen	2. Resurssien varaaminen laadukkaisiin suunnitelmiin, investointeihin ja ylläpitoon	2.1 Tonttien vastaaminen kysyntään	- uudet asuinalueet ovat osoittautuneet kysytyiksi, mm. Korppioja, Juutuanvaara ja Sylvenvaara - alueen suunnittelussa ja rakennusvaiheessa on panostettu laatuun - jatkossa monipuolistetaan edelleen tonttitarjontaa taajamissa.

		2.2 Rakennettujen ulko-alueiden käyttömäärät	Rakennettujen ulkoalueiden käyttömäärät ovat havaintojen ja laskureiden perusteella nousseet. - Ivalon perhepuisto saavutti laajemmin ulkoilijoita, lampaat veto- naulana. - Jänkävaaran, Juutuanvaaran ja muut kylien ladut kovassa käytössä - Luistelupaikat kylien tarpeisiin - Viestinnällä ja tunnettuudella lisätty käyttöä.
--	--	--	---

3.6.3 Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus:

Lakisääteisten rakennusvalvonnan viranomaispalvelujen tuottaminen kunnan tarpeiden mukaisesti.

Tehtävät:

Rakennusvalvonta valvoo kaavojen noudattamista, huolehtii rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä valvoo rakennetun ympäristön ylläpitoa.

Rakennusvalvonnalla on oltava resurssit auttaa ja neuvoa asiakkaita rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä ja rakennuslupa-asioissa ja edistää siten hyvän rakentamistavan toteutumista ja hankkeiden etenemistä.

Viranomaisvalvonnassa pyritään nopeaan ja oikeudenmukaiseen päätöksentekoon lupa-asioissa, asiakasläheiseen palveluallttiuteen sekä joustavaan rakennusaikaiseen valvontaan ja ohjaukseen.

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	205	201	173		173	266	153,58 %
Toimintakulut	- 290	- 263	- 264		- 264	- 222	84,11 %
Toimintakate	- 85	- 62	- 91		- 91	44	-48,50 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 8,76	- 13	6

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Myönnettyt luvat yhteensä (kpl)	450	400	421
Valmistuneet kerrosalat (m2)	15 444	20 000	24 678
Rakennus- ja toimenpideluvat (kpl)	187	200	185
Rakennuslupakatselmukset (kpl)	487	350	426

Talousarvion toteutuminen:

Rakennusvalvonta tukee asiakaspalvelullaan hyvän rakentamiskulttuurin toteutumista, edistää rakennushankkeen eteenpäin viemistä ja loppuun saattamista. Rakennusvalvonta huolehtii osaltaan lainsäädännössä rakentamiselle ja rakennetulle ympäristölle asetettujen tavoitteiden kuten kaavoituksen, turvallisuuden, terveellisuuden ja viihtyisyyden toteutumisesta. Lisäksi rakennusvalvonta vastaa rakennushanketietojen tuottamisesta ja toimittamisesta rakennus- ja huoneistorekisteriin.

Rakennusvalvonnan kulujen tulisi olla katettavissa rakennuslupamaksuilla. Rakennusvalvonnan tulojen kate kuluihin nähden oli noin 120 % talousarvioon nähden. Toimintakate nousi aiemmasta vuodesta ollen vuonna 6 €/asukas (-8,78 €/asukas vuonna 2023). Rakentamisen heikko suhdanne on kääntynyt hienoiseen nousuun, ja Inarissa etenkin julkinen rakentaminen sekä matkailurakentaminen olivat hyvällä tasolla. Tämä näkyi lupamaksutuottojen nousuna aiempaan vuoteen ja talousarvioon nähden.

Rakennusvalvonta käsitteli vuonna 2024 yhteensä 421 lupa-asiaa, joka on määrällisesti hieman aiempaa vuotta vähemmän. Ero tuottojen nousussa syntyy myönnetystä kerrosalasta, johon lupamaksutaksa perustuu. Nousua oli liikeyrakennuksien määrässä. Toimintakaudella valmistui 25 asuinrakennusta. Vapaa-ajan asuntoja valmistui 29. Katselmuksia pidettiin yhteensä 426 kappaletta. Asuinrakentamisessa on valtakunnallisesti alavireisyyttä rahoituksen saamisen haasteiden vuoksi.

Vuonna 2024 valmistautuminen maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistukseen jatkettiin koulutuksiin ja tilaisuuksiin osallistumalla, selvitystyöllä, sekä rakennusjärjestyksen uusimisen ja päivittämisen jatkamisella. Tulevaan valmistaututtiin myös taksauudistuksella. Rakennusvalvonnan toimintakatteen parantamiseksi huomioitiin luvanvaraisuudesta vapautetut rakennukset uuden 1.1.2025 voimaan tulleen rakentamislain mukaista taksaa laatiessa. Vapautetut rakennukset ovat pois rakennusvalvonnan tuloista. Uusi taksa astui voimaan 1.1.2025.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Palvelukyky, tehokkuus	1. Sähköisen arkiston luominen	1.1 Asiakaspalvelun sujuvuus	Sähköisen arkiston jatkuva kasvu on tehostanut asiakirjapyyntöjen ja lupakäsittelyn työaikaa.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Innovatiivisuus	2. Riittävät henkilöresurssit ja ajankäytön kohdentaminen	2.1 Lupamenettelyn käsittelyaika	Rakentamisen lupien käsittelyaika keskimäärin 27 vrk. Poikkeamislupien käsittelyaika tyypillisesti 77 vrk. (sis. lausunnot ja kuulemiset)
	3. Asiakaspalautekyselyt	3.1 Asiakaspalaute	Vuonna 2024 ei toteutettu asiakaspalautekyselyä.
Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä ympäristö	4. Henkilöresursseista ja koulutuksesta huolehtiminen	4.1 Katselmusten saatavuus, oikea-aikainen neuvonta ja ohjaaminen	Katselmuksien saatavuus, neuvonta ja ohjaaminen ruuhka-aikoina kohtalainen. Viivästystä rakentamisen kautena eli kesällä sekä resurssivaihteluiden vuoksi. Lupien hakemisen jaksottuminen ympäri-vuotisesti tasaisemmin auttaisi palvelun oikea-aikaista saavutettavuutta.
Tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus	5. Toimiva yhteistyö, ennakko-ohjaus ja valvonta	5.1 Oikaisuvaatimusten määrä, pakkotoimet	4

3.7 Ympäristönsuojelu

Toiminta-ajatus:

Ympäristönsuojelun viranomaispalvelut tuotetaan ostopalveluna Arktisen Lapin ympäristönsuojelun yhteistoiminta-alueelta.

Tehtävät:

Kunnille säädetyt ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät.

Talousarvion perustelut:

Ympäristönsuojelun yhteistoiminta-alueiden kuntakohtaiset maksuosuudet määräytyvät asukaslukujen suhteessa.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot							0,00 %
Toimintakulut			- 157		- 157	- 111	71,17 %
Toimintakate			- 157		- 157	- 111	71,17 %

Talousarvion toteutuminen:

Ympäristönsuojelun toteuma oli 111 488 euroa, mikä alitti talousarvion noin 45 000 eurolla (71,2 %).

3.8 Eläinlääkintä-, maaseutu- ja ympäristöterveyspalvelut

Toiminta-ajatus:

Tulosalueen tehtävänä on huolehtia terveysvalvonnasta, eläinlääkintähuollosta sekä maaseutuhallinnosta Inarin ja Utsjoen kuntien yhteistoiminta-alueella. Tavoitteena on turvata terveellinen, viihtyisä ja monimuotoinen ympäristö sekä tarjota laadukkaat palvelut alueen toimijoille ja kuntalaisille.

Tehtävät:

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on vähentää ja ennaltaehkäistä ihmisten terveyttä uhkaavia tekijöitä ja terveyshaittoja. Terveysvalvontaan sisältyy elintarviketurvallisuuden, terveydensuojelun ja tupakkalain valvonta. Elintarvikevalvonnassa valvotaan elintarvikkeita ja niiden valmistusta, markkinointia, kuljetusta, kaupanpitoa ja tarjoilua sekä selvitetään elintarvikeperäisiä epidemioita. Terveysvalvontalain mukaiseen valvontaan sisältyvät mm. asuinhuoneistot, koulut ja oppilaitokset, lasten päivähoitopaikat, hoitokodit ja palvelutalot, kokoontumishuoneistot, uimarannat, uimahallit ja talousveden terveydellinen valvonta.

Eläinlääkintähuollon tehtäviin kuuluvat eläinlääkäripalvelut, eläinsuojelu ja eläinten hyvinvoinnin valvonta, eläinlääkintähuoltoon sisältyvä elintarvikkeiden turvallisuuden valvonta, eläintautien vastustaminen ja ennaltaehkäiseminen.

Maaseututoimen tehtävänä on hoitaa lakisääteiset maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät yhteistoiminta-alueella sekä Maaseutuviraston yhteistoiminta-alueen maksajavirastolle säätämät tehtävät ohjeiden ja määräysten mukaan. Erityispiirteitä ovat luontais- ja poroelinkeino- sekä kolttalain mukaiset tehtävät.

Tulosalueen toimielimenä ja viranomaisena jatkaa 1.1.2023 sosiaali- ja terveyslautakunnan nimeämä ympäristöjaosto (jatkossa teknisen lautakunnan ympäristöjaosto).

Ympäristöterveydenhuolto: Ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelma on laadittu ja hyväksytty vuosille 2020–2024. Vuoden 2024 tarkastussuunnitelmat laaditaan painottaen kohteita, joissa on havaittu pitkäaikaisia puutteita. Tavoitteena on 70–90 %:n toteuma paikalliseen valvontasuunnitelmaan nähden. Neuvontaan ja ohjaukseen varataan riittävät resurssit. Toimintaa kehitetään ja palveluita uudistetaan mm. toimitilamuu-
toksin (muutto uusiin toimitiloihin).

Eläinlääkintähuolto: Tuotetaan kunnalle määrätty lakisääteiset peruseläinlääkäripalvelut ja valtion virkaeläinlääkärin palvelut koko yhteistoiminta-alueella laadukkaasti ja riittävin resurssein. Vastaanottotiloja ja eläinlääkinnän palveluita kehitetään edelleen vuoden 2024 aikana (ympäristöyksikön hallinnolliset tilat eläinlääkinnän käyttöön, vastaanottotilojen peruskorjaus). Vastaava praktikkoeläinlääkäri / valvontaeläinlääkäri huolehtii, että kunnalle määrätty työt ja valvontatehtävät toteutetaan valvontaohjelman 2023–2024 mukaisesti.

Maaseututoimi: Hoidetaan Inarin ja Utsjoen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät yta-sopimusten

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

mukaisesti sekä Ruokaviraston yhteistoiminta-alueen maksajavirastolle säätämät tehtävät ohjeiden ja määräysten mukaan. Toimintaa kehitetään ja palveluita uudistetaan mm. toimitila- ja henkilöstömuutoksien (uusi toimitila, erillinen riistavahinkotarkastaja).

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	146	204	157		157	210	133,59 %
Toimintakulut	- 722	- 743	- 780	- 16	- 796	- 848	106,61 %
Toimintakate	- 576	- 538	- 622	- 16	- 638	- 638	99,97 %

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 75,56	- 91	- 88

Tunnusluvut	TP2023	TA2024	TP2024
Ympäristöterveyshuollon tarkastukset (etl, tsl, tupl, aster) näytteet	161	125	139
Eläinlääkintähuollon käynnit	3 956	4 000	4 055
- Hyötyeläimet	295	300	249
- Lemmikit	3 661	3 700	3 806
- Valvontakäynnit	25	30	56
Maaseutuhallinnon tuki- ja korvauspäätökset (+lausunnot ja tarkastukset)	408	400	417

Talousarvion toteutuminen:

Elintarvikelaissa ja terveydensuojelulaissa määritellyille kohteille asetettu v. 2022 veroluonteinen valvonnan perusmaksu on lisännyt valvonnasta kertyviä maksutuottoja v. 2023–2024. Maksutuottoja kertyi myös klinikka- ja laitemaksuista arvioitua enemmän. Myyntituottojen määrää nosti valtion maksama korvaus valvontaeläinlääkärin tehtävistä.

Kunnaneläinlääkärien työsidonnaisuuden ja työn kuormittavuuden keventämiseksi lähemmäksi työehtosopimuksen suosituksia, vuodelle 2023 perustettiin neljäs praktikkoeläinlääkärin virka ja yksi virka muutettiin vastaavaksi praktikkoeläinlääkäriksi. Vastaavan praktikon / valvontaeläinlääkärin resursseja ei ole voitu käyttää päivystykseen eikä praktiikkaan v. 2024, joten eläinlääkintähuoltoon jouduttiin rekrytoimaan osa-aikaisia sijaisia mm. kesälle ja syksyn erotuskaudelle.

Pitkät poissaolot, sijaisuudet ja tehtävien uudelleenjärjestelyt ja muuta henkilöstömenot (mm. työnohjaus, eläkemaksut) aiheuttivat ylimääräisiä henkilöstökuluja eläinlääkintähuollossa, mutta vastaavasti muiden toimialojen osa-aikaisuudet sekä valtion maksamat korvaukset valtion valvontatehtävistä sekä eläinlääkinnän laite- ja klinikkamaksut tasasivat ko. menoja.

Ylimääräisiä, talousarviossa huomioimattomia menoja, aiheutui myös toimitilamuutoksista ja röntgenlaitteiston leasingvuokrista, jotka olivat arvioitua suuremmat.

Talouden hallinta onnistui yllättävistä muutoksista huolimatta kohtuullisen hyvin. Talousarvion ylitys 2,5 % (n. 16 000 €) johon saatiin valtuuston hyväksymä lisämääräraha.

Tavoitteiden toteutuminen:

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Palvelukyky, tehokkuus, osaaminen	1. Sähköisen asioinnin lisääminen, Henkilöresurssista ja koulutuksesta huolehtiminen (ILPPA, VIPU jne.) Toimiva yhteistyö, joustavat työtavat, asiakkaiden ohjaus ja neuvonta.	1.1 Asiakastyytyväisyyskysely	Asiakastyytyväisyyskyselyä ei toteutettu, mutta asiakkaille on annettu yksilöllistä neuvontaa ja ohjausta tarpeen mukaan.
	2. Eläinlääkintään keskitetty ajanvarauspalvelu.	2.1 Asiakastyytyväisyyskysely	Asiakastyytyväisyyskyselyä ei toteutettu, mutta keskitetty ajanvarausnumero on selvästi sujuvoittanut asiointia.
Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä ympäristö	3. Valvontasuunnitelmien noudattaminen, toimijoiden neuvonta ja ohjaaminen.	3.1 Toimialakohtaiset valvontasuunnitelmat	Valvontasuunnitelmien mukainen valvonta toteutui tavoitteiden mukaan. Elintarvikevalvonta 90 %, terveydensuojelu 100 %
	4. Laadukkaat eläinlääkintähuollon palvelut	4.1 Toimialakohtaiset valvontasuunnitelmat	Suunnitelmallinen valvonta toteutui elintarvikevalvontaa lukuun ottamatta. Akuutit ja raskaat eläinsuojeluprosessit veivät valvonnan resursseja.

4. TULOSLASKELMA

4.1 Tulovero- ja kiinteistöveroprosentit

Talousarvio ja -suunnitelma on valmisteltu seuraavien veroprosenttien pohjalta:

Tuloveroprosentti v. 2024 on 6,40 %.

Muutos nykyiseen tasoon on ainoastaan se, että tuloveroprosentit tulee nyt ilmoittaa kymmenen prosenttiyksikön tarkkuudella entisen sadasosan sijaan.

Kiinteistöveroprosentit v. 2024:

1. yleinen kiinteistöveroprosentti 1,35 % (maa-alueet 1,35 %)
2. vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,55 %
3. muiden kuin vakituisten asuntojen veroprosentti 1,15 %
4. rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 3,00 %
5. yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
6. voimalaitosrakennuksen veroprosentti on yleinen kiinteistöveroprosentti

Verotulot (1 000 €)	TP 2023	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS €	TP MUUTOS %	TA POIKK. €
Verotulot	18 783	17 200	18 050	- 733	-3,90 %	850
Kunnan tulovero	11 132	9 926	10 571	- 561	-5,04 %	645
Kiinteistövero	5 259	5 330	5 519	260	4,95 %	189
Osuus yhteisöveron tuot.	2 391	1 944	1 960	- 431	-18,04 %	16
Muut verotulot					0,00 %	

Talousarvio 2024:

Verotuloja arvioidaan ensi vuonna kertyvän kaikkiaan n. 17,2 milj. euroa. Kunnallisveroa (ansio- ja pääoma-verotuloa) arvioidaan kertyvän n. 9,9 milj. euroa. Yhteisöveroa arvioidaan saatavan n. 2 milj. euroa. Kiinteistöveroa saataneen saman verran kuin kuluvana vuonna eli n. 5,3 milj. euroa.

Talousarvion toteutuminen:

Vuonna 2024 verotuloja kertyi kaikkiaan noin 18,0 milj. euroa, mikä oli noin 0,85 milj. enemmän kuin talousarviossa. Kunnallisveroa kertyi noin 0,65 milj. enemmän kuin oli arvioitu. Kiinteistöveroja kertyi noin 0,2 milj. euroa arvioitua enemmän. Yhteisöveron tuotto oli n. 0,02 milj. arvioitua enemmän.

Verot verolajeittain

Inari

1 000 €

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verolaji						
Kunnallisvero	11 132	10 571	10 763	11 191	11 539	11 995
Muutos %	-51,2	-5,0	1,8	4,0	3,1	4,0
Yhteisövero	2 391	1 960	2 326	2 562	2 729	2 817
Muutos %	-45,3	-18,0	18,7	10,1	6,5	3,2
Kiinteistövero	5 259	5 519	5 460	5 468	5 468	5 468
Muutos %	5,7	4,9	-1,1	0,1	0,0	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	18 782	18 050	18 549	19 221	19 736	20 280
Muutos %	-41,6	-3,9	2,8	3,6	2,7	2,8

4.2 Valtionosuudet

Valtionosuudet (1 000 €)	TP 2023	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS €	TP MUUTOS %	TA POIKK. €
Valtionosuudet	10 146	11 440	11 374	1 228	12,11 %	- 66
Peruspalveluiden valtionosuus	9 780	11 440	11 065	1 285	13,14 %	- 375
Valtionosuuden tasaus	- 38		- 18	20	-52,35 %	- 18
Muut valtionosuudet	- 755		- 835	- 80	10,62 %	- 835
Verotulojen menetysten korv.	1 159		1 163	4	0,36 %	1 163

Talousarvio 2024:

Valtionosuuksia arvioidaan Kuntaliiton mukaan Inarissa kertyvän ensi vuodelle n. 11,4 milj. euroa. Kuluvalle vuodelle valtionosuuksia on arvioitu saatavan n. 10,1 milj. euroa. Lopulliset päätökset vuoden 2024 valtionosuusrahoituksesta saadaan perinteisesti joulukuun lopussa. Vuosien 2025 ja 2026 valtionosuuksiin sisältyy TE – palveluiden siirtyminen kunnan järjestettäväksi.

Talousarvion toteutuminen:

Valtionosuuksia kertyi kertomusvuonna 11,374 milj. euroa eli arvioidun verran ja noin 1,228 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

4.3 Poistot

Poistot (1 000 €)	TP 2023	MTA 2024	TP 2024	TP MUUTOS €	TP MUUTOS %	TA POIKK. €
Poistot ja arvonalentumiset	- 2 616	- 3 041	- 3 456	- 840	32,10 %	- 415
Suunnitelman mukaiset poistot	- 2 150	- 1 793	- 2 137	14	-0,63 %	- 344
Kertaluonteiset poistot			- 53	- 53	0,00 %	- 53
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot			- 447	- 447	0,00 %	- 447
Arvonalentumiset	- 466	- 1 249	- 819	- 353	75,83 %	429

Talousarvio 2024:

Suunnitelman mukaiset poistot ovat koko suunnittelukaudella keskimäärin n. 1,7 milj. euron tasolla. Rakenusten tasearvojen alakirjauksia ei seuraaville vuosille ole suunniteltu. Alle 10 000 euron hankintoja ei oteta poistopohjaan.

Talousarvion toteutuminen:

Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin noin 2,637 milj. euroa, mikä oli noin 0,844 milj. euroa arvioitua enemmän. Sähköisestä arkistosta tehtiin 54 tuhannen euron kertapoisto. Arvonalennuskirjauksia tehtiin noin 0,819 milj. euroa talousarviomuutoksella (Valtuusto 14.11.2024 § 59) Saariselän Siula Oy:n osakkeiden ja osuuksien liian korkean arvostuksen korjaukseen. Tilapalvelu liikelaitoksen Inarin koulun lisätila A:n ja Sevetijärven monitoimitalohankkeen vaihtokaupan jälkeen lisätila A:n tasearvo 0,447 milj. euroa kirjattiin pysyvien vastaavien luovutustappioihin.

4.4 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma koko kunta, ulkoinen 31.12.2024

Talous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Jäljellä	TOT%
Toimintatuotot	7 981 224	6 692 298	-114 145	6 578 153	7 442 556	864 403	113,14 %
Myyntituotot	477 819	233 397	0	233 397	419 806	186 409	179,87 %
Maksutuotot	702 243	627 750	0	627 750	781 685	153 935	124,52 %
Tuet ja avustukset	2 548 524	2 593 381	0	2 593 381	2 490 385	-102 996	96,03 %
Muut toimintatuotot	4 252 638	3 237 770	-114 145	3 123 625	3 750 679	627 054	120,07 %
Toimintakulut	-32 972 660	-33 124 662	-861 500	-33 986 162	-33 746 315	239 847	99,29 %
Henkilöstökulut	-15 788 297	-16 611 133	-204 643	-16 815 776	-16 337 355	478 420	97,15 %
Palvelujen ostot	-10 091 089	-9 766 869	-210 021	-9 976 890	-10 559 920	-583 030	105,84 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 835 962	-2 766 687	-608	-2 767 295	-2 703 140	64 155	97,68 %
Avustukset	-1 056 445	-1 051 986	-10 000	-1 061 986	-893 354	168 632	84,12 %
Muut toimintakulut	-3 200 867	-2 927 987	-436 228	-3 364 215	-3 252 546	111 669	96,68 %
Toimintakate	-24 991 436	-26 432 364	-975 645	-27 408 009	-26 303 759	1 104 250	95,97 %
Verotulot	18 782 604	17 200 000	0	17 200 000	18 050 055	850 055	104,94 %
Kunnan tulovero	11 132 320	9 926 000	0	9 926 000	10 571 107	645 107	106,50 %
Kiinteistövero	5 259 237	5 330 000	0	5 330 000	5 519 316	189 316	103,55 %
Osuus yhteisöveron tuot.	2 391 046	1 944 000	0	1 944 000	1 959 632	15 632	100,80 %
Valtionosuudet	10 145 673	11 440 000	0	11 440 000	11 374 160	-65 840	99,42 %
Peruspalveluiden valtionosuus	9 779 790	11 440 000	0	11 440 000	11 064 520	-375 480	96,72 %
Valtionosuuden tasaus	-37 836	0	0	0	-18 031	-18 031	0,00 %
Muut valtionosuudet	-755 008	0	0	0	-835 223	-835 223	0,00 %
Verotulojen menetysten korv.	1 158 727	0	0	0	1 162 894	1 162 894	0,00 %
Rahoitustuotot- ja kulut	914 098	816 760	-51 855	764 905	564 245	-200 660	73,77 %
Korkotuotot	167 461	125 000	0	125 000	131 818	6 818	105,45 %
Muut rahoitustuotot	1 010 725	878 000	0	878 000	710 749	-167 251	80,95 %
Korkokulut	-166 100	-175 240	-51 855	-227 095	-165 071	62 024	72,69 %
Muut rahoituskulut	-97 989	-11 000	0	-11 000	-113 251	-102 251	1 029,56 %
Vuosikate	4 850 939	3 024 396	-1 027 500	1 996 896	3 684 701	1 687 805	184,52 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2 616 205	-1 792 707	-1 248 719	-3 041 426	-3 456 048	-414 622	113,63 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 150 275	-1 792 707	0	-1 792 707	-2 136 681	-343 974	119,19 %
Kertaluonteiset poistot	0	0	0	0	-52 970	-52 970	0,00 %
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot	0	0	0	0	-447 133	-447 133	0,00 %
Arvonalentumiset	-465 930	0	-1 248 719	-1 248 719	-819 265	429 454	65,61 %
Tilikauden tulos	2 234 734	1 231 689	-2 276 219	-1 044 530	228 653	1 273 183	-21,89 %
Tilinpäätössiirrot	117 453	59 146	0	59 146	9 978	-49 168	16,87 %
Tilikauden yli/alijäämä	2 352 187	1 290 835	-2 276 219	-985 384	238 631	1 224 015	-24,22 %

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut
Inarin kunta, ulkoiset erät

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	419 806,21	477 819,11
Maksutuotot	781 684,96	702 243,22
Tuet ja avustukset	2 490 385,48	2 548 523,68
Muut toimintatuotot	3 750 679,18	4 252 638,46
Toimintatuotot	7 442 555,83	7 981 224,47
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-13 266 050,94	-12 652 716,18
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 746 525,18	-2 644 644,11
Muut henkilösivukulut	-324 779,26	-490 936,72
Palvelujen ostot	-10 559 919,90	-10 091 089,12
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-2 703 139,86	-2 835 962,43
Avustukset	-893 353,84	-1 056 445,03
Muut toimintakulut	-3 252 545,82	-3 200 866,54
Toimintakulut	-33 746 314,80	-32 972 660,13
TOIMINTAKATE	-26 303 758,97	-24 991 435,66
Verotulot	18 050 055,02	18 782 603,56
Valtionosuudet	11 374 160,41	10 145 673,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	131 818,31	167 460,65
Muut rahoitustuotot	710 749,16	1 010 725,49
Korkokulut	-165 071,18	-166 099,84
Muut rahoituskulut	-113 251,41	-97 988,58
Rahoitustuotot ja -kulut	564 244,88	914 097,72
VUOSIKATE	3 684 701,34	4 850 938,62
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 636 783,41	-2 150 274,58
Arvonalentumiset	-819 265,00	-465 930,12
Poistot ja arvonalentumiset	-3 456 048,41	-2 616 204,70
Satunnaiset erät	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	228 652,93	2 234 733,92
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	9 977,71	117 452,77
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	238 630,64	2 352 186,69
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22,1	24,2
Vuosikate/Poistot, %	106,6	185,4
Vuosikate, euroa/asukas	510	681
Asukasmäärä	7 226	7 125

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Tuloslaskelma peruskunta, ilman liikelaitoksia ja taseyksiköitä
Sisäiset ja ulkoiset
31.12.2024

Talous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Jäljellä	TOT%
Toimintatuotot	4 999 690	4 264 019	0	4 264 019	4 522 984	258 965	106,07 %
Myyntituotot	410 439	167 775	0	167 775	354 454	186 679	211,27 %
Maksutuotot	697 440	597 880	0	597 880	726 979	129 099	121,59 %
Tuet ja avustukset	2 544 405	2 593 381	0	2 593 381	2 489 446	-103 935	95,99 %
Muut toimintatuotot	1 347 406	904 983	0	904 983	952 105	47 122	105,21 %
Toimintakulut	-30 339 666	-31 214 621	-861 500	-32 076 121	-31 549 944	526 177	98,36 %
Henkilöstökulut	-15 610 435	-16 427 503	-204 643	-16 632 146	-16 161 479	470 667	97,17 %
Palvelujen ostot	-7 562 361	-7 630 196	-210 021	-7 840 217	-8 112 586	-272 369	103,47 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 434 998	-1 416 069	-608	-1 416 677	-1 430 707	-14 030	100,99 %
Avustukset	-1 056 445	-1 051 986	-10 000	-1 061 986	-893 354	168 632	84,12 %
Muut toimintakulut	-4 675 427	-4 688 867	-436 228	-5 125 095	-4 951 819	173 276	96,62 %
Toimintakate	-25 339 976	-26 950 602	-861 500	-27 812 102	-27 026 960	785 142	97,18 %
Verotulot	18 782 604	17 200 000	0	17 200 000	18 050 055	850 055	104,94 %
Kunnan tulovero	11 132 320	9 926 000	0	9 926 000	10 571 107	645 107	106,50 %
Kiinteistövero	5 259 237	5 330 000	0	5 330 000	5 519 316	189 316	103,55 %
Osuus yhteisöveron tuot.	2 391 046	1 944 000	0	1 944 000	1 959 632	15 632	100,80 %
Valtionosuudet	10 145 673	11 440 000	0	11 440 000	11 374 160	-65 840	99,42 %
Peruspalveluiden valtionosuus	9 779 790	11 440 000	0	11 440 000	11 064 520	-375 480	96,72 %
Valtionosuuden tasaus	-37 836	0	0	0	-18 031	-18 031	0,00 %
Muut valtionosuudet	-755 008	0	0	0	-835 223	-835 223	0,00 %
Verotulojen menetyksen korv.	1 158 727	0	0	0	1 162 894	1 162 894	0,00 %
Rahoitustuotot- ja kulut	934 432	839 000	0	839 000	519 462	-319 538	61,91 %
Korkotuotot	103 357	100 000	0	100 000	84 587	-15 413	84,59 %
Muut rahoitustuotot	891 079	850 000	0	850 000	506 692	-343 308	59,61 %
Korkokulut	-59 015	-100 000	0	-100 000	-41 143	58 857	41,14 %
Muut rahoituskulut	-988	-11 000	0	-11 000	-30 674	-19 674	278,85 %
Vuosikate	4 522 732	2 528 398	-861 500	1 666 898	2 916 717	1 249 819	174,98 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 009 687	-686 707	-819 265	-1 505 972	-1 893 776	-387 804	125,75 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 009 687	-686 707	0	-686 707	-1 021 541	-334 834	148,76 %
Kertaluonteiset poistot	0	0	0	0	-52 970	-52 970	0,00 %
Arvonalentumiset	0	0	-819 265	-819 265	-819 265	0	100,00 %
Tilikauden tulos	3 513 045	1 841 691	-1 680 765	160 926	1 022 941	862 015	635,66 %
Tilikauden yli/alijäämä	3 513 045	1 841 691	-1 680 765	160 926	1 022 941	862 015	635,66 %

5. INVESTOINTIOSA

Investointikohde	TA 2024	TP 2024	Jäljellä
1729000101 Maa-alueiden uushankinta	-150 000	-230 726	80 726
1729000102 Maa-alueiden myynti	150 000	68 648	81 352
172900100_00004 Opiferus talousdokumentointi	-35 000	-31 770	-3 230
172903760_00002 Kalahallin laajennus, siirto vuodelta 2020	-58 400	-145 243	86 843
172903800_00001 Tiaisen sauna	-15 000	-13 216	-1 784
172904150_00001 Budjetoitinkohde - kiinteät rak. ja laitteet / tekninen	0	0	0
172904150_00021 Inarin satama	-200 000	-13 547	-186 453
172904150_00026 Mukkavuopajan virkistysalue	-66 270	-66 740	470
172904150_00027 Inarin urheilualan kunnostus	-50 000	-38 866	-11 134
172904150_00036 Jätkävaaran ulkoilualan kunnostus	-41 210	-42 129	919
172904150_00037 Inarin kuntoportaati	-50 000	-36 087	-13 913
172904150_00038 Juutuanvaarantie	-487 000	-506 803	19 803
172904150_00040 Louetien ja Louepolun rakentaminen	-22 000	-22 000	0
172904150_00042 Perhepuiston polun valaistus	-27 954	-27 954	0
172904150_00043 Katuvalokeskuksen ohjaus	-95 365	-104 283	8 918
172904150_00047 Päällystystyöt 2024	-77 236	-77 236	0
172904150_00049 Inarin pulkkamäki	-23 215	-23 215	0
172904170_00003 Saariselän kuutamoladun valaistus	-300 000	-235 034	-64 966
172904170_00004 Kaunispään Loimurinne	-300 000	0	-300 000
172904170_00005 Trail Park Saariselkä	-87 750	0	-87 750
172904170_00006 Saariselän lumetusjärjestelmä	-50 000	-30 780	-19 220
172906150_00004 Moottorikelkat	-63 105	-42 427	-20 678
172906150_00005 Mönkijä	-16 895	-16 895	0
1729063102 Saariselän keh. rahasto / Maa-alueiden myynti	0	282 954	-282 954
172906740_00002 Sevettijärven uusi koulu / ensikertainen kalustus	-80 000	-1 363	-78 637
172906740_00004 Kirjaston modernisointi 2024–2025	-40 000	-35 276	-4 724
172906740_00005 Ivalon kuntosalin välineistön päivittäminen	-20 000	-19 371	-629
172906740_00006 Vapaa-aikatoimi, jäähoidokoneen akut	-10 000	-9 764	-236
172906740_00007 Inarin päiväkotikalusto	0	0	0
172906740_00008 Ivalon päiväkotikalusto	-50 000	0	-50 000
172906750_00002 Varavoimakone	-89 750	-89 750	0
172906760_00003 Massakone	0	0	0
172906760_00004 Pakastekontti	0	0	0
172906760_00005 Inarin kalahallin kylmälaitteet	-12 000	-12 800	800
172906760_00006 Inarin kalahallin perkuukone	-24 000	0	-24 000
172906770_00001 Eläinlääkäritalon kalustus	-30 000	-30 610	610
172923540_00005 Sääsuojahalli	-10 000	0	-10 000
172923540_00006 Inarin saamenkielinen päiväkotikalusto	-2 900 000	-1 473 557	-1 426 443
172923540_00007 Sevettijärven monitoimitalo	-1 500 000	-1 207 123	-292 877
172923710_00001 Kunnantalo	-200 000	-28 006	-171 994
172923730_00006 Toimintakeskus	0	0	0
172923740_00006 Inarin koulun lisätila B (Inarin suomenkiel. päiväkotikalusto)	-200 000	-156 617	-43 383
172923740_00009 Sevettijärven koulurakennus	0	0	0
172923750_00001 Budjetoitinkohde / korjausinv / pienet hankkeet	-35 000	0	-35 000
172923750_00003 Eläinlääkäritalo	-95 000	-91 953	-3 047
172924140_00002 Ivalon päiväkotikalusto Eetuntie	0	0	0
netto	-7 362 150	-4 509 538	-2 852 612

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

INVESTOINNIT 2024

Kunnanhallitus		Alkup. TA	TA-muutos	TA+muutos	Toteuma	Jäljellä	Tot %
Maa-alueiden hankinta ja myynti	Netto	0	0	0	-162 078	162 078	
	Toimintatuotot	150 000	0	150 000	68 648	81 352	45,8 %
	Toimintakulut	-150 000	0	-150 000	-230 726	80 726	153,8 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Maanmyynti ei toteutunut suunnitellusti. Maanhankinnat ylittivät n. 81 000 € arvioitua enemmän.					
Opiferus talousdokumentointi	Netto	-35 000	0	-35 000	-31 770	-3 230	90,8 %
	Toimintakulut	-35 000	0	-35 000	-31 770	-3 230	90,8 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Talousdokumenttien yhtenäistäminen ja modernisointi toteutui.					
Tiaisen sauna	Netto	-15 000	0	-15 000	-13 216	-1 784	88,1 %
	Toimintakulut	-15 000	0	-15 000	-13 216	-1 784	88,1 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Tiaisen saunaremontti toteutui.					
Kunnanhallitus yhteensä	Netto	-50 000	0	-50 000	-207 064	157 064	414,1 %
	Toimintatuotot	150 000	0	150 000	68 648	81 352	45,8 %
	Toimintakulut	-200 000	0	-200 000	-275 712	75 712	137,9 %
Sivistyslautakunta		Alkup. TA	TA-muutos	TA+muutos	Toteuma	Jäljellä	Tot %
Sevettijärven uusi koulu / ensikertainen kalustus	Netto	-80 000	0	-80 000	-1 363	-78 637	1,7 %
	Toimintakulut	-80 000	0	-80 000	-1 363	-78 637	1,7 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Ei toteutunut. Kalustettiin isolta osin olemassa olevilla kalusteilla, ja loput toteutetaan 2025 käyttötaloudesta pienenä eränä, kun tarve on.					
Ivalon päiväkoti kalusto	Netto	-50 000	50 000	0	0	0	
	Toimintakulut	-50 000	50 000	0	0	0	
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui muutoksena.					
Inarin päiväkoti kalusto	Netto	0	-50 000	-50 000	0	-50 000	
	Toimintakulut	0	-50 000	-50 000	0	-50 000	
Hanketavoitteen toteutuminen:		Ei toteutunut vuonna 2024 rakentamisen viivästyttyä syksystä keväälle. Toteutetaan vuonna 2025.					
Kirjaston modernisointi 2024–2025	Netto	-40 000	0	-40 000	-35 276	-4 724	88,2 %
	Toimintakulut	-40 000	0	-40 000	-35 276	-4 724	88,2 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Ivalon kuntosalin välineistön päivittäminen	Netto	-20 000	0	-20 000	-19 371	-629	96,9 %
	Toimintakulut	-20 000	0	-20 000	-19 371	-629	96,9 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Vapaa-aikatoimi, jäänhoitokoneen akut	Netto	-10 000	0	-10 000	-9 764	-236	97,6 %
	Toimintakulut	-10 000	0	-10 000	-9 764	-236	97,6 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Sivistyslautakunta yhteensä	Netto	-200 000	0	-200 000	-65 774	-134 226	32,9 %
	Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
	Toimintakulut	-200 000	0	-200 000	-65 774	-134 226	32,9 %
Tekninen lautakunta		Alkup. TA	TA-muutos	TA+muutos	Toteuma	Jäljellä	Tot %
Budjetointikohde - kiinteät rak. ja laitteet / tekninen	Netto	-800 000	800 000	0	0	0	
	Toimintakulut	-800 000	800 000	0	0	0	
Hanketavoitteen toteutuminen:		Suunnittelut investointi määrärahat ohjautuivat alle eriteltyihin kohteisiin.					
Päällystystyöt 2024	Netto	0	-77 236	-77 236	-77 236		
	Toimintakulut	0	-77 236	-77 236	-77 236	0	100,0 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Porontie osittain, Vasantie osittain, Kiehistien jatko					
Katuvalokeskuksen ohjaus	Netto	0	-95 365	-95 365	-104 283	8 918	109,4 %
	Toimintakulut	0	-95 365	-95 365	-104 283	8 918	109,4 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Inarin satama	Netto	-200 000	0	-200 000	-13 547	-186 453	6,8 %
	Toimintakulut	-200 000	0	-200 000	-13 547	-186 453	6,8 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Investointimäärärahasta suoritettiin vesilainmukainen lupamaksu. Rakennustyöt siirtyivät vuodelle 2025.					
Juutuanvaarantie	Netto	0	-487 000	-487 000	-506 803	19 803	104,1 %
	Toimintakulut	0	-487 000	-487 000	-506 803	19 803	104,1 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Mukkavuopajan virkistysalue	Netto	-50 000	-16 270	-66 270	-66 740	470	
	Toimintatuotot	50 000	0	50 000	40 000	10 000	80,0 %
	Toimintakulut	-100 000	-16 270	-116 270	-106 740	-9 530	91,8 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Inarin urheilualueen kunnostus	Netto	-50 000	0	-50 000	-38 866	-11 134	77,7 %
	Toimintakulut	-50 000	0	-50 000	-38 866	-11 134	77,7 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Louetien ja Louepolun rakentaminen	Netto	0	-22 000	-22 000	-22 000	0	100,0 %
	Toimintakulut	0	-22 000	-22 000	-22 000	0	100,0 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Perhepuiston polun valaistus	Netto	0	-27 954	-27 954	-27 954	0	100,0 %
	Toimintakulut	0	-27 954	-27 954	-27 954	0	100,0 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Inarin pulkkamäki	Netto	0	-23 215	-23 215	-23 215	0	100,0 %
	Toimintakulut	0	-23 215	-23 215	-23 215	0	100,0 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Jänkkävaaran ulkoilualueen kunnostus	Netto	0	-41 210	-41 210	-42 129	919	102,2 %
	Toimintakulut	0	-41 210	-41 210	-42 129	919	102,2 %
Hanketavoitteen toteutuminen:							
Inarin kuntoportaati	Netto	-50 000	0	-50 000	-36 087	-13 913	72,2 %
	Toimintakulut	-50 000	0	-50 000	-36 087	-13 913	72,2 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Varavoimakone	Netto	0	-89 750	-89 750	-89 750	0	100,0 %
	Toimintakulut	0	-89 750	-89 750	-89 750	0	100,0 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Moottorikelkat	Netto	-69 000	5 895	-63 105	-42 427	-20 678	67,2 %
	Toimintakulut	-69 000	5 895	-63 105	-42 427	-20 678	67,2 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Mönkijä	Netto	-11 000	-5 895	-16 895	-16 895	0	100,0 %
	Toimintakulut	-11 000	-5 895	-16 895	-16 895	0	100,0 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Tekninen lautakunta yhteensä	Netto	-1 230 000	-80 000	-1 310 000	-1 107 932	-202 068	84,6 %
	Toimintatuotot	50 000	0	50 000	40 000	10 000	80,0 %
	Toimintakulut	-1 280 000	-80 000	-1 360 000	-1 147 932	-212 068	84,4 %
Ympäristöterveydenhuolto		Alkup. TA	TA-muutos	TA+muutos	Toteuma	Jäljellä	Tot %
Eläinlääkäritalon kalustus	Netto	-30 000	0	-30 000	-30 610	610	102,0 %
	Toimintakulut	-30 000	0	-30 000	-30 610	610	102,0 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Ympäristöterveydenhuolto yhteensä	Netto	-30 000	0	-30 000	-30 610	610	102,0 %
	Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
	Toimintakulut	-30 000	0	-30 000	-30 610	610	102,0 %
Kalatalouden kehittämisrahasto		Alkup. TA	TA-muutos	TA+muutos	Toteuma	Jäljellä	Tot %
Kalahallin laajennus, siirto vuodelta 2020	Netto	-78 400	20 000	-58 400	-145 243	86 843	248,7 %
	Toimintatuotot	313 600	0	313 600	303 796	9 804	96,9 %
	Toimintakulut	-392 000	20 000	-372 000	-449 039	77 039	120,7 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Veskonniemen kalahallin laajennus aloitettiin syksyllä 2024 suunnitellusti.					
Massakone	Netto	-12 000	12 000	0	0	0	
	Toimintatuotot	48 000	-48 000	0	0	0	
	Toimintakulut	-60 000	60 000	0	0	0	
Hanketavoitteen toteutuminen:		Määrärahat poistettu vuodelta 2024.					
Pakastekontti	Netto	-4 000	4 000	0	0	0	
	Toimintatuotot	6 000	-6 000	0	0	0	
	Toimintakulut	-10 000	10 000	0	0	0	

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Hanketavoitteen toteutuminen:		Määrärahat poistettu vuodelta 2024.					
Inarin kalahallin kylmälaitteet	Netto	0	-12 000	-12 000	-12 800	800	106,7 %
	Toimintakulut	0	-12 000	-12 000	-12 800	800	106,7 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Tavoite toteutunut 800 euron ylityksellä.					
Inarin kalahallin perkuukone	Netto	0	-60 000	-60 000	0	-60 000	
	Toimintatuotot	0	36 000	36 000	0	36 000	0,0 %
	Toimintakulut	0	-60 000	-60 000	0	-60 000	0,0 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Perkuukoneen hankinta siirtyi vuodelle 2025.					
Kalatalouden kehittämisraha- hasto yhteensä	Netto	-94 400	0	-94 400	-158 043	63 643	167,4 %
	Toimintatuotot	367 600	-18 000	349 600	303 796	45 804	86,9 %
	Toimintakulut	-462 000	18 000	-444 000	-461 839	17 839	104,0 %
Tilapalvelu liikelaitos		Alkup. TA	TA-muutos	TA+muutos	Toteuma	Jäljellä	Tot %
Budjetointikohde / korjaus- inv / pienet hankkeet	Netto	-55 000	20 000	-35 000	0	-35 000	
	Toimintakulut	-55 000	20 000	-35 000	0	-35 000	
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui 20 000 euron siirtomäärärahana Eläinlääkäritalon hankkeeseen.					
Inarin saamenkielinen päivä- koti	Netto	-2 250 000	-650 000	-2 900 000	-1 473 557	-1 426 443	50,8 %
	Toimintakulut	-2 250 000	-650 000	-2 900 000	-1 473 557	-1 426 443	50,8 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui osittain, rakennustyöt jatkuvat.					
Sääsuojahalli	Netto	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	
	Toimintakulut	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	
Hanketavoitteen toteutuminen:		Ei toteutunut. Kulut katettiin käyttötalousvaroin.					
Sevettijärven monitoimitalo	Netto	-1 500 000	0	-1 500 000	-1 207 123	-292 877	80,5 %
	Toimintakulut	-1 500 000	0	-1 500 000	-1 207 123	-292 877	80,5 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui.					
Kunnantalo	Netto	-200 000	0	-200 000	-28 006	-171 994	14,0 %
	Toimintakulut	-200 000	0	-200 000	-28 006	-171 994	14,0 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui osittain, teetettiin tutkimuksia ja kustannusarvioita.					
Inarin koulun lisätila B (Inarin suomenkiel. Päiväkoti)	Netto	-200 000	0	-200 000	-156 617	-43 383	78,3 %
	Toimintakulut	-200 000	0	-200 000	-156 617	-43 383	78,3 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui tilikauden osalta suunnitelman mukaan, rakennustyöt jatkuvat.					
Eläinlääkäritalo	Netto	-75 000	-20 000	-95 000	-91 953	-3 047	96,8 %
	Toimintakulut	-75 000	-20 000	-95 000	-91 953	-3 047	96,8 %

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui.					
Tilapalvelu liikelaitos yhteensä	Netto	-4 290 000	-650 000	-4 940 000	-2 957 254	-1 982 746	59,9 %
	Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
	Toimintakulut	-4 290 000	-650 000	-4 940 000	-2 957 254	-1 982 746	59,9 %
Saariselän kehittämisrahasto		Alkup. TA	TA-muutos	TA+muutos	Toteuma	Jäljellä	Tot %
Maa-alueiden myynti	Netto	0	0	0	282 954	-282 954	
	Toimintatuotot	0	0	0	282 954	-282 954	
Hanketavoitteen toteutuminen:		Esisopimuksen mukaiset Rinnealueen tontit.					
Saariselän kuutamoladun valaistus	Netto	-160 000	-140 000	-300 000	-235 034	-64 966	78,3 %
	Toimintatuotot	15 000	0	15 000	15 000	0	100,0 %
	Toimintakulut	-175 000	-140 000	-315 000	-250 034	-64 966	79,4 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Kaunispään Loimurinne	Netto	-350 000	50 000	-300 000	0	-300 000	
	Toimintakulut	-350 000	50 000	-300 000	0	-300 000	
Hanketavoitteen toteutuminen:		Ei tarvetta vuonna 2024.					
Trail Park Saariselkä	Netto	-87 750	0	-87 750	0	-87 750	
	Toimintakulut	-87 750	0	-87 750	0	-87 750	
Hanketavoitteen toteutuminen:		Hanke uudelleen suunnittelussa.					
Saariselän lumetusjärjestelmä	Netto	0	-50 000	-50 000	-30 780	-19 220	61,6 %
	Toimintakulut	0	-50 000	-50 000	-30 780	-19 220	61,6 %
Hanketavoitteen toteutuminen:		Toteutui suunnitellusti.					
Saariselän kehittämisrahasto yhteensä	Netto	-597 750	-140 000	-737 750	17 140	-754 890	-2,3 %
	Toimintatuotot	15 000	0	15 000	297 954	-282 954	1986,4 %
	Toimintakulut	-612 750	-140 000	-752 750	-280 814	-471 936	37,3 %
Inarin kunta		Alkup. TA	TA-muutos	TA+muutos	Toteuma	Jäljellä	Tot %
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	Netto	-6 492 150	-870 000	-7 362 150	-4 509 538	-2 852 612	61,3 %
	Toimintatuotot	582 600	-18 000	564 600	710 398	-145 798	125,8 %
	Rahoitusosuudet	367 600	0	367 600	343 796	23 804	93,5 %
	Omaisuuksien myynti	150 000	0	150 000	366 602	-216 602	244,4 %
	Toimintakulut	-7 074 750	-852 000	-7 926 750	-5 219 936	-2 706 814	65,9 %

6. RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA

Talousarvio 2024:

Suunnittelukauden 2024–2026 nettoinvestointien määrä keskimäärin on n. 4,8 milj. euroa.

Ensi vuonna nettoinvestoinnit ovat n. 6,5 milj. euroa. Vuonna 2024 on varauduttu pitkäaikaisen lainanottoon 2 milj. euroa. Myös suunnitteluvuosille on suunniteltu lainanottoa 1 milj. euroa vuotta kohden. Lyhytaikaista korotonta tilapäislainaa on edellisten vuosien tapaan varauduttu antamaan mahdollisiin kylien kehittämis-hankkeisiin yhteensä 0,2 milj. euroa. Kunnanhallitus voi erillispäätöksillä antaa tilapäislainoja mm. kylien EU- tai muihin hankkeisiin.

Suunnitelman mukaisia pitkäaikaisen lainan lyhennyksiä ensi vuonna on yhteensä n. 1,3 milj. euroa. Pitkäaikaisen lainan määrä ensi vuoden lopussa on n. 8,3 milj. euroa eli 1 180 €/asukas, mikä on edelleen reippaasti alle valtakunnan tason. Manner-Suomessa tunnusluku on keskimäärin 3 377. Inarin konsernin lainakanta vuoden 2022 tilinpäätöksessä oli 6 322/asukas. Manner-Suomen vastaava luku oli keskimäärin 7 871 €/asukas. Leasingvuokravastuut kunnassa ovat korkealla tasolla, vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan n. 25 milj. euroa. Inariin valmistuva uusi koulu kasvattaa vastuita entisestään.

Tavoitteena on kunnan kassan pitäminen riittävän vahvana. Ensi vuonna kunnan maksuvalmius on n. 90 päivää. Maksuvalmiuden hoidon kannalta riittävänä voidaan pitää noin kahden viikon kassan riittävyttä.

Tunnusluku *lainanhoitokate* kertoo tulorahoituksen riittävyyden lainojen korkojen ja lyhennysten maksuun. Hyvä, kun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun arvo on 1–2. Jos arvo on 1 tai suurempi, tulorahoitus riittää lainojen hoitoon. Ensi vuonna Inarin lainanhoitokatteen tunnusluku on 2,1 eli hyvällä tasolla.

Talousarvion toteutuminen:

Investointimenojen (netto) toteutuma oli noin 4,5 milj. euroa. Investoinnit toteutuivat noin 2,9 milj. euroa pienempänä kuin oli suunniteltu. Tähän vaikutti muun muassa suurimman yksittäisen kohteen Inarin saamenkielisen päiväkodin rakennustöiden jatkuminen 2025 puolelle. Investointien toteutuminen kohteittain esitetään kirjan investointiosassa.

Pitkäaikaisen lainan kokonaismäärä tilinpäätöspäivänä oli noin 6,5 milj. euroa, eli noin 2 milj. euroa vähemmän mitä talousarviossa oli suunniteltu. Tämä johtuu siitä, että vuodelle 2024 suunniteltua 2 milj. euron talousarviolainaa ei nostettu. Asukaskohtainen kunnan pitkäaikainen lainamäärä oli 899 euroa. Asukaskohtainen lainamäärä laski edellisestä vuodesta noin 200 euroa. Tilapäistä korotonta lainaa kylien hankkeille annettiin Luova Lemmenjoki ry:lle yhteensä noin 19 000 euroa.

Kunnan kassan riittävyyteen talousarviossa asetettu tavoite (noin 90 päivää) toteutui. Kassan riittävyys päivissä, edellisen vuoden 122 päivästä, heikkeni hieman ollen nyt 108 päivää. Kassan riittävyys on kuitenkin edelleen erinomaisella tasolla.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut
Inarin kunta

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 684 701,34	4 850 938,62
Tulorahoituksen korjauserät	-349 204,31	-989 871,26
	3 335 497,03	3 861 067,36
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 369 059,81	-2 475 123,45 *
Rahoitusosuudet investointimenoihin	358 796,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	451 600,43	1 112 428,75
	-4 558 663,38	-1 362 694,70 *
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 223 166,35	2 498 372,66 *
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 144 982,82	-41 311,78 *
Antolainasaamisten vähennykset	816 559,93	374 875,43 *
	-328 422,89	333 563,65 *
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-332 745,35	-984 190,12
	-332 745,35	-984 190,12
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 661,51	-500,82
Saamisten muutos	550 286,53	553 109,99
Korottomien velkojen muutos	1 253 869,38	-2 747 234,59
	1 805 817,42	-2 194 625,42
Rahoituksen rahavirta	1 144 649,18	-2 845 251,89 *
Rahavarojen muutos	-78 517,17	-346 879,23
Rahavarat 31.12.	12 365 384,26	12 443 901,43
Rahavarat 1.1.	12 443 901,43	12 790 780,66
Rahavarojen muutos	-78 517,17	-346 879,23

* Muuttuneet luvut, oikaistu konserniohjelman rahoituslaskelma. Ero on syntynyt vanhojen sisäisten erien korjauksesta konsernissa.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	11 700	10 992
Investointien tulorahoitus, %	73,5	196
Laskennallinen lainanhoitokate	2,8	3,5
Lainanhoitokate	3,1	3,4
Kassan riittävyys, pv	108	122
Asukasmäärä	7 226	7 125

RAHOITUSLASKELMAN JA SEN TUNNUSLUKUJEN ANALYSOINTI 2024

Investointien tulorahoitus

= 100 x vuosikate / investointien omahankintameno.

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta (= investointimenot - rahoitusosuudet) on rahoitettu tulorahoituksella.

Investointien omahankintamenosta rahoitettiin tulorahoituksella 74 %. Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Lainakanta 31.12.

= *Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)*

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla enakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Kunnan lainakanta oli 9,826 milj. euroa, kunta ei nostanut lainaa v. 2024.

Lainat ja vuokravastuut yht. 51,177 milj. euroa, 7 082 €/asukas.

Pitkäaikaista lainaa jäljellä 6 498 775 euroa, 899 €/asukas.

Lainanhoitokate

= vuosikate + korkokulut / korkokulut + lainojen lyhennykset. Tunnusluku kertoo

kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2.

Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on 1–2. **Lainanhoitokatteen tunnusluku oli 3,1.**

Tunnusluvun arvo laski viime vuodesta 0,3.

Kassavarat (rahavarat)

= rahoitusomaisuuteen merkityt sijoitukset, rahat ja arvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Kassavarat pienenivät 0,079 milj. euroa edelliseen tilinpäätökseen verrattuna.

Kassan riittävyys / pv

= 365 pv x kassavarat / kassasta maksut

Kassasta maksut kootaan seuraavista tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelma:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Rahoituskulut

Rahoituslaskelma:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kunnan kassan riittävyys tilinpäätöspäivänä oli 108 päivää.

Kassan riittävyys huononi 14 pv. edellisestä tilinpäätöksestä. Kassa säilyi edelleen vahvana.

TULORAHOITUKSEN RIITTÄVYYS

Tulojen riittävyyttä tarkastellaan toisaalta tuloksen näkökulmasta ja toisaalta rahoituksen näkökulmasta.

Talous on heikkenevä, jos vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos negatiivinen. Useamman tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelman tulojen tulee kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot. Pitkällä aikavälillä tulojen ei tulisi myöskään olla menoja isommat.

Tulorahoituksen riittävyys

(Tuloksen näkökulma)

	v. 2024	v. 2023
	(1 000 €)	(1 000 €)
Vuosikate	3 685	4 851
Tilikauden ylijäämä	239	2 352

Tuloksen näkökulmasta rahoituksen riittävyydestä voidaan todeta seuraavaa:

Vuosikate pieneni n. 1,2 milj. euroa edellisestä vuodelta. Tulos pysyi positiivisena ja näin ollen riittävänä.

Tulorahoituksen riittävyys

(Rahoituksen näkökulma)

	v. 2024	v. 2023
	(1 000 €)	(1 000 €)
Vuosikate	3 685	4 851
• pitkäaikaisten lainojen lyhennys	-1 092	-1 298
• sumupoistot / = keskim. korv. inv. tarve	-2 137	-2 150
	456	1 403

Talous on tasapainossa, jos vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot. Jos vuosikate kattaa sekä tilikauden poistot että lainojen lyhennykset, on talous vahvistuva.

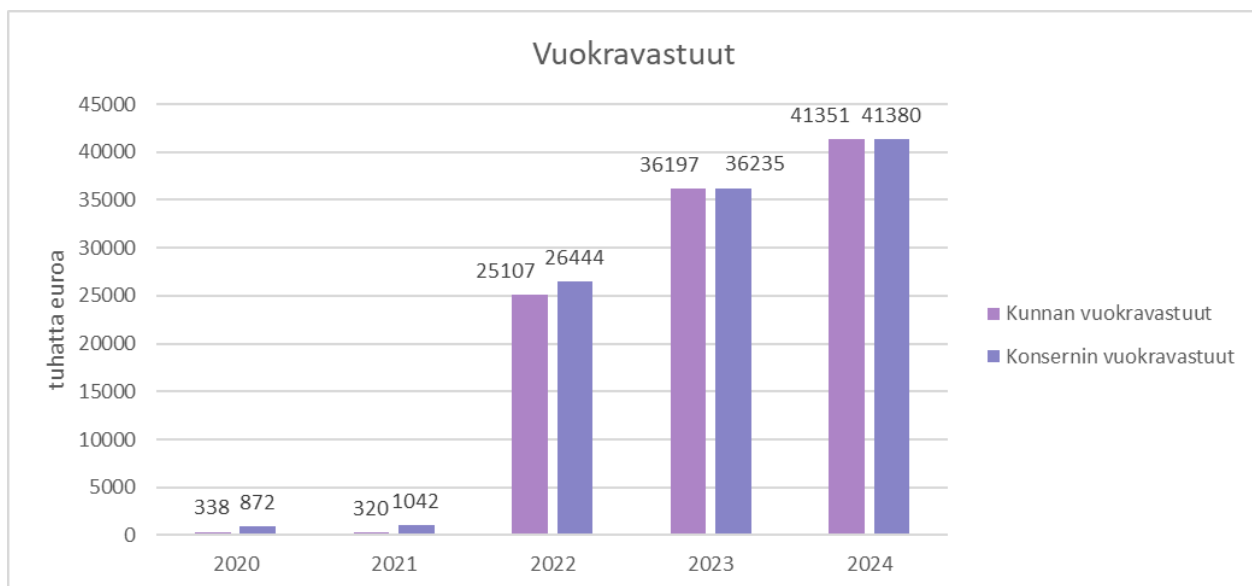
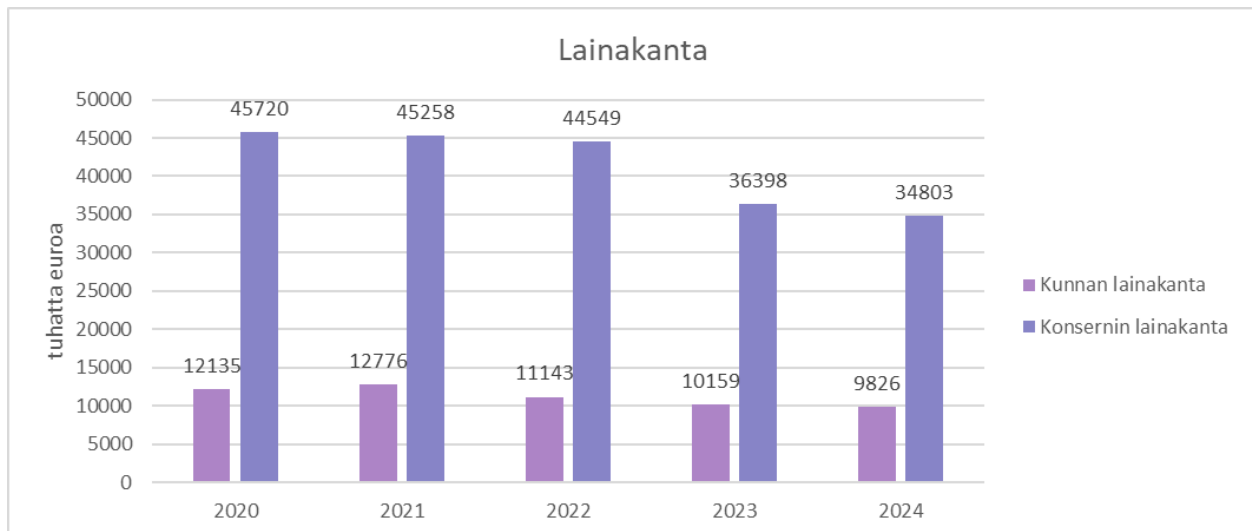
Rahoituksen näkökulmasta tarkasteltuna voidaan tulojen riittävyydestä pidemmällä aikavälillä todeta seuraavaa:

Vuosikate kattoi tilikauden aikana pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja tehdyt suunnitelman mukaiset poistot, joten talouden tila jatkuu edelleen tasapainoisena ja vahvistuvana.

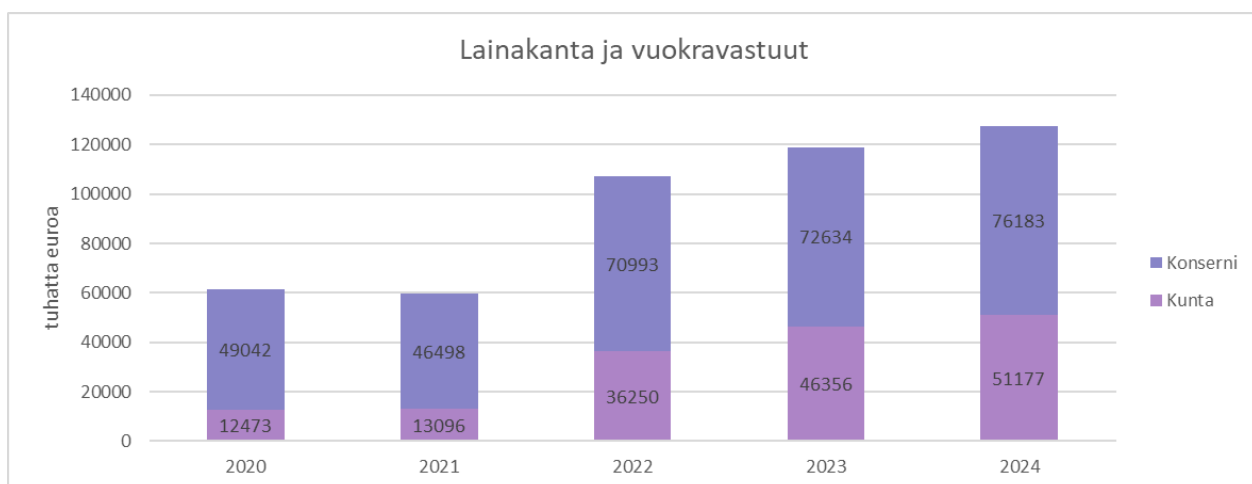
Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Pitkäaik. lainat 31.12.2024	PERUSKUNTA	TILAPALVELU	SAARISELÄN KE- HITT.RAH.	KOKO KUNTA YHTEENSÄ	Asukkaita	per/as
	€	€	€	€		€/as
TP 2009	11 020 642	6 410 074		17 430 716		2 540
TP 2010	8 930 341	8 078 747		17 009 088		2 511
TP 2011	8 090 040	7 289 365		15 379 405		2 277
TP 2012	6 749 738	6 561 964		13 311 702		1 979
TP 2013	7 504 437	6 631 754		14 136 191		2 080
TP 2014	6 554 136	6 048 959	1 826 000	14 429 095		2 119
TP 2015	5 603 834	5 316 359	3 323 400	14 243 593		2 096
TP 2016	5 755 442	6 132 885	3 140 800	15 029 127		2 208
TP 2017	4 798 924	6 074 787	2 958 200	13 831 911		2 012
TP 2018	3 942 206	6 400 742	2 775 600	13 118 548		1 899
TP 2019	3 160 888	7 526 454	2 593 000	13 280 342		1 925
TP 2020	3 119 890	8 285 045	730 400	12 135 335		1 769
TP 2021	2 343 892	7 510 302	547 800	10 401 994		1 484
TP 2022	1 739 494	6 783 959	365 200	8 888 653		1 263
TP 2023	1 306 686	6 101 631	182 600	7 590 917		1 065
v. 2024						
*lyhennykset 2024	-316 686	-592 856	-182 600	-1 092 142		
*lainanotto 2024				0		
31.12.2024	990 000	5 508 775	0	6 498 775	7226	899
v.2025						
*lyhennykset 2025	-290 000	-569 856		-859 856		
*lainanotto 2025		1 000 000		1 000 000		
31.12.2025	700 000	5 938 919	0	6 638 919	7140	930
v.2026						
*lyhennykset 2026	-390 000	-650 000		-1 040 000		
*lainanotto 2026		1 000 000		1 000 000		
31.12.2026	310 000	6 288 919	0	6 598 919	7150	923
v.2027						
*lyhennykset 2027	-390 000	-600 000		-990 000		
*lainanotto 2027		1 000 000		1 000 000		
31.12.2027	-80 000	6 688 919	0	6 608 919	7160	923

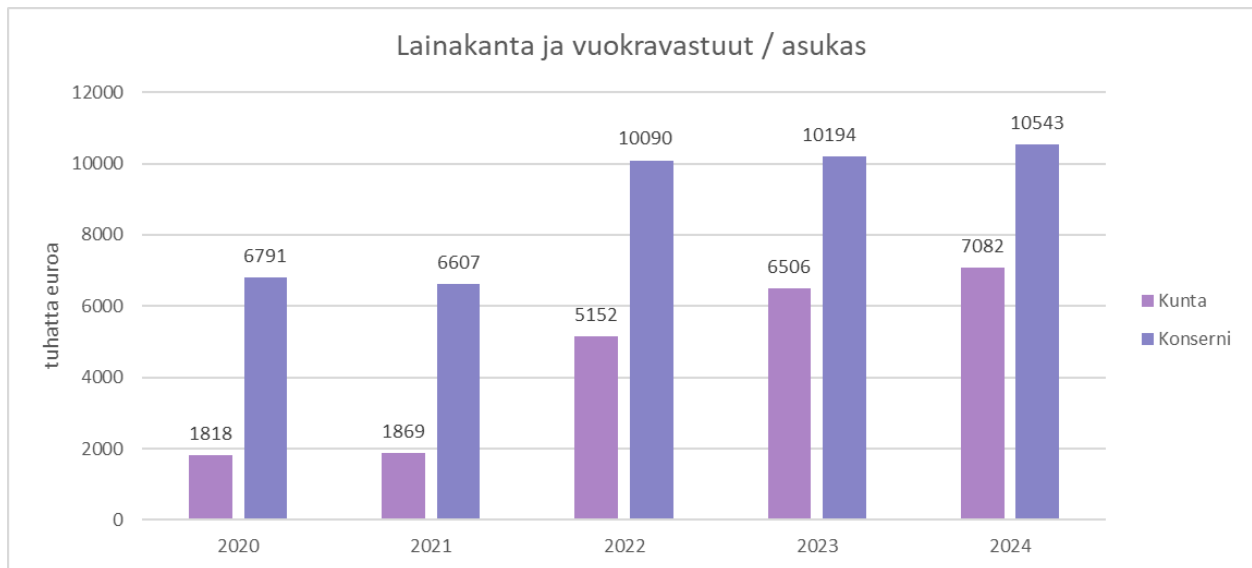
Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Josta kunnan kiinteistöleasing v. 2023 34 871 milj. € ja v. 2024 39 403 milj. €

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Kokonaistulot ja -menot

	2024		2024
TULOT	1000 €	MENOT	1000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	7 443	Toimintakulut	33 746
Verotulot	18 050	Korkokulut	165
Valtionosuudet	11 374	Muut rahoituskulut	113
Korkotuotot	132		
Muut rahoitustuotot	711		
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-350	Pakollisten varausten muutos	
		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	0
		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-1
Investoinnit			
		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointeihin	359	Investointimenot	5 369
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	452		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	817	Antolainasaamisten lisäykset	1 145
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 092
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	759	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	39 745	Kokonaismenot yhteensä	41 630

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 39 745 - 41 630 = -1 885

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = -79-(1 806) = -1 885

7. TASE

VASTAAVAA

	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	67 194,52
Muut pitkävaikutteiset menot	120 244,69	109 831,86
Ennakkomaksut	0,00	6 757,31
Aineettomat hyödykkeet	120 244,69	183 783,69
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 342 225,00	6 063 559,44 *
Rakennukset	11 935 706,27	13 255 573,38
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 438 478,12	5 638 152,88
Koneet ja kalusto	212 894,08	136 018,54
Muut aineelliset hyödykkeet	1 000,00	1 000,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 980 930,87	2 481 094,73
Aineelliset hyödykkeet	29 911 234,34	27 575 398,97 *
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	23 590 194,04	24 410 671,13
Muut lainasaamiset	6 530 978,62	6 186 562,62
Muut saamiset	561 825,05	577 818,16
Sijoitukset	30 682 997,71	31 175 051,91
PYSYVÄT VASTAAVAT	60 714 476,74	58 934 234,57 *
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	41 660,87	36 499,39
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	41 660,87	36 499,39
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	80 000,00	190 000,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00 *
Pitkäaikaiset saamiset	80 000,00	190 000,00 *
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	390 175,96	340 579,44
Lainasaamiset	65 973,50	876 500,00
Muut saamiset	650 800,30	327 428,76
Siirtosaamiset	2 085 005,50	2 087 733,59 *
Lyhytaikaiset saamiset	3 191 955,26	3 632 241,79 *
Saamiset	3 271 955,26	3 822 241,79 *
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	4 714 416,86	1 599 841,03
Rahoitusarvopaperit	4 714 416,86	1 599 841,03
Rahat ja pankkisaamiset	7 650 967,40	10 844 060,40
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 637 339,52	16 266 143,22 *
VASTAAVAA	76 393 477,13	75 236 877,18 *

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

VASTATTAVAA

	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	37 264 217,56	37 264 217,56
Muut omat rahastot	4 253 793,59	4 263 771,30
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	19 730 786,20	17 378 599,51 *
Tilikauden yli-/alijäämä	238 630,64	2 352 186,69
OMA PÄÄOMA	61 487 427,99	61 258 775,06 *

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Lahjoitusrahastojen pääomat	46 437,51	39 614,52
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	46 437,51	39 614,52

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen vieras pääoma

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 638 918,66	6 498 774,56
Pitkäaikainen vieras pääoma	5 638 918,66	6 498 774,56

Lyhytaikainen vieras pääoma

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	859 855,90	1 092 141,90
Lainat muilta luotonantajilta	3 327 539,26	2 568 142,71
Saadut ennakot	193 517,52	106 514,83
Ostovelat	2 523 277,56	1 890 772,61
Muut velat	280 027,17	276 504,97
Siirtovelat	2 036 475,56	1 505 636,02
Lyhytaikainen vieras pääoma	9 220 692,97	7 439 713,04

VIERAS PÄÄOMA	14 859 611,63	13 938 487,60
----------------------	----------------------	----------------------

VASTATTAVAA	76 393 477,13	75 236 877,18 *
--------------------	----------------------	------------------------

*Vertailukauden lukuja on oikaistu edellisiä tilikausia koskevien kirjanpidollisten virheellisyyksien korjauksien johdosta. Tarkempi erittely tilinpäätöksen liitetiedoissa kappaleessa 11.1.

TASEEN TUNNUSLUVUT

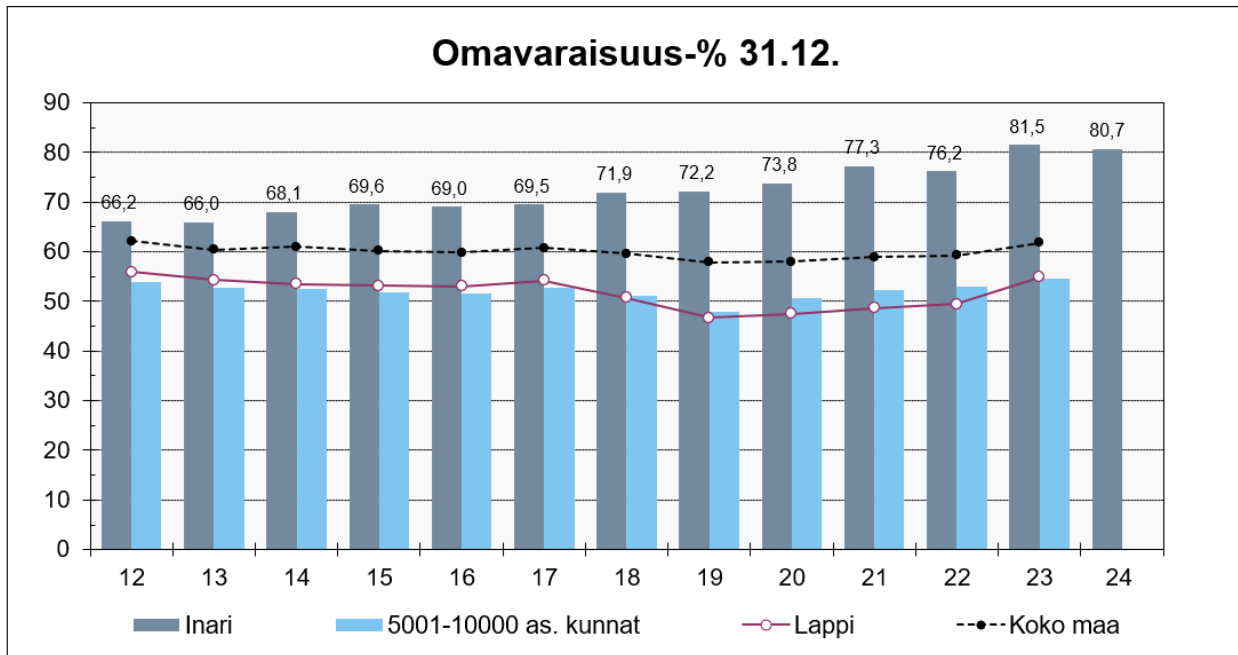
Omavaraisuusaste, %	80,7	81,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	39,8	37,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	19 969	19 731
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	2 764	2 769
Lainakanta 31.12., 1 000 €	9 826	10 159
Lainakanta 31.12./asukas	1 360	1 426
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 €	51 178	46 356
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	7 082	6 506
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	6 531	6 187
Asukasmäärä	7 226	7 125

TASEEN JA TUNNUSLUKUJEN ANALYSOINTI

Omavaraisuus-%

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$ Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kykyä selvitä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Hyvä tavoitetaso on keskimäärin 50 % - 70 % ja sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee suurta velkarasitetta.

Kunnan omavaraisuusaste oli 80,7 %, kun se oli edellisenä vuonna 81,5 %. Tunnusluku laski 0,8 % -yksikköä. Omavaraisuusaste ylitti tavoitetason. Verrokkikuntiin verrattuna kunnan omavaraisuusaste on historiallisesti ollut hyvällä tasolla.

Lähde: Kuntaliitto / Tilastokeskus

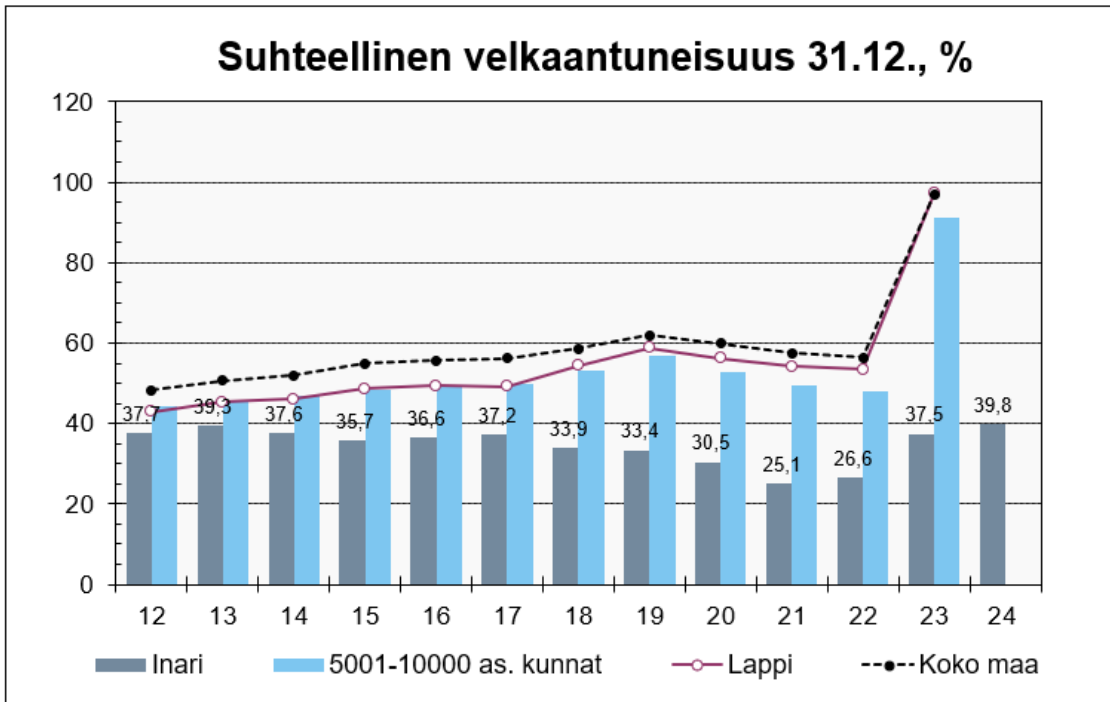
Suhteellinen velkaantuneisuus -%

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot (=toimintatuotot, verotulot ja käyttötalouden valti-onosuudet)}$

Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Alle 40 % arvo on hyvä.

Kunnan tunnusluku oli 39,8 %, kun se oli edellisenä vuonna 37,5 %. Tunnusluku nousi 2,3 % -yksikköä.

Inarin kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on verrokkikuntiin, Lapin maakuntaan ja koko maahan verrattuna hyvällä tasolla.

Lähde: Kuntaliitto / Tilastokeskus

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista -%

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut.

Vuokravastuut muodostuvat liitetieto -ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyistä vuokravastuista ja kiinteistöleasing -vastuista.

Kunnan tunnusluku oli 152 %. Edellisenä vuonna se oli 136 %.

8. HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen **228 652,93** euron käsittelystä seuraavaa:

- Siirretään kalatalousrahastosta säännön mukaisesti vuonna 2024

Rahaston vähennys 2024	9 977,71
------------------------	----------

- Kunnanhallitus esittää tilikauden yli-/alijäämän liittämistä edellisten tilikausien yli-/alijäämän tilille

Peruskunta	1 022 941,02
Tilapalvelu liikelaitos	- 963 732,86
Saariselän kehittämisrahasto	179 422,48
Ylijäämä yhteensä	238 630,64

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

- Kunnan taseessa ei ole kattamattomia alijäämiä.
- Tilapalvelu liikelaitoksen taseessa on tällä hetkellä kattamatonta alijäämää 4 803 660,42 €.
- Saariselän kehittämisrahaston taseessa on tällä hetkellä kattamatonta alijäämää **1 754 830,84 €**.

Kunnan ylijäämä taseessa kattaa myös liikelaitosten ja taseyksiköiden kattamattomat alijäämät, joten lakisääteistä velvoitetta tasapainottaa erikseen liikelaitoksen ja taseyksikön taloutta ei ole.

TALOUSARVIOMUUTOKSET 2024

Käyttötalousosa

Valt. 20.6.2024 § 42	Valtuuston käyttötalousosaan lisätään vaalien toimintakuluihin	40 000 €
Valt. 20.6.2024 § 42	Sivistyslautakunnan käyttötalousosaan lisätään henkilöstökuluihin	76 000 €
Valt. 14.11.2024 § 59	Kunnan tuloslaskelmaan lisätään arvonalentumisiin koskien Saariselän Siula Oy:n osakkeiden ja osuuksien liian korkean arvostuksen korjaukseen	819 265 €
Valt. 14.11.2024 § 59	Sivistyslautakunnan käyttötalousosaan lisätään varhaiskasvatuksen toimintakuluihin	350 000 €
Valt. 14.11.2024 § 59	Tilapalvelu liikelaitoksen tuloslaskelmaan lisätään arvonalentumisiin	429 454 €
Valt. 27.2.2025 § 3	Sivistyslautakunnan käyttötalousosaan lisätään hallinnon ja koulutoimen toimintakuluihin	379 500 €
Valt. 27.2.2025 § 3	Ympäristövalvonnan käyttötalousosaan lisätään toimintakuluihin	16 000 €
Valt. 27.2.2025 § 3	Tilapalvelu liikelaitoksen tuloslaskelmaan lisätään toimintatuottoihin ja korkokuluihin	166 000 €

Investointiosa

Valt. 20.6.2024 § 42	Teknisen lautakunnan investointiosaan lisätään varavoimakoneen hankintaan	80 000 €
Valt. 20.6.2024 § 42	Saariselän kehittämisrahaston investointiosaan lisätään Saariselän kuutamoladun ja Prospektorin valaistushankkeeseen	140 000 €
Valt. 20.6.2024 § 42	Tilapalvelu liikelaitoksen investointiosaan lisätään Inarin saamenkieliseen päiväkotihankkeeseen	650 000 €

Talousarviomuutokset kunnanhallituksen päätöksellä

Investointiosa

Khall 4.3.2024 § 45	Muutetaan Kalatalouden kehittämisrahaston investointiohjelmaa siten, että	
	lisätään Inarin kalahallin kylmälaitteiden uusintaan	12 000 €
	lisätään perkuukoneen hankintaan	24 000 €
	poistetaan massakoneen ja pakastekontin määrärahat	16 000 €

9. KONSERNINTILINPÄÄTÖS

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toimintatuotot	27 775 911,07	26 947 749,97
Toimintakulut	-46 545 442,00	-45 266 715,38
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	22 955,63	7 479,03
TOIMINTAKATE	-18 746 575,29	-18 311 486,38
Verotulot	17 756 375,93	18 491 715,31
Valtionosuudet	11 374 160,41	10 145 673,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	196 881,80	201 148,67
Muut rahoitustuotot	304 048,96	177 086,61
Korkokulut	-1 119 645,92	-941 176,95
Muut rahoituskulut	-121 121,26	-182 810,71
Rahoitustuotot ja -kulut	-739 836,41	-745 752,38
VUOSIKATE	9 644 124,64	9 580 149,55
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 775 872,05	-7 022 363,14
Omistuksen eliminointierot	173,24	0,00
Arvonalentumiset	0,00	-465 930,12
Poistot ja arvonalentumiset	-7 775 698,81	-7 488 293,26
Satunnaiset erät	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	1 868 425,83	2 091 856,29
Tilinpäätössiirrot	2 497,71	117 505,96
Tilikauden verot	-271 017,98	-190 364,17
Laskennalliset verot	-73 029,64	49 000,00
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	-161 633,15	-164 385,98
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 365 242,77	1 903 612,10
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	59,7	59,5
Vuosikate/Poistot, %	124	127,9
Vuosikate, euroa/asukas	1 335	1 345
Asukasmäärä	7 226	7 125

KONSERNITASE

VASTAAVAA

	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 102 101,86	1 100 171,81
Muut pitkävaikutteiset menot	745 570,83	824 326,61
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	0,00	6 757,31
Aineettomat hyödykkeet	1 847 672,69	1 931 255,73
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	10 329 413,62	9 716 346,84 *
Rakennukset	48 519 756,59	51 480 471,96
Kiinteät rakenteet ja laitteet	51 908 556,67	50 708 632,38
Koneet ja kalusto	4 622 658,71	4 924 553,66
Muut aineelliset hyödykkeet	158 721,04	167 599,91
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 654 381,69	4 475 537,32
Aineelliset hyödykkeet	123 193 488,32	121 473 142,06 *
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	87 329,89	64 374,26
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	254 526,12	345 735,29
Muut saamiset	30 623,49	30 623,49
Sijoitukset	372 479,50	440 733,04
PYSYVÄT VASTAAVAT	125 413 640,51	123 845 130,83 *
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	503 763,97	860 430,73
Lahjoitusrahastojen varat	41 660,87	36 499,39
Muut toimeksiantojen varat	136 746,16	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	682 171,00	896 930,12
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	843 097,63	726 400,83
Valmiit tuotteet	0,00	3 500,00
Vaihto-omaisuus	843 097,63	729 900,83
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	80 000,00	243 333,33
Muut saamiset	92 975,47	95 994,34
Siirtosaamiset	0,00	0,00 *
Pitkäaikaiset saamiset	172 975,47	339 327,67 *
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 310 592,19	3 145 072,36
Lainasaamiset	65 973,50	47 000,00
Muut saamiset	807 530,73	469 000,93
Siirtosaamiset	2 286 750,02	2 388 979,37 *
Lyhytaikaiset saamiset	6 470 846,44	6 050 052,66 *
Saamiset	6 643 821,91	6 389 380,33 *

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	4 755,34	5 415,94
Muut arvopaperit	4 714 416,86	1 599 841,03
Rahoitusarvopaperit	4 719 172,20	1 605 256,97
Rahat ja pankkisaamiset	8 468 521,10	11 481 561,85
VAIHTUVAT VASTAAVAT	20 674 612,84	20 206 099,98 *
VASTAAVAA	146 770 424,35	144 948 160,92 *

*Vertailukauden lukuja on oikaistu edellisiä tilikausia koskevien kirjanpidollisten virheellisyyksien korjauksen johdosta. Tarkempi erittely tilinpäätöksen liitetiedoissa kappaleessa 11.1.

VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	37 264 217,56	37 264 217,56
Muut omat rahastot	6 782 660,22	6 785 157,93
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	34 295 323,65	32 391 711,56 *
Tilikauden yli-/alijäämä	1 365 242,77	1 903 612,10
OMA PÄÄOMA	79 707 444,20	78 344 699,14 *
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 517 830,10	1 522 136,95
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	503 763,97	484 296,48
Lahjoitusrahastojen pääomat	46 437,51	39 614,52
Muut toimeksiantojen pääomat	137 034,56	378 729,71
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	687 236,04	902 640,70
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	29 505 740,09	30 354 493,36
Muut velat	17 932 150,84	16 456 352,16
Laskennalliset verovelat	2 221 130,96	2 118 101,32
Pitkäaikainen vieras pääoma	49 659 021,89	48 928 946,84
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 297 154,74	6 015 493,69
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	28 278,49
Saadut ennakot	447 849,41	528 759,83
Ostovelat	4 715 221,33	4 559 045,93
Muut velat	1 140 737,17	1 074 361,80
Siirtovelat	3 191 890,67	2 607 758,74
Laskennalliset verovelat	406 038,81	436 038,81
Lyhytaikainen vieras pääoma	15 198 892,13	15 249 737,29
VIERAS PÄÄOMA	64 857 914,02	64 178 684,13
VASTATTAVAA	146 770 424,35	144 948 160,92 *

*Vertailukauden lukuja on oikaistu edellisiä tilikausia koskevien kirjanpidollisten virheellisyyksien korjauksen johdosta. Tarkempi erittely tilinpäätöksen liitetiedoissa kappaleessa 11.1.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	55,5	55,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	113,2	114,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	35 661	34 295
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	4 935	4 813
Lainakanta 31.12., 1 000 €	34 803	36 398
Lainakanta 31.12./asukas	4 816	5 109
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 €	76 183	72 634
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	10 543	10 194
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0
Asukasmäärä	7 226	7 125

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 644 124,64	9 580 149,55
Tilikauden verot	-271 017,98	-190 364,17
Tulorahoituksen korjauserät	-561 736,82	-1 003 736,94
	8 811 369,84	8 386 048,44
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 411 112,05	-13 789 073,39
Rahoitusosuudet investointimenoihin	358 796,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 269 751,92	5 910 428,62
	-8 782 564,13	-7 878 644,77
Toiminnan ja investointien rahavirta	28 805,71	507 403,67
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	260 128,09
	0,00	260 128,09
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 900 000,00	2 637 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 927 714,32	-2 319 389,61
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 567 656,39	-2 044 808,53
	-1 595 370,71	-1 727 198,14
Oman pääoman muutokset	-165 940,00	-148 500,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-645,55	2 077,51
Vaihto-omaisuuden muutos	-113 196,80	-100 872,32
Saamisten muutos	-254 323,84	1 470 728,49
Korottomien velkojen muutos	2 201 545,67	-1 077 023,10
	1 833 379,48	294 910,58
Rahoituksen rahavirta	72 068,77	-1 320 659,47
Rahavarojen muutos	100 874,48	-813 255,80
Rahavarat 31.12.	13 187 693,30	13 086 818,82
Rahavarat 1.1.	13 086 818,82	13 900 074,61
Rahavarojen muutos	100 874,48	-813 255,80
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	2 410	2 382
Investointien tulorahoitus, %	80	69,5
Laskennallinen lainanhoitokate	2,0	1,9
Lainanhoitokate	3,5	3,2
Kassan riittävyys, pv	77	76

10. HENKILÖSTÖ

Henkilöstö

Henkilöstöohjelman mukainen toimien ja virkojen määrä oli vuoden 2024 talousarviossa 252. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä toteutuma oli 255,8 eli 4 toimea ja virkaa enemmän talousarvioon verrattuna ja 1 virka tai toimi enemmän kuin vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Henkilöstökulut alittuivat n. 0,478 milj. euroa, talousarvion ollessa 16,816 milj. euroa ja toteutuman ollessa 16,338 milj. euroa.

Inarin kunnan henkilöstökertomus vuodelle 2024 on laadittu Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n suositusten mukaisesti, huomioiden Inarin erityispiirteet nelikielisenä kuntana. Tämä kertomus tarjoaa kattavan katsauksen henkilöstövoimavarojen nykytilasta ja kehityssuunnista, tukien strategista henkilöstöjohtamista ja päätöksentekoa.

Henkilötyövuosia vuonna 2024 kertyi 323,24. Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön kokovuoden työskentelyä. Luvusta ei vähennetä palkallisia poissaoloja, kuten esimerkiksi vuosilomia.

Vuonna 2024 henkilöstön määrä oli 329, joista vakinaisia 214 ja määräaikaista 110, työllistettyjä 4 ja oppisopimussuhteisia 1.

Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstön määrä kasvoi. Seuraavassa taulukossa on eritelty virkojen ja toimien määrä kunnassa. Toimien ja virkojen määrä on eri kuin henkilöstön määrä, sillä osalla työntekijöistä oli useita työsuhteita, muun muassa määräaikaissuhteiden tai sivutoimien, kuten kansalaisopiston, vuoksi. Yhtä toimea tai virkaa on voinut hoitaa useampi henkilö, esimerkiksi sijaisuuksina tai henkilöstön vaihtumisen vuoksi.

Eläköityminen ja ikärakenne

Henkilöstön ikärakenteen seuraaminen on tärkeää, jotta kunta voi ennakoida tulevaa eläköitymistä ja suunnitella osaamisen siirtoa.

Henkilöstön keski-ikä 31.12.2024 oli 45 vuotta.
Naisten keski-ikä oli 44 vuotta ja miesten 49 vuotta.

Henkilöstön suurimmat ikäryhmät olivat 35–39 ja 40–44-vuotiaat.

Vuonna 2024 eläköityi 7 henkilöä. Vanhuuseläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 63,7 vuotta, mikä nousi hieman vuodesta 2023, luvun ollessa tuolloin 63 vuotta. Verrokkina toimivien keski-ikäisten kuntien keskimääräinen eläköitymisen keski-ikä oli 61,8 vuotta (Keva).

Vuoden 2025 aikana ennusteen mukaan vanhuuseläkkeelle siirtyy 7 työntekijää.

Seuraavan 5 vuoden aikana eläköitymisennusteen mukaan vanhuuseläkkeelle siirtyy 44 henkilöä. Suurin poistuma tulee koskemaan peruskoulun yläluokkien ja lukion opettajia.

Vuonna 2024 henkilöstön vakinaisia työsuhteita päättyi 27 kpl ja alkoi 23 kpl. Vaihtuvuusprosentti oli -1,2 %. Lisäksi sisäisesti toimea/virkaa vaihtoi 3 vakinaisessa työsuhteessa työskentelevää henkilöä omasta hakemuksesta.

Sisäisesti työtehtävää vaihtaneet eivät näy päättyneissä ja alkaneissa työsuhteissa, eikä heitä lasketa mukaan vaihtuvuusprosenttiin.

Työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeellä olevien määrä Inarin kunnan henkilöstöstä on alle 10. Kuntoutustukea maksettiin 4 henkilölle. Kunta maksoi työkyvyttömyyseläkemaksua yhteensä lähes 90 000 euroa.

Työsuhteiden päättymissyyt

Eläköityminen: 7

Muu syy: 22

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaoloja kertyi yhteensä 4089 päivää, keskimäärin 12,6 kalenteripäivää per henkilötyövuosi. Sairauspoissaolojen määrä laski vuodesta 2023, jolloin poissaoloja oli 16,3 kalenteripäivää yhtä henkilötyövuotta kohden. Sairauspoissaolot laskivat 22,70 % vuodesta 2023. Vuoden 2024 sairauspoissaoloprosentti oli 4,93.

23 työntekijällä ei ollut lainkaan sairauspoissaoloja.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Koulutuspäiviä kertyi vuoden 2024 aikana keskimäärin 2 päivää työntekijää kohden.

Vuoden 2024 aikana toteutettiin Hallintopalveluiden kehittämishanke yhteistyössä Valmennustrio Oy:n kanssa. Hankkeessa kerättiin hiljaista tietoa ja osaamista poislähteviltä sekä kehitettiin uusia työskentelytapoja ja tiimityötä. Hallintopalveluiden hanke oli ajankohtainen, sillä hallinnollista työtä tekevistä henkilöstöstä kolmasosa vaihtui vuoden 2024 loppuun mennessä vanhuuseläkkeelle jäämisen vuoksi. Hanke koski kaikkien toimialojen hallinnollista työtä tekeviä (toimisto- ja hallintosihteerit, tiedonhallinnan asiantuntija, taloussuunnittelija, lupasihteeri ja suunnitteluavustaja) sekä heidän esihenkilöitä.

Inarin kunnalla on lisenssi Eduhousen julkishallinnon koulutuksiin, mikä tarjoaa henkilöstölle mahdollisuuden osallistua maksutta itseään kiinnostaviin ja omaa osaamistaan edistäviin koulutuksiin. Eduhousen koulutukset järjestetään pääosin verkossa, ja osallistujille toimitetaan tallenne, mikä mahdollistaa joustavan aikatauluksen sekä helpottaa sisällön kertaamista.

Inarin kunta maksaa kielilisiä saamenkielentaitoisille ja kieltä työssään käyttäville. Vuonna 2024 kielilisiä maksettiin 82 työntekijälle. Kielilisän maksaminen auttaa turvaamaan saamenkielitaitoisen henkilöstön saatavuutta ja mahdollistaa kunnan palveluiden tarjoamisen jokaisella saamen kielellä.

Työhyvinvoinnin johtaminen

Kunta panostaa henkilöstönsä työhyvinvointiin monipuolisin tavoin, esimerkiksi tarjoamalla henkilöstölle päivittäin käyttöön Break Pro-taukoliikuntaohjelman, joka muistuttaa, milloin on taukojumpan aika ja antaa jumppaohjeet.

Syksyllä 2024 käyttöön otettiin polkupyöräetu, ja edun ehti lunastaa loppuvuoden aikana käyttöönsä 11 työntekijää.

Polkupyöräedun lisäksi Inarin kunta tarjosi henkilöstölleen Epassin, jonka arvo oli 60 € /vuosi. Epassissa oli edut hyvinvointiin, liikuntaan ja kulttuuriin. Etua käytettiin kokonaisuudessaan 67,60 % myönnetystä summasta. Edusta suurin osa, 14,63 %, käytettiin Inarin kunnan liikuntapalveluihin. Epassin top-10 palveluntuotajalistaus koostui kunnan omien palveluiden lisäksi pelkästään paikallisista palveluntarjoajista.

Kunnan henkilöstön virkistyspaikkana toimiva Tiaisniemen mökki oli varattuna kesäkuun alusta marraskuun loppuun lähes päivittäin, käyttäjiä oli laajalti kunnan eri toimialoilta ja toimipisteistä.

Toimistotyötä tekevien osalta kunnassa on käytössä liukuva työaika. Liukuvalla työajalla pyritään tarjoamaan joustavuutta, joka antaa työntekijöille mahdollisuuden vaikuttaa päivittäisen työaikansa alkamis- ja päättymisajankohtiin etukäteen säädelyjen raamien puitteissa. Työsuojeluviranomaisen tarjoamien ohjeiden mukaan liukuvan työajan käyttö lisää työntekijöiden autonomian tunnetta ja mahdollistaa paremman tasapainon työn ja muun elämän välillä, joka näkyy parempana työhyvinvointina.

Kunnassa on käytössä kunnanhallituksen hyväksymä etätyöohje. Etätyötä osittain tekevien määrä on pieni.

HENKILÖSTÖOHJELMA 2024

Henkilöstöohjelmaan on koottu kunnan vakinaiset virat ja toimet.
Henkilöstöohjelman jälkeen esitetään määräaikaiset virat ja toimet.

KUNNANHALLITUS	TP2023	TA 2024	TP 2024
kunnanjohtaja	1	1	1
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	1	1	1

HALLINTO-OSASTO			
Hallinto			
hallintojohtaja	1	1	1
viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö	1	1	1
tiedonhallinnan asiantuntija	1	1	1
talouspäällikkö	1	1	1
taloussuunnittelija	1	1	1
hallintosihteeri	1	1	1
toimistosihteeri	3	2	2
hyvinvointikoordinaattori	1	1	1
atk-päällikkö	1	1	1
YRITYS- JA KEHITTÄMISPALVELUT			
kehitysjohtaja	1	1	1
kehittämiskoordinaattori	1	1	1
yritysneuvoja	1	1	1
hankekoordinaattori	1	1	1
HALLINTO-OSASTO YHTEENSÄ	15	14	14

SIVISTYSOSASTO	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Hallinto			
sivistysjohtaja	1	1	1
hallintosihteeri	1	1	1
toimistosihteeri	1	1	1
Yhteensä	3	3	3
Perusopetus			
rehtori	1,5	1,5	1,5
apulaisrehtori	0,5	0,5	0,5
toimistosihteeri	2,5	2,5	2,5
opettajaviranhaltija	69	69	69
joista inarinsaamenkielisessä ja inarinsaamen kielen opetuksessa	6	6	7
joista koltansaamenkielisessä ja koltansaamen kielen opetuksessa	1	1	2

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamenkielen opetuksessa	8	9	9
tuntiopettaja (päätoiminen)	1	1	1
joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamenkielen opetuksessa	1	1	1
koulunkäynninohjaaja	14	14	14
virastomestari (poistuu 2025)	1	1	
Yhteensä	89,5	89,5	88,5
Lukio			
rehtori	0,5	0,5	0,5
apulaisrehtori	0,5	0,5	0,5
toimistosihteeri	0,5	0,5	0,5
opettajaviran haltija	8	8	8
Yhteensä	9,5	9,5	9,5
Kansalaisopisto			
rehtori	1	1	1
opettajaviran haltija	1	1	1
suunnittelijaopettaja	1	1	1
tuntiopettaja (päätoiminen)	5	4	4
Yhteensä	8	7	7
Kirjasto			
kirjastotoimen johtaja	1	1	1
kirjastonhoitaja	2	2	2
kirjastovirkailija	3	3	3
kuljettajavirkailija	1	1	1
Yhteensä	7	7	7
Kulttuuritoiminta			
kulttuurisihteeri	1	1	1
Yhteensä	1	1	1
Vapaa-aikatoimi			
vapaa-aikasihteeri	1	1	1
erityisliikunnanohjaaja	1	1	1
liikunnanohjaaja	0	1	1
uinninvalvojauimaopettaja	1	1	1
kunnossapitotyöntekijä*	1,6	2	2,8
nuoriso-ohjaaja	2	2	2
vastaava työpajaohjaaja viestintäpaja	1	1	1
etsivä nuorisotyöntekijä	1	1	1
työpajaohjaaja	1	1	1
Yhteensä	9,6	10	11,8

*nimike muuttunut liikuntapaikkojen hoitaja

**nimikemuutos viestintäpajan toiminnanohjaaja

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Varhaiskasvatus

varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
varhaiskasvatusyksikön johtaja	1	1	1
varh.kasv. erityisopettaja	1	1	1
toimistosihteeri	2	2	2

Päiväkodit

päiväkodinjohtaja	3	3	3
varh.kasv. opettaja	15	15	15
varh.kasv. Erityisopettaja	2	2	2
varh.kasv. Sosionomi	1	1	1
ryhmäavustaja*	4	0	0
ryhmäohjaaja*		4	4

*nimikkeen muutos 1.1.2024

lastenhoitaja **	21	24	26
------------------	----	----	----

joista 2 pohj.saamenkiel. pk.ryhmässä

**3 pph toimen muutos lastenhoitajaksi

päiväkotiapulainen	1	1	1
--------------------	---	---	---

joista 0,5 pohj.saamenkiel.pk.ryhmässä

keittäjä-päiväkotityöntekijä	1	1	1
------------------------------	---	---	---

Perhepäivähoito ja kielipesät

perhepäivähoitaja	11	8	7
-------------------	----	---	---

lastenhoitaja	13	13	13
---------------	----	----	----

joista 2 koltansaamenkiel. kielipesässä ja

8 inarinsaam.kiel. Kielipesässä

varhaiskasvatuksen opettaja	2	2	2
-----------------------------	---	---	---

joista 1 inarinsaam.kiel.kielipesässä

Varhaiskasvatus yhteensä	79	79	80
---------------------------------	-----------	-----------	-----------

SIVISTYSOSASTO YHTEENSÄ	206,6	206	207,8
--------------------------------	--------------	------------	--------------

TEKNINEN OSASTO	TP 2023	TA 2024	TP2024
------------------------	----------------	----------------	---------------

Hallinto

tekninen johtaja	1	1	1
------------------	---	---	---

hallintosihteeri	1	1	1
------------------	---	---	---

toimistosihteeri*	1	0	0
-------------------	---	---	---

suunnitteluavustaja*			1
----------------------	--	--	---

Yhteensä	3	2	3
-----------------	----------	----------	----------

* suunnitteluavustaja osoitetaan teknisen hallintoon

Rakennusvalvonta

rakennustarkastaja*	1	1	2
---------------------	---	---	---

tarkastusinsinööri*	1	1	0
---------------------	---	---	---

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

lupasihteeri	1	1	1
suunnitteluinsinööri	0,5	0	1
Yhteensä	3,5	3	4

*tarkastusinsinööri muutettu toiseksi rakennustarkastajaksi

Yhdyskuntasuunnittelu

kaavoitusinsinööri	1	1	1
mittausinsinööri	1	1	1
kaavasuunnittelija	2	2	2
suunnitteluavustaja*		1	
Yhteensä	4	5	4

* suunnitteluavustaja osoitetaan teknisen hallintoon

Yhdyskuntarakentaminen

maanrakennusmestari	1	1	1
reittimestari	1	1	1
kunnossapitoinsinööri	1	1	1
varastonhoitaja-työvalmentaja	1	1	1
kunnossapitotyöntekijä	7	7	7
Yhteensä	11	11	11

Ympäristöterveydenhoito

Inari ja Utsjoki v. 2008-isäntäkuntana Inari

vastaava praktikko eläinlääkäri		1	1
eläinlääkäri	4	3	4
terveydensuojelutarkastaja	2	2	1
terveysvalvonnan johtaja			1

Maaseututoimi

maataloussihteeri	1	1	1
Yhteensä	7	7	8

TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ	28,5	28	30
---------------------------------	-------------	-----------	-----------

TILAPALVELU LIIKELAITOS	TP 2023	TA 2024	TP 2024
kiinteistöpäällikkö**	1	1	0
tilapalvelupäällikkö**			1
projekti-insinööri**	1	0	
toimitilainsinööri**		1	1
**nimikkeen muutos			
TILAPALVELU LIIKELAITOS YHTEENSÄ	2	2	2

VAKINAISET VIRAT JA TOIMET YHTEENSÄ	253,1	251	254,8
--	--------------	------------	--------------

Muutos henkilöä		-2,1	3,8
muutos, %		-0,83	1,51

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

MÄÄRÄAIKAISET VIRAT JA TOIMET

SIVISTYS	TP 2023	TA 2024	TP 2024
tuntiopettaja (päätoiminen)	6	7	7
*joista inarinsaamenkielisessä ja inarinsaamen kielen opetuksessa	2	3	2
*joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamen kielen opetuksessa		1	1
*joista koltansaamenkielisessä ja koltansaamen kielen opetuksessa			1
koulunkäynninohjaaja	4,5	4	4
Projektipäällikkö määräaikainen 31.8.2026 asti			1
Projektityöntekijä määräaikainen 31.8.2026 asti			1
Yhteensä			2
hanketyöntekijä (määräaikainen)			2
HSM- hanketyöntekijä (määräaikainen)	1,4	1	0,4
nuoriso-ohjaaja (määräaikainen)			0,4
koulunuorisotyöntekijä (määräaikainen hanke)			1
varh.kasv. Sosionomi määräaikainen (hanke 2026 loppuun)		1	1
SIVISTYS YHTEENSÄ	11,9	13	17,8

TEKNINEN

suunnitteluinsinööri	0,5	1	1
----------------------	-----	---	---

TILAPALVELU LIIKELAITOS

rakennuttajainsinööri määräaik.	1	1	1
---------------------------------	---	---	---

MÄÄRÄAIKAISET VIRAT JA TOIMET YHTEENSÄ

13,4	15	19,8
-------------	-----------	-------------

KAIKKI VIRAT JA TOIMET YHTEENSÄ

266,5	266	274,6
--------------	------------	--------------

Henkilöstömäärä

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vakituiset	391	385	385	402	415	205	214
Määräaikaiset	173	176	176	248	145	78	110
Työllistetyt	18	20	20	19	15	3	4
Oppisopimussuhteiset	0	0	0	0	4	0	1
Yhteensä	582	581	581	669	579	286	329

Henkilöstö osastoittain 2024

Hallinto-osasto	14 vakinaista, 1 määräaikainen
Sivistysosasto	171 vakinaista 96 määräaikaista
Tekninen osasto	27 vakinaista 14 määräaikaista ja 3 työllistettyä
Tilapalvelu liikelaitos	2 vakinaista 1 määräaikainen

Osa-aikainen henkilöstö osastoittain 2024

Hallinto-osasto	0
Sivistysosasto	7
Tekninen osasto	3
Tilapalvelu liikelaitos	0

Henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma

Miehet	76
Naiset	253

Ikäjakauma

alle 30	40
30–34	35
35–39	47
40–44	43
45–49	36
50–54	42
55–59	39
60–64	37
65–68	10
	329

Vahinkotilastoja	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Työtapaturma	22	13	28	42	11	13
Liikennevahinko	2	1	3	1	0	0
Autovakuutus	0	0	0	1	2	1
Vastuuvahinko	0	0	1	1	0	1
Ryhmä/koulutapaturma	5	7	18	9	16	8
Yhteensä	29	21	50	54	29	23

HENKILÖSTÖMENOT

Henkilöstömenot 2023–2024	TP 2024	TP 2023
400001 Vakinaisten kk-palkat	-7 092 469	-6 883 189
400002 Vakinaisten työsuhteisten palkat	-2 117 258	-2 263 789
400003 Vakin. tunti- ja urakkapalkat	-16 967	-8 456
400011 Sijaisten kk-palkat	-479 648	-400 092
400012 Vakituisten sijaisten palkat	-348 612	-241 761
400013 Sairaus- ja äitiyslomasijaisten palkat	-239 732	-219 048
400016 Vuosiloma- ja muut sijaiset	-136 352	-204 832
400018 Muut sijaiset	-928 167	-777 881
400021 Tilapäisten kk-palkat	-1 163 927	-1 158 820
400022 Tilapäisten sijaisten palkat	-51 731	-55 755
400023 Tilap. tuntipalkat ja palkkiot	-1 520	-668
400027 Ylituntikorvaukset	-274 979	-258 687
400028 Kertatuntikorvaukset	-65 594	-73 599
400041 Erilliskorvaukset	-230 188	-359 933
400044 Muut palkkamenot	-644	0
400051 Kokouspalkkiot	-100	0
400052 Ltm-henkilöiden kokouspalkkiot	-134 239	-114 866
400053 Viranhaltijoiden kokouspalkkiot	-1 385	-1 053
400061 Vuosipalkkiot ja ans.menet.korv.	-22 101	-18 756
400062 Luottamushenkilöiden muut korvaukset	-11 719	-17 104
400064 Asiantuntijapalkkiot ja luentokorvaukset	-7 686	-9 968
400068 Ansionmenetyskorvaukset	-1 948	0
400411 Hall. ja tsto, sijaiset	-280	-1 122
400502 Huolto, vakinaiset varahenkilöt	0	-50
406005 Muut luontoisedut (meno)	-94 439	-91 382
406011 Luontoisedut (tulo)	94 439	91 382
408001 Jaksetut palkat ja palkkiot	-51 631	137 467
409001 Sairausvakuutusmaksut	154 020	252 848
409003 Tapaturmakorvaukset	6 118	16 400
409009 Muut korvaukset	12 500	10 000
409091 Muut henkilöstömenojen korjauserät	-59 812	0
410001 KuEL palkkaperusteinen	-1 974 027	-1 897 203
410002 Tasausmaksu (ent. KuEL eläkemenoperusteinen)	-489 623	0
410011 VaEL-maksut	-282 874	-293 430
410041 Eläkevakuutusmaksut	0	-497 177
418001 Jaksetut eläkekulut	0	43 167
420001 Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	-151 803	-197 576
420011 Työttömyysvakuutusmaksut	-123 835	-243 751
420021 Tapaturmavakuutusmaksut	-44 003	-27 737
420091 Muut sosiaalivakuutusmaksut	-4 544	-7 830
428001 Jaksetut sosiaalivakuutusmaksut	-594	-14 043
Yhteensä	-16 337 355	-15 788 297

11. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

11.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja – menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Johdannaissoptimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Suojaamistarkoituksessa tehdyt koronvaihtosopimukset on esitetty liitetiedoissa kohdassa *Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt*. Kunta on sitonut yhden pitkäaikaisen lainan (laskennallinen pääoma 2,470 milj. euroa) vaihtuvan koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Kunta on allekirjoittanut 7.12.2016 OP:n kanssa koronvaihtosopimuksen (yleissopimus allekirjoitettu 21.3.2016) joka on voimassa 20.6.2017-20.12.2026 välisenä aikana.

Konsernitili

Kunnan konsernitiliosopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen kunnan tytäryhteisöjen rahavarat esitetään kunnan rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Tytäryhteisöjen rahavarat per 31.12.2024 olivat yhteensä 3 327 539,26 euroa.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeiden hankintamenoa vähennykseksi.

2. Tuloslaskelman esittämistapa

Koko kunnan tuloslaskelmaan on yhdistetty peruskunta, Kalatalousrahaston ja Saariselän kehittämisrahaston taseyksiköt sekä Tilapalvelu liikelaitos. Tuloslaskelmasta on eliminoitu peruskunnan ja liikelaitoksen sekä taseyksiköiden väliset keskinäiset tuotot ja kulut.

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Aikaisempia tilikausia koskevien virheiden käsittelyn johdosta taseen vertailukauden lukuihin on tehty seuraavat oikaisut:

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Tase-erä	2023 tilinpäätös	2023 oikaistu luku	Erotus	Kommentti
Maa- ja vesialueet	6 839 808,15	6 063 559,44	-776 248,71	Myytyjen maa-alueiden tasearvon korjaus
Pitkäaikaiset siirto- saamiset	402 753,94	0	-402 753,94	Saariselän kehittämisrahaston maankäyt- tökorvausten oikaisu
Lyhytaikaiset siirto- saamiset	2 440 008,22	2 087 733,59	-352 274,63	Verohallinto 2019–2022 tulorekisteri, Saa- riselkä Oy:n pääomallainan korko
Yhteensä			-1 531 277,28	
Edellisten tilikau- sien ylijäämä	18 909 876,79	17 378 599,51	-1 531 277,28	

Tarkempia tietoja alla kohdassa 5.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoisia.

5. Aikaisempia tilikausia koskevien virheiden käsittely tilinpäätöksessä

Tilinpäätökseen on korjattu seuraavat aiempia tilikausia koskevat kirjanpidolliset virheellisyydet, jotka on oi-
kaistu suoraan edellisten tilikausien ylijäämään:

Siirtosaamiset Verohallinnolta (139.779,25 euroa)

Tilinpäätökseen on kirjattu siirtosaamisiin 139.779,25 euron suuruinen saaminen Verohallinnolta, joka kos-
kee vuosien 2019–2022 palkkakirjauksia. Virhe on syntynyt palkkahallinnon ja Tulorekisterin kirjauskäytäntö-
jen eroista: Tulorekisterissä korjaukset kohdistuvat alkuperäisille palkkakuukausille, kun taas palkkahallin-
nossa korjaukset on kirjattu seuraavalle palkanmaksukuukaudelle. Tämä on aiheuttanut erotuksen, joka on
nyt oikaistu.

Korkosaamiset Saariselkä Oy:n pääomallainasta (212.495,38 euroa)

Kunnan kirjanpitoon on aiempina tilikausina kirjattu 212.495,38 euroa korkosaamisia liittyen Saariselkä
Oy:lle myönnettyyn pääomallainaan. Vuonna 2017 ensimmäisen kerran kirjatulle saamiselle ei kuitenkaan ole
ollut perustetta, koska Saariselkä Oy:llä ei ole ollut Osakeyhtiölain 12 luvun mukaista maksuedellytystä vas-
taavan korkokulun kirjaamiselle.

Myytyjen maa-alueiden tasearvon korjaus (776.248,71 euroa)

Saariselän kehittämisrahaston osalta on aiemmilla tilikausilla havaittu laskentavirhe maa-alueiden hankinta-
hintaan liittyen. Tämä on vuodesta 2021 alkaen johtanut liian suuriin luovutusvoittoihin kirjanpidossa. Ta-
searvoa on nyt oikaistu 776.248,71 eurolla vastaamaan toteutunutta tilannetta.

Saariselän kehittämisrahaston maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset (402.753,94 euroa)

Saariselän kehittämisrahastolle on aiemmin kirjattu maankäyttö- ja kehittämiskorvauksia, joista 402.753,94
euroa on jäänyt purkamatta johtuen kirjanpidollisesta virheestä, joka on tapahtunut ennen vuotta 2015.
Tämä erä on nyt oikaistu ja poistettu rahastosta.

Vertailutietoja on muutettu vastaavasti. Korjausta ei ole tehty vertailuvuoden tuloslaskelmaan.

6. Yksittäiseen tase-erään sisältyvät osat, jotka koskevat useaa tase-erää

Ei em. oikaisuja tilikauden tietoihin.

7. Ulkomaanrahan määräiset saamiset sekä velat ja muut sitoumukset Suomen rahaksi

Ei em. oikaisuja tilikauden tietoihin.

11.2 Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto	377 124	951 827	403 604	1 016 511
Opetus- ja kulttuuripalvelut	4 239 358	4 112 874	3 070 370	2 994 561
Yhdyskuntapalvelut	19 474 927	18 545 106	988 044	908 823
Muut palvelut	3 684 502	3 337 943	2 980 538	3 061 329
Toimintatuotot yhteensä	27 775 911	26 947 750	7 442 556	7 981 224

Verotulojen erittely	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Kunnan tulovero	10 571 107	11 132 320	10 571 107	11 132 320
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 959 632	2 391 046	1 959 632	2 391 046
Kiinteistövero	5 225 637	4 968 349	5 519 316	5 259 237
Verotulot yhteensä	17 756 376	18 491 715	18 050 055	18 782 604

Valtionosuuksien erittely	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 046 489	9 741 954	11 046 489	9 741 954
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	-18 031	-37 836	-18 031	-37 836
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-835 223	-755 008	-835 223	-755 008
Verotulomenetysten kompensatio	1 162 894	1 158 727	1 162 894	1 158 727
Valtionosuudet yhteensä	11 374 160	10 145 673	11 374 160	10 145 673

Palvelujen ostojen erittely	Kunta	
	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	344 692	380 379
Muiden palvelujen ostot	10 215 228	9 710 710
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	10 559 920	10 091 089

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	350 416	1 056 736	350 416	1 056 736
Rakennusten luovutusvoitot	194 678	0	0	0
Muut luovutusvoitot	0	6 387	0	0
Luovutusvoitot yhteensä	545 094	1 063 123	350 416	1 056 736
Muut toimintakulut				
Osakkeiden luovutustappiot	1 212	0	1 212	0
Muut luovutustappiot	5 101	66 865	0	66 865
Luovutustappiot yhteensä	6 313	66 865	1 212	66 865

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	400 000	800 000
Osinkotuotot muista yhteisöistä	19 873	25 280
Yhteensä	419 873	825 280

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Inari
Verotulojen erittely 31.12.2024

Selvitys verotuloista ja valtionosuuksista
(tuloslaskelman liite)

	Talousarvio milj. €	Ta-muutos milj. €	Toteutuma milj. €	Poikkeama milj. €
Verotulot v. 2024				
Ansio- ja pääomatuloverot	9,926	0	10,571	0,645
Osuus yhteisöverotuotosta	1,944	0	1,960	0,016
Kiinteistövero	5,330	0	5,519	0,189
	17,200	0	18,050	0,850

		Kunnallisvero		Muutos €	
		Tulovero-%	milj. €	Muutos-%	milj. €
Verovuosi	2016 maksuunpanon muk.	19,0	19,598	1,2	0,240
Verovuosi	2017 maksuunpanon muk.	19,0	20,057	2,3	0,459
Verovuosi	2018 maksuunpanon muk.	19,0	20,346	1,4	0,289
Verovuosi	2019 maksuunpanon muk.	19,0	20,837	2,4	0,491
Verovuosi	2020 maksuunpanon muk.	19,0	20,909	0,3	0,072
Verovuosi	2021 maksuunpanon muk.	19,0	21,614	3,3	0,705
Verovuosi	2022 maksuunpanon muk.	19,0	23,712	9,8	2,018
Verovuosi	2023 maksuunpanon muk.	6,36	9,275	-60,8	-14,437

Kiinteistöveroprosentit		v. 2020	v. 2021	v. 2022	v. 2023	v. 2024
Yleinen kiinteistöveroprosentti		1,35	1,35	1,35	1,35	1,35
Vakituisten asuinrakennusten vero-%		0,55	0,55	0,55	0,55	0,55
Muiden kuin vakit.asuntojen vero-%		1,15	1,15	1,15	1,15	1,15
Rakentamattoman rak.paikan vero-%		3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Voimalaitosrakennusten vero-%		1,35	1,35	1,35	1,35	1,35
Yleishyödylliset yhteisöt vero-%		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Kiinteistövero		Kiint.vero milj. €	Muutos-%	Muutos milj. €
Verovuosi	2017 maksuunpanon muk.	4,288	0,8	0,032
Verovuosi	2018 maksuunpanon muk.	4,416	2,9	0,128
Verovuosi	2019 maksuunpanon muk.	4,584	3,8	0,168
Verovuosi	2020 maksuunpanon muk.	4,677	2,0	0,093
Verovuosi	2021 maksuunpanon muk.	4,735	1,2	0,058
Verovuosi	2022 maksuunpanon muk.	4,904	3,6	0,169
Verovuosi	2023 maksuunpanon muk.	5,392	10,0	0,488
Verovuosi	2024 maksuunpanon muk.	5,532	2,6	0,140

Yhteisövero		Yhteisövero € milj.€	Muutos-%	Muutos milj. €
Verovuosi	2016 maksuunpanon muk.	2,403	1,0	0,024
Verovuosi	2017 maksuunpanon muk.	2,361	-1,7	-0,042
Verovuosi	2018 maksuunpanon muk.	2,467	4,5	0,106
Verovuosi	2019 maksuunpanon muk.	2,601	5,4	0,134
Verovuosi	2020 maksuunpanon muk.	3,585	37,8	0,984

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Verovuosi	2021	maksuunpanon muk.	5,032	40,4	1,447
Verovuosi	2022	maksuunpanon muk.	3,765	-25,2	-1,267
Verovuosi	2023	maksuunpanon muk.	1,879	-50,1	-1,886

Valtionosuudet v. 2024	TA 2024 <u>milj. €</u>	Toteutuma 2024 <u>milj. €</u>	Poikkeama <u>milj. €</u>	TP 2023 <u>milj. €</u>
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)		11,065		9,780
Verotuloihin perustuvat valtionosuuksien tasaus		-0,018		-0,038
Järjestelmämuutoksen tasaus				
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ml. tasaukset		11,047		9,742
Opetus- ja sivistystoimen muut valtionosuudet		-0,835		-0,755
Ed, vuoden opetus- ja kultt. valt.os.				
Verotulomenetysten kompensatio		1,163		1,159
Valtionosuudet yhteensä	11,440	11,375	-0,065	10,146

POISTOSUUNNITELMA

1.7.2018 alkaen

OMAISUUSRYHMÄ	POISTOMENETELMÄ	POISTOAIKA (INARIN KUNTA)	POISTOAIKA KILA (v.2016) SUOSITUS
Aineettomat hyödykkeet Kehittämismenot Aineettomat oikeudet Liikearvo Osallistuminen toisen yhteisön: -tiehankkeisiin -ratahankkeisiin -väylähankkeisiin (sovelletaan vastaavan- laisen hyödykkeen poistoaikoja) Muut pitkävaikutteiset menot -Atk-ohjelmistot -Muut	Tasapoisto	2 v. 5 v. 2 v. 15 v. 30 v. 2 v. 2 v.	2–5 vuotta 5–20 vuotta 2–5 vuotta 15–20 vuotta 30–40 vuotta 2–5 vuotta 2–10 vuotta
Aineelliset hyödykkeet Maa- ja vesialueet Rakennukset ja rakennelma Hallinto- ja laitosrakennukset -Männikön palvelukoti Tehdas- ja tuotantorakennukset Vapaa-ajan rakennukset Talousrakennukset Asuinrakennukset Kallioluolat ja –tunnelit, väestönsuojat	Ei poistoaikaa Tasapoisto / menojään- nöspoisto	 20 v. 30 v. 20 v. 20 v. 10 v. 30 v. 30 v.	 5–10 % / 20–50 vuotta 10–15 % / 20–30 vuotta 10–15 % / 20–30 vuotta 15–20 % / 10–20 vuotta 5–10 % / 20–50 vuotta 4–10 % / 20–50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet Kadut, tiet, torit ja puistot Sillat, laiturit ja uimalat Muut maa- ja vesirakenteet *reitistöt, tulvasuojarakenteet Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalais- tuslaitteet Muut putki- ja kaapeliverkot *mm. sadeviemäröinti, atk-verkot Sähkö-, vesi- yms. Laitosten laitoskoneet ja -laitteet *mm. palovesiasemat Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet *mm. pumppaamot	Tasapoisto / <u>menojään- nöspoisto</u>	 15 % 10 % 10 % 15 % 15 % 15 % 15 % 20 %	 15–20 % / 15–20 vuotta 10–25 % / 10–30 vuotta 10–20 % / 15–30 vuotta 15–20 % / 15–20 vuotta 15–20 % / 15–20 vuotta 15–25 % / 10–20 vuotta 15–20 % / 15–20 vuotta 20–25 % / 10–15 vuotta
Koneet ja kalusto Rautaiset alukset Puiset alukset ja muut uivat työkoneet Muut kuljetusvälineet *Henkilö- ja pakettiautot *Linja-, kirjasto-, ja kuorma-autot Muut liikkuvat työkoneet *mm, moottorikelkat, mönkijät	Tasapoisto	15 v. 8 v. 4 v. 5 v.	15–20 vuotta 8–15 vuotta 4–7 vuotta 5–10 vuotta

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Muut raskaat koneet		10 v.	10–15 vuotta
Muut kevyet koneet		5 v.	5–10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto, yms. laitteet		5 v.	5–15 vuotta
Atk-laitteet		3 v.	3–5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet		3 v.	3–5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	Suosituksen mukaan	Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa	Suosituksen mukaan	Ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	Ei poistoaikaa	Suosituksen mukaan	Ei poistoaikaa
*Osakkeet ja osuudet			

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, kirjataan vuosikuluiksi.

Lisäksi käytetään kertaluonteisia poistoja (lisäpoistoja) mm, maankäytön suunnitelmiin liittyvissä aktivoinneissa ja Saariselän alueen aktivoitujen rakentamiskustannusten kohdalla.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto suosittelee poistoaikojen alarajojen käyttämistä, ellei pidemmän poistojen käyttämiselle ole erityistä hyödykekohtaista perustetta.

11.3 Tasetta koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien erittelyt

Aineettomat hyödykkeet

Konserni

	Aineettomat oikeudet	Tietokoneohjel- mistot	Muut pitkävaikut- teiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 702	1 097 470	824 327	6 757	1 931 256
Lisäykset tilikauden aikana	0	323 807	31 770	0	355 577
Siirrot erien välillä	0	-67 195	67 195	-6 757	-6 757
Tilikauden poisto	0	-254 683	-177 720	0	-432 403
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 702	1 099 400	745 571	0	1 847 673
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 702	1 099 400	745 571	0	1 847 673

Kunta

	Tietokoneohjel- mistot	Muut pitkävaikut- teiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	67 195	109 832	6 757	183 784
Lisäykset tilikauden aikana	0	31 770	0	31 770
Siirrot erien välillä	-67 195	67 195	-6 757	-6 757
Tilikauden poisto	0	-88 552	0	-88 552
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	120 245	0	120 245
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	120 245	0	120 245

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

**Aineelliset
hyödykkeet**

Konserni

	Maa- ja vesialueet	Rakennuk- set	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	9 716 347	51 480 472	50 708 632	4 924 554	167 600	4 475 537	121 473 142
Lisäykset tilikauden aikana	625 164	368 886	2 551 219	354 620	0	8 155 724	12 055 613
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	-55 000	0	0	-303 796	-358 796
Vähennykset tilikauden aikana	-12 097	-789 086	0	-13 222	0	-2 272 487	-3 086 892
Siirrot erien välillä	0	0	2 354 385	0	0	-2 400 597	-46 212
Tilikauden poisto	0	-2 540 515	-3 650 680	-643 293	-8 879	0	-6 843 367
Poistamaton hankintameno 31.12.	10 329 414	48 519 757	51 908 557	4 622 659	158 721	7 654 382	123 193 488
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 329 414	48 519 757	51 908 557	4 622 659	158 721	7 654 382	123 193 488

Kunta

	Maa- ja vesialueet	Rakennuk- set	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankin- tameno 1.1.	6 063 559	13 255 573	5 638 153	136 019	1 000	2 481 095	27 575 399
Lisäykset tilikauden aikana	279 852	105 169	616 175	131 868	0	4 204 229	5 337 292
Rahoitusosuudet tili- kaudella	0	0	-55 000	0	0	-303 796	-358 796
Vähennykset tilikau- den aikana	-1 187	-547 133	0	0	0	0	-548 320
Siirrot erien välillä	0	0	2 354 385	0	0	-2 400 597	-46 212
Tilikauden poisto	0	-877 903	-1 115 234	-54 992	0	0	-2 048 129
Poistamaton hankin- tameno 31.12.	6 342 225	11 935 706	7 438 478	212 894	1 000	3 980 931	29 911 234
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 342 225	11 935 706	7 438 478	212 894	1 000	3 980 931	29 911 234

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta
	2024	2023	2023
Maa- ja vesialueet			
Kiinteistöjen liittymismaksut	568 204	239 593	423 675
Muut maa- ja vesialueet	9 761 210	9 476 754	5 639 885
Maa- ja vesialueet yhteensä	10 329 414	9 716 347	6 063 559

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Konserni

	Osakkeet omistusyhteisö-	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	64 374	345 735	410 110
Vähennykset	0	-91 209	-91 209
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	22 956	0	22 956
Hankintameno 31.12.	87 330	254 526	341 856
Kirjanpitoarvo 31.12.	87 330	254 526	341 856

Kunta

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteisö-	Kuntayh- tymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	24 043 086	50 000	253 358	64 227	24 410 671
Vähennykset	0	0	0	-1 212	-1 212
Siirrot erien välillä	0	12 615	0	-12 615	0
Hankintameno 31.12.	24 043 086	62 615	253 358	50 400	24 409 459
Arvonlennukset	-819 265	0	0	0	-819 265
Kirjanpitoarvo 31.12.	23 223 821	62 615	253 358	50 400	23 590 194

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset

Konserni

	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	30 623	30 623
Hankintameno 31.12.	30 623	30 623
Kirjanpitoarvo 31.12.	30 623	30 623

Kunta

Muut lainasaamiset	Pääomalaina- saamiset	Muut lainasaamiset	Liittymis- maksut pa- lautettavat	Muut saamiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	6 186 563	0	577 818	6 764 381
Lisäykset tilikauden aikana		1 129 500	15 483		1 144 983
Vähennykset tilikauden aikana		-785 084	-31 476		-816 560
Siirrot erien välillä	1 812 482	-1 812 482	577 818	-577 818	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 812 482	4 718 497	561 825	0	7 092 804
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 812 482	4 718 497	561 825	0	7 092 804
Sijoitukset yhteensä					7 092 804

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistus- osuus %	Osuus omasta pääomasta (€)	Kuntakonsernin osuus vieraasta pääomasta (€)	Osuus tilikauden tuloksesta (€)
Tytäryhteisöt						
Inergia Oy konserni	0775446-2	100	100	26 403 299	36 698 340	942 800
Inarin Kiinteistöt Oy konserni	2508024-6	100	100	7 885 594	16 203 859	-756 520
Kiinteistökehitys InLike Oy konserni	1571435-6	100	100	6 425 175	3 480 110	233 823
Saariselkä Oy	2440392-0	100	100	-451 783	2 942 919	-62 659
Nuoriso ja luontomatkailu- keskus Inari Oy	1837110-9	100	100	412 224	534 796	-10 325
Saariselän Siula Oy	1648168-9	100	100	593 024	1 754 364	96 448
Kuntayhtymät						
Lapin Jätehuoltokuntayh- tymä	2008197-9	16,73	16,7253	1 256 179	163 453	215 122
Lapin Liitto	0937073-7	3,74	3,7400	82 454	26 800	-81
Pohjois-Lapin alueyhteistyön ky	1510651-0	43,48	43,4785	28 721	5 379	7 052
Osakkuusyhteisöt						
Pohjois-Lapin Ruoka Oy	3316996-1	30	30	80 435	312 151	22 956
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Lapland North Destinations Oy	0923166-5	24,5	24,5			
FiruForest Oy	3129218-1	30	30	selvitystilassa		
Omistusyhteisöt						
House of Lapland	1544440-5	8,65	8,65	selvitystilassa		
Ellappi Oy	1552557-1	16	16			
Pohjois-Suomen Energiatieto	2113616-9	0,9	0,9			
Muut osakkeet ja osuudet						
Kuntarahoitus Oyj		0,02	0,02			
Kuntien Tiera Oy		0,2	0,2			
Numera Palvelut Oy (Sarastia)		0,2	0,2			
LapIT Oy		3,1	3,1			
Koha Suomi Oy		0,4	0,4			

Saamisten erittely

	Kunta			
	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	97 271	0	102 512
Lainasaamiset	0	0	0	854 500
Siirtosaamiset	0	0	0	28 867
Yhteensä	0	97 271	0	985 879
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Siirtosaamiset	0	4 256	0	28 500
Yhteensä	0	4 256	0	28 500
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus-yhteisyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		48 272	0	0
Siirtosaamiset	0	41 627	0	40 516
Yhteensä	0	89 899	0	40 516
Saamiset yhteensä	0	191 426	0	1 054 895

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Siirtyvät korot	19 778	17 060	19 778	17 060
Verosaamiset	33 411	79 752	0	0
Kelan korvaus työterveyshuollosta	93 895	115 000	93 895	115 000
Ennakkomenot	858 893	620 307	847 613	620 307
Muut tuet ja avustukset	636 271	0	636 271	0
Projektisaamiset	14 046	11 935	0	0
Muut siirtosaamiset	630 456	1 544 925	487 448	1 335 366
Yhteensä	2 286 750	2 388 979	2 085 006	2 087 734

Kalatalouden kehittämisrahaston sijoitussalkun kokonaismuutos v. 2024: Kalatalousrahaston varainhoitosalkun markkina-arvo 31.12.2024 oli 1 891 540,65 euroa, kasvua +145 007,66 euroa vuoden alusta.

Inarin kunnan varainhoitosalkun markkina-arvo 31.12.2024 oli 3 120 483,04 euroa, kasvua 120 483,04 euroa.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	37 264 218	37 264 218	37 264 218	37 264 218
Peruspääoma 31.12.	37 264 218	37 264 218	37 264 218	37 264 218
Muut omat rahastot				
Muu oma rahasto 5 1.1.	2 254 896	2 254 896	0	0
Muu oma rahasto 5 31.12.	2 254 896	2 254 896	0	0
Muu oma rahasto 6 1.1.	4 530 262	4 647 768	4 263 771	4 381 224
Siirrot rahastoon	7 480	0	0	0
Siirrot rahastosta	-9 978	-117 506	-9 978	-117 453
Muu oma rahasto 6 31.12.	4 527 764	4 530 262	4 253 794	4 263 771
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	6 782 660	6 785 158	4 253 794	4 263 771
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	34 295 324	32 391 712	19 730 786	17 378 600
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	34 295 324	32 391 712	19 730 786	17 378 600
Tilikauden yli-/alijäämä	1 365 243	1 903 612	238 631	2 352 187
Oma pääoma yhteensä	79 707 444	78 344 699	61 487 428	61 258 775

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Kunta	
	2024	2023
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	19 730 786	17 378 600
Tilikauden yli-/alijäämä	238 631	2 352 187
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	19 969 417	19 730 786

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten purun vaikutus konsernin lukuihin

	Konserni	
	2024	2023
Laskennallisten verovelkojen muutos	0	0
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	0	0
Varausten lisäys (-)	0	0
Varausten vähennys (+)	0	0
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1.	0	1 404 000
Yrityssostot	0	0
Vähemmistöosuus 1.1.	0	0
Yrityskaupat ja tytäryhtiöiden omistusosuuksien muutokset	0	0
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	0	0
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Laskennallinen verovelka, 1.1.	0	0
Laskennallinen verovelka, tuloslaskelman kautta kirjattu kauden muutos	0	0

Pitkäaikaiset velat

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 642 062	6 958 092	3 119 237	3 629 551
Muut velat	9 210 383	9 425 261	0	0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	15 852 445	16 383 353	3 119 237	3 629 551

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Vieras pääoma

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Konsernipankkitilivelat	0	3 327 539	0	2 568 143
Ostovelat	0	160 830	0	220 219
Siirtovelat	0	36 340	0	2 125
Yhteensä	0	3 524 709	0	2 790 486
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	43 892	0	7 707
Yhteensä	0	43 892	0	7 707
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat	0	52 082	0	33 528
Siirtovelat	0	101 759	0	0
Yhteensä	0	153 840	0	33 528
Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	17 645 911	16 193 929	0	0
Muut velat	286 240	262 423	0	0
Muut velat yhteensä	17 932 151	16 456 352	0	0
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Verovelat	0	113 924	0	0
Jaksotetut henkilöstökulut	422 424	364 195	4 206	64 624
Lomapalkkajaksotukset	1 871 912	1 760 087	1 488 691	1 371 842
Korkojaksotukset	174 997	96 440	27 766	35 826
Rakennusajan vakuudet	15 000	0	15 000	0
Muut siirtovelat, konsernin keskinäiset	0	0	36 340	2 125
Muut siirtovelat	707 558	273 113	464 472	31 219
Yhteensä	3 191 891	2 607 759	2 036 476	1 505 636

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 518 357	14 455 081	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	350 000	350 000	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	350 000	350 000	0	0

Vakuudet ja takaukset

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	3 256 837	3 256 837	0	0
Yrityskiinnitykset	13 513 691	9 513 691	0	0
Yhteensä	16 770 528	12 770 528	0	0

Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet

Takaukset	20 794 682	22 121 289	20 794 682	22 121 289
Yhteensä	20 794 682	22 121 289	20 794 682	22 121 289

Muiden puolesta annetut vakuudet

Kiinteistökiinnitykset		300 000	0	0
Yhteensä	0	300 000	0	0

Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Toimitilojen vuokravastuut	39 403 723	34 870 829	39 403 196	34 870 788
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 948 535	1 331 135	1 948 000	1 326 640
Vuokravastuut yhteensä	41 352 258	36 201 964	41 351 196	36 197 429
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 623 165	1 754 555	2 622 638	1 750 571
Leasingvastuut yhteensä	27 365	33 308	0	0
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	12 529	12 659	0	0
Yhteensä	41 379 624	36 235 273	41 351 196	36 197 429

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Vastuusitoumukset

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2024	Kunta 2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	61 595 216	58 460 709
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	66 098	46 536

Muut taseen ulkopuoliset erät

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Sopimusvastuut				
Muut sopimusvastuut	10 809	11 689	0	0
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 247 194	1 690 776	956 928	1 283 995
Johdannais sopimukset				
Koronvaihtosopimus (Inarin kunta)				
Koronvaihtosopimus 20.6.2017, päättyy 20.12.2026				
Nimellisarvo 31.12.	520 000	780 000	520 000	780 000
Käypä arvo 31.12.	-11 762	-31 956	-11 762	-31 956
Koronvaihtosopimus (Inergia Oy konserni)				
Koronvaihtosopimus 28.12.2015, päättyy 28.12.2025				
Nimellisarvo 31.12.	2 777 500	3 072 500	0	0
Käypä arvo 31.12.	-38 977	-109 578	0	0

7.12.2016 allekirjoitettu OP:n kanssa koronvaihtosopimuksen vahvistus (yleissopimus allekirjoitettu 21.3.2016).

Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut yhden pitkäaikaisen lainan (laskennallinen pääoma 2,470 milj.) vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon 20.6.2017 alkaen. Sopimus on voimassa 20.12.2026 asti.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Arava- ja korkotukilain alaiset rajoitukset

Kunta

Inarin kunnalla on seuraavat suoraomisteiset kiinteistöt, joihin kohdistuu Arava- ja korkotukilain alaisia käyttö- ja luovutus-, vuokranmääritys-, erityisryhmien käyttö- ja asukasvalintarajoituksia:

Kohde	Päättyy
Kaamostie 15	4.7.2046
Männiköntie 4	26.6.2053

Konserni

Kuntakonsernissa on seuraavat kohteet, joihin kohdistuu Arava- ja korkotukilain alaisia käyttö- ja luovutus-, vuokranmääritys- ja asukasvalintarajoituksia:

Inarin Vuokra-asunnot Oy

Kohde	Päättyy	Kohde	Päättyy
Anselmintie 2	14.12.2041	Patunankuja 2 ja 4	27.2.2034
Hevosmiehentie 3, Tokkatie 4	11.7.2047	Rantatie 18	19.4.2034
Jokostie 14	16.8.2033	Rantatie 21	29.6.2039
Jokostie 2	24.8.2037	Rantatie 39	5.11.2035
Kaamostie 8	5.8.2042	Saajokuja 1	3.4.2034
Kinttupolku 2	17.9.2042	Saajokuja 1	29.7.2032
Kittilän Ratsutie 11 ja 13	15.3.2034	Saajontie 3	27.9.2034
Kittilän Ratsutie 5a ja 5b	29.8.2043	Saajontie 5	27.9.2034
Liinahamarintie 6	21.10.2036	Saarikoskentie 6 ab	6.8.2048
Liinahamarintie 8	6.5.2038	Saarikoskentie 6 cde	11.8.2049
Mellakuja 4-10	12.10.2033	Saarineitamontie 47	11.10.2034
Mukkavuopajantie 6 ja Tavihaarantie 2	20.11.2037	Sairaalantie 20a ja 20b	25.3.2049
Mutamaantie 26-32	23.6.2031	Tommintie 2	29.10.2035
Männiköntie 15	6.8.2046	Urkintie 5	31.10.2036
Männiköntie 6	24.10.2036	Vahtamantie 2	22.11.2035
Nellimintie 4226	19.11.2035		

Ehdolliset vastuut

Inarin kunnalla on Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) myöntämä erityisryhmien investointiavustus kohteeseen Männiköntie 4, jonka käyttörajoitukset ja muut ehdot ovat edelleen voimassa. Mikäli käyttörajoituksia rikotaan tai muut ehdot täyttyvät valtionavustuslain mukaisesti, Valtion asuntorahasto voi periä myönnetyn avustuksen takaisin. Takaisinperintäriskiä ei ole tällä hetkellä havaittu. Avustuksen määrä, jota takaisinperintä voi koskea, on yhteensä 511 486 euroa.

11.4 Annetut takaukset

		Alkup. määrä	31.12.2024
		Eur	Eur
Inergia Oy (kv 28.02.2013 § 23 ja khall 18.2.2013 § 68)	Kuntarahoitus Oyj	1 100 000	256 682
Inergia Oy (kv 11.6.2015 § 26 ja khall 18.5.2015 § 188)	Kuntarahoitus Oyj	2 000 000	1 600 000
Inergia Lämpö (khall 1.2.2010 § 44 ja kv 25.2.2010 § 11)	OP	2 800 000	136 620
Inergia Lämpö Oy (kv. 20.9.2007 § 75)	Kuntarahoitus Oyj	450 000	0
Inergia Lämpö Oy (kv. 6.4.2006 § 27) Saariselän Lämpö	Kuntarahoitus Oyj	1 800 000	230 000
Tunturiverkko Oy (kv 11.12.2014 § 69) Inarin sähköas.investointi	Kuntarahoitus	1 800 000	1 260 000
Inlike Oy (kv. 14.12.2006 § 83)	Svenska Handelsb.	600 000	60 000
Inlike Oy (kv. 12.04.2007 § 23)	Svenska Handelsb.	552 000	41 400
Inlike Oy (kv. 13.12.2007 § 104)	Kuntien eläkevak.	136 000	0
Inlike Oy (kv. 13.3.2008 § 18)	Alisa Pankki	934 000	346 586
Inlike Oy (kv. 13.3.2008 § 19)	Alisa Pankki	670 000	305 775
Inlike Oy (kv. 25.2.2010 § 10)	Kuntarahoitus Oyj	2 419 536	66 847
Inlike Oy (kv 2.3.2009 § 29)	Kuntarahoitus Oyj	383 000	46 350
Inlike Oy(kv. 1.3.2012 § 8)	Kuntarahoitus Oyj	525 000	0
Inlike Oy	Kuntarahoitus	300 000	270 000
Inlike Oy (kv. 20.9.2012 § 40)	POP	1 700 000	680 000
Kiinteistökehitys Inlike (Indoor-hanke II kv.25.4.2013 §41)	POP	2 200 000	1 100 000
Inarin Vuokra-asunnot Oy (kv.14.12.2006 § 86)	Nordea	1 235 000	422 900
Inarin Vuokra-asunnot Oy (kv. 29.8.2007 §67)	POP	100 000	15 000
Inarin Vuokra-asunnot Oy (kv. 29.08.07 §67)	POP	3 000 000	2 142 857
Inarin Vuokra-asunnot Oy (kv. 25.2.21 §5)	POP	800 000	672 803
Inarin Vuokra-asunnot Oy (kv. 20.09.2007 § 74)	Kuntarahoitus Oyj	755 600	602 982
Inarin Vuokra-asunnot Oy (kv. 14.2.2008 §12)	Kuntarahoitus Oyj	1 496 000	673 211
Inarin Vuokra-asunnot Oy (kv. 12.6.2008 §41)	Kuntarahoitus Oyj	370 000	0
Inarin Vuokra-asunnot Oy (kv. 29.1.2009 §22)	Kuntarahoitus Oyj	550 000	123 750
Inarin Vuokra-asunnot Oy (kv. 18.6.2009 §58 j)	Kuntarahoitus Oyj	1 660 407	1 340 584
Inarin Vuokra-asunnot Oy (kv. 23.6.2011 § 43)	Kuntarahoitus Oyj	450 300	398 079
Inarin Vuokra-asunnot Oy (kv. 20.9.2012 § 38)	Kuntarahoitus Oyj	85 051	0
Inarin Vuokra-asunnot Oy (kv 28.2.2013 § 24)	Kuntarahoitus Oyj	405 000	372 614
Inarin Vuokra-asunnot	Kuntarahoitus Oyj	2 750 000	2 200 000
Inarin Vuokra-asunnot (kv 16.9.2020 §40 ja khall 7.9.2020 §185)	Kuntarahoitus Oyj	700 000	560 000
Inarin Vuokra-asunnot	Kuntarahoitus Oyj	900 000	798 750
Inarin Vuokra-asunnot	Kuntarahoitus Oyj	1 000 000	950 000
Inarin Vuokra-asunnot	Kuntarahoitus Oyj	1 100 000	1 072 500
Inarin Lapin Vesi Oy (kv. 4.4.2002 § 22 ja kv. 12.6.2003 § 32)	Nordea	1 412 000	0
Inarin Lapin Vesi Oy (kvalt. 29.08.07§ 68)	Kuntarahoitus Oyj	640 000	84 000
Inarin Lapin Vesi Oy (kv 10.12.2020 § 59)		1 000 000	650 000
Inarin Lapin Vesi Oy	POP	500 000	365 546
Saariselän Siula Oy (kv. 5.9.2003 § 46 ja khall 1.12.2003 § 418)	Svenska Handelsb.	2 200 000	152 570
Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Inari Oy (kv. 13.12.2012 § 61)	Kuntarahoitus Oyj	250 000	0
Saariselkä Oy (kv. 13.12.2012 § 62)	Kuntarahoitus Oyj	482 773	217 255
Saariselkä Oy (kv. 27.3.2014 § 18 khall 17.3.2014 §144)	POP	1 650 000	579 021
Ski Saariselkä (Hissit Oy (kv. 15.9.2011 § 50)	POP	600 000	0
Kaikki Yhteensä		46 461 667	20 794 682

11.5 Konsernituloslaskelman, - taseen ja -rahoituslaskelman laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen menetelmät

Kuntayhtymät on yhdistelty rivi riviltä tilinpäätöshetkellä olevan peruspääomaosuuden mukaan. Tytäryhteisöt on yhdistelty menetelmällä, joka vastaa keskeisiltä osin hankintamenomenetelmää. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamissa alakonserneissa keskinäisen omistuksen eliminoinnissa on sovellettu hankintamenomenetelmää. Alakonsernien tytäryhteisöiden hankintojen yhteydessä syntynyt konserniaktiiva on kohdistettu omaisuuseriin ja ne poistetaan vaikutusaikanaan. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovellettua pääomaosuusmenetelmää käytäen. Voitoista ja tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on yhdistelty konserniyhteisöjen omistussuutta vastaava määrä. Osakkuusyhteisöjen hankintamenon ja hankintahetken oman pääoman ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle, lukuun ottamatta alakonsernien osakkuusyhtiöitä, joissa konserniaktiiva on jaksotettu.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen tuloslaskelmiin merkityt olennaiset sisäiset tuotot ja kulut on vähennetty konsernituloslaskelmaa laadittaessa. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty konsernitasetta laadittaessa. Olennaiset vaihto- ja käyttöomaisuuteen sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty siltä osin, kun ne ovat tiedossa. Konsernin sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Poistot on yhdistelty toimialakohtaisen suunnitelmapoistolaskennan mukaan. Kiinteistö- ja asuntoyhteisöihin, jotka noudattavat lyhennysmaksusuunnitelmien mukaista poistolaskentakäytäntöä, sovelletaan kiinteistötoimialalle soveltuvaa suunnitelmapoistojen laskentaa.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä. Laskennallinen verovelka on esitetty kokonaisuudessaan pitkäaikaisena vieraana pääomana.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omaan pääomaan kuuluvista eristä.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymän omistusosuus muuttuu vuosittain jäsenkuntien asukasmäärän suhteessa ja sen omistusprosentti nousi hieman Inarin kunnan osalta vuonna 2024 ollen nyt 43,48 %.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin ja vertailtavuus

Kunnan kirjanpitoon on aiempina tilikausina kirjattu 212.495,38 euroa korkosaamisia liittyen Saariselkä Oy:lle myönnettyyn pääomalainaan. Vuonna 2017 ensimmäisen kerran kirjatulle saamiselle ei kuitenkaan ole ollut perustetta, koska Saariselkä Oy:llä ei ole ollut Osakeyhtiölain 12 luvun mukaista maksuedellytystä vastaavan korkokulun kirjaamiselle.

11.6 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2024	Kunta 2023
Yleishallinto	15	14
Opetus- ja kulttuuritoimi	267	240
Yhdyskuntapalvelut	47	32
Yhteensä	329	286

Henkilöstökulut

	2024	Kunta 2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	16 337 355	15 788 297
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	16 337 355	15 788 297

Puolueille tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2024	2023
Suomen Keskusta	1 249	1 038
Kansallinen Kokoomus	2 189	3 102
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	1 463	1 326
Vasemmistoliitto	716	681
Vihreä liitto	1 452	1 659
Perussuomalaiset	709	826
Yhteensä	7 778	8 633

11.7 Tilintarkastajien palkkiot

	2024	Kunta 2023
Tilintarkastusyhteisö A		
Tilintarkastus	27 086	19 368
Muut palvelut	2 250	9 355
Palkkiot yhteensä	29 336	28 723

12. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

12.1 Kalatalouden kehittämisrahasto

Toiminta-ajatus:

Kohderahoitteiset tehtävät ovat tehtäviä, jotka ovat sekä käyttötalouden että investointien osalta sidottu tuloarvioin ja määrärahoihin talousarvioon sekä tehtäviin, joiden menoihin ja tuloihin ei rahoituseriä lukuun ottamatta osoiteta määrärahaa tai tuloarvioita. (Kuntaliitto 2016.)

Kohderahoitusta sovelletaan palveluja tuottavissa tehtävissä kuten liikelaitoksissa, muissa taseyksiköissä sekä nettoperiaatteella toimivissa yksiköissä, jotka saavat varsinaisen toimintansa rahoituksen kokonaan tai osittain korvauksena tuottamistaan palveluista. (Kuntaliitto 2016.)

Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosassa esitetään tehtävän kuvaus, tehtävän tavoitteet ja niiden toteutumista mittaavat tunnusluvut, tehtävän tulosbudjetti ja tehtävän kokonaiskustannukset.

Tehtävät:

Rahaston tehtävä on Inarin kunnan ja maa- ja metsätalousministeriön välisen sopimuksen mukaisesti kehittää alueen kalataloutta ja vesistöjen muuta käyttöä. Rahasto huolehtii käytettävissä olevien varojensa rajoissa kalankäsittelytilojen ja jäähileasemien ylläpidosta ja kehittämisestä, kalanpoikasten istutuksista sekä tutkimus- ja kehittämishankkeista.

Rahasto saa tuottoa sijoitetusta noin 4,4 milj. euron pääomasta seuraavasti:

Kalanviljelylaitokseen on sijoitettu varoja noin 1,9 milj. euroa. Laitos on edelleen vuokrattu Luonnonvarakeskukselle (Luke) 20 vuodeksi ja vuokra on 8 %:n pääomasta. Vuokrasopimus päättyy vuoden 2030 alussa. Inarin kunta maksaa korkoa liittyen Kalatalousrahaston maksamaan Inarin kalanviljelylaitoksen vesi- ja viemäri-liittymismaksuun. Kalatalousrahasto on maksanut aikanaan Inarin kalanviljelylaitoksen vesi- ja viemäri-liittymismaksun 122 000 euroa. Vuonna 2012 on sovittu, että kunta maksaa em. pääomalle korkoa samoin perusteiden kuin RKTL (nyk. Luke) maksaa tuottoa kalanviljelylaitokseen sijoitetulle pääomalle eli 8 %.

Inergia Oy:lle on lainattu noin 1,2 milj. euroa Inarin Lapin Vesi Oy:n osakkeiden ostoon. Inergian 1,2 milj. euron bullet-laina muutettiin kunnanhallituksen päätöksellä (4.9.2023 § 170) kuuden vuoden tasalyhenteiseksi lainaksi. Vuosittainen lyhennys on 200 000 euroa + korko (12 kk euribor + 1,2 % marginaali).

Loput noin 1,3 milj. euroa on sijoitettu EVLI Oyj:n kautta.

Rahastolla on hallitus, johon kuuluu kunnan edustajien lisäksi edustajat Maa- ja metsätalousministeriöstä, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta, Metsähallituksesta, Luonnonvarakeskuksesta, Inarin kalastusalueesta ja Saamelaiskäräjistä. Lisäksi kunnanhallitus on 2.9.2019 päättänyt, että hallituksen kokouksiin kutsutaan asiantuntijajäseneksi läsnäolo- ja puheoikeudella kaupallisten kalastajien edustaja.

Tehtäväkohtaiset tavoitteet:

Rahaston keskeisenä tavoitteena on huolehtia rahaston varojen tuotolla kunnan ja valtion (MMM) 16.12.2008 allekirjoitetun sopimuksen toteuttamisesta ja toissijaisesti Inarin kalatalouden kehittämisestä ja hoidosta. Rahaston menot sopeutetaan tuloihin.

Rahaston erityistavoitteet:

1. Kalatalouden kehittämisvarat on eriytetty kunnan varoista. Osa varoista on sijoitettu Inarin kalanviljelylaitokseen ja lainattu Inergia Oy:lle Inarin Lapin Vesi Oy:n osakkeiden ostoon. Muutoin sijoitettujen varojen hoito on kilpailutettu. Tavoitteena on saada sijoitetuille varoille vähintään kolmen prosentin tuotto.
2. Kalatalouden kehittäminen rahoitetaan rahaston varoilla ja niistä saatavilla tuotoilla.
3. Rahaston toiminta sopeutetaan käytettävissä oleviin varoihin ja niistä saataviin tuottoihin.
4. Rahaston käytännön tehtävät toteutetaan kuntakonsernin omana työnä.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Kannattavuus	1. Inergia Oy:n antolaina (1,2 milj.)	1.1 6 v/lyhennys 200 000/vuodessa	Lainanlyhennys 200 000 euroa vuodessa toteutui suunnitellusti
	2. Korkotuotto 12 kk euribor + 1,2 % marginaali	2.1 n. 25 000 € / vuodessa	Toteuma noin 47 000 euroa
	3. Sijoitetun pääoman tuotto	3.1 vähintään 3 %	Toteutui

Tavoitteiden toteutuminen:

- Inergian antolainan korkotuoton tavoite toteutui. Myös Inergia Oy:n lainanlyhennys toteutui suunnitellusti, eli oli 200 000 euroa vuodessa. Inarin kalanviljelylaitoksen vuokratuotto Luonnonvarakeskukselta toteutui myös suunnitellusti.

Rahoitusarvopapereissa olevan sijoitetun omaisuuden tasearvo oli avaavassa taseessa 1 599 841 euroa ja päättävässä taseessa 1 721 533 euroa. Varainhoitajan (Evli Oyj) ilmoituksen mukaan Kalatalousrahaston varainhoitosalkun markkina-arvo 31.12.2024 oli 1 891 540,65 euroa (kasvua +145 007,66 euroa vuoden alusta). Sijoitusten tuotto vuonna 2024 oli 8,30 % ja tämä tuli 2023 vuoden tapaan tasaisesti niin osake- kuin korkosijoituksista. Tuottoja vahvistivat erityisesti osakesalkun suuri allokaatio USA:n osakemarkkinoilla (21 % salkusta) ja korkosijoituksissa yrityslainojen reippaat tuotot. Suomalaiset osakkeet sekä kiinteistösijoitukset olivat heikoimpia ja etenkin kiinteistösijoitukset jarruttivat merkittävästi sijoitusten kokonaistuottoja. Salkun jakauma vuodenvaihteessa oli osakkeet 46 %, korkosijoitukset 39 % ja vaihtoehtoiset sijoitukset 15 %.

- Tavoite ei toteutunut toimintakatteen osalta. Rahaston toimintatulot eivät kattaneet toimintamenoja.
- Tavoite ei toteutunut. Rahaston alijäämä oli 9 978 euroa ja taseen rahastopääomaa vähennettiin vastaava määrä. Tilikauden alijäämä 9 978 euroa oli kuitenkin huomattavasti arvioitua 59 146 euron alijäämää pienempi.
- Rahaston käytännön työt toteutettiin pääosin kuntakonsernin omana työnä.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	205	222	218		218	229	105,01 %
Toimintakulut	- 266	- 341	- 260		- 260	- 323	124,32 %
Toimintakate	- 61	- 119	- 42		- 42	- 94	224,69 %

Talousarvion toteutuminen:

Nettomenot ylittyivät 52 251 euroa talousarvioon verrattuna, toteutuman ollessa 94 157 euroa. Toimintatuotot hieman ylittyivät. Toimintamenot puolestaan toteutuivat suunniteltua suurempina. Toimintamenojen isohko kasvu kohdistuu mm. kunnossapitopalveluihin, lämmityskuluihin ja vesimaksuihin. Poistojen määrä vuonna 2024 oli n. 94 300 euroa. Alijäämäinen tilikauden tulos oli 9 978 euroa. Rahastoa vähennettiin vastaava määrä.

Veskonien kalahallin laajennus käynnistyi syksyllä 2024 ja investointi jakautuu vuosille 2024 ja 2025. Maa- ja metsätalousministeriö avasi uuden rahoitushaun keväällä 2024 ja laajennukseen saatiin myönteinen rahoituspäätös 28.6.2024 avustussummalla 313 600 euroa. Muista investoinneista toteutui Inarin kalahallin kylmälaitteiden uusinta.

Kalatalouden kehittämisrahaston hallitus toimikaudelle 1.8.2021 – 31.5.2025

Jari Huhtamella, pj	Anu Avaskari	Inarin kunta
Minna Lehtola vpj	Kalle Kuhmonen	Inarin kunta
Kari Tammela	Tiitu Kemppainen	Inarin kunta
Kari Kyrö	Yrjö Mattila	Inarin kalastusalue
Leo Aikio	Kirsti Saijets	Saamelaiskäräjät
Arto Seppälä	Juha-Petri Kämäräinen	Lapin ELY-keskus
Juha Heinonen	Jarmo Huhtamella	Metsähallitus
Petri Heinimaa		Luonnonvarakeskus
Tapio Hakaste		MMM

Rahaston hallituksen esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä toimii hallintojohtaja Mari Palolahti. Lisäksi kunnanhallitus päätti 11.12.2023 § 249 kutsua kalatalouden kehittämisrahaston hallitukseen asiantuntijaksi Mika Taalin kauppallisista kalastajista läsnäolo- ja puheoikeudella toimikauden loppuun 31.5.2025.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Kalatalouden kehittämisrahasto
Taseyksikkö tuloslaskelma 1.1.-31.12.2024

Talous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Jäljellä	TOT%
Liikevaihto	39 580	35 020	0	35 020	42 963	7 943	122,68 %
Liiketoiminnan muut tuotot	182 669	182 825	0	182 825	185 800	2 975	101,63 %
Materiaalit ja palvelut	-312 489	-255 440	0	-255 440	-322 906	-67 466	126,41 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-197 419	-173 040	0	-173 040	-209 504	-36 464	121,07 %
Palvelujen ostot	-115 070	-82 400	0	-82 400	-113 402	-31 002	137,62 %
Henkilöstökulut	-320	-311	0	-311	-320	-9	102,89 %
Palkat ja palkkiot	-320	-311	0	-311	-320	-9	102,89 %
Poistot- ja arvonalentumiset	-94 002	-80 000	0	-80 000	-94 268	-14 268	117,84 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-94 002	-80 000	0	-80 000	-94 268	-14 268	117,84 %
Liiketoiminnan muut kulut	-27 979	-4 000	0	-4 000	306	4 306	-7,65 %
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-212 541	-121 906	0	-121 906	-188 426	-66 520	154,57 %
Rahoitustuotot- ja kulut	95 088	62 760	0	62 760	178 448	115 688	284,33 %
Korkotuotot	73 864	34 760	0	34 760	56 991	22 231	163,96 %
Muut rahoitustuotot	118 188	28 000	0	28 000	204 004	176 004	728,59 %
Muut rahoituskulut	-96 963	0	0	0	-82 548	-82 548	0,00 %
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-117 453	-59 146	0	-59 146	-9 978	49 168	16,87 %
Rahastonjen lisäys (vähennys)	117 453	59 146	0	59 146	9 978	-49 168	16,87 %
Rahastojen muutos	117 453	59 146	0	59 146	9 978	-49 168	16,87 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0	0	0	0	0,00 %

Kalatalouden kehittämisrahasto
Taseyksikkö rahoituslaskelma 1.1.-31.12.2024

	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-188 425,55		-212 541,19	
Poistot ja arvonalentumiset	94 268,43		94 001,99	
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	178 447,84		95 088,42	
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	84 290,72	0,00	-23 450,78
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-461 839,17		0,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	303 796,00	-158 043,17	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		-73 752,45		-23 450,78
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00
Lainakannan muutokset				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0,00		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	197 018,71		-219 306,03	
Saamisten muutos	-354 992,08		34 085,22	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-8 763,39		47 116,79	
Korottomien velkojen muutos	162 180,76	-4 556,00	-17 654,58	-155 758,60
Rahoituksen rahavirta		195 444,00		44 241,40
Rahavarojen muutos		121 691,55		20 790,62
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	1 721 532,58		1 599 841,03	
Rahavarat 1.1.	1 599 841,03	121 691,55	1 579 050,41	20 790,62

Kalatalouden kehittämisrahasto
Taseyksikkö tase 1.1.-31.12.2024

VASTAAVAA	1-12/2024	1-12/2023	VASTATTAVAA	1-12/2024	1-12/2023
A PYSYVÄT VASTAAVAT	2 132 828,16	2 269 053,42	A OMA PÄÄOMA	4 253 793,59	4 263 771,30
II Aineelliset hyödykkeet	1 233 244,16	1 169 469,42	III Muut omat rahastot	4 253 793,59	4 263 771,30
1. Maa- ja vesialueet	49 271,99	49 271,99	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00
2. Rakennukset	863 103,97	933 133,99	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	82 959,50	92 206,82	E VIERAS PÄÄOMA	441 270,59	287 853,22
4. Koneet ja kalusto	52 624,92	54 816,01	II Lyhytaikainen	441 270,59	287 853,22
6. Ennakkomaksut ja kes- kenenäiset hankinnat	185 283,78	40 040,61	6. Saadut ennakot	80,00	0,00
III Sijoitukset	899 584,00	1 099 584,00	7. Ostovelat	191 190,59	29 089,83
3. Muut lainasaamiset	806 008,00	1 006 008,00	8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	250 000,00	258 763,39
4. Muut saamiset	93 576,00	93 576,00	9. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	0,00	0,00
C VAIHTUVAT VASTAA- VAT	2 562 236,02	2 282 571,10	10. Siirtovelat		0,00
II Saamiset	840 703,44	682 730,07	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 695 064,18	4 551 624,52
Lyhytaikaiset saamiset	840 703,44	682 730,07			
1. Myyntisaamiset	320,00	28 206,17			
3. Saamiset kun- nalta/kuntayhtymältä	451 462,57	648 481,28			
4. Muut saamiset	77 586,82	5 342,20			
5. Siirtosaamiset	311 334,05	700,42			
III Rahoitusarvopaperit	1 721 532,58	1 599 841,03			
4. Muut arvopaperit	1 721 532,58	1 599 841,03			
IV Rahat ja pankkisaami- set	0,00	0,00			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 695 064,18	4 551 624,52			

12.2 Saariselän kehittämisrahasto

Tehtävät:

Saariselän kehittämisrahasto toteuttaa Inarin kunnan ja Metsähallituksen Laatumaan välillä 29.11.2011 allekirjoitettua sopimusta sopimuksen 6 kohdan 6 momentin mukaisesti: ”Kiinteistökehityksen aikaansaamat nettotuotot tämän sopimuksen tarkoittamalla alueella kunta ja kunnan omistama rinneyhtiö sitoutuvat käyttämään Saariselän laskettelu- ja hiihto-olosuhteiden sekä Saariselän kehittämiseen.”

Inarin kunta ja Laatumaa ovat vuosien kuluessa tehneet useita maankäyttösopimuksia. Vuotuisesa tilinpäätöksessä on tehty solmituista sopimuksista yhteenveto. Sopimusten yhteisarvo vuoden 2014 lopussa oli 9.165.818 euroa. Sopimuksissa seuraavia tulevien vuosien rakentamisvastuita vuoden 2014 lopussa oli 1.283.741 euroa. Sopimuskannassa on tulevien vuosien saatavakirjauksia 1.020.504 euroa ja korkotuottokirjauksia 470.000 euroa eli yhteensä 1.490.504 euroa. Sopimusvastuut on siirretty vuoden 2015 alusta Saariselän kehittämisrahastoon sellaisena kuin sopimuskanta oikeuksineen ja velvoitteineen vuoden 2014 lopussa oli.

Saariselän kehittämisrahaston sääntöjä, tehtävänjakoa Saariselkä Oy:n kanssa sekä talousarvioperusteita tarkastellaan edelleen vuosien 2023–2024 aikana.

Tavoitteiden toteutuminen:

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	71	562	80		80	451	564,34 %
Toimintakulut	- 58	- 69	- 52		- 52	- 57	110,56 %
Toimintakate	12	493	29		29	395	1 384,32 %

Talousarvion toteutuminen:

Saariselän kehittämisrahaston tuotto-odotus perustuu Inarin kunnan ja Metsähallituksen Laatumaan välisiin maankäyttökorvaussopimuksiin tai vastaaviin Saariselkään liittyviin sopimuksiin. Saariselän kiinteistökaupan kehittyminen vaikuttaa merkittävästi Saariselän kehittämisrahaston taloudellisiin toimintaedellytyksiin. Investointihankkeet koko suunnittelukaudelle selvitetään tämän asiakirjan investointiosassa.

Metsähallitukselta saadut maankäyttökorvaukset olivat kertomusvuonna yhteensä 68 420 euroa. Uusista maankäytön kehittämiskorvauksista tuleville vuosille neuvotellaan Metsähallituksen kanssa. Rinnealueen maanluovutussuunnitelma saatiin päätökseen 2024 aikana. Investoinneissa maanmyyntivoitot olivat 282 954 euroa. Investointien toteutumat esitetään kirjan investointiosassa. Inarin kunnan hallinnassa on Kaunispään rinteellä 2 matkailupalvelutonttia ja keskustassa 1 liiketontti. Vanhaselän alueella on 4 rivitalotonttia joista 3 on varattu.

Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin noin 213 000 euroa. Tilikauden ylijäämä oli 179 422 euroa. Taseyksikön investointien rahoitukseen vuonna 2014 otetun lainan viimeinen erä 182 600 euroa maksettiin pois suunnitellusti 2024 aikana.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Saariselän kehittämisrahasto
Taseyksikkö tuloslaskelma 1.1.-31.12.2024

Talous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Jäljellä	TOT%
Liiketoiminnan muut tuotot	561 747	80 000	0	80 000	451 470	371 470	564,34 %
Materiaalit ja palvelut	-68 752	-51 500	0	-51 500	-56 940	-5 440	110,56 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 799	0	0	0	0	0	0,00 %
Palvelujen ostot	-53 953	-51 500	0	-51 500	-56 940	-5 440	110,56 %
Poistot- ja arvonalentumiset	-242 256	-206 000	0	-206 000	-213 275	-7 275	103,53 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-242 256	-206 000	0	-206 000	-213 275	-7 275	103,53 %
Liikelylijäämä (-alijäämä)	250 739	-177 500	0	-177 500	181 255	358 755	-102,12 %
Rahoitustuotot- ja kulut	-4 526	-5 000	0	-5 000	-1 833	3 167	36,66 %
Korkokulut	-4 526	-5 000	0	-5 000	-1 833	3 167	36,66 %
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunaisia eriä	246 213	-182 500	0	-182 500	179 422	361 922	-98,31 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	246 213	-182 500	0	-182 500	179 422	361 922	-98,31 %

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Saariselän kehittämisrahasto
Taseyksikkö rahoituslaskelma 1.1.-31.12.2024

	1-12/2024		1-12/2023	
Toiminnan rahavirta				
Liikeliikintä (-alijäämä)	181 255,46		250 739,32	
Poistot ja arvonalentumiset	213 275,26		242 256,00	
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	-1 832,98		-4 526,32	
Tulorahoituksen korjauserät	-282 953,58	109 744,16	-470 247,28	18 221,72
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-329 937,75		-54 982,89	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	15 000,00			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	282 952,24	-31 985,51	470 248,21	415 265,32
Toiminnan ja investointien rahavirta		77 758,65		433 487,04
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-102 678,00	-102 678,00		
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	-182 600,00		-182 600,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0,00		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	-182 600,00	0,00	-182 600,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	297 810,82		-288 589,47	
Saamisten muutos	115 591,88		-9 104,05	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-205 696,31		80 721,52	
Korottomien velkojen muutos	-187,04	207 519,35	-33 915,04	-250 887,04
Rahoituksen rahavirta		-77 758,65		-433 487,04
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Saariselän kehittämisrahasto
Taseyksikkö tase 1.1.-31.12.2024

VASTAAVAA	1-12/2024	1-12/2023	VASTATTAVAA	1-12/2024	1-12/2023
A PYSYVÄT VASTAAVAT	2 186 733,29	2 758 640,17	A OMA PÄÄOMA	-1 575 408,36	-575 828,19
II Aineelliset hyödykkeet	2 084 055,29	2 758 640,17	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-1 754 830,84	-822 041,19
1. Maa- ja vesialueet	603 750,00	1 330 873,71	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	179 422,48	246 213,00
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 480 305,29	1 372 783,57	E VIERAS PÄÄOMA	4 344 975,26	4 733 458,61
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	0,00	54 982,89	I Pitkäaikainen	0,00	0,00
III Sijoitukset	102 678,00		2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
3. Muut lainasaamiset	100 000,00		II Lyhytaikainen	4 344 975,26	4 733 458,61
4. Muut saamiset	2 678,00		2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	182 600,00
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	582 833,61	1 398 990,25	7. Ostovelat	0,00	0,00
II Saamiset	582 833,61	1 398 990,25	8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	4 344 975,26	4 550 671,57
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	402 753,94	10. Siirtovelat	0,00	187,04
5. Siirtosaamiset	0,00	402 753,94	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 769 566,90	4 157 630,42
Lyhytaikaiset saamiset	582 833,61	996 236,31			
2. Lainasaamiset	0,00	100 000,00			
3. Saamiset kunnalta/kuntayh- tymältä	582 833,61	880 644,43			
4. Muut saamiset	0,00	15 591,88			
5. Siirtosaamiset	0,00				
IV Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 769 566,90	4 157 630,42			

12.3 Tilapalvelu liikelaitos

Toiminta-ajatus:

Tilapalvelu liikelaitos tuottaa hallintokuntien toimintojen tarpeisiin soveltuvia kohtuuhintaisia toimitiloja.

Tehtävät:

Tilapalvelun rakennuksiin kiinteistö- ja laitoshuollon palvelut tuottavat Inarin Kiinteistöt Oy vuosittain tarkistettavan palvelusopimuksen mukaisesti, jota myös päivitetään tarvittaessa. Tilapalvelu liikelaitos pyrkii tehostamaan kiinteistöjen käyttöasteita yhdessä käyttäjien kanssa ja pyrkimään eroon vajaalla käytöllä olevista tiloista.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toteutuma
Korjausvelan pienentäminen	1. Korjausvelan määrä 2022 lopussa (vuoden 2019 hintatasossa)	1.1 Määrä 11,6 milj. € Tavoite: 100 €/m ²	Korjaustarve 36,3 milj.€ vuoden 2023 hintatasossa. 1331,48 €/m ²
Energiankulutuksen vähentäminen	2. Rakennusten energiatodistusten mukaiset energialuokat 2016 pääsääntöisesti luokkaa F	2.1 Uudisrakentamisessa vähintään luokka A	Uudisrakennukset B
Toimintojen tiivistäminen	3. Käyttöasteen nostaminen ja vähällä käytöllä olevista rakennuksista luopuminen.	3.1 27 780 m ² 7010 hlö Tavoite: 4 m ² / asukas	27263 m ² / 7010 as = 3,89

Tavoitteiden toteutuminen:

Tilikauden aikana jatkettiin edellisinä vuosina aloitettuja Koivikon palvelukeskuksen ja Männikön palvelutalon huoneisto- ja/tai kylpyhuoneremontteja järjestelmällisesti aina huoneiston vapautuessa. Terveyskeskuksella toteutettiin käyttäjän toiveesta toiminnallisia tilamuutoksia polin alueella.

Inarissa aloitettiin Inarin saamenkielisen päiväkodin uudisrakennuksen rakennustyöt ja muutostyöt Inarin koulun lisätila B-rakennuksen muutos Inarin suomenkieliseksi päiväkodiksi. Rakennustyöt jatkuvat seuraavan tilikauden puolelle.

Eläinlääkäritalolla toteutettiin tilamuutoksia ja toimenpidehuoneen lattiapinnoitteen korjaus.

Sevettijärvellä toteutettiin koulun yhteyteen uusi monitoimitalo, jossa varhaiskasvatuksen, koulun, vapaa-aikatoimen ja kansalaisopiston toimintoja. Aloitettiin valmistelut Sevettijärven koulun siirrosta yhtiöltä kunnan hallintaan.

Leasingrahoituksella toteutettavan Inarin koulun rakennuttamistehtävistä vastasi Tilapalvelu, rakennus vastaanotettiin elokuussa. Elinkaarihankkeena toteutetun Ivalon koulukeskuksen palveluntuottajan mentyä konkurssiin tilikauden alkupuolella, aloitettiin haltuunotto palveluista siten, että seuraavan tilikauden alussa kaikista palveluista vastaa Tilapalvelu, kuten muissakin kohteissa.

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Talous (1 000 €)	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	TOT% 2024
Toimintatuotot	4 597	4 154	4 360	- 114	4 246	4 197	98,85 %
Toimintakulut	- 4 291	- 4 180	- 3 829		- 3 829	- 3 774	98,58 %
Toimintakate	306	- 26	532	- 114	417	423	101,28 %

Talousarvion toteutuminen:

Vuoden 2024 tilinpäätöksen tuloslaskelman mukainen tilikausi on 165 923 euroa alijäämäinen. Poikkeaman alkuperäiseen talousarvioon ja muutoksiin aiheutti talousarvion laadinnassa virheelliset vuokralaskelmat osan vuotta käytössä olleiden, kesällä 2024 poistetun Inarin koulun lisätila C:n ja Monitoimitalo Kuulaan, koko vuodelle laskettujen vuokratulojen puute tuloista. Sekä Korkomenojen väärä arvo TA:ssa. Näiden kattamiseen on haettu talousarviomuutos summalla 166 000 €, jolloin tulos on 77 € ylijäämäinen.

Tilapalvelut liikelaitos

Kunnallisen liikelaitoksen tuloslaskelma 1.1.-31.12.2024

Talous (1 000 €)	TP 2023	TA 2024	TAM 2024	MTA 2024	TP 2024	Jäljellä	TOT%
Liikevaihto	65 351	61 577	-114 145	-52 568	4 195 873	4 248 441	-7 981,80 %
Liiketoiminnan muut tuotot	4 088 765	4 298 630	0	4 298 630	1 286	-4 297 344	0,03 %
Materiaalit ja palvelut	-3 553 072	-3 181 456	0	-3 181 456	-3 341 871	-160 415	105,04 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 188 887	-1 177 578	0	-1 177 578	-1 062 929	114 649	90,26 %
Palvelujen ostot	-2 364 185	-2 003 878	0	-2 003 878	-2 278 942	-275 064	113,73 %
Henkilöstökulut	-177 542	-183 319	0	-183 319	-175 557	7 762	95,77 %
Palkat ja palkkiot	-147 821	-148 005	0	-148 005	-144 072	3 933	97,34 %
Henkilösivukulut	-29 721	-35 314	0	-35 314	-31 484	3 830	89,16 %
Poistot- ja arvonalentumiset	-1 270 259	-820 000	-429 454	-1 249 454	-1 254 729	-5 275	100,42 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-804 329	-820 000	0	-820 000	-807 596	12 404	98,49 %
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot	0	0	0	0	-447 133	-447 133	0,00 %
Arvonalentumiset	-465 930	0	429 454	-429 454	0	429 454	0,00 %
Liiketoiminnan muut kulut	-449 418	-463 788	0	-463 788	-256 903	206 885	55,39 %
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-1 296 175	-288 356	-543 599	-831 955	-831 901	54	99,99 %
Rahoitustuotot- ja kulut	-110 897	-80 000	-51 855	-131 855	-131 832	23	99,98 %
Muut rahoitustuotot	1 459	0	0	0	53	53	0,00 %
Korkokulut	-112 319	-80 000	51 855	-131 855	-131 855	0	100,00 %
Muut rahoituskulut	-37	0	0	0	-30	-30	0,00 %
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunaisia eriä	-1 407 071	-368 356	-595 454	-963 810	-963 733	77	99,99 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 407 071	-368 356	-595 454	-963 810	-963 733	77	99,99 %

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Tilapalvelut liikelaitos

Kunnallisen liikelaitoksen rahoituslaskelma 1.1.-31.12.2024

	1-12/2024		1-12/2023	
Toiminnan rahavirta				
Liikeliikäämä (-alijäämä)	-831 900,85		-1 296 174,71	
Poistot ja arvonalentumiset	1 254 728,70		1 270 259,33	
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	-131 832,01		-110 896,68	
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	290 995,84	0,00	-136 812,06
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 057 254,42		-148 546,20	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	100 000,00	-2 957 254,42	0,00	-148 546,20
Toiminnan ja investointien rahavirta		-2 666 258,58		-285 358,26
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-12 804,82		-25 666,18	
Antolainasaamisten vähennys	31 475,93	18 671,11	31 416,43	5 750,25
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	-592 855,90		-682 327,90	
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0,00		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	-592 855,90	0,00	-682 327,90
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	7 933 424,01		-3 206 301,13	
Saamisten muutos	-980 146,00		36 430,32	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-4 204 189,63		4 322 247,78	
Korottomien velkojen muutos	491 354,99	3 240 443,37	-190 441,06	961 935,91
Rahoituksen rahavirta		2 666 258,58		285 358,26
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Tilapalvelut liikelaitos

Kunnallisen liikelaitoksen tase 1.1.-31.12.2024

VASTAAVAA	1-12/2024	1-12/2023	VASTATTAVAA	1-12/2024	1-12/2023
A PYSYVÄT VASTAAVAT	14 724 855,60	13 041 000,99	A OMA PÄÄOMA	3 246 897,09	4 210 629,95
II Aineelliset hyödykkeet	14 329 715,29	12 627 189,57	I Peruspääoma	9 014 290,37	9 014 290,37
1. Maa- ja vesialueet	304 750,18	304 750,18	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-4 803 660,42	-3 396 589,03
2. Rakennukset	11 059 663,29	12 322 439,39	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-963 732,86	-1 407 071,39
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	0,00	0,00	E VIERAS PÄÄOMA	12 632 168,71	16 937 859,25
6. Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	2 965 301,82	0,00	I Pitkäaikainen	4 938 918,66	5 508 774,56
III Sijoitukset	395 140,31	413 811,42	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 938 918,66	5 508 774,56
4. Muut saamiset	395 140,31	413 811,42	4. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 154 210,20	8 107 488,21	II Lyhytaikainen	7 693 250,05	11 429 084,69
I Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	569 855,90	592 855,90
4. Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	4. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
II Saamiset	1 154 210,20	8 107 488,21	6. Saadut ennakot	243,59	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	1 154 210,20	8 107 488,21	7. Ostovelat	913 341,06	430 595,53
1. Myyntisaamiset	120 167,70	22 024,96	8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	6 135 630,42	10 339 820,05
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	53 765,95	7 987 189,96	9. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	2 421,62	5 053,05
4. Muut saamiset	228 080,46	91 302,13	10. Siirtovelat	71 757,46	60 760,16
5. Siirtosaamiset	752 196,09	6 971,16	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	15 879 065,80	21 148 489,20
IV Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	15 879 065,80	21 148 489,20			

Inarin kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus 2024

Tilapalvelu liikelaitos johtokunta

26.2.2025 klo 13.

Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2024

Tilapalvelu liikelaitos johtokunta

1. allekirjoittaa vuoden 2024 tilinpäätöksen
2. päättää antaa tilinpäätöksen siihen liittyvine asiakirjoinaan ja allekirjoituksineen tilintarkastajien tarkastettavaksi
3. hyväksyy oheisen toimintakertomuksen toimitettavaksi tarkastuslautakunnalle, joka edelleen esittää sen kunnanhallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi

Anu Avaskari

Kari Tammela

Kalle Kuhmonen

Jaakko Korppila

13. TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN 2024 ALLEKIRJOITUS

Ivalossa 12.5.2025

Jari Huotari
Puheenjohtaja

Tommi Kasurinen
Kunnanjohtaja

Jarmo Huhtamella

Heli Palolahti

Janne Hannola

Jari Huhtamella

Jaana Seipiharju

Anna Roos

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Ivalossa _____.____2025

Juha Väärälä
JHT, KHT
KPMG Oy Ab